

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

9'uncu Birleşim (Olağanüstü) 3 Eylül 2015 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- BU BİRLEŞİM TUTANAK ÖZETİ	234
II.- GELEN KÂĞITLAR	238
III.- YOKLAMA	239
IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI	239
1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Koray Aydın'ın, Genel Kurulu yöneteceği ilk gün olması nedeniyle duygu ve düşüncelerini belirten ve şehitlere Allah'tan rahmet, ailelerine başsağlığı dilediğine ilişkin konuşması	239:240
V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	240,274,276,287,299,
	309,318
A) ÖNERGELER	240:246
1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilleri Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz ve İstanbul Milletvekili Mehmet Doğan Kubat ile 198 milletvekilinin; Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi	

İçtüzüğü'nün 7'nci maddeleri uyarınca, Türkiye'nin Ulusal Güvenliğine Yönelik Terör Tehdidi ve Her Türlü Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türlü Tedbiri Almak, Irak ve Suriye'deki Tüm Terörist Örgütlerden Ülkemize Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek ve Kitlesel Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Ulusal Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak İçin Hudut, Şümul, Miktar ve Zamanı Hükümetçe Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Gerektiğinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Yabancı Ülkelere Gönderilmesi, Yabancı Silahlı Kuvvetlerin Türkiye'de Bulunması ve Bu Kuvvetlerin Hükümetin Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Hükümet Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Gerekli Düzenlemelerin Yapılması İçin Türkiye Büyük Millet Meclisinin 02.10.2014 Tarihli ve 1071 Sayılı Kararıyla Hükümete Verilen Bir Yıllık İzin Süresinin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca 02.10.2015 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Daha Uzatılmasına Dair Başbakanlık Tezkeresini görüşmek üzere olağanüstü toplantıya çağırılmasına ilişkin önergesi (4/2)

240:246

B) TEZKERELER

247:251,274,276:281,

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, olağanüstü toplantı isteminin Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine uygun bulunduğu ve bu nedenle TBMM Genel Kurulunun 3 Eylül 2015 Perşembe günü saat 13.00'te olağanüstü toplantıya çağırıldığına ilişkin tezkeresi (3/13)

287:297,299:306,309:317,

318:328

247

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İsmet Yılmaz tarafından, Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci maddeleri uyarınca, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda boşalan bir üyelik için seçim yapmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisinin doğrudan doğruya olağanüstü toplantıya çağırıldığına ilişkin tezkeresi (3/14)

247:248

3.- Cumhurbaşkanlığının, Bakanlar Kurulunun yeniden kurulması için görevlendirilmiş olan Konya Milletvekili ve Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu'nun, vaki temasları sonucu Hükümeti kurma görevini yerine getirme imkânını bulamadığını bildirdiğine ilişkin tezkeresi (3/15)

248

4.- Cumhurbaşkanlığının, 7 Haziran 2015 tarihinde yapılan 25'inci Dönem milletvekili genel seçimi sonrasında, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı seçiminin yapıldığı 9/7/2015 tarihinden itibaren kırk beş günlük sürede Bakanlar Kurulu kurulamadığından, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanıyla istişare edilerek Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 104'üncü ve 116'ncı maddeleri gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimlerinin yenilenmesine karar verildiğine ilişkin tezkeresi (3/16)

248:249

5.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimlerinin yenilenmesine karar verildiğinden, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 114'üncü maddesi gereğince, Konya Milletvekili ve Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu'nun geçici Bakanlar Kurulunu kurmak üzere Başbakan olarak atandığına; seçilecek bakanların atanmaları

yapıldıktan sonra geçici Bakanlar Kurulu listesinin bilahare gönderileceğine; 7 Haziran 2015 tarihinde yapılan milletvekili genel seçimleri sonuçlarına göre yeni bir hükümet teşkiline imkân sağlamak üzere istifası sunulan ve yeni hükümet kuruluncaya kadar görevine devam etmesi tarafımızca uygun görülen, ancak bu defa Anayasa'nın 114'üncü maddesi gereğince görevinden çekilen Bakanlar Kurulunun, keyfiyette henüz bir değişiklik olmadığından, geçici Bakanlar Kurulu kuruluncaya kadar görevine devam etmesinin istenildiğine ilişkin tezkeresi (3/17)

249

6.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimlerinin yenilenmesine dair kararımız üzerine, geçici Bakanlar Kurulunu kurmak üzere Konya Milletvekili ve Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu'nun Başbakan olarak atanmasının uygun görüldüğüne; Başbakan Ahmet Davutoğlu tarafından teklif edilen ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 114'üncü maddesine uygun olarak oluşturulduğu anlaşılan geçici Bakanlar Kurulunda yer alan bakanlıklara, Anayasanın 109 ve 114'üncü maddeleri gereğince ekli listede gösterilen kişilerin atandığına; 27/9/1984 tarihli ve 3046 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesi gereğince Başbakan Yardımcısı unvanıyla görev yapmak üzere 4 bakanın görevlendirilmesinin onaylandığına ilişkin tezkeresi (3/18)

249:251

7.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, ülkemizin ev sahipliğinde Ankara'da 20-21 Ekim 2015 tarihlerinde gerçekleştirilecek Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi (BMÇMS) Taraflar Konferansı'nın 12'nci oturumunun hazırlıklarının yapılması ve Parlamenterler Yuvarlak Masa Toplantısı gündemine ilişkin konuların görüşülmesi için BMÇMS Sekreteryası ve Yönlendirme Komitesinin iş birliğiyle Almanya'nın Bonn şehrinde 13-14 Temmuz 2015 tarihlerinde düzenlenecek toplantıya Türkiye Büyük Millet Meclisinden katılması Genel Kurulun 9/7/2015 tarihli ve 6'ncı Birleşiminde kabul edilen heyetteki isimlere ilişkin tezkeresi (3/19)

274

8.- Başbakanlığın, Türkiye'nin Ulusal Güvenliğine Yönelik Terör Tehdidi ve Her Türlü Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türlü Tedbiri Almak, Irak ve Suriye'deki Tüm Terörist Örgütlerden Ülkemize Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek ve Kitlesel Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Ulusal Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak İçin Hudut, Şümul, Miktar ve Zamanı Hükümetçe Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Gerektiğinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Yabancı Ükelere Gönderilmesi, Yabancı Silahlı Kuvvetlerin Türkiye'de Bulunması ve Bu Kuvvetlerin Hükümetin Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Hükümet Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Gerekli Düzenlemelerin Yapılması için Türkiye Büyük Millet Meclisininin 02.10.2014 Tarihli ve 1071 Sayılı Kararıyla Hükümete Verilen Bir Yıllık İzin Süresinin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca 02.10.2015 Tarihinden İtibaren Bir Yıl 276:281,287:297,299:306, 309:317,318:328

VI.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER**252,258,263,270,281,287**

- 1.- Anayasa'nın 114'üncü maddesine göre atanan ve milletvekili olmayan geçici Bakanlar Kurulu üyesi 11 bakandan 8'inin bağımsızlığıyla ilgili anayasal bir ihlal olduğu gerekçesiyle, Anayasa'nın 112'nci maddesine göre ant içmelerinin Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında 252:255,258:262,263:269, 270:272
- 2.- (3/12) esas numaralı Başbakanlık Tezkeresinin Genel Kurulda görüşülmesinin Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında 281:286,287

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR**256,297,306,317**

- 1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Doğan Kubat'ın usul görüşmesi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 256
- 2.- Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 256:257
- 3.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 257:258
- 4.- Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın, Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın (3/12) esas numaralı Başbakanlık Tezkeresi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 297:298
- 5.- Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 298:299
- 6.- Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın, İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın (3/12) esas numaralı Başbakanlık Tezkeresi üzerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 306:308
- 7.- İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması 308
- 8.- İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın, İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın (3/12) esas numaralı Başbakanlık Tezkeresi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında MHP Grubuna ve Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması 317:318

VIII.- AÇIKLAMALAR**262,270,276,286**

- 1.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Adalet Bakanı Kenan İpek'in Halkların Demokratik Partisi grup başkan vekilleri ile milletvekillerinin telefonlarına çıkmadığına ve Başkanlık Divanının bu konuda bir tutum sergilemesi gerektiğine ilişkin açıklaması 262:263

- 2.- Ankara Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in, bağımsız bakanların yemin etmedikleri müddetçe Genel Kurul faaliyetlerine katılamayacaklarına ve durum vuzuha kavuşana kadar Genel Kurul salonu dışına çıkarılmaları için idare amirlerine yetki verilmesini rica ettiğiine ilişkin açıklaması 270
- 3.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Adalet Bakanı Kenan İpek'in kürsüden ant içmesi sırasında yaşanan olaylara ilişkin açıklaması 276
- 4.- Gençlik ve Spor Bakanı Akif Çağatay Kılıç'ın, Adalet Bakanı Kenan İpek'in kürsüden ant içmesi sırasında yaşanan olaylara ilişkin açıklaması 286:287

IX.- ANT İÇME

272

1.- Anayasa'nın 114'üncü maddesine göre atanmış bulunan; İçişleri Bakanı Selami Altınok, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Kutbettin Arzu, Adalet Bakanı Kenan İpek, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Ahmet Erdem, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Ayşen Gürcan, Dışişleri Bakanı Feridun Sinirlioğlu, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Ali Rıza Alaboyun, Gümrük ve Ticaret Bakanı Cenap Aşçı, Kültür ve Turizm Bakanı Yalçın Topçu, Millî Savunma Bakanı Mehmet Vecdi Gönül ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Feridun Bilgin'in, ant içmesi 272:273

X.- ÖNERİLER

274

A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

274:275

1.- Danışma Kurulunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 3 Eylül 2015 Perşembe günü birleşiminde olağanüstü toplantı çağrısının konusu olan Başbakanlık Tezkeresinin görüşmelerinin tamamlanmasını müteakip RTÜK'te boş bulunan 1 üyelik için seçim yapılmasına ve Genel Kurulun bu seçimin tamamlanmasına kadar çalışmalarına devam etmesine ilişkin önerisi 274:275

XI.- SEÇİMLER

328

A) RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULUNA ÜYE SEÇİMİ

328:330

1.- Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda boş bulunan üyeliğe seçim 328:330

XII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

331

1.- Diyarbakır Milletvekili Feleknaş Uca'nın, Suriye ve Irak'ta yaşanan olaylar nedeniyle Türkiye'ye gelen Ezidilerin sorunlarına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Başbakan Yardımcısı Numan Kurtulmuş'un cevabı (7/5) 331:333

2.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Bakanlar Kurulu kararıyla nişasta bazlı şeker kotasının artırılmasına ve nişasta bazlı şeker kullanımının zararlarına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker'in cevabı (7/11) 334:339

3.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Türkiye'deki bazı havalimanlarından Suriye'ye geçiş yapıldığı iddialarına ilişkin sorusu ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun cevabı (7/25) 340:341

4.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, Burdur ilinde şeker arzı ile ilgili sorunlar yaşandığı iddiasına,

- Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun, doğal afetler sonrası zarar gören çiftçilerin zararlarının karşılanmasına ve Polatlı'daki çiftçilerin durumlarına,

İlişkin soruları ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker'in cevabı (7/26), (7/27)

342:348

5.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 2014-2015 yılları arasında ihracat rekortmeni olan firmalara ve bu firmaların personel sayıları ile ödedikleri vergilere ilişkin sorusu ve Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci'nin cevabı (7/29)

349:350

6.- İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün, zorunlu askerlik hizmetini yapmakta iken şüpheli bir şekilde ortadan kaybolduğu iddia edilen bir ere ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı M. Vecdi Gönül'ün cevabı (7/41)

351:353

7.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, sebze ve meyve fiyatlarındaki artışa ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker'in cevabı (7/58)

354:358

8.- Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'ın, tarım dışı amaçlarla kullanılan tarım arazilerine ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker'in cevabı (7/87)

359:362

9.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, bir televizyon yayın platformu işletmesinin bir televizyon kanalını platforma dahil etmediği iddialarına ilişkin sorusu ve Gümrük ve Ticaret Bakanı Nurettin Canikli'nin cevabı (7/88)

363:365

10.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, bir gazetecinin Parlamento Muhabiri kartının haksız bir şekilde elinden alındığı iddiasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Mehmet Naci Bostancı'nın cevabı (7/116)

366:367

11.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının çözümüne yönelik yürütülen çalışmalara,

- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, buğday üretimi ve ithalatına,

- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar'da meydana gelen doğal afetlerden etkilenen çiftçilerin zararlarının karşılanmasına,

- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, leptospiroz ve Kırım Kongo Kanamalı Ateşi vakalarına ve alınan önlemlere,

- Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı'nın, Toprak Mahsulleri Ofisinin yaptığı hububat alımlarına,

- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, gıdalardaki pestisit kalıntısını belirlemeye yönelik yapılan çalışmalara,

- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, yabancıların tarım arazisi edinimine,

- Konya Milletvekili Mustafa Hüsnü Bozkurt'un, hububat alımında Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından uygulanan randevu sistemine,

İlişkin soruları ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker'in cevabı (7/211), (7/212), (7/213), (7/214), (7/215), (7/216), (7/217), (7/218)

368:395

12.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Manisa'nın Soma ilçesindeki esnaf ve sanatkârların kredi borçlarının yapılandırılmasına ilişkin sorusu ve Gümrük ve Ticaret Bakanı Nurettin Canikli'nin cevabı (7/219)

396:398

13.- Kütahya Milletvekili Alim Işık'ın, 25. Yasama Dönemi milletvekilliği genel seçimlerinde aday adayı olmak üzere istifa eden personele ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Mehmet Naci Bostancı'nın cevabı (7/302)

399:400

14.- Kütahya Milletvekili Alim Işık'ın, soru önergelerine ve cevaplandırılmalarına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Mehmet Naci Bostancı'nın cevabı (7/303)

401:403

15.- İstanbul Milletvekili Selina Doğan'ın, azınlık vakıflarının seçme ve seçilme haklarını düzenleyen yönetmeliğin iptaline ilişkin sorusu ve Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç'ın cevabı (7/373)

404:405

16.- İstanbul Milletvekili Selina Doğan'ın, 15 Mart 2011 tarihinden itibaren Suriye'den Türkiye'ye giren araç sayısına ilişkin sorusu ve Gümrük ve Ticaret Bakanı Nurettin Canikli'nin cevabı (7/466)

406:408

I.- BU BİRLEŞİM TUTANAK ÖZETİ (Olağanüstü)

TBMM Genel Kurulu saat 13.00'te açılarak yedi oturum yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Koray Aydın, Genel Kurulu yöneteceği ilk gün olması nedeniyle duygu ve düşüncelerini belirten ve şehitlere Allah'tan rahmet, ailelerine başsağlığı dilediğine ilişkin bir konuşma yaptı.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilleri Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz ve İstanbul Milletvekili Mehmet Doğan Kubat ile 198 milletvekilinin; Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci maddeleri uyarınca, Türkiye'nin Ulusal Güvenliğine Yönelik Terör Tehdidi ve Her Türlü Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türlü Tedbiri Almak, Irak ve Suriye'deki Tüm Terörist Örgütlerden Ülkemize Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek ve Kitlesel Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Ulusal Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak İçin Hudut, Şümul, Miktar ve Zamanı Hükümetçe Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Gerekliğinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Yabancı Ülkelere Gönderilmesi, Yabancı Silahlı Kuvvetlerin Türkiye'de Bulunması ve Bu Kuvvetlerin Hükümetin Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Hükümet Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Gerekli Düzenlemelerin Yapılması İçin Türkiye Büyük Millet Meclisinin 02.10.2014 Tarihli ve 1071 Sayılı Kararıyla Hükümete Verilen Bir Yıllık İzin Süresinin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca 02.10.2015 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Daha Uzatılmasına Dair Başbakanlık Tezkeresini Görüşmek Üzere Olağanüstü Toplantı Çağrı Önergesi (4/2),

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, olağanüstü toplantı isteminin Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine uygun bulunduğu ve bu nedenle TBMM Genel Kurulunun 3 Eylül 2015 Perşembe günü saat 13.00'te olağanüstü toplantıya çağrıldığına ilişkin yazısı,

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İsmet Yılmaz Tarafından Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci Maddeleri Uyarınca, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda Boşalan Bir Üyelik İçin Seçim Yapmak Üzere Doğrudan Doğruya Olağanüstü Toplantı Çağrısı (4/3),

Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Cumhurbaşkanlığının,

Bakanlar Kurulunun yeniden kurulması için görevlendirilmiş olan Konya Milletvekili ve Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu'nun, vaki temasları sonucu Hükûmeti kurma görevini yerine getirme imkânını bulamadığını bildirdiğine,

7 Haziran 2015 tarihinde yapılan 25'inci Dönem milletvekili genel seçimi sonrasında, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı seçiminin yapıldığı 9/7/2015 tarihinden itibaren kırk beş günlük sürede Bakanlar Kurulu kurulamadığından, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanıyla istişare edilerek Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 104'üncü ve 116'ncı maddeleri gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimlerinin yenilenmesine karar verildiğine,

Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimlerinin yenilenmesine karar verildiğinden, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 114'üncü maddesi gereğince, Konya Milletvekili ve Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu'nun geçici Bakanlar Kurulunu kurmak üzere Başbakan olarak atandığına; seçilecek bakanların atanmaları yapıldıktan sonra geçici Bakanlar Kurulu listesinin bilahare gönderileceğine; 7 Haziran 2015 tarihinde yapılan milletvekili genel seçimleri sonuçlarına göre yeni bir hükûmet teşkiline imkân sağlamak üzere istifası sunulan ve yeni hükûmet kuruluncaya kadar görevine devam etmesi tarafımızca uygun görülen, ancak bu defa Anayasa'nın 114'üncü maddesi gereğince görevinden çekilen Bakanlar Kurulunun, keyfiyette henüz bir değişiklik olmadığından, geçici Bakanlar Kurulu kuruluncaya kadar görevine devam etmesinin istenildiğine,

Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimlerinin yenilenmesine dair kararımız üzerine, geçici Bakanlar Kurulunu kurmak üzere Konya Milletvekili ve Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu'nun Başbakan olarak atanmasının uygun görüldüğüne; Başbakan Ahmet Davutoğlu tarafından teklif edilen ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 114'üncü maddesine uygun olarak oluşturulduğu anlaşılan geçici Bakanlar Kurulunda yer alan bakanlıklara, Anayasanın 109 ve 114'üncü maddeleri gereğince ekli listede gösterilen kişilerin atandığına; 27/9/1984 tarihli ve 3046 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesi gereğince Başbakan Yardımcısı unvanıyla görev yapmak üzere 4 bakanın görevlendirilmesinin onaylandığına,

İlişkin tezkereleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Anayasa'nın 114'üncü maddesine göre atanan ve milletvekili olmayan geçici Bakanlar Kurulu üyesi 11 bakandan 8'inin bağımsızlığıyla ilgili anayasal bir ihlal olduğu gerekçesiyle, Anayasa'nın 112'nci maddesine göre ant içmelerinin Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı konusunda usul görüşmesi yapıldı. Başkanlığın tutumunda bir değişiklik olmadığı açıklandı. İtiraz üzerine yapılan oylamalar sonucunda Başkanlığın tutumu kabul edildi.

Manisa Milletvekili Özgür Özel, İstanbul Milletvekili Mehmet Doğan Kubat'ın usul görüşmesi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Cumhuriyet Halk Partisine,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Adalet Bakanı Kenan İpek'in Halkların Demokratik Partisi grup başkan vekilleri ile milletvekillerinin telefonlarına çıkmadığına ve Başkanlık Divanının bu konuda bir tutum sergilemesi gerektiğine,

Ankara Milletvekili Sırrı Süreyya Önder, bağımsız bakanların yemin etmedikleri müddetçe Genel Kurul faaliyetlerine katılamayacaklarına ve durum vuzuha kavuşana kadar Genel Kurul salonu dışına çıkarılmaları için idare amirlerine yetki verilmesini rica ettiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Anayasa'nın 114'üncü maddesine göre atanmış bulunan;

İçişleri Bakanı Selami Altınok,

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Kutbettin Arzu,

Adalet Bakanı Kenan İpek,

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Ahmet Erdem,

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Ayşen Gürçan,

Dışişleri Bakanı Feridun Sinirlioğlu,

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Ali Rıza Alaboyun,

Gümrük ve Ticaret Bakanı Cenap Aşçı,

Kültür ve Turizm Bakanı Yalçın Topçu,

Millî Savunma Bakanı Mehmet Vecdi Gönül,

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Feridun Bilgin,

Ant içtiler.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, ülkemizin ev sahipliğinde Ankara’da 20-21 Ekim 2015 tarihlerinde gerçekleştirilecek Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi (BMÇMS) Taraflar Konferansı’nın 12’nci oturumunun hazırlıklarının yapılması ve Parlamenterler Yuvarlak Masa Toplantısı gündemine ilişkin konuların görüşülmesi için BMÇMS Sekreteryası ve Yönlendirme Komitesinin iş birliğiyle Almanya’nın Bonn şehrinde 13-14 Temmuz 2015 tarihlerinde düzenlenecek toplantıya Türkiye Büyük Millet Meclisinden katılması Genel Kurulun 9/7/2015 tarihli ve 6’ncı Birleşiminde kabul edilen heyetteki isimlere ilişkin tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Danışma Kurulunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 3 Eylül 2015 Perşembe günü (bugün) birleşiminde olağanüstü toplantı çağrısının konusu olan Başbakanlık Tezkeresinin görüşmelerinin tamamlanmasını müteakip RTÜK’te boş bulunan 1 üyelik için seçim yapılmasına ve Genel Kurulun bu seçimin tamamlanmasına kadar çalışmalarına devam etmesine ilişkin önerisi kabul edildi.

Manisa Milletvekili Özgür Özel,

Gençlik ve Spor Bakanı Akif Çağatay Kılıç,

Adalet Bakanı Kenan İpek’in kürsüden ant içmesi sırasında yaşanan olaylara;

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Başbakanlığın, Türkiye’nin Ulusal Güvenliğine Yönelik Terör Tehdidi ve Her Türlü Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türlü Tedbiri Almak, Irak ve Suriye’deki Tüm Terörist Örgütlerden Ülkemize Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek ve Kitlemel Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Ulusal Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak İçin Hudut, Şümul, Miktar ve Zamanı Hükümetçe Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Gerekliğinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Yabancı Ülkelere Gönderilmesi, Yabancı Silahlı Kuvvetlerin Türkiye’de Bulunması ve Bu Kuvvetlerin Hükümetin Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Hükümet Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Gerekli Düzenlemelerin Yapılması İçin Türkiye Büyük Millet Meclisinin 02.10.2014 Tarihli ve 1071 Sayılı Kararıyla Hükümete Verilen Bir Yıllık İzin Süresinin Anayasa’nın 92’nci Maddesi Uyarınca 02.10.2015 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Daha Uzatılmasına Dair Tezkeresi (3/12) okundu.

(3/12) esas numaralı Başbakanlık Tezkeresinin Genel Kurulda görüşülmesinin Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı konusunda usul görüşmesi yapıldı. Başkanlığın tutumunda bir değişiklik olmadığı açıklandı.

Başbakanlığın, Türkiye’nin Ulusal Güvenliğine Yönelik Terör Tehdidi ve Her Türlü Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türlü Tedbiri Almak, Irak ve Suriye’deki Tüm Terörist Örgütlerden Ülkemize Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek ve Kitlemel Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Ulusal Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak İçin Hudut, Şümul, Miktar ve Zamanı Hükümetçe Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Gerekliğinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Yabancı Ülkelere Gönderilmesi, Yabancı Silahlı Kuvvetlerin Türkiye’de Bulunması ve Bu Kuvvetlerin Hükümetin Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Hükümet Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Gerekli Düzenlemelerin Yapılması İçin Türkiye Büyük Millet Meclisinin 02.10.2014 Tarihli ve 1071 Sayılı Kararıyla Hükümete Verilen Bir Yıllık İzin Süresinin Anayasa’nın 92’nci Maddesi Uyarınca 02.10.2015 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Daha Uzatılmasına Dair Tezkeresi (3/12), yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın, Mardin Milletvekili Mithat Sancar’ın (3/12) esas numaralı Başbakanlık Tezkeresi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Mardin Milletvekili Mithat Sancar, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine,

Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın, İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın (3/12) esas numaralı Başbakanlık Tezkeresi üzerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

İzmir Milletvekili Oktay Vural, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine,

İzmir Milletvekili Oktay Vural, İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın (3/12) esas numaralı Başbakanlık Tezkeresi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında MHP Grubuna ve Milliyetçi Hareket Partisine,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda boş bulunan ve CHP Grubuna düşen 1 üyeliğe CHP Grubunca aday gösterilen İsmet Özdal Demirdöğen yapılan oylamadan sonra seçildi.

Anayasa ve İç Tüzük gereğince, 1 Ekim 2015 Perşembe günü saat 15.00'te toplanmak üzere 22.20'de birleşime son verildi.

Koray AYDIN

Başkan Vekili

Fehmi KÜPÇÜ

Bolu

Kâtip Üye

Erol DORA

Mardin

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 6

3 Eylül 2015 Perşembe (Olağanüstü)

Tezkere

1.- Türkiye'nin Ulusal Güvenliğine Yönelik Terör Tehdidi ve Her Türlü Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türlü Tedbiri Almak, Irak ve Suriye'deki Tüm Terörist Örgütlerden Ülkemize Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek ve Kitlesel Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Ulusal Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak İçin Hudut, Şümul, Miktar ve Zamanı Hükümetçe Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Gerektiğinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Yabancı Ülkelere Gönderilmesi, Yabancı Silahlı Kuvvetlerin Türkiye'de Bulunması ve Bu Kuvvetlerin Hükümetin Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Hükümet Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Gerekli Düzenlemelerin Yapılması İçin Türkiye Büyük Millet Meclisinin 02.10.2014 Tarihli ve 1071 Sayılı Kararıyla Hükümete Verilen Bir Yıllık İzin Süresinin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca 02.10.2015 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Daha Uzatılmasına Dair Başkanlık Tezkeresi (3/12) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.08.2015)

Olağanüstü Toplantı Çağrı Önergeleri

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz ve İstanbul Milletvekili Mehmet Doğan Kubat ile 198 Milletvekilinin; Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci Maddeleri Uyarınca, Türkiye'nin Ulusal Güvenliğine Yönelik Terör Tehdidi ve Her Türlü Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türlü Tedbiri Almak, Irak ve Suriye'deki Tüm Terörist Örgütlerden Ülkemize Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek ve Kitlesel Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Ulusal Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak İçin Hudut, Şümul, Miktar ve Zamanı Hükümetçe Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Gerektiğinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Yabancı Ülkelere Gönderilmesi, Yabancı Silahlı Kuvvetlerin Türkiye'de Bulunması ve Bu Kuvvetlerin Hükümetin Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Hükümet Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Gerekli Düzenlemelerin Yapılması İçin Türkiye Büyük Millet Meclisinin 02.10.2014 Tarihli ve 1071 Sayılı Kararıyla Hükümete Verilen Bir Yıllık İzin Süresinin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca 02.10.2015 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Daha Uzatılmasına Dair Başkanlık Tezkeresini Görüşmek Üzere Olağanüstü Toplantı Çağrı Önergisi (4/2) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.08.2015) (GÜNDEME)

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İsmet Yılmaz Tarafından Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci maddeleri uyarınca, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda Boşalan Bir Üyelik İçin Seçim Yapmak Üzere Doğrudan Doğruya Olağanüstü Toplantı Çağrısı (4/3) (Tarihi: 02.09.2015) (GÜNDEME)

3 Eylül 2015 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Koray AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Fehmi KÜPÇÜ (Bolu), Erol DORA (Mardin)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Anayasa’nın 93’üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 7’nci maddelerine göre, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilleri Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz ve İstanbul Milletvekili Mehmet Doğan Kubat ile 198 milletvekili tarafından Başkanlığımıza verilen önerge ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının doğrudan doğruya çağrısı üzerine olağanüstü toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9’uncu Birleşimini açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Elektronik cihazla yoklama yapacağız.

Yoklama için beş dakika süre vereceğim.

Sayın milletvekillerinin oy düğmelerine basarak salonda bulunduklarını bildirmelerini, bu süreçte elektronik sisteme giremeyen milletvekillerinin salonda hazır bulunan teknik personelden yardım istemelerini, buna rağmen sisteme giremeyen üyelerin ise yoklama pusulalarını beş dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Koray Aydın’ın, Genel Kurulu yöneteceği ilk gün olması nedeniyle duygu ve düşüncelerini belirten ve şehitlere Allah’tan rahmet, ailelerine başsağlığı dilediğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Gündeme geçmeden önce Türk milletinin egemenliğinin sembolü olan yüce Meclisi yöneteceğim ilk günümde çok kısa olarak duygu ve düşüncelerimi ifade etmek istiyorum.

Öncelikle, hemen her gün yüreklerimizi dağlayan şehitlerimize yüce Allah’tan rahmet, ailelerine ve bütün milletimize başsağlığı diliyorum.

Bugün milletimizin gözü ve kulağı buradadır. Bugün Gazi Meclisin kurtarıcı ve kurucu iradesi buradadır. Bugün Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının ruhanîyetleri buradadır. Bu Meclis Türk İstiklal Savaşı’nı yapmış, Türkiye Cumhuriyeti devletini bağrından çıkarmış ve en kritik zamanlarda aldığı kararlarla da vatanımızın, milletimizin ve devletimizin bekasını sağlamıştır. Doksan beş yıllık Parlamento tarihimizin bize kazandırdığı engin tecrübelerle bütün sorunlarımızın üstesinden geleceğimize olan inancım tamdır.

Buradan vereceğimiz güzel mesajlar ve aldığımız kararlar ülkemizin en ücra köşelerinde yankı bulmakta, ülkemizin ve milletimizin birliğine ve dirliğine katkı sunmaktadır. Buradaki tutum ve davranışlarımızla seçimlere daha hoşgörülü bir atmosferde gitmek için öncü ve örnek olabiliriz. Bugün

burada yapacağımız görüşmelerde kullanacağımız söz ve üslupla güzel bir başlangıç yapabiliriz. Sevgi ve hoşgörü timsali Yunus Emre'nin dediği gibi "Söz ola kese savaşı, söz ola kestire başı." Şairin çağlar öncesinden işaret ettiği gibi kırıcı ve incitici değil, birleştirici ve bütünleştirici bir dil kullanılmasını özellikle istirham ediyorum.

Sayın milletvekilleri gündeme geçiyoruz.

Gündemin "Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları" kısmında yer alan Türkiye Büyük Millet Meclisinin olağanüstü toplantıya çağrılmasına ilişkin önergeyi ve Başkanlığın iki çağrı yazısını okutacağım.

Önce Türkiye Büyük Millet Meclisinin olağanüstü toplantıya çağrılmasına ilişkin önergeyi okutuyorum:

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÖNERGELER

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilleri Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz ve İstanbul Milletvekili Mehmet Doğan Kubat ile 198 milletvekilinin; Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci maddeleri uyarınca, Türkiye'nin Ulusal Güvenliğine Yönelik Terör Tehdidi ve Her Türlü Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türlü Tedbiri Almak, Irak ve Suriye'deki Tüm Terörist Örgütlerden Ülkemize Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek ve Kitlesel Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Ulusal Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak İçin Hudut, Şümul, Miktar ve Zamanı Hükümetçe Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Gerektiğinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Yabancı Ülkelere Gönderilmesi, Yabancı Silahlı Kuvvetlerin Türkiye'de Bulunması ve Bu Kuvvetlerin Hükümetin Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Hükümet Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Gerekli Düzenlemelerin Yapılması İçin Türkiye Büyük Millet Meclisinin 02.10.2014 Tarihli ve 1071 Sayılı Kararıyla Hükümete Verilen Bir Yıllık İzin Süresinin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca 02.10.2015 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Daha Uzatılmasına Dair Başbakanlık Tezkeresini görüşmek üzere olağanüstü toplantıya çağrılmasına ilişkin önergesi (4/2)

31/08/2015

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci maddeleri gereğince, 21/08/2015 tarihinde TBMM'ye sunulan; Türkiye'nin ulusal güvenliğine yönelik terör tehdidi ve her türlü güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Irak ve Suriye'deki tüm terörist örgütlerden ülkemize yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek ve kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı ulusal güvenliğimizin idame ettirilmesini sağlamak için hudut, şümul, miktar ve zamanı Hükümetçe takdir ve tayin olunacak şekilde, gerektiğinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin yabancı ülkelere gönderilmesine, yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunmasına ve bu kuvvetlerin Hükümetin belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile Hükümet tarafından belirlenecek esaslara göre gerekli düzenlemelerin yapılması için TBMM'nin 02/10/2014 tarihli ve 1071 sayılı Kararı'yla Hükümete verilen bir yıllık izin süresinin Anayasa'nın 92'nci maddesi gereğince 02/10/2015 tarihinden itibaren bir yıl daha uzatılmasına dair Başbakanlık tezkeresini görüşmek üzere 03 Eylül 2015 Perşembe günü saat 13.00'te TBMM'nin olağanüstü toplanmasını arz ve talep ederiz.

TBMM	B: 9	3 . 9 . 2015	O: 1
	Ahmet Aydın	Mahir Ünal	
	Adıyaman	Kahramanmaraş	
	Grup Başkan Vekili	Grup Başkan Vekili	
	İlknur İnceöz	Mehmet Doğan Kubat	
	Aksaray	İstanbul	
	Grup Başkan Vekili	Grup Başkan Vekili	
Mehmet Şükrü Erdinç	(Adana)		
Sadullah Kısacık	(Adana)		
Talip Küçükcan	(Adana)		
Fatma Güldemet Sarı	(Adana)		
Necdet Ünüvar	(Adana)		
Adnan Boynukara	(Adıyaman)		
İbrahim Halil Fırat	(Adıyaman)		
Salih Fırat	(Adıyaman)		
Ali Özkaya	(Afyonkarahisar)		
Remziye Sivacı	(Afyonkarahisar)		
Halil Ürün	(Afyonkarahisar)		
Nevzat Palta	(Aksaray)		
Sait Yüce	(Amasya)		
Yalçın Akdoğan	(Ankara)		
Murat Alparslan	(Ankara)		
Ali İhsan Arslan	(Ankara)		
Ertan Aydın	(Ankara)		
Vedat Bilgin	(Ankara)		
Nevzat Ceylan	(Ankara)		
Lütfiye Selva Çam	(Ankara)		
Ahmet Gündoğdu	(Ankara)		
Mahmut Sami Mallı	(Ankara)		
Jülide Sarıeroğlu	(Ankara)		
Tülay Selamoğlu	(Ankara)		
Aydın Ünal	(Ankara)		
Sena Nur Çelik	(Antalya)		
Gökcen Özdoğan Enç	(Antalya)		
Orhan Atalay	(Ardahan)		
İsrafil Kışla	(Artvin)		
Mehmet Sadık Atay	(Aydın)		

TBMM	B: 9	3 . 9 . 2015	O: 1
Abdurrahman Öz		(Aydın)	
Ali Aydınlioğlu		(Balıkesir)	
Mahmut Poyrazlı		(Balıkesir)	
Yılmaz Tunç		(Bartın)	
Ziver Özdemir		(Batman)	
Naci Ağbal		(Bayburt)	
Halil Eldemir		(Bilecik)	
Enver Fehmioğlu		(Bingöl)	
Şebnem Kocakelçi		(Bingöl)	
Ali Ercoşkun		(Bolu)	
Fehmi Kıpçı		(Bolu)	
Reşat Petek		(Burdur)	
Zekeriya Birkan		(Bursa)	
Hakan Çavuşoğlu		(Bursa)	
Emine Yavuz Gözgeç		(Bursa)	
Bennur Karaburun		(Bursa)	
Önder Matlı		(Bursa)	
İsmet Su		(Bursa)	
Hüseyin Şahin		(Bursa)	
Muhammet Emin Akbaşoğlu		(Çankırı)	
Cahit Bağcı		(Çorum)	
Lütfiye İlksen Ceritoğlu Kurt		(Çorum)	
Salim Uslu		(Çorum)	
Mehmet Yüksel		(Denizli)	
Nihat Zeybekci		(Denizli)	
Fevai Arslan		(Düzce)	
Ayşe Keşir		(Düzce)	
Faruk Özlü		(Düzce)	
Şemsettin Emir		(Edirne)	
Şuay Alpay		(Elâzığ)	
Metin Bulut		(Elâzığ)	
Serpil Bulut		(Elâzığ)	
Talha Erol Durmaz		(Erzincan)	
Efkan Ala		(Erzurum)	
İbrahim Aydemir		(Erzurum)	
Zehra Taşkesenlioğlu		(Erzurum)	

TBMM	B: 9	3 . 9 . 2015	O: 1
Adnan Yılmaz		(Erzurum)	
Salih Koca		(Eskişehir)	
Canan Candemir Çelik		(Gaziantep)	
Mehmet Erdoğan		(Gaziantep)	
Abdulhamit Gül		(Gaziantep)	
Abdullah Nejat Koçer		(Gaziantep)	
Şamil Tayyar		(Gaziantep)	
Turhan Alçelik		(Giresun)	
Kemalettin Aydın		(Gümüşhane)	
Orhan Karasayar		(Hatay)	
Mehmet Öntürk		(Hatay)	
Hacı Bayram Türkoğlu		(Hatay)	
Adem Yeşildal		(Hatay)	
Recep Özel		(Isparta)	
Berat Albayrak		(İstanbul)	
Fatma Benli		(İstanbul)	
Abdurrahim Boynukalın		(İstanbul)	
Volkan Bozkır		(İstanbul)	
Osman Can		(İstanbul)	
Ahmet Berat Çonkar		(İstanbul)	
Halis Dalkılıç		(İstanbul)	
Alev Dedegil		(İstanbul)	
Ekrem Erdem		(İstanbul)	
Erkan Kandemir		(İstanbul)	
Harun Karaca		(İstanbul)	
Erol Kaya		(İstanbul)	
Tülay Kaynarca		(İstanbul)	
Mehmet Muş		(İstanbul)	
Mehmet Ali Pulcu		(İstanbul)	
Sevim Savaşer		(İstanbul)	
Hasan Sert		(İstanbul)	
Mustafa Şentop		(İstanbul)	
Şirin Ünal		(İstanbul)	
Hüseyin Yayman		(İstanbul)	
Mustafa Afşın Yazıcıoğlu		(İstanbul)	
Haydar Ali Yıldız		(İstanbul)	

TBMM	B: 9	3 . 9 . 2015	O: 1
Özlem Zengin		(İstanbul)	
Hamza Dağ		(İzmir)	
Hüseyin Kocabıyık		(İzmir)	
Kerem Ali Sürekli		(İzmir)	
Cemil Şeboy		(İzmir)	
İbrahim Mustafa Turhan		(İzmir)	
Nesrin Ulema		(İzmir)	
Mehmet İlker Çitil		(Kahramanmaraş)	
Mehmet Uğur Dilipak		(Kahramanmaraş)	
Sevde Bayazıt Kaçar		(Kahramanmaraş)	
Veysi Kaynak		(Kahramanmaraş)	
Nursel Reyhanlıoğlu		(Kahramanmaraş)	
Osman Kahveci		(Karabük)	
Recep Konuk		(Karaman)	
Recep Şeker		(Karaman)	
Mehmet Uçum		(Kars)	
Metin Çelik		(Kastamonu)	
Mustafa Gökhan Gülşen		(Kastamonu)	
Havva Talay Çalış		(Kayseri)	
Ahmet Doğan		(Kayseri)	
Yaşar Karayel		(Kayseri)	
Mehmet Özhaseki		(Kayseri)	
Kemal Tekden		(Kayseri)	
Ramazan Can		(Kırıkkale)	
Oğuz Kağan Koksall		(Kırıkkale)	
Salih Çetinkaya		(Kırşehir)	
Zeki Aygün		(Kocaeli)	
Fikri Işık		(Kocaeli)	
Cemalettin Kafll		(Kocaeli)	
Radiye Sezer Katırcıoğlu		(Kocaeli)	
Mehmet Akif Yılmaz		(Kocaeli)	
Abdullah Ağralı		(Konya)	
Ziya Altunyaldız		(Konya)	
Mehmet Babaoğlu		(Konya)	
Hüsnüye Erdoğan		(Konya)	
Halil Etyemez		(Konya)	

TBMM	B: 9	3 . 9 . 2015	O: 1
Rüveyde Gülseren Işık		(Konya)	
Hacı Ahmet Özdemir		(Konya)	
Leyla Şahin Usta		(Konya)	
İshak Gazel		(Kütahya)	
Vural Kavuncu		(Kütahya)	
Mustafa Şükrü Nazlı		(Kütahya)	
Taha Özhan		(Malatya)	
Mustafa Şahin		(Malatya)	
Bülent Tüfenkci		(Malatya)	
Nurettin Yaşar		(Malatya)	
Uğur Aydemir		(Manisa)	
Murat Baybatur		(Manisa)	
Orhan Miroğlu		(Mardin)	
Mustafa Muhammet Gültak		(Mersin)	
Muhsin Kızılkaya		(Mersin)	
Yılmaz Tezcan		(Mersin)	
Hasan Kökten		(Muğla)	
Mehmet Emin Şimşek		(Muş)	
Mustafa Açıkgöz		(Nevşehir)	
Murat Göktürk		(Nevşehir)	
Alpaslan Kavaklıoğlu		(Niğde)	
Oktay Çanak		(Ordu)	
İhsan Şener		(Ordu)	
Mücahit Durmuşoğlu		(Osmaniye)	
Suat Önal		(Osmaniye)	
Hikmet Ayar		(Rize)	
Osman Aşkın Bak		(Rize)	
Ali İnci		(Sakarya)	
Mustafa İsen		(Sakarya)	
Ayşenur İslam		(Sakarya)	
Recep Uncuoğlu		(Sakarya)	
Ali İhsan Yavuz		(Sakarya)	
Ahmet Demircan		(Samsun)	
Çiğdem Karaaslan		(Samsun)	
Akif Çağatay Kılıç		(Samsun)	
Fuat Köktaş		(Samsun)	

Hasan Basri Kurt	(Samsun)
Cengiz Tokmak	(Sinop)
Hilmi Bilgin	(Sivas)
Selim Dursun	(Sivas)
Mazhar Bağlı	(Şanlıurfa)
Seyit Eyyüpoğlu	(Şanlıurfa)
Ahmet Eşref Fakıbbaba	(Şanlıurfa)
Mehmet Kasım Gülpınar	(Şanlıurfa)
Nureddin Nebati	(Şanlıurfa)
Halil Özcan	(Şanlıurfa)
Hamide Sürücü	(Şanlıurfa)
Ayşe Doğan	(Tekirdağ)
Mustafa Yel	(Tekirdağ)
Coşkun Çakır	(Tokat)
Celil Göçer	(Tokat)
Fatma Gaye Güler	(Tokat)
Muhammet Balta	(Trabzon)
Ayşe Sula Köseoğlu	(Trabzon)
Burhan Kayatürk	(Van)
Fikri Demirel	(Yalova)
Abdulkadir Akgöl	(Yozgat)
Yusuf Başer	(Yozgat)
Ertuğrul Soysal	(Yozgat)
Hüseyin Özbakır	(Zonguldak)

Gerekçe:

Irak ve Suriye'deki tüm terörist örgütlerden Türkiye'ye yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek ve kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı ulusal güvenliğimizin idame ettirilmesini sağlamak için gerektiğinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin yabancı ülkelere gönderilmesi ve yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunması, bu kuvvetlerin Hükümetin belirleyeceği esaslara göre kullanılması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca TBMM'nin 2/10/2014 tarihli ve 1071 sayılı Kararı'yla Hükümete verilen bir yıllık izin süresi 2/10/2015 tarihinde dolmakta olup, sürenin uzatılmasına ilişkin Başbakanlık tezkeresi 21/08/2015 tarihinde TBMM Başkanlığına sunulmuştur. Son günlerde ulusal güvenliğimize dönük risk ve tehditlerin artması, yetkinin süresinin dolmasına az bir zaman kalmış olması ve konunun hassasiyeti sebebiyle TBMM'nin olağanüstü toplantıya çağrılarak yeni bir kararın alınması zarureti hasıl olmuştur.

BAŞKAN – Başkanlığın, biraz önce okunan önergeye ilişkin çağrı yazısını okutuyorum:

B) TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, olağanüstü toplantı isteminin Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine uygun bulunduğuna ve bu nedenle TBMM Genel Kurulunun 3 Eylül 2015 Perşembe günü saat 13.00'te olağanüstü toplantıya çağrıldığına ilişkin tezkeresi (3/13)

01/09/2015

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığından Bildirilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisini; Türkiye'nin ulusal güvenliğine yönelik terör tehdidi ve her türlü güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Irak ve Suriye'deki tüm terörist örgütlerden ülkemize yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek ve kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı ulusal güvenliğimizin idame ettirilmesini sağlamak için hudut, şümul, miktar ve zamanı Hükûmetçe takdir ve tayin olunacak şekilde, gerektiğinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin yabancı ülkelere gönderilmesi, yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunması ve bu kuvvetlerin Hükûmetin belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile Hükûmet tarafından belirlenecek esaslara göre gerekli düzenlemelerin yapılması için TBMM'nin 02/10/2014 tarihli ve 1071 sayılı Kararı'yla Hükûmete verilen bir yıllık izin süresinin Anayasa'nın 92'nci maddesi çerçevesinde 02/10/2015 tarihinden itibaren 1 yıl daha uzatılmasına dair 21/8/2015 tarihinde TBMM'ye sunulan Başbakanlık tezkeresini görüşmek üzere Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci maddeleri gereğince yeter sayıda milletvekilinin istemi üzerine 3 Eylül 2015 Perşembe günü saat 13.00'te olağanüstü toplantıya çağırıyorum.

Milletvekillerinin belirtilen gün ve saatte Genel Kurul toplantısına katılmalarını rica ederim.

İsmet Yılmaz

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN- Şimdi de Başkanlığın Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyeliği seçimine ilişkin doğrudan doğruya yaptığı çağrı yazısını okutuyorum:

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İsmet Yılmaz tarafından, Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci maddeleri uyarınca, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda boşalan bir üyelik için seçim yapmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisinin doğrudan doğruya olağanüstü toplantıya çağrıldığına ilişkin tezkeresi (3/14)

2/9/2015

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığından Bildirilmiştir

Türkiye Büyük Millet Meclisini; yeter sayıda milletvekilinin istemi üzerine daha önce yapılmış olan olağanüstü toplantı çağrı konusu Başbakanlık tezkeresinin görüşülmesine ilaveten Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda boşalan 1 üyelik için seçim yapmak üzere Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci maddeleri gereğince doğrudan doğruya 3 Eylül 2015 Perşembe günü saat 13.00'te olağanüstü toplantıya çağırıyorum.

Milletvekillerinin belirtilen gün ve saatte Genel Kurul toplantısına katılmalarını rica ederim.

İsmet Yılmaz

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, olağanüstü toplantı konusu işlerin görüşmelerine geçmeden önce, Cumhurbaşkanlığının tezkereleri vardır, tezkereleri okutup bilgilerinize sunacağım.

Cumhurbaşkanlığının Bakanlar Kurulunun yeniden kurulma görevinin yerine getirilme imkânının bulunamadığına ilişkin bir tezkeresi vardır, okutuyorum:

3.- Cumhurbaşkanlığının, Bakanlar Kurulunun yeniden kurulması için görevlendirilmiş olan Konya Milletvekili ve Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu'nun, vaki temasları sonucu Hükümeti kurma görevini yerine getirme imkânını bulamadığını bildirdiğine ilişkin tezkeresi (3/15)

18/8/2015

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi yazımızla, Bakanlar Kurulunun yeniden kurulması için görevlendirilmiş olan Konya Milletvekili ve Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Sayın Ahmet Davutoğlu, vaki temasları sonucu Hükümeti kurma görevini yerine getirme imkânını bulamadığını bildirmiştir.

Bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Cumhurbaşkanlığının, Bakanlar Kurulu kurulamadığından Anayasa'nın 104'üncü ve 116'ncı maddeleri gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimlerinin yenilenmesine karar verildiğine ilişkin bir tezkeresi vardır, okutuyorum.

4.- Cumhurbaşkanlığının, 7 Haziran 2015 tarihinde yapılan 25'inci Dönem milletvekili genel seçimi sonrasında, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı seçiminin yapıldığı 9/7/2015 tarihinden itibaren kırk beş günlük sürede Bakanlar Kurulu kurulamadığından, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanıyla istişare edilerek Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 104'üncü ve 116'ncı maddeleri gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimlerinin yenilenmesine karar verildiğine ilişkin tezkeresi (3/16)

24/08/2015

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

7 Haziran 2015 tarihinde yapılan 25'inci Dönem milletvekili genel seçimi sonrasında, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı seçiminin yapıldığı 09/07/2015 tarihinden itibaren kırk beş günlük sürede Bakanlar Kurulu kurulamadığından, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanıyla istişare edilerek Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 104'üncü ve 116'ncı maddeleri gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimlerinin yenilenmesine karar verilmiştir.

Bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Sayın milletvekilleri, bildiğiniz üzere Cumhurbaşkanlığının seçimlerin yenilenmesine ilişkin kararına istinaden Yüksek Seçim Kurulunca 26'ncı Dönem milletvekilliği genel seçim tarihi 1 Kasım 2015 Pazar günü olarak belirlenmiş ve söz konusu karar 25 Ağustos 2015 tarihli ve mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Söz konusu karar bilgi için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına da gönderilmiştir.

Cumhurbaşkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimlerinin yenilenmesine karar verildiğinden, Anayasa'nın 114'üncü maddesi gereğince Başbakan atanmasına ve görevden çekilen Bakanlar Kurulunun geçici Bakanlar Kurulu kuruluncaya kadar görevine devam etmesine ilişkin bir tezkeresi vardır, okutuyorum:

5.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimlerinin yenilenmesine karar verildiğinden, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 114'üncü maddesi gereğince, Konya Milletvekili ve Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu'nun geçici Bakanlar Kurulunu kurmak üzere Başbakan olarak atandığına; seçilecek bakanların atanmaları yapıldıktan sonra geçici Bakanlar Kurulu listesinin bilahare gönderileceğine; 7 Haziran 2015 tarihinde yapılan milletvekili genel seçimleri sonuçlarına göre yeni bir hükûmet teşkiline imkân sağlamak üzere istifası sunulan ve yeni hükûmet kuruluncaya kadar görevine devam etmesi tarafımızca uygun görülen, ancak bu defa Anayasa'nın 114'üncü maddesi gereğince görevinden çekilen Bakanlar Kurulunun, keyfiyette henüz bir değişiklik olmadığından, geçici Bakanlar Kurulu kuruluncaya kadar görevine devam etmesinin istenildiğine ilişkin tezkeresi (3/17)

25/08/2015

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi yazımızla Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimlerinin yenilenmesine karar verildiğinden, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 114'üncü maddesi gereğince, Konya Milletvekili ve Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Sayın Ahmet Davutoğlu geçici Bakanlar Kurulunu kurmak üzere Başbakan olarak atanmıştır.

Seçilecek Bakanların atanmaları yapıldıktan sonra geçici Bakanlar Kurulu listesi bilahare gönderilecektir.

Diğer taraftan, 7 Haziran 2015 tarihinde yapılan milletvekili genel seçimleri sonuçlarına göre yeni bir hükûmet teşkiline imkân sağlamak üzere istifası sunulan ve yeni hükûmet kuruluncaya kadar görevine devam etmesi tarafımızca uygun görülen, ancak bu defa Anayasa'nın 114'üncü maddesi gereğince görevinden çekilen Bakanlar Kurulunun, keyfiyette henüz bir değişiklik olmadığından, geçici Bakanlar Kurulu kuruluncaya kadar görevine devam etmesi istenilmiştir.

Bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Cumhurbaşkanlığının geçici Bakanlar Kurulunun kurulmasına ilişkin bir tezkeresi vardır, okutuyorum:

6.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimlerinin yenilenmesine dair kararımız üzerine, geçici Bakanlar Kurulunu kurmak üzere Konya Milletvekili ve Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu'nun Başbakan olarak atanmasının uygun görüldüğüne; Başbakan Ahmet Davutoğlu tarafından teklif edilen ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 114'üncü maddesine uygun olarak oluşturulduğu anlaşılan geçici Bakanlar Kurulunda yer alan bakanlıklara, Anayasanın 109 ve 114'üncü maddeleri gereğince ekli listede gösterilen kişilerin atandığına; 27/9/1984 tarihli ve 3046 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesi gereğince Başbakan Yardımcısı unvanıyla görev yapmak üzere 4 bakanın görevlendirilmesinin onaylandığına ilişkin tezkeresi (3/18)

28/08/2015

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimlerinin yenilenmesine dair kararımız üzerine, ilgi yazımızla geçici Bakanlar Kurulunu kurmak üzere Konya Milletvekili ve Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Sayın Ahmet Davutoğlu'nun Başbakan olarak atanması uygun görülmüştü.

Başbakan Sayın Ahmet Davutoğlu tarafından teklif edilen ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 114'üncü maddesine uygun olarak oluşturulduğu anlaşılan geçici Bakanlar Kurulunda yer alan bakanlıklara, Anayasa'nın 109 ve 114'üncü maddeleri gereğince ekli listede gösterilen kişiler atanmıştır.

27/9/1984 tarihli ve 3046 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesi gereğince Başbakan Yardımcısı unvanıyla görev yapmak üzere 4 bakan görevlendirilmesi onaylanmıştır.

Bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı

Geçici Bakanlar Kurulu Listesi

1	Konya Milletvekili	Ahmet DAVUTOĞLU	Başbakan
2	Ankara Milletvekili	Yalçın AKDOĞAN	Başbakan Yardımcısı
3	Ordu Milletvekili	Numan KURTULMUŞ	Başbakan Yardımcısı
4	Diyarbakır Milletvekili	Cevdet YILMAZ	Başbakan Yardımcısı
5	Ankara Milletvekili	Yıldırım Tuğrul TÜRKEŞ	Başbakan Yardımcısı
6		Kenan İPEK	Adalet Bakanı
7		Ayşen GÜRCAN	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı
8	Kocaeli Milletvekili	Ali Haydar KONCA	Avrupa Birliği Bakanı
9	Kocaeli Milletvekili	Fikri İŞİK	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı
10		Ahmet ERDEM	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
11	İstanbul Milletvekili	İdris GÜLLÜCE	Çevre ve Şehircilik Bakanı
12		Feridun SİNİRLİOĞLU	Dışişleri Bakanı
13	Denizli Milletvekili	Nihat ZEYBEKÇİ	Ekonomi Bakanı
14		Ali Rıza ALABOYUN	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
15	Samsun Milletvekili	Akif Çağatay KILIÇ	Gençlik ve Spor Bakanı
16		Kutbettin ARZU	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı
17		Cenap AŞÇI	Gümrük ve Ticaret Bakanı
18		Selami ALTINOK	İçişleri Bakanı
19	İzmir Milletvekili	Müslüm DOĞAN	Kalkınma Bakanı
20		Yalçın TOPÇU	Kültür ve Turizm Bakanı
21	Gaziantep Milletvekili	Mehmet ŞİMŞEK	Maliye Bakanı
22	Eskişehir Milletvekili	Nabi AVCI	Millî Eğitim Bakanı
23		Vecdi GÖNÜL	Millî Savunma Bakanı
24	İzmir Milletvekili	Veysel EROĞLU	Orman ve Su İşleri Bakanı

25	Bursa Milletvekili	Mehmet MÜEZZİNOĞLU	Sağlık Bakanı
26		Feridun BİLGİN	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Sayın milletvekilleri, Anayasa’nın 114’üncü maddesine göre atanan ve milletvekili olmayan geçici Bakanlar Kurulu üyesi 11 sayın bakanın Anayasa’nın 112’nci maddesine göre ant içmesi gerekmektedir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, özür dilerim efendim.

Biraz önce, Cumhurbaşkanlığının tezkeresini bilgiye sundunuz. Bugün parti gruplarına ve milletvekillerimize dağıtılan gündemden de ve şimdi başladığınız işlemde de Anayasa’nın 114’üncü maddesi gereğince 11 sayın bakan adayımızı burada yemin etmek üzere kürsüye çağıracağınız anlaşılmaktadır. Cumhuriyet Halk Partisi olarak, oluşmuş olan cumhuriyet hükümetinin Anayasa’ya uygunluğu ve Anayasa’nın ilgili maddesince bağımsız olması gereken ve bugün yemin etmek için kürsüye çağırılacak olan 11 bakandan 8 tanesinin bağımsızlığıyla ilgili ciddi bir anayasal ihlal olduğu gerekçesiyle bu işlemin başlatılamayacağını düşünüyoruz. Eğer işleme devam etme yönünde bir kararınız varsa bir usul tartışması talep ettiğimizi saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bildiğiniz üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimlerinin yenilenmesine, Anayasa’nın 116’ncı maddesi uyarınca, Cumhurbaşkanı tarafından karar verilmesinin ardından, geçici Bakanlar Kurulu 28/08/2015 tarihinde Cumhurbaşkanınca atanmış ve bu işlem 28/08/2015 tarihli ve 29459 sayılı Resmî Gazete’nin 4’üncü mükerrer nüshasında yayımlanmıştır. Söz konusu tezkere bu kurucu işleme ilişkin Cumhurbaşkanlığının tezkeresi olup Genel Kurulu bilgilendirme amacıyla okunmaktadır. Cumhurbaşkanlığı tezkeresinde belirtilen geçici Bakanlar Kurulu üyelerinden bazılarının ant içmek üzere kürsüye çağırılmama gibi bir yetkinin Başkanlığımızda olmadığını düşünüyorum. Oturumu yöneten Başkan Vekili olarak tutumum hakkında bir usul tartışması açılmasını gerektirecek bir durumun olmadığı kanaatindeyim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Öyle bir kanaat yetkiniz yok Sayın Başkan, öyle bir kanaat yetkiniz yok.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, İç Tüzük 63 nettir. Usul tartışması açmak zorundasınız.

BAŞKAN – Bu konuda usul tartışması açılması talebinizde ısrar ediyorsanız...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Evet, ediyoruz efendim.

BAŞKAN - ...lehte-aleyhte olmak üzere...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Aleyhte.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Aleyhte.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Aleyhte.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Lehte.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Lehte.

OKTAY VURAL (İzmir) – Üzerinde.

BAŞKAN – Başkanlık tutumunun aleyhinde olarak önce Manisa Milletvekilimiz, Grup Başkan Vekilimiz Sayın Özgür Özel’e söz veriyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Süremiz beş dakikadır Sayın Özel.

VI.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Anayasa'nın 114'üncü maddesine göre atanan ve milletvekili olmayan geçici Bakanlar Kurulu üyesi 11 bakandan 8'inin bağımsızlığıyla ilgili anayasal bir ihlal olduğu gerekçesiyle, Anayasa'nın 112'nci maddesine göre ant içmelerinin Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlarım.

Sayın Başkanım, öncelikle, ilk yönettiğiniz oturum olması sebebiyle, biraz önce sunuş konuşmasında da bahsettiğiniz gibi hakkaniyet, eşitlik ilkesinden ve Anayasa'dan uzaklaşmadan bir yönetim sergileyeceğinize yürekten inanıyoruz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına şahsınıza başarılar diliyoruz.

Açtığımız usul tartışması, Anayasa'nın 116'ncı maddesi ki bu madde 1980 darbesinden sonra Kenan Evren tarafından kendisi için kullanılması tasarlanarak Anayasa'ya konmuş, kendisi tarafından da hiçbir zaman kullanılmamış ancak ilk kez bu dönem Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından işletilen bir maddedir. Bu maddenin atıfta bulunduğu 114'üncü madde, 114'üncü madde gereğince kurulacak olan bir hükûmette dışarıdan atanacak bakanların yemin etmesiyle ilgili 112'nci madde ve bunun gönderme yaptığı 81'inci maddeyle ilgili. Bugün burada yapacağımız her türlü uygulama, bundan sonra bu yüce Meclis çatısı altında sonsuza kadar devam edecek olan pek çok çalışmaya ışık tutacak ve yerleşik bir uygulama olarak ortada olacaktır. O yüzden hepimizin Anayasa'ya tam uygunluk hâli içinde, hukuku çiğnemenen, gerçekten ayrılmadan, hakkaniyetten uzaklaşmadan ve bu Meclise ve bu Meclisi görevlendiren Türkiye Cumhuriyeti'nin çok değerli seçmenlerinin iradesine saygısızlık yapmadan tutumumuzu sürdürmek ve bu konuda davranmak zorundayız.

Şimdi, geldiğimiz nokta, Cumhurbaşkanının tezkeresiyle ilgili bir konuyu hatırlatalım. Sayın Cumhurbaşkanı şu ifadeyi kullanıyor: “Kırk beş günlük anayasal sürenin sonunda Sayın Davutoğlu tarafından bir hükûmetin kurulmadığı anlaşılmıştır.” Burayla ilgili derhâl bir düzeltmeye ihtiyaç var. Oradaki süre kırk beş gün değil, otuz dokuz gün olarak yazılmalıdır çünkü Sayın Davutoğlu otuz dokuz gün kullanmıştır; azdır çoktur ama otuz dokuzuncu günün sonunda görevi iade etmiştir. Kırk beşinci günün sonunda hükûmetin kurulamaması gibi bir durum yoktur, hükûmet olsa olsa kurdurulmamıştır. Bu sorumluluk Recep Tayyip Erdoğan'a aittir. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Cumhurbaşkanı eğer kalan altı günlük sürede Anayasa'nın kendisine vermediği bir hakkı kullanmayıp, yüce Türk milletinin yaptığı görevlendirmeye saygısızlık etmeyip, 11,5 milyon Cumhuriyet Halk Partisi seçmene ve Adalet ve Kalkınma Partisine oy vermemiş 25 milyon seçmene saygısızlık etmeseydi yeni bir görevlendirme yapar, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Kılıçdaroğlu'nu yerleşik uygulamalar gereği görevlendirir, ondan sonra eğer bir hükûmet kurulamazsa ve süre kalmazsa bu tezkereyi kaleme alabilirdi.

Gelelim bugünkü konumuza, bugünkü konumuz 114'e göre bağımsız olması gereken bakanlar. Meclisteki dağılıma göre partimize 5, Milliyetçi Hareket Partisine ve Halkların Demokratik Partisine 3'er bakanlık düşmüşken yapılan ve liderlerin iradesi aşılmak suretiyle, fevkalade ayıplı bir uygulama takip edilerek de olsa, 114'e göre milletvekillerine yapılan çağrılara -milletvekillerinden grubumuzdan hiçbir eksik olmaksızın- “Genel Başkanımızı çiğneyen kimseyle görüşmeyiz.” diyen Cumhuriyet Halk Partisinin 5 milletvekili, Milliyetçi Hareket Partisinden 3, Halkların Demokratik Partisinden 3 olmak üzere toplam görevlendirilmesi gereken 11 milletvekilinden 3 tanesi görevi kabul etmiş, bunun dışında 8 milletvekili için Anayasa 114'e göre bağımsız bakan görevlendirme zorunluluğu vardır. 11

arkadaşımızdan, değerli bakan adayından 3'üne bir itirazımız yok ancak Sayın Vecdi Gönül, Ayşen Gürcan, Ali Rıza Alaboyun, Kutbettin Arzu, Ahmet Erdem, Cenap Aşçı, Yalçın Topçu ve Selami Altınok'un Adalet ve Kalkınma Partili olduklarına, hatta bir gün öncesine kadar bu partide siyaset yapmış olmalarına rağmen o gece istifa dilekçesi vermek suretiyle, hülle yoluyla bağımsız durumuna gelip yüce Meclisi ve Türk milletinin iradesini bu konuda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sayın Başkanım, biraz... (AK PARTİ sıralarından “Sen esas Nihat Erim’e cevap ver.” sesleri)

BAŞKAN – Sayın Başkanım, bir dakika ilave süre veriyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – ...bağımsız olmaları gerekirken 1 tanesi 58, 59, 60'ıncı hükûmetlerde AKP'den bakan, bir diğeri 22, 23, 24'üncü Dönemde AKP'den milletvekili, 3 tanesi son seçimde AKP'den aday, 1 tanesi aday adayı -aday olmamış bakan olmuş- ama AKP'liliğiyle ilgili hiçbir şüphe yok. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına başvurduğunuz da yok. Sadece bir gece önce bir dilekçe alıp Adalet ve Kalkınma Partisinin kaydından geçirmekle Anayasa'daki bağımsızlık şartının yerine getirildiğini iddia etmek bu milletin iradesiyle ve bu Meclisin vicdanıyla ve aklıyla alay etmek demektir. (CHP sıralarından alkışlar)

İşte tüm bu sebeplerden dolayı burada bu işlemin yapılmaması, bağımsızlığı şüpheli 8 arkadaş yerine, gerçekten bağımsız adayların gösterilmesi için işlemin burada durdurulmasını talep ediyoruz. Eğer yemin edeceklerse önce buraya gelip AKP'li olmadıklarına dair yemin etmelerini talep ediyoruz.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, tutumum lehinde konuşmak üzere İstanbul Milletvekili, Grup Başkan Vekili Sayın Mehmet Doğan Kubat.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Saygıdeğer Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; açılan usul görüşmesinde Başkanlığın bu yeminin yaptırılmasına anayasal açıdan bir sıkıntı olmadığı yönündeki tutumunun lehinde söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygılarımla selamlarım.

Cumhuriyet Halk Partisi Değerli Grup Başkan Vekili bağımsız adaylarla ilgili bir usul tartışması açtı ama Sayın Cumhurbaşkanımıza yönelik gerçekten çok çirkin, kendisine hiç yakıştıramadığım ifadelerde bulundu. (CHP sıralarından gürültüler)

ERTUĞRUL KÜRKÜ (İzmir) – Yakıştı, yakıştı!

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bakın, bu devletin başı, milletin birliğini temsil eden o makama karşı...

MUSA ÇAM (İzmir) – Hangi birlik, hangi birlik? Ülkeyi böldü!

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – ...şurada kullandığımız ifadelere dikkat etmemiz lazım. Tüzük'te Cumhurbaşkanımıza yönelik nasıl konuşulması gerektiği, daha doğrusu devletin tepesindeki makamlara karşı...

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Kubat, sizden öğrenecek hâlimiz yok!

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – ...Meclis Başkanına karşı, Başkanlık Divanına karşı sözlerin ne şekilde olması gerektiği çok açık yazıyor, ben bunu hatırlatmaktan da içtinap ediyorum.

Değerli arkadaşlar, Cumhurbaşkanını, anayasal takdir yetkisi çerçevesinde, 39'uncu günün bitiminden sonra yeni bir hükümet kurma olasılığını görmediğinden dolayı görev tevdi etmemiştir. Bu, kendi şahsi takdirleridir.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Peki, siz Cumhurbaşkanının sözcüsü müstünüz burada?

MUSA ÇAM (İzmir) – 400 milletvekilini kime istedi, kime?

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Yüzde 52'yle seçilmiş bir Cumhurbaşkanının hukukunu elbette ki burada her milletvekili savunur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu noktada, Refahyol Hükümetinden sonra 2 parti genel başkanının ortak deklarasyonuna rağmen kendilerine de görev verilmediğini hatırlatırım. Takdirin takdiri olmaz arkadaşlar, konuyu mecrasından saptırmaya gerek yok.

Şimdi, gelelim konuya. Değerli Özgür kardeşim bağımsızlarla ilgili bir usul tartışması açtı. Şimdi, değerli arkadaşlar, 116'ncı madde uygulandı, 114'üncü maddeye göre -biliyorsunuz- parti oranlarına göre çağrı yapıldı. Bazı siyasi parti grupları dediler ki: “Biz grup olarak buna karşıyız, bizim böyle bir hakkımız var, bize sorulması gerekir.” Hâlbuki, Siyasi Partiler Kanunu'nun 28'inci maddesinin (2)'nci fıkrasını okusalardı... “Bakanlar Kuruluna katılacak üye parti gruplarında ve diğer parti organlarında tespit edilemez.” O zaman bu kanun çıkarken Komisyon Başkanı olan Orhan Aldıkaçtı bu soru üzerine aynen şu cevabı veriyor: “Derler ki yarın parti grupları: ‘Bize sormak gerekir, grup olarak bizim belirlememiz gerekir.’ Biz bunu ortadan kaldırmak için, meseleyi açıklığa kavuşturmak için bu hükmü koyuyoruz. Çünkü, Anayasa'nın 109'uncu maddesine göre bakanları seçme yetkisi başbakana aittir.” diyerek bu meseleyi bitiriyor.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – Yani, Orhan Aldıkaçtı'ya kaldın ya, helal olsun!

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Şimdi, değerli arkadaşlar, şu anda bakanların bağımsız niteliğini daha önce siyasi kimlikte olmalarından dolayı bir tartışma konusu yapmayı da gerçekten haksızlık olarak bulurum. Netice itibarıyla, siyasi partiyle üyelik bağı hukuken koptuktan sonra atanmasına mâni bir durum yoktur.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Kutbettin Arzu bağımsız mı? Yemin et!

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Değerli Veli, bak, cevabını veriyorum...

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sen devam et Doğan Bey, devam et sen.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yemin et! Kutbettin Arzu bağımsız mı? Yemin et! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – 19 Mart 1971 tarihli Cumhuriyet gazetesi... (CHP sıralarından gürültüler)

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan...

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Sayın Nihat Erim Cumhuriyet Halk Partisinin üyesi değerli arkadaşlar, o zaman, hatırlıyorsunuz.

Cumhuriyet Halk Partisi... Hükümet yıkılınca görevlendirme ihtiyacı hasıl oluyor ve bu Cumhuriyet gazetesinin bir gün sonraki nüshasına baktığınız zaman Sayın Nihat Erim Cumhuriyet Halk Partisinden istifa ediyor...

VELİ AĞBABA (Malatya) – İşiniz zor Sayın Kubat!

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – ...ve bir gün sonra bağımsız Başbakan olarak görevlendiriliyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – İşte o kadar.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Yani bunu şunun için söylüyorum: Bir mahzuru var mı? Asla. O zaman ki Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun da bunu memnuniyetle karşıladığını gazeteden okuyabilirsiniz. Bence de doğru olan yapılmış, dönemin şartları onu gerektiriyor.

Şimdi, gelelim Sayın Bakanın istifasına. Siyasi partiyle ilişkisi olan 3 bakanımızdan AK PARTİ’de üyeliği olanların partiye usulünce başvurusu üzerine partimizin yetkili kurulları da kaydı kaleme geçirmiş, istifasını almıştır.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Kubat’a ne zor iş vermişsiniz!

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Değerli arkadaşlar, Anayasa’nın 68’inci maddesinde her Türk vatandaşının siyasi partilere girme ve -tırnak içinde söylüyorum- dilediği anda bu siyasi partiden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kubat, bir dakika ilave süre veriyorum.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – ...çekilme hakkı olduğu anayasal olarak güvence altına alınmıştır.

Yine, Siyasi Partiler Kanunu’nda da üyelikten çekilme iradesinin yazılı veya sözlü olacağına yönelik bir açıklık yoktur. Dolayısıyla istifa tek taraflı bir irade beyanıdır, karşı tarafa ulaşmakla hüküm ifade eder.

Sayın Yalçın Topçu Bakanımız, o gün kamuoyuna zaten bunu -medyaya ilandır önemli olan- 78 milyona ilan etmiş ve kendisinin daha evvel, bir yıl önce -şimdi vakit yok, gösteremiyorum- istifa ettiğine dair belgeleri de vardır. Partiye üye olmak Katolik nikahı kıymak değildir, insan istediği zaman ayrılır. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Önemli olan iradedir, bazı partiler dilekçeyi almayıp süründürülebilir, siz de yaşıyorsunuz bunu.

Ondan dolayı, Sayın Başkanımızın tutumunda hukuka aykırı bir yer olmadığından dolayı Başkanımızın lehinde olduğumu ifade ediyor, yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, Sayın Kubat konuşmasında yaptığı değerlendirmelerde doğrudan şahsımı hedef almış, ayrıca kullanmadığım ifadeleri kullandığım şekilde konuşmuştur. İç Tüzük’ün ilgili maddesi gereğince, takdir edeceğiniz sürede cevap hakkımı kullanmak istiyorum.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, bir sataşma kullanmadı. Üstelik de saygıyla hitap etti.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Cumhurbaşkanına hakaret ettiğini söyledi, bu sataşma değil mi?

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Hakaret etti.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Siyasi eleştiri yaptı. Cumhurbaşkanına eleştiri yapılmayacak mı ya bu ülkede?

BAŞKAN – Sayın Başkanım, sataşma olduğu kanaatindeyim. Size iki dakika söz veriyorum.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Doğan Kubat'ın usul görüşmesi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Değerli arkadaşlar, içimizde geçmişten beri burada olanlar var, ilk kez olanlar var ama şuna açıklık getirelim: Birincisi, burada Adalet ve Kalkınma Partili başkan vekilleri, bu usul tartışmalarını iki üç dakikayla sınırlarken Sayın Başkanın beş dakika takdir etmesi, üstüne sözü bitene bir dakika ilave süre vermesi ve bu özgürlük ortamından Sayın Kubat'ın da büyük bir memnuniyetle faydalanması hepimizi memnun etmiştir. Bu bir demokrasi açılımıdır. Bundan sonraki herkese örnek olmasını dileriz. (CHP sıralarından alkışlar)

Gelelim biraz önce Sayın Kubat'ın söylediği ve Adalet ve Kalkınma Partisi sıralarından da hani o işten uzak duracağımız gibi “Sen esas Nihat Erim’e cevap ver.” diyorlar. Tam da onun için geldim. Orada yapılan uygulama, birisini seçip -askerler tarafından- sonra istifa ettirilip görevlendirmektir. Yapılan işlem kınadığımız bir darbe döneminin uygulamasıdır, bugün de kınıyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Kimse şunu unutmasın: Cumhuriyet Halk Partisinin rahmetli, efsanevi Genel Başkanı Sayın Bülent Ecevit, o darbe hükûmetine, o muhtıra hükûmetine karşı çıkarak Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreteryken görevinden istifa etmiş, Anadolu’nun yollarına düşmüş, darbeye direndiği için büyümüş ve Cumhuriyet Halk Partisinin genel başkanı olmuş ve tarihteki en büyük seçim başarısını göstermiştir. Cumhuriyet Halk Partisi, sizin gibi, darbecilerin açtığı yoldan yürüyen değil, darbeye direnerek büyüyen bir partidir. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sataşma var, sataşma...

AHMET AYDIN (Adıyaman) - Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet Sayın Aydın, dinliyorum.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Efendim, sayın konuşmacı AK PARTİ’yi darbecilerin açtığı yolda yürümele itham etti. Sataşmadan dolayı...

BAŞKAN – Sayın Aydın, yeniden bir sataşmaya meydan vermeden size iki dakikalık süre veriyorum.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Tabii, Özgür Bey’i burada dinlerken, özellikle darbelerden bahsederken bir şöyle geçmişini düşünseydi, bir aynaya baksaydı kimin darbelerle geldiğini, kimin darbelerle bu ülkede iktidar olduğunu çok net görecekti. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler) Ama, maalesef, darbeci mantıktan gelen, darbelerle iktidara gelen, her darbenin arkasında var olan CHP zihniyetini görmeden kalkıp burada AK PARTİ’yi itham edemez. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

MUSA ÇAM (İzmir) – Saray darbesi var, saray...

AHMET AYDIN (Devamlı) - İkincisi, Cumhurbaşkanımıza asıl saygısızlığı yapan sizsiniz, bunu bilmenizi isterim. Siz de biliyorsunuz, bu millet de biliyor. Cumhurbaşkanına karşı bugüne kadar ağza

alınmadık onca hakareti yapan, bu milletin yüzde 52 oyuyla iş başına gelen zatımuhteremi burada hakaretlerle itham etmenin hiçbir manası yoktur. Ve bugüne kadar da siz bir koalisyona “tamam” dediniz de, reform hükûmetine “tamam” dediniz de, azınlık hükûmetine “tamam” dediniz de Cumhurbaşkanı mı “yok” dedi, Cumhurbaşkanımız mı “yok” dedi? (CHP ve MHP sıralarından gürültüler)

“Ben Cumhurbaşkanlığı makamına gitmeyeceğim.” diyecek şahıslara, “Ben saraya gitmeyeceğim.” diyenlere ve bu saatten sonra bir hükûmetin kurulamayacağı çok aşikâr olan bir durumda da tabii ki Sayın Cumhurbaşkanı yetkiyi vermez. Onun takdir hakkı da Cumhurbaşkanınıdır, sizin değildir.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet Sayın Başkanım...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, konuşmayı dinlediniz. Aslında hiçbir açıklamaya gerek olmaksızın söz talebimi de yerinde bulacağınızı değerlendiriyorum. Ancak Sayın Aydın’ın kullanmış olduğu tüm ifadelerde, hem şahsıma hem Cumhuriyet Halk Partisinin kurumsal kimliğine hem de tarihine ağır hakaretler olduğundan dolayı cevap hakkını talep ediyorum.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Tarihinde darbeler var efendim, ağır hakaret değil. Tarihi darbelerle dolu.

BAŞKAN – Sayın Başkanım, tutanakları isteyip sataşma varsa aynı birleşimde söz vereceğim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

BAŞKAN – Şimdi, müsaade ederseniz, tartışmaya kaldığımız yerden devam edelim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım... Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Daha sonra eğer sataşma varsa söz vererek sizi kürsüye davet edeceğim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, normal şartlarda bu uygulamayı elbette kabul ederiz. Ancak hepimizin gözü önünde ana muhalefet partisine, Türkiye’nin kurucu iradesine, Cumhuriyet Halk Partisinin tarihine yapılmış bu kadar ağır bir hakaret varken, tutanakları talep etmek suretiyle bu meselenin sanki soğumasını ve kabul edilebilir bir tarafının da olduğu imasına gelir.

RAMAZAN CAN (Kırkkale) – Gerçekleri söyledi ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu hatadan yüce Başkanlık makamını uzak tutacağınızı bekliyorum.

BAŞKAN – Sayın Özel, tabii, biraz tansiyonu düşürmeye çalışıyoruz. Sizin de bu konuda bize hak vereceğinizi ümit ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O konuda ben gayret içinde olacağım efendim.

BAŞKAN – Ama yapılan sataşmayı tabii ben de dinledim. Size konuşma hakkı olduğunu biliyorum ama yeni bir sataşmaya imkân vermeden bu hakkınızı kullanmak için size iki dakikalık süre veriyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim.

3.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; içinde bulunduğumuz yüce Meclis, Cumhuriyet Halk Partisinin tarihini, Cumhuriyet Halk Partisinin bu ülkenin tarihine yaptığı katkıları, bu ülkeye demokrasiyi nasıl getirdiğini, bu yüce Meclis şahitlik etmiştir. Biz, Cumhuriyet Halk Partisi buraya darbelerle değil, Cumhuriyet Halk Partisi bu Meclise Kurtuluş Savaşı’nı vererek ve Kurtuluş Savaşı’nın sonunda muzaffer olarak gelmiştir. (CHP sıralarından alkışlar)

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Tabii canım, tabii!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Cumhuriyet Halk Partisi bu ülkede zaman zaman eleştirdiğiniz bir tek parti iktidarı dönemini yaşamış, sonunda çok partili rejime geçme kararını vermiş...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Allah Allah!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – ...kaybettiği seçimi Cumhuriyet Halk Partisinin dönemin Genel Başkanı Sayın İsmet İnönü, rahmetli İnönü “En büyük yenilgimiz ama benim ve demokrasinin en büyük zaferi.” olarak nitelendirmiştir. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu tartışmayı daha çok uzatma niyetinde değilim ama 1980 öncesi çekilmiş filmlere bakın.

HÜSEYİN FİLİZ (Çankırı) – Menderes’i söyle! Menderes’i niye söylemiyorsunuz?

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Hepinizin izlediği -hadi biraz ortam yumuşasın- bir Hababam Sınıfı’na bakın. Hababam Sınıfı’nda herkes var; Kürtler var, Türkler var, Laz var, Çerkez var; bıyığıyla o dönemin ülkücüleri var, solcuları var. Hababam Sınıfı’nda bir tek sizler yoksunuz çünkü 80 öncesinde çekildi, 1980 darbesinin ürünleri o filmde olamaz. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Ben varım, ben.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Eğer bu yemin törenine devam edeceksek, önce sayın bakanların çıkıp hepimizin huzurunda “Adalet ve Kalkınma Partili değiliz.” diye yemin etmelerini talep ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hababam Sınıfı sınıfta kaldı!

VI.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- Anayasa’nın 114’üncü maddesine göre atanan ve milletvekili olmayan geçici Bakanlar Kurulu üyesi 11 bakandan 8’inin bağımsızlığıyla ilgili anayasal bir ihlal olduğu gerekçesiyle, Anayasa’nın 112’nci maddesine göre ant içmelerinin Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi tutumumun aleyhinde konuşmak üzere HDP Grup Başkan Vekili, Diyarbakır Milletvekili Sayın İdris Baluken’e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Baluken. (HDP sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, ülkenin dört bir tarafında oluk oluk kanın aktığı, her gün genç bedenlerin toprağa verildiği bir dönemde bu Meclisin savaş tezkeresini görüşmek üzere olağanüstü toplanmasının utanç verici olduğunu burada ifade etmek istiyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Bu konuyla ilgili görüşlerimizi arkadaşlarımız kürsüden ifade edecekler ancak kurulmuş olan bu seçim Hükümetiyle ilgili Cumhuriyet Halk Partisinin ortaya koymuş olduğu itirazın tamamen doğru ve geçerli olduğunu Halkların Demokratik Partisi olarak biz de ifade etmek istiyoruz.

Şurada oturan seçim kabinesi, 7 Haziranda ortaya çıkan halk iradesinin boşa çıkarılmasının bir sonucudur. 7 Haziran seçimlerinde ortaya çıkan sandık sonuçlarının Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından siyaset kurumu üzerine oturtulmuş bir vesayetinin sonucudur. Önce çözüm süreci masasını deviren Cumhurbaşkanı koalisyon süreci boyunca da, maalesef, bütün açıklamalarıyla o sürece müdahale

etmiş ve koalisyon masasını devirmek suretiyle 7 Haziranda ortaya çıkan halk iradesini tamamen boşa çıkarmıştır. Hükûmet kurma süreci kırk beş günle tamamen bitmemişken Türkiye’de en fazla oy almış ikinci siyasi partinin Genel Başkanına hükûmet kurma yetkisi vermesi gerekirken, maalesef, yasaları ve Anayasa’yı ihlal ederek Sayın Kemal Kılıçdaroğlu’na hükûmet kurma görevini vermemiştir. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, elimde şu Anayasa kitabı var. Burada hükûmet kurma süreçleriyle ilgili tanımlamalar son derece net. Bu Anayasa’nın hiçbir maddesinde “Sarayın yolunu bilmeyenlere hükûmet kurma yetkisi verilmez.” diye bir şey yazmıyor. (HDP sıralarından alkışlar)

Dolayısıyla Cumhurbaşkanının hükûmet kurma sürecine bu şekilde müdahale etmesi açık bir siyasi vesayet anlayışının ta kendisidir ve ülkeyi de 1 Kasım seçimlerine mahkûm edecek şekilde bir seçim hükûmetini dayatmasının ta kendisidir diyorum.

Tabii, bu seçim hükûmetiyle ilgili süreçleri çok fazla burada irdelemeye zamanımız yok. Keşke siyasi partiler bu sıraları AKP’ye terk edecek şekilde bir siyasi tutum içerisine girmeseydiler. Burada bu kabineye baktığımız zaman, 2 HDP’li sayın bakan dışında, ben tarafsız ve bağımsız olması gereken bakanları görmüyorum. Zaten mevcut veriler de öyle diyor.

Bakın, TÜRGEV yönetiminde görev almış olan bir sayın milletvekili şu anda tarafsız ve bağımsız bakan olarak bu sıralarda oturuyor. Aynı şekilde, Millî Savunma Bakanı olarak, AKP’de görev yapmış olan bir sayın bakan tarafsız ve bağımsız olarak bugün bu sıralarda; halkın aklıyla, zekâsıyla alay eder şekilde burada oturuyor. Yine, bir bakanlığın müsteşarlık görevini yapan -ki o müsteşarlık görevine de bir gün öncesinde gelmişti- yani bir hafta içerisinde önce müsteşarlığa sonra bakanlığa atanan bir sayın bakan bağımsız ve tarafsız Kabine üyesi olarak burada oturuyor.

Bizim, geçmiş hükûmet döneminde de seçim döneminde tarafsız olması gereken Adalet, İçişleri ve Ulaştırma Bakanının nasıl bir pratik sergilediğiyle ilgili deneyimimiz var. Dolayısıyla, bugün, bir gün öncesinden, bir hafta öncesinden AKP’li kimliğinden istifa ettirerek buraya tarafsız ve bağımsız olarak getirmiş olduğunuz Kabine üyelerine dair hiçbir güvenimiz yoktur. Açık bir şekilde, onların tamamı tarafı ve bağımlı olan AKP’nin Kabine üyeleridir. Keşke, dediğim gibi, böyle bir ortam yaratılmamış olsaydı, bu meydan AKP’li Kabine üyelerine bırakılmamış olsaydı.

Ancak, bakın, tarafsız olması gereken bakanlar daha ilk günden nasıl bir tutum alacaklarını ortaya koydular. İçişleri Bakanı olarak atanmış olan kişi “Ben halkın kafasını ezeceğim.” diye bütün kamuoyuna bütün halkın gözü önünde beyanatlar verebiliyor. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Öyle demedi.

İDRİS BALUKEN (Devamlı) – Halkın kafasını ezecek hiç kimse o koltukta oturamaz. Sen duygularıyla hareket eden bir polis memuru değilsin. O Bakanlık koltuğuna oturduğun zaman tarafsız olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Devamlı) – ...seni bağlayan yasalar ve anayasal gereklilikler konusunda kamusal hizmet vermek zorundasın. Dolayısıyla, bu ortaya koymuş olduğunuz tutum...

BAŞKAN – Sayın Baluken, bir dakika ilave söz veriyorum.

Buyurun.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Bu ortaya koymuş olduğunuz tutum, bizatihi atanmış bir AKP’li Kabine üyesi olarak, siyasi beyanat olarak ortaya koymuş olduğunuz bir yaklaşımdır.

SAİT YÜCE (Amasya) – Sayın Başkan, müdahale edin ya, yalan söylüyor. Bu nasıl oturum!

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Beyefendi, cevap hakkınız varsa gelir burada verirsiniz. Sizi ilgilendiren bir...

SAİT YÜCE (Amasya) – Yalan söyleme! Yalan söylediğin lafı düzelt diyorum sana!

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Sayın Başkan, müdahale edecek misiniz?

Aynı zamanda, bakın, tarafsız olması gereken İçişleri Bakanı ve Adalet Bakanı -Sayın Başkan, dikkatinize sunuyorum bunu- milletvekillerinin ve grup başkan vekillerinin telefonlarına çıkma noktasında bile bugüne kadar taraflı davranmışlardır. Adalet Bakanı burada, aynı şekilde seçim döneminde tarafsız olmak için bu Kabineye dâhil edilmişti ama yirmi gün boyunca, bir ay boyunca bir partinin milletvekillerinin, grup başkan vekillerinin telefonlarına cevap vermeyen bir yanlı tutum sergilemiştir.

Cezaevlerinde yirminci güne dayanan açlık grevleri var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Yaşamını yitirmek üzere olan hasta tutsaklar var, orada yaşanan acil gündemler var, biz karşımızda bir muhatap bakan bile bulamayacak bir sıkıntıyı yaşıyoruz. (AK PARTİ sıralarından sıra kapaklarına vurmalar)

Dolayısıyla, bu pratik içerisinde tarafsızlığını ve bağımsızlığını göstermiş olan Kabine üyelerinin tamamının da AKP’nin atanmış bakanları olduğunu ifade ediyor, bu işlemin geçersiz olduğunu ben de buradan belirtmek istiyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, tutumumun lehinde konuşmak üzere Milliyetçi Hareket Partisi İzmir Milletvekili Sayın Oktay Vural’a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Vural. (MHP sıralarından alkışlar)

OKTAY VURAL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinize saygılarımı arz ediyorum.

Tabii, sözlerimin başında, gerçekten, bugün yine kahpe bir pusuda 1 emniyet amirimiz, 3 polisimiz şehit oldu, Cenabıhak’tan rahmet diliyorum. Yani bugün bunları konuşacağız ama bilemiyorum. Gerçekten, Diyanet İşleri Başkanının söylediği gibi, vicdanlar ne zaman ayağa kalkacak, bu sürecin sorumluları ne zaman vicdanlarından dolayı nedamet getirecek? Bunu söyleyerek sözlerime başlamak istiyorum.

Sayın Başkan, sizin de Meclis Başkan Vekili olarak yönetimde başarılı olacağınızı ve gerçekten İç Tüzük çerçevesinde milletvekillerinin, parlamenter demokrasinin arzuladığı bir yönetim sergileyeceğinize olan inancımızı bugünkü uygulamalarınızla müşahade ettik. Başarılar diliyorum, heyetinize de bu Divanda olanlara da.

Evet, bugün 25’inci Dönem milletvekilleri 7 Haziranda hep beraber, birlikte milletin iradesiyle geldik ama Türkiye Büyük Millet Meclisinden sorumlu bir hükûmet kurulmadı, kurdurulmadı. Onun sonucunda bir seçimin yenilenmesi kararıyla karşı karşıyayız ve 1 Kasım’da milletimiz bu süreçle ilgili olarak, bu süreçle ilgili olarak hükmünü ifade edecek. Gerçekten, 7 Haziran seçimlerinin siyasi sonuçlarını hazmedemeyenlerin, bu süre içerisinde “400 milletvekili verin, bu iş barış içerisinde

çözölsün.” diyerek bugönkü kaotik ortamı ve parlamenter demokrasiyi çalıştırmayarak millet iradesine dayalı bir hükümetin oluşmasını sağlayamayanların “Tekrar milletimize gidelim, hata yaptı.” diyerek milleti suçlayıp tekrar seçime götürdüğü bir süreç.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak tavrımız çok açık ve net oldu. 7 Haziran seçimlerinin verdiği siyasi kararlar doğrultusunda Milliyetçi Hareket Partisi olarak açık yüreklilikle “Çözüm sürecinin ortakları, bu çözümünüz neyse gelin milletin huzurunda anlatın.” dedik, anlatın. Çıkıyorsunuz televizyonlara “Görüşüyoruz, mutabakatlar, şunlar bunlar...” Topçuları, popçuları topluyorsunuz. Madem öyle, buyurun gelin dedik. Nerede? Destekçileri nerede, ortakları nerede? Olmadı. Milliyetçi Hareket Partisi olarak “7 Haziran seçimlerinde bir millet iradesinin verdiği siyasi mesaj doğrultusunda gelin hep beraber, birlikte temiz yönetim, temiz siyaset olsun, rüşvet ve yolsuzluklar, ucu kime dokunursa dokunsun gidelim.” dedik. “Buluşalım.” dedik. “Hayır.” dediler. “Gelin hep beraber, birlikte, uyuyan bombaların yerleştirilmesini sağlayan, bugün kahpe pusularla PKK’nın güçlenmesine yol açan, hepimizin vicdanını yaralayan bu süreci, PKK’yı güçlendiren bu süreci sonlandıralım.” dedik. “Hayır.” dediler. “Gelin, parlamenter demokrasiyi bekleme odasına almak yerine -hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir ve millî egemenlik Parlamentoda temsil edilir- Parlamenteoya sorumlu bir Hükümet kurulsun, kuvvetler ayrılığı olsun.” dedik. “Makamları tartışmayız.” dediler. “Gelin, hep beraber, birlikte bu milletin millî devletini, üniter devletini, millî kimliğini, vatandaşlığın adını tartışmalım, mutabakat oluşturalım -gelecekte beraber, birlikte- gelin, bu temel üzerinde bir koalisyon oluşturalım.” “Hayır.”

Otuz iki gün boyunca Cumhuriyet Halk Partisiyle oturup görüşüp sonra “Koalisyon bile teklif etmediler.” deyip otuz iki günü tüketenler geldiğimiz bu noktada hangi siyasi iradede mutabakat oluşturmadığının hesabını elbette millete verecektir 1 Kasım’da. Değerli milletvekilleri, elbette bu hesap verilecektir. Onun için Milliyetçi Hareket Partisi olarak tavrımız çok açık ve net olmuştur. Hiç kimsenin, 7 Haziran seçimlerinden önce yöneten zihniyetin aynı şekilde PKK’yı güçlendiren çözüm sürecini, haram paracı Rıza’nın oluşturduğu şebekeyi aklayacak şekilde devam etmesine izin vermezdik. Milletimiz de bize bunun için destek verdi, milletimiz de iktidarı bunun için tek başına iktidardan alıkoydu.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Meclis Başkanlığında ne yaptınız?

OKTAY VURAL (Devamla) – Onun için bugün seçime götüren sürecin müsebbiplerinin kim olduğunu gayet net bir şekilde herkes bilmektedir.

Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı sorumlu bir Hükümet kurdurmamaya, kurmayarak tekrar seçim iradesi sonucunda geçici Bakanlar Kurulunun teşkiline yönelik süreç ile bu heyetin oluşmasında Milliyetçi Hareket Partisi siyasi iradesi yoktur. Böyle bir irade de burada temsil edilmemektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Vural, bir dakikalık ek süre veriyorum.

Buyurun.

OKTAY VURAL (Devamla) – Teşekkür ederim.

Bu konuda, kırk altı yıllık şerefli, ölkücü ve milliyetçi hareketin temsilcisi Milliyetçi Hareket Partisinin bu süreçle ilgili siyasi iradesini bu şekilde yozlaştırmaya yönelik hiçbir girişim bizim açımızdan kabul edilemez. Bu heyette Adalet ve Kalkınma Partisi ile HDP’nin siyasi iradesi

bulunmaktadır. Bu, AKP'nin seçim kampanyasıdır. Anayasa ve milletin iradesine göre kurulmuş bir geçici Bakanlar Kurulu yoktur, Anayasa'nın lafzına ve ruhuna uygun bir heyet de söz konusu değildir.

Ayrıca, bu çerçevede, 12 Mart gibi bir askerî muhtıranın siyasi sonuçlarının parlamenter demokrasinin bu kadar geliştiği böyle bir ortam içerisinde milletvekillerinize bir örnek olarak sunulmasını da -zannederim- bir hata olarak değerlendirmenizi istirham ediyorum. Bu vesileyle bu geçici Bakanlar Kurulunun aldığı her türlü kararın da geçici olduğunu ifade ederek, Milliyetçi Hareket Partisinin bu süreçte siyasi iradesinin olmadığını tekrarlayarak hepinize saygılarımı arz ediyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sanırım oylamaya geçeceksiniz. Oylamaya geçmeden önce...

BAŞKAN – Hayır, oylamaya geçmeyeceğiz, yeminler var, ona devam edeceğiz.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Yani, tutumunuzla ilgili, usul tartışmasıyla ilgili herhâlde oylamaya...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Usul tartışmasını bir neticeye bağlamadınız Sayın Başkan.

BAŞKAN – Şimdi o konudaki görüşümü ifade edeceğim.

VIII.- AÇIKLAMALAR

1.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Adalet Bakanı Kenan İpek'in Halkların Demokratik Partisi grup başkan vekilleri ile milletvekillerinin telefonlarına çıkmadığına ve Başkanlık Divanının bu konuda bir tutum sergilemesi gerektiğine ilişkin açıklaması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – O zaman, ben bir konuyu tekrar dikkatinize sunmak istiyorum. Kürsüden de ifade ettim, sanırım o sırada Başkanlık Divanı üyeleriyle bir konuyu istişare ediyordunuz.

Mevcut Kabine içerisinde de yer alan Adalet Bakanı Halkların Demokratik Partisinin grup başkan vekilleri ve milletvekillerinin telefonlarına çıkmıyor. Cezaevlerinde yaşanan son derece yakıcı sorunlarla ilgili bugüne kadar defalarca yapmış olduğumuz bütün girişimlere rağmen bu tutumu devam ediyor. Bir önceki kabinede yer alan, tarafsız olarak atanmış olan İçişleri Bakanında da aynı tavır vardı. Biz defalarca bu konuyu Meclis Başkanı Sayın İsmet Yılmaz'la görüştük. Meclis Başkanının bir görevinin milletvekilinin ve Meclisin itibarını sağlamak olduğunu belirttik. Bunu söylememize rağmen bugüne kadar bu konuda düzelmeyen bir durum söz konusu. Demin kürsüden ifade ederken de özellikle Başkanlık Divanınızın bu konuda bir tutum sergilemesi ve bunu da Meclis Başkanıyla paylaşması açısından ben belirtmişim. O yüzden, Başkanlık Divanından ricamız, eğer “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” diyorsak atanmış bir bakanın seçilmiş milletvekillerinin telefonlarına çıkıp çıkmama ya da randevu taleplerini dikkate alıp almama noktasındaki görüşlerinizi Genel Kurulla paylaşmanızı rica ederiz efendim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Baluken, teşekkür ediyorum.

Şimdi, bu konuda bizim Başkanlık olarak tutumumuz, sayın milletvekillerinin bakanlardan önemli gördüğü konular hakkında bir randevu veya görüşme talep etmesi durumunda, sayın milletvekillerinin bu durum ve pozisyonlarına uygun olarak sayın bakanların bunlara karşılık vermesi şeklindedir.

Burada bahsi geçen bakan arkadaşlarımız henüz yemin etmemiştir. Eğer bu konuda onların da söyleyecekleri bir şey olursa yemin ettikten sonra arzu ederlerse onlara da cevap hakkı olarak bu süreyi kullandıracağım.

Teşekkür ediyorum.

VI.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- Anayasa'nın 114'üncü maddesine göre atanan ve milletvekili olmayan geçici Bakanlar Kurulu üyesi 11 bakandan 8'inin bağımsızlığıyla ilgili anayasal bir ihlal olduğu gerekçesiyle, Anayasa'nın 112'nci maddesine göre ant içmelerinin Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında (Devam)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, biraz önce yapmış olduğumuz usul hakkındaki görüşmeleri tamamladık. Benim tutumumda bir değişiklik olmamıştır. Anayasa'nın 114'üncü maddesine göre atanan...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, Sayın Başkanım...

RECEP ÖZEL (Isparta) – Neticeyi bir söylesin ya.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, Sayın Başkan usul tartışmasında fikrinin değişmediğini söylediği için... Bu son derece de kritik bir karar olacaktı ve bu sebepten dolayı, İç Tüzük'ün 63'üncü maddesinin son fıkrasına göre tutumunuz hakkında oya başvurmanızı talep ediyorum.

BAŞKAN – Olur.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Efendim, bu mecburi bir hüküm değil.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanlığın takdirine bağlı.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Siz mi yönetiyorsunuz? “Olur.” dedi.

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar, bugüne kadar çok kullanılan bir uygulama değil ama uygulanmasını engelleyen herhangi bir engel de yok. Dolayısıyla, bu hakkınızı kullanmak en doğal hakkınız. Dolayısıyla bu konudaki tutumumu...

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Aydın...

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkanım, siz tutumunuzu zaten açıkladınız, bunu oya başvurma mecburiyeti de yoktur.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Vurdu, vurdu.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – “Olur.” dedi, “Olur.” dedi.

LEVENT GÖK (Ankara) – Efendim, toplantıyı siz yönetiyorsunuz Sayın Başkan.

BAŞKAN – “Gerekirse...” tabiriyle konu İç Tüzük'te açıklanıyor, ben de gerektiğini düşünüyorum. Bu konuda...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Evet Sayın Başkanım...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, bu konuda zatiatalinizin yapacağı oylama neticesinde bu usulle ilgili bir kanaat Mecliste oluştuğu zaman yapacağınız işlem nedir?

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Böyle bir şey yok ki ortada.

OKTAY VURAL (İzmir) – Yani nasıl bir işlemle devam edeceğiz, onu ifade ettim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bakanlar yemin etmeyecek.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Yemin etmeyecek.

OKTAY VURAL (İzmir) – Yani talebiniz o mu?

LEVENT GÖK (Ankara) - Evet.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkanım, dolayısıyla yani usulü nasıl uygulayacağız?

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkanım, bunu oylamaya dahi hakkınız yok. Öyle şey mi olur ya?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Başkan kabul etti.

LEVENT GÖK (Ankara)- Sayın Başkan, siz yönetiyorsunuz, devam edin.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Zaten tutumunuzu açıklamıştınız Başkanım bir de.

LEVENT GÖK (Ankara) – Yok, daha açıklamadı.

BAŞKAN – Sayın Başkan, bu oylamaya sunulması konusunda ısrarınızı sürdürüyorsanız oylama yaptıracağım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Evet efendim.

BAŞKAN – O zaman, tutumum hakkında olumlu görüş bildirenler işaret buyursunlar: Kabul edenler... Etmeyenler... (CHP ve HDP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Hükûmet düştü.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Başkanım, bir ara verilmesini talep ediyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, kâtip üyeler arasında bir anlaşmazlık var.

On dakika ara veriyorum, grup başkan vekillerini de arkaya davet ediyorum. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

Buyursunlar.

Kapanma Saati: 14.14

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.41

BAŞKAN: Başkan Vekili Koray AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Fehmi KÜPÇÜ (Bolu), Erol DORA (Mardin)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Anayasa’nın 93’üncü ve İç Tüzük’ün 7’nci maddesine göre olağanüstü toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9’uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Evet Sayın Başkanım...

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Sayın Başkanım, az önce bir tereddüt oldu, ara verdiniz, bir oylama yapıldı. Aslında bu oylamanın yapılmaması gerekiyordu. Sayın dışarıdan atanmış bağımsız bakanların anayasal hakkı olan yemin konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisinin usul tartışmasıyla bunu önleyici bir tavır geliştirmesi Anayasa’ya aykırıdır. Eğer bu noktada tutumunuz devam ederse bunun hakkında usul tartışması talep ediyorum efendim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) - Çünkü, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının bu yemini ettirmeme, bu tezkereye müdahale edip...

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Hatibi işitemiyoruz Başkanım.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) - ...bakanlık sıfatını ortadan kaldıracı bir tutum ve bunu oya sunarak bir karar alma noktasında anayasal açıdan bir yetki olmadığından dolayı bu noktada tutum belirlenirse bu konuda usul tartışması açıyorum efendim.

BAŞKAN – Evet, o zaman usul tartışması açıyorum. (Gürültüler)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Hayır, hayır, Sayın Başkan...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, böyle bir şey olur mu! Böyle bir şey olur mu!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) - Sayın Başkan, bunu açamazsınız. Sayın Başkan, bir işleme başladınız, işlem yok.

BAŞKAN - Lehte ve aleyhte olarak müracaatları alacağız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Sayın Başkan, bunu yapamazsınız, böyle bir şey yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bir işlem sonuca bağlanmadan nasıl usul tartışması açarsınız? Bir işlem sonuca bağlanmadan...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, böyle bir şey yapamazsınız, bir işlem başlattınız, bu işlem bitmeden açamazsınız. Sayın Başkan, oylama yaptınız, “Kâtip üyeler arasında anlaşmazlık var.” dediniz, ara verdiniz. Şimdi yapmanız gereken, gerekirse açık oylama yapmak.

(Kürsü önünde toplanmalar, karşılıklı konuşmalar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Başladığınız işlemi sonuçlandırmak zorundasınız. Arkadaşlarla da konuşmadınız, istişare edilmedi. Başlanmış olan işlemi sonuçlandırmadan...

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkanım, kanaatinizi belirtin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bu işi bitirmeden... Usul tartışması açın yine ama bu oylama işleminin bitmesi lazım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Oylama işlemini sonuçlandıracağız önce.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Usul tartışmasını açtınız efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu işlem sonuçlanacak önce.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Böyle bir şey olur mu? Açık oylama yaparsınız, her şey belli olur.

Sayın Başkan, AK PARTİ oylamaya itiraz ediyor. Oylamaya katılmasaydı...

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Aynen itiraz...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sonucu açıklıyor, sonuç açıklanacak.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, o zaman beş dakika daha ara veriyorum ama içeride yapacağımız görüşmeye bağlı olarak sizi de içeri bekliyorum. Burada itiraz etmeyin, lütfen içeri gelin.

Kapanma Saati: 14.44

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 15.13

BAŞKAN: Başkan Vekili Koray AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Fehmi KÜPÇÜ (Bolu), Erol DORA (Mardin)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Anayasa’nın 93’üncü ve İç Tüzük’ün 7’nci maddesine göre olağanüstü toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9’uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan...

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, Sayın Başkan, buyurun.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, üst bir hukuk normunun alt uygulamalarla iptal edilmesi öncelikle hukuki değildir.

Siz, Meclisi açarken “Cumhurbaşkanlığı tezkeresinde belirtilen geçici Bakanlar Kurulu üyelerinden bazılarını ant içmek üzere kürsüye çağırma gibi bir yetkinin Başkanlığımızda olmadığını düşünüyorum.” dediniz ve bunu belirttiniz.

BAŞKAN – Doğru.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Dolayısıyla, bu seçim hükûmetinin herhangi bir şekilde güven oylamasına tabi olmadığı da Anayasa 114’te açık bir şekilde ifade edilmiştir. Dolayısıyla, burada açılan bir usul tartışmasının âdeta seçim hükûmetinin bir güven oylamasına dönüştürülmesi ve alt bir uygulamayla geçici kılınması ya da sakat bırakılması her şeyden önce doğru değildir. Bu oylamanın -daha önce de ifade ettiğimiz gibi- doğru olmadığını belirtiyoruz, bu konuda usul tartışması talep ediyoruz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Böyle bir şey olamaz efendim.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, buradaki usul tartışması, benim, ant içmek üzere sayın milletvekillerimizi ve Bakanlar Kurulu üyelerinden bazılarını kürsüye çağırma gibi bir yetkimin Başkanlığımızda olmadığını söylemem üzerine açıldı, tartışmayı bunun üzerine yaptık ve oylamaya geçtik. Oylama neticesinde de kâtip üyeler arasında çoğunluğun ne olduğu konusunda anlaşmazlık çıktı. Ben de bu durum karşısında toplantıya ara vererek sizleri içeriye çağırdım, sizlerin de bu konudaki görüş ve düşüncelerini aldım.

Şimdi, müsaade ederseniz -açılan usul tartışması sonucunda İç Tüzük’ün 63’üncü maddesi çerçevesinde yapılan oylama sırasında kâtip üyeler arasında anlaşmazlık çıktı- oylama işlemini elektronik cihazla tekrarlayacağım. (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkanım... Sayın Başkanım...

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Çünkü başlayan bir işlemi...

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, böyle bir oylama yapamayız efendim.

BAŞKAN – Başlayan bir işlemi...

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Çünkü bu oylama fiilî olarak bir güven oylamasına çevrilmiştir. Dolayısıyla, sizin yaptığınız oylamanın sonucu neyi değiştirecektir Sayın Başkan?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Başkanın tutumunu oyluyoruz, Başkanın tutumunu.

BAŞKAN – Sayın Başkan, onların oylama isteme hakkı İç Tüzük'te var.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkan...

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, bir karar verdiniz, devam ediniz.

BAŞKAN – Bu hakkı da benim kullandırma yetkim var.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Onaylıyoruz Sayın Başkan.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Peki, Sayın Başkan, sizin yaptığınız bu oylamanın sonucu ne olacaktır?

BAŞKAN – Ben de o yetkimi kullanarak oylamayı yaptırdım. Yarım kaldı, kâtip üyeler arasında anlaşmazlık çıktı.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, bir karar verdiniz, devam edin lütfen.

BAŞKAN – Şimdi, oylama işlemini elektronik cihazla tekrarlayacağım. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, bu doğru değil, böyle bir oylama yapamazsınız.

BAŞKAN – Beş dakikalık süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

LEVENT GÖK (Ankara) – Tamam, buyurun arkadaşlar.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkan, oylamadan sonra siz kanaatinizi de açıkladınız.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, oylamayı bir açıklar mısınız?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – İşlem başladı Levent Bey.

BAŞKAN – Başlattım oylamayı ama, geç kaldınız.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, oylamada nasıl oy kullanacağımızı ifade eder misiniz burada?

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkan...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sistem açık değil, sistemi niye açmıyorsunuz?

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, şimdi, tutumumun lehinde ve aleyhinde yapılan oylamayı, yarım kalmış işlemi tekrarlıyorum ve oylama işlemini de elektronik cihazla tekrarlayacağım.

Beş dakikalık süre veriyorum. Tutumumun lehinde ve aleyhinde görüş belirtenler oylarını ona göre kullansınlar.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Hangi tutumunuz Sayın Başkan?

BAŞKAN – Benim yetkimin olup olmadığı konusunda.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Yetkiniz yok.

BAŞKAN – Evet, benim yetkimin olup olmadığı konusunda. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, sizin yetkinizin olup olmadığı konusu burada bir oylama konusu olmaz ki.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkan, yetkinizin olmadığını söylüyorsunuz zaten.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, sizin yetkinizi oylamıyoruz burada.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, ben “Benim yetkim yoktur.” dedim, itiraz edildi.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkan, yetkinizin olmadığını söylüyorsunuz zaten.

BAŞKAN – Şimdi, benim yetkim olup olmadığı konusunda açtığım usul tartışmasını oylarınıza sunuyorum...

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, sizin yetkinizi oylama hakkınız yok efendim.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Yetkiniz olmadığını söylüyorsunuz zaten, böyle bir oylamaya gerek yok.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, neye göre oy kullanacağız?

BAŞKAN – Arkadaşlar, kabul edilirse yetkimin olduğuna, kabul edilmezse de yetkimin olmadığına dair...

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Efendim, böyle bir yetki olmaz. Bu bir hukuki yasama faaliyetine dönüşür o zaman.

BAŞKAN – Olur, olur.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Hayır efendim.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Başkanlık tutumunu “Kabul edenler, etmeyenler” diye oylamaya sunmuştum.

Şimdi, aynı oylamayı elektronik cihazla yapacağım.

Beş dakikalık süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, yapılan oylama işari olduğu için, çok sayıda da pusula geldiği için taraflar arasında uzlaşma sağlanamamış, işari oylamanın gereği olan sonuç elde edilememiştir. Onun için, oylamanın ne şekilde yapılması gerektiği konusunda görüş almak üzere grup başkan vekillerini on dakika ara vererek içeriye davet ediyorum.

Kapanma Saati: 15.38

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 16.18****BAŞKAN: Başkan Vekili Koray AYDIN****KÂTİP ÜYELER: Fehmi KÜPÇÜ (Bolu), Erol DORA (Mardin)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Anayasa’nın 93’üncü ve İç Tüzük’ün 7’nci maddesine göre olağanüstü toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9’uncu Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Tutumumu tekrar işari olarak oylamaya sunacağım.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (Ankara) – Sayın Başkan, oylama kararınızdan önce söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Önder.

VIII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Ankara Milletvekili Sırrı Süreyya Önder’in, bağımsız bakanların yemin etmedikleri müddetçe Genel Kurul faaliyetlerine katılamayacaklarına ve durum vuzuha kavuşana kadar Genel Kurul salonu dışına çıkarılmaları için idare amirlerine yetki verilmesini rica ettiğine ilişkin açıklaması

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (Ankara) – Sayın Başkan, şu an, Meclis İdare Amiri olarak İç Tüzük hükümlerinin Genel Kurulda ihlal edilmekte olduğunu dikkatinize sunmak istiyorum. Şu an yapılmış oylama neticesinde yemin ettirilmemesine karar verilen sayın bürokratlar Genel Kurul sıralarındadırlar. Yemin etmedikleri müddetçe Genel Kurul faaliyetlerine katılamazlar. Bu durum vuzuha kavuşana kadar sayın bürokratların Genel Kurul salonu dışına çıkarılması için idare amirlerine yetki vermenizi rica ediyorum. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar) Çünkü Anayasa ve İç Tüzük çok açıktır. Bunlar, yemin edene kadar Genel Kurul çalışmalarına, faaliyetlerine katılamazlar. Şu an yürütmekte olduğumuz da bir Genel Kurul faaliyetidir. İdare amirlerini göreve çağırmanızı arz ediyorum, yoksa ben çıkartacağım çünkü. (HDP sıralarından alkışlar)

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, lütfen ciddiyete davet edin. Bu ciddiyetsiz konuşmadan dolayı, lütfen, Sayın İdare Amirini ciddiyete davet etmenizi talep ediyorum.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (Ankara) – Ciddiyet nerede? Söyle de gelelim. Hacivat Karagöz oyununa çevirdiniz. Böyle Kabine mi olur!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, sayın bakanlar Anayasa gereği burada bakan olarak bulunmaktadırlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dolayısıyla, bu konuda kaldığımız yerden devam ediyorum.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (Ankara) – Kaldığımız yerden devam edemeyiz Sayın Başkan, kesilmiş Cabir durumunda olan bürokratlar var.

VI.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- Anayasa’nın 114’üncü maddesine göre atanan ve milletvekili olmayan geçici Bakanlar Kurulu üyesi 11 bakandan 8’inin bağımsızlığıyla ilgili anayasal bir ihlal olduğu gerekçesiyle, Anayasa’nın 112’nci maddesine göre ant içmelerinin Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında (Devam)

BAŞKAN – Arkadaşlar, tutumumu tekrar oylarınıza sunacağım.

Kabul edenler...

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, vekâletnamelerini sunsunlar.

KADRİ YILDIRIM (Siirt) – Başkan, iki elini kaldıranlar var.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, o ayakta olan arkadaşlar öne doğru gelsinler; arkada olup ayakta olanlar öne doğru, araya gelsinler; şu sayımı bir sağlıklı yapalım.

Arkada olan arkadaşlar, siz de öne doğru gelin şu boşluktan, biraz geniş duralım orada. Arkadaşlar, sık durmayın, biraz daha dağınık durun.

Arkadaşlar, sırada olanlar otursun, ayakta olmasınlar, oturarak el kaldırsınlar, zorlaşıyor saymak. (Gürültüler)

Değerli arkadaşlar, oylamayı elektronik cihazla yaptığımız için oy kullanamayanlar pusula gönderdi, çok sayıda pusula geldi ve bunların da çift oy kullanma ihtimali olduğu için bu oylama türünü yapmak zorunda kaldık, onun için biraz sabırlı olsun arkadaşlarımız. Ayakta durmayın, lütfen oturun arkadaşlar, rahat olun, oturun.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Sayın Başkan, isim isim okunsun, demokrasi kazansın, isim okunsun.

BAŞKAN – Arkadaşlar, kabul edenler tekrar el kaldırsın lütfen. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkan, müsamere salonuna çevirdiniz burayı.

BAŞKAN – Sessiz olun, itirazda bulunmayın lütfen, işi zorlaştırmayın.

KADRİ YILDIRIM (Siirt) – İki el kaldırıyorlar.

BAŞKAN – Herkes tek el kaldırsın, tek el.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Üç saattir maalesef abesle iştilal ediyor CHP, MHP, HDP... (AK PARTİ sıralarından alkışlar; CHP, MHP ve HDP sıralarından gürültüler)

CELAL ADAN (İstanbul) – Kes!

BÜLENT BELEN (Tekirdağ) – Yürü yürü, anca gidersin!

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, kabul etmeyenler... (AK PARTİ sıralarından “Çek çek” sesleri, alkışlar!)

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Aynı saftasınız, aynı. Hiçbirinizin birbirinizden farkı yok, aynı saftasınız! (CHP ve MHP sıralarından gürültüler)

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) – Oraya bak, oraya!

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, o resim çeken arkadaşlar sayı gibi algılanıyor, lütfen yerinize oturun.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (Ankara) – Bakanlar Kurulunda da 2 kişi var ha!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Bakanlarımızı unutmayın!

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (Ankara) – Erol Bey, bakanları saydınız mı? 2 de bakan var!

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) – Bakın burada, Bakanlar Kurulunda da el kaldırıyorlar!

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Bakanlar Kurulunu da çek!

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) – Arkana bak, arkana!

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Sizin eseriniz, sizin!

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) – Geç be, geç!

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Senin eserin! Sizin eseriniz!

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) – Geç be!

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Yüzde 60 blok! Yüzde 60 blok!

MUHAMMED İNCE (Yalova) – Sayın Başkan, herkesi koltuğuna oturt, boş koltukları say, çıksın meydana. (CHP ve MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, kâtip üyeler saydı, mutabık kalındı, tutumum kabul edilmiştir.

Anayasa’nın 114’üncü maddesine göre atanan... [AK PARTİ sıralarından “Ne oldu, ne oldu (!)” sesleri, alkışlar; CHP, MHP ve HDP sıralarından gürültüler]

Sayın milletvekilleri, lütfen sessiz olalım; lütfen sessiz olalım, sükûnetimizi koruyalım.

2 arkadaşımız çok dikkatli, özenli bir sayım yaptılar, hatta 3 defa tekrar ettiler.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, oylama sonucunu söyleyin; kaç kaç oldu, ne oldu?

IX.- ANT İÇME

1.- Anayasa’nın 114’üncü maddesine göre atanmış bulunan; İçişleri Bakanı Selami Altınok, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Kutbettin Arzu, Adalet Bakanı Kenan İpek, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Ahmet Erdem, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Ayşen Gürçan, Dışişleri Bakanı Feridun Sinirlioğlu, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Ali Rıza Alaboyun, Gümrük ve Ticaret Bakanı Cenap Aşçı, Kültür ve Turizm Bakanı Yalçın Topçu, Millî Savunma Bakanı Mehmet Vecdi Gönül ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Feridun Bilgin’in, ant içmesi

BAŞKAN – Anayasa’nın 114’üncü maddesine göre atanan ve milletvekili olmayan geçici Bakanlar Kurulu üyesi 11 sayın bakanın Anayasa’nın 112’nci maddesine göre ant içmesi gerekmektedir.

Şimdi sayın bakanları sırasıyla ant içmek için kürsüye davet edeceğim. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, ayakta alkışlar, HDP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar)

Sayın Selami Altınok, İçişleri Bakanı.

Buyurun Sayın Altınok. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, ayakta alkışlar)

(İçişleri Bakanı Selami Altınok ant içti) (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, ayakta alkışlar)

(HDP milletvekillerinin Genel Kurul salonunu terk etmesi)

BAŞKAN – Sayın Kutbettin Arzu, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, ayakta alkışlar)

(Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Kutbettin Arzu ant içti) (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, ayakta alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kenan İpek, Adalet Bakanı.

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Adaletin nerede şerefsiz? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Gençlik ve Spor Bakanı Akif Çağatay Kılıç’ın CHP sıralarına doğru yürümesi)

MUSA ÇAM (İzmir) – Silah mı çekiyor? Silah mı çekiyorsun?

EMRE KÖPRÜLÜ (Tekirdağ) – Tabanca var!

MUSA ÇAM (İzmir) – Tabanca var, tabanca!

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin birbirlerinin üzerine yürümesi)

(Adalet Bakanı Kenan İpek ant içti) (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.43

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 16.58****BAŞKAN: Başkan Vekili Koray AYDIN****KÂTİP ÜYELER: Fehmi KÜPÇÜ (Bolu), Erol DORA (Mardin)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Anayasa’nın 93’üncü ve İç Tüzük’ün 7’nci maddesine göre olağanüstü toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9’uncu Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Sayın milletvekilleri, ant içme işlemine devam ediyoruz.

Şimdi, ant içmek üzere Sayın Ahmet Erdem, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Ahmet Erdem ant içti) (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT BELEN (Tekirdağ) – Hangi anayasaya?

BAŞKAN – Sayın Ayşen Gürcan, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Ayşen Gürcan ant içti) (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Feridun Sinirlioğlu, Dışişleri Bakanı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Dışişleri Bakanı Feridun Sinirlioğlu ant içti) (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT BELEN (Tekirdağ) – Hangi anayasa?

BAŞKAN – Sayın Ali Rıza Alaboyun, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Ali Rıza Alaboyun ant içti) (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Cenap Aşçı, Gümrük ve Ticaret Bakanı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Gümrük ve Ticaret Bakanı Cenap Aşçı ant içti) (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yalçın Topçu, Kültür ve Turizm Bakanı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Kültür ve Turizm Bakanı Yalçın Topçu ant içti) (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Mehmet Vecdi Gönül, Millî Savunma Bakanı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Millî Savunma Bakanı Mehmet Vecdi Gönül ant içti) (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Feridun Bilgin, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Feridun Bilgin ant içti) (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, ant içme işlemi tamamlanmıştır.

Şimdi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutuyorum:

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)**B) TEZKERELER (Devam)**

7.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, ülkemizin ev sahipliğinde Ankara'da 20-21 Ekim 2015 tarihlerinde gerçekleştirecek Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi (BMÇMS) Taraflar Konferansı'nın 12'nci oturumunun hazırlıklarının yapılması ve Parlamenterler Yuvarlak Masa Toplantısı gündemine ilişkin konuların görüşülmesi için BMÇMS Sekreteryası ve Yönlendirme Komitesinin iş birliğiyle Almanya'nın Bonn şehrinde 13-14 Temmuz 2015 tarihlerinde düzenlenecek toplantıya Türkiye Büyük Millet Meclisinden katılması Genel Kurulun 9/7/2015 tarihli ve 6'ncı Birleşiminde kabul edilen heyetteki isimlere ilişkin tezkeresi (3/19)

10/07/2015

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Ülkemizin ev sahipliğinde Ankara'da 20-21 Ekim 2015 tarihlerinde gerçekleştirilecek Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi (BMÇMS) Taraflar Konferansının 12'nci Oturumunun hazırlıklarının yapılması ve Parlamenterler Yuvarlak Masa Toplantısı gündemine ilişkin konuların görüşülmesi için BMÇMS Sekreteryası ve Yönlendirme Komitesinin iş birliğiyle Almanya'nın Bonn şehrinde 13-14 Temmuz 2015 tarihlerinde düzenlenen toplantıya Türkiye Büyük Millet Meclisinden bir heyetin katılması Genel Kurulun 09/07/2015 tarihli ve 6'ncı Birleşiminde kabul edilmiştir.

28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 2'nci maddesi uyarınca heyeti oluşturmak üzere siyasi parti gruplarının bildirmiş olduğu isimler Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

İsmet Yılmaz

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

Ad ve Soyad

Seçim Çerçesi

Ravza Kavakcı Kan

(İstanbul)

Kamil Okyay Sındır

(İzmir)

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım. İstem hâlinde ikişer üyeye lehte ve aleyhte onar dakika söz vereceğim.

X.- ÖNERİLER**A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ**

1.- Danışma Kurulunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 3 Eylül 2015 Perşembe günü birleşiminde olağanüstü toplantı çağrısının konusu olan Başbakanlık Tezkeresinin görüşmelerinin tamamlanmasını müteakip RTÜK'te boş bulunan 1 üyelik için seçim yapılmasına ve Genel Kurulun bu seçimin tamamlanmasına kadar çalışmalarına devam etmesine ilişkin önerisi

03/09/2015

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 03/09/2015 Perşembe günü (Bugün) yaptığı toplantıda aşağıdaki önerinin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

İsmet Yılmaz

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

Mehmet Doğan Kubat	Özgür Özel
Adalet ve Kalkınma Partisi	Cumhuriyet Halk Partisi
Grubu Başkan Vekili	Grubu Başkan Vekili
Oktay Vural	İdris Baluken
Milliyetçi Hareket Partisi	Halkların Demokratik Partisi
Grubu Başkan Vekili	Grubu Başkan Vekili

Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 03/09/2015 Perşembe günü (Bugün) birleşiminde olağanüstü toplantı çağrısının konusu olan Başbakanlık Tezkeresinin görüşmelerinin tamamlanmasını müteakip RTÜK’te boş bulunan 1 üyelik için seçim yapılması ve Genel Kurulun bu seçimin tamamlanmasına kadar çalışmalarına devam etmesi önerilmiştir.

BAŞKAN – Söz talebi yok.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, şimdi birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.08

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 17.25

BAŞKAN: Başkan Vekili Koray AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Fehmi KÜPÇÜ (Bolu), Erol DORA (Mardin)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Anayasa’nın 93’üncü ve İç Tüzük’ün 7’nci maddesine göre olağanüstü toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9’uncu Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

Gündemimize kaldığımız yerden devam ediyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bir hususta yerimden söz talebim vardı duyduğunuz üzere.

BAŞKAN – Evet, yerinizden söz talebiniz için buyurun.

VIII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Adalet Bakanı Kenan İpek’in kürsüden ant içmesi sırasında yaşanan olaylara ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için.

Biraz önce Sayın Adalet Bakanını siz kürsiye çağırdığımız sırada tutanaklara yansıyan ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak tasvip edemeyeceğimiz bir durumla karşı karşıyayız. Arkadan gelen bir gürültü ve o sırada tutanaklarda Sayın Bakan hakkında son derece yakışsız bir ifade var. Ancak hem kavas arkadaşlar hem tutanaklarla ilgili arkadaşlar kişinin bu kişi olduğu konusunda emin değiller. Bu durumda görev grup başkan vekili olarak bizlere düşmektedir. Tutanaktaki ifadeyi hiçbir Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilinin, hatta bu çatı altında görev yapan herhangi bir partiden milletvekilinin kullanmasını doğru bulmayız. Sayın Bakan bu sözü duymuş ve incinmiştir. O anlamda da bu sözün tutanaklardan çıkarılmasını, tasvip etmediğimizi ve bundan büyük bir üzüntü duyduğumuzu, sizin şahsınızda yüce Meclise arz ederim. (CHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar).

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, şimdi olağanüstü toplantı çağrı önergesi uyarınca görüşülmesi gereken Anayasa’nın 92’nci maddesine göre verilmiş Başbakanlık tezkeresini okutuyorum:

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) TEZKERELER (Devam)

8.- *Başbakanlığın, Türkiye’nin Ulusal Güvenliğine Yönelik Terör Tehdidi ve Her Türlü Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türlü Tedbiri Almak, Irak ve Suriye’deki Tüm Terörist Örgütlerden Ülkemize Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek ve Kitlesel Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Ulusal Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak İçin Hudut, Şümül, Miktar ve Zamani Hükümetçe Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Gerektiğinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Yabancı Ülkelere Gönderilmesi, Yabancı Silahlı Kuvvetlerin Türkiye’de Bulunması ve Bu Kuvvetlerin Hükümetin Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Hükümet Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Gerekli Düzenlemelerin Yapılması için Türkiye Büyük Millet Meclisinin 02.10.2014 Tarihli ve 1071 Sayılı Kararıyla Hükümete Verilen Bir Yıllık İzin Süresinin Anayasa’nın 92’nci Maddesi Uyarınca 02.10.2015 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Daha Uzatılmasına Dair Tezkeresi (3/12)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye'nin güney kara sınırları boyunca ulusal güvenliğimize dönük risk ve tehditler artmaktadır. Irak'ın kuzey bölgesinde silahlı PKK terör unsurları varlığını sürdürmektedir. Suriye ve Irak'ta diğer terör unsurlarının sayısı ve ortaya koydukları tehditte de önemli artış gözlenmektedir.

Nitekim, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, 2170 (2014) ve 2178 (2014) sayılı kararlarıyla, Irak ve Suriye'nin toprak bütünlüğünü ve bağımsızlığını teyit etmiş, bu ülkelerdeki terör faaliyetlerini kınamış, DEAŞ ve benzeri terör örgütlerinin faaliyetlerine karşı Birleşmiş Milletler üyesi tüm ülkelere 1373 (2001) sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı ve uluslararası hukuk çerçevesindeki sorumluluklarına uygun şekilde gerekli tedbirleri alma çağrısında bulunmuştur.

Komşumuz Irak'ın toprak bütünlüğünün, millî birliğinin ve istikrarının korunmasına büyük önem atfeden Türkiye, terör gruplarının Irak'taki mevcudiyetine ve bunun doğurduğu tehditlere karşı askerî, siyasi ve diplomatik tedbir ve girişimlerini artırarak sürdürmek durumundadır.

Diğer taraftan, Suriye'de rejimin beşinci yılına giren şiddet politikalarının, terör gruplarına desteğinin ve halkının etnik ve mezhepsel farklılıklarının fiilî çatışmaya dönüştürme siyasetinin insani durum, bölgesel ve uluslararası güvenlik ve istikrar bakımından yol açtığı risk ve tehditler devam etmektedir.

Bu çerçevede, ilk olarak 2007 yılında kabul edilen ve altı defa uzatılan Irak tezkeresi ile 2012 yılında kabul edilen ve bir defa uzatılan Suriye tezkeresinin 2014 yılında tek bir metin hâlinde kabulünü zarurî hâle getiren ve ulusal güvenliğimizi tehlikeye atabilecek her türlü risk, tehdit ve eyleme karşı, uluslararası hukuktan kaynaklanan haklarımızı doğrultusunda gerekli önlemlerin ulusal düzeyde tespit edilerek hayata geçirilmeye devam olunması, bunun yanı sıra DEAŞ ve benzeri terör örgütleriyle mücadele amacıyla oluşturulan uluslararası koalisyon bünyesinde Türkiye'nin de iştirak ettiği faaliyetlerin sürdürülmesi önem taşımaktadır.

Bu mülahazalar ışığında, Türkiye'nin ulusal güvenliğine yönelik terör tehdidi ve her türlü güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Irak ve Suriye'deki tüm terörist örgütlerden ülkemize bundan sonra da yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek ve kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı ulusal güvenliğimizin idame ettirilmesini sağlamak, kriz süresince ve sonrasında hasıl olabilecek gelişmeler istikametinde Türkiye'nin yüksek menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümul, miktar ve zamanı Hükûmetçe takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde sınır ötesi harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi ve aynı amaçlara yönelik olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunması, bu kuvvetlerin Hükûmetin belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilebilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Hükûmet tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için 2/10/2014 tarihli ve 1071 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile Hükûmete verilen bir yıllık izin süresinin, aynı kararda belirlenen ilke ve esaslar dâhilinde, 2/10/2015 tarihinden itibaren bir yıl uzatılmasını Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca arz ederim.

Ahmet Davutoğlu

Başbakan

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, söz talebim var.

BAŞKAN – Evet, Sayın Başkan.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, şu anda okutmuş olduğunuz bu tezkere, 7 Haziran seçimi itibarıyla yetkisiz konuma gelmiş müstafî bir Hükûmet tarafından Meclise sevk edilmiştir. Bugün itibarıyla yemin eden yeni bakanların da dâhil olduğu yeni Kabinenin bu tezkereyle ilgili gerekliliklerini yerine getirme yükümlülüğü vardır. Ancak burada bu tezkerenin içeriğine dair bu yetkilendirilecek olan Kabinenin iradesinin hiçe sayıldığı bir durumla karşı karşıyayız.

Bakin, bu tezkerenin süresinin bitmesine henüz bir ay var. 2 Ekim 2015 tarihine kadar geçen yıldan kabul edilen tezkerenin geçerliliği vardır. Ancak mevcut yetkisiz ve müstafî Hükûmet, yeni Kabinenin iradesini hiçe sayarak, yetkisini gasbederek savaş kararıyla ilgili çok ağır bir tezkereyi Meclisin gündemine getirmiştir. Dolayısıyla bu yönüyle şu anda bu elimizde bulunan tezkerenin altında imzası bulunan bakanların hiçbiri ya da yarısından çoğu bu sıralarda oturmamaktadır. Sayın Bülent Arınç, Sayın Ali Babacan, Sayın Faruk Çelik, Sayın Mevlüt Çavuşoğlu, Sayın Taner Yıldız, Sayın Selami Öztürk, Sayın Nabi Avcı, Sayın Ömer Çelik, Sayın Nurettin Canikli yani bize gönderilmiş olan bu tezkerenin altında imzası bulunan bakanların neredeyse yüzde 70'i şu anda bu sıralarda oturmuyor. Dolayısıyla, Meclis Genel Kurulunun bu tezkereyle ilgili bir durumu değerlendirmesi için bu mevcut yeni Kabinenin iradesiyle ilgili bir tezkerenin tecelli edip o şekilde bize gelmesi gerekiyordu. Süre açısından da böyle bir sıkıntı yoktu. O nedenle, bu tezkerenin görüşülmesi uygun değildir. Bu konuyu bilgilerinize sunuyoruz.

Eğer gereğini yerine getirirseniz tezkerenin görüşülmemesi, yeni Kabinede ele alınarak, oradaki tartışmalardan ve oradaki irade şekillendikten sonra Meclise gelmesi daha sağlıklı bir işleyiş olur. Ama bu konuyla ilgili farklı bir tutum içerisine girerseniz de tutumunuz hakkında usul tartışması talep edeceğiz.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkanım, bu tezkereyi veren irade... Yani bu tezkerenin görüşülmemesini gerektiren herhangi bir husus yok, bu tezkere görüşülür. Dolayısıyla, terörle mücadele ettiğimiz böyle bir anda Türkiye Büyük Millet Meclisinin önüne gelmiş, askerlerimize, polislerimize pusu kurularak, kahpece şehit edildiği bir ortamda terörle mücadele açısından Hükûmetin öngördüğü bir tedbiri...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Henüz süresi var Sayın Başkanım, ayın 2'sine kadar süresi var.

OKTAY VURAL (İzmir) – ...Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletin iradesini ve egemenliğini temsil eden milletvekillerinin görüşmeme gibi iradesi olamaz. Ancak oya sunulur; reddederse eder, etmezse etmez. Dolayısıyla, her şeyden önce böyle bir konuda bir tartışma açmak, şu anda gerçekten saldırılara maruz bırakılan güvenlik güçlerimizde Türkiye Büyük Millet Meclisinin alabileceği bir tedbir konusunda bir tereddüt oluşturmak, tamamıyla terör örgütünü, bu saldırıları yapanları cesaretlendirir. O bakımdan, bu tezkere görüşülmelidir, siyasi olarak eleştirilebilir, iradeyle ilgili söyleyeceklerimiz vardır ama Türkiye Büyük Millet Meclisine gelmiş ve sinesinde, açıkçası bütün milletvekillerinin sinesinde muhafaza ettiğimiz terörle mücadele konusunda yetki talep eden bir iradeye karşılık, bu yetki talebiyle ilgili Meclisin iradesi her halükârda tecelli etmelidir.

Dolayısıyla, bununla ilgili bir eksiklik yoktur, hukuki eksiklik de yoktur. Bu konuda tartışma çıkartmak, usul tartışması açmak da Meclisin bu konuda iradesini mütereddit duruma düşürür ki böyle bir usul tartışması açılması da son derece gereksizdir. (MHP sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ben burada, var olan bir olguyu bilginize sundum. Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına konuşan Sayın Grup Başkan Vekili kendi siyasi görüşleri doğrultusunda, subjektif duyguları doğrultusunda bir yorumda bulunuyor.

Şu anda Meclisin bu tezkereyi kullanmasıyla ilgili bir sıkıntı yoktur. Suriye ve Irak tezkeresinin geçerlilik süresi devam etmektedir. Dolayısıyla böyle bir yetki alınmadığı için, kendisinin bahsetmiş olduğu mücadele alanıyla ilgili bir yetersizlik ortaya çıkmış değildir. 2 Ekim tarihine kadar, geçen yıl oy vermiş oldukları Suriye ve Irak tezkeresinin hâlen geçerliliği vardır. Dolayısıyla bu tezkerenin görüşülmemesinin Türkiye'nin dış politikası ya da içeride yürütmüş olduğu süreci akamete uğratmakla ilgili herhangi bir durum söz konusu değildir.

Bizim bahsettiğimiz olay şu: 2 Ekim tarihine kadar süre varken, yeni bir seçim hükûmetinin kurulması bütün ülkenin gündemindeyken, bu konuda Bakanlar Kurulunun ne zaman göreve başlayacağına dair bir netlik de söz konusuyken yeni Kabine baypas edilerek, iradesi hiçe sayılarak, yetkisi gasbedilerek Meclise sunulmuştur.

Açık bir şey söylüyoruz: Burada imzası bulunan bakanların neredeyse yüzde 70'i bu sıralarda bulunmuyor. Dolayısıyla, burada, savaş tezkeresinin olmamasından kaynaklı bir zafiyet söylemi tamamen subjektif ve siyasi görüşler doğrultusunda ortaya konmuş olan görüşlerdir. Biz tutumumuzda ısrarcıyız. Bu konuda sizi de duyarlı olmaya ve bu tezkerenin görüşülmemesiyle ilgili tutum almaya davet ediyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Evet, Sayın Başkan.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Değerli Başkanım, biraz önce usul tartışması talebine yönelik, Sayın Vural'ın, bunun bir tartışmaya konu edilmemesine dair görüşü yerindedir. Anayasa'nın 117'nci maddesine göre, millî güvenliğin sağlanmasında Meclise karşı sorumlu olan ve imzalandığı anda yine anayasal olarak görevli ve yetkili olan Bakanlar Kurulu tarafından imzalanmış, devlette devamlılık ilkesince de sonraki Bakanlar Kurulu tarafından, ancak aynı usulde paralellik ilkesi gereğince alınmadığı sürece geçerliliğini hukuken muhafaza eden bir tezkerenin şu anda burada görüşülmemesi diye bir husus Meclis Başkanlığının yetkisinde değildir. Aksine, bir ay kalmış şurada. Bundan önceki tezkere taleplerine de bakıldığı zaman bir ay, bir buçuk ay önce gelen tezkereler vardır. Sınırlarımızda şu anda meydana gelen elim hadiseler de göz önüne alındığı zaman, bir saniye bile boşluk doğmaması adına, 2 Ekim günü süresi dolacak olan bu tezkerenin bugün Genel Kurulun iradesiyle onaylanıp uzatılmasının kamu yararı açısından da önemli olduğunu düşünüyor ve bunu tartışmaya gerek olmadığını kanaatini belirtiyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Konu anlaşılmıştır Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, anlatamıyoruz galiba.

BAŞKAN – Siz bana anlattınız, ben anladım.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Şu anda bu tezkerenin süresi dolmamıştır. Geçmişte bahsettiği örneklerde bir hükümet değişikliği söz konusu olmamıştır. Şu anda değişen bir hükümet ve yüzde 70’i değişen bir Kabinenin kararından bahsediyoruz. Dolayısıyla bu konudaki tezkere görüşülemez. Bir aylık süre var. Yeni Kabine bunu tartışır, bunu iradeleştirir, o şekilde Meclise sunar.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkanım, son dakikaya bu işler bırakılmaz. Millî irade bugün karar verecekse bugün karar verir. Kimse talimat veremez.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Siz gidin, siz savaşa gidin o zaman.

OKTAY VURAL (İzmir) – Millî irade bugün karar verirse bu kararı veririz. Yetkiyi kim kullanacaksa, nasıl kullanacaksa yetkiyi verdiklerinde sormuşlardır.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 7/6/2015 tarihinde yapılan milletvekilliği genel seçimlerinin ardından, 62’nci Hükûmetin istifası 9/6/2015 tarihinde Cumhurbaşkanınca kabul edilmiş ancak yeni hükümet kuruluncaya kadar Bakanlar Kurulunun göreve devamı istenmiştir. (3/12) esas numaralı Tezkere, yeni hükümet kurulmadığı için 62’nci Hükûmetin görevinin devam ettiği 21/8/2015 tarihinde Başkanlığımıza intikal etmiştir. Mezkûr Hükûmet, 24/8/2015 tarihinde Cumhurbaşkanı tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimlerinin yenilenmesine karar verilmesi üzerine Anayasa’nın 114’üncü maddesi gereğince 25/8/2015 tarihinde çekilmiş ancak geçici Bakanlar Kurulu kuruluncaya kadar göreve devamı Cumhurbaşkanınca istenmiştir. Dolayısıyla, 62’nci Hükûmetin 63’üncü Hükûmetin kurulduğu 28/8/2015 tarihine kadar göreve devam ettiği, (3/12) esas numaralı Tezkere’nin de Hükûmetin görev süresi içinde Başkanlığımıza intikal ettiği anlaşılmaktadır.

Bakanlar Kurulunun tüm üyelerince imzalanan ve Başbakan imzalı bir üst yazıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına gönderilen tasarı ve tezkereler yine Başbakanın gelecekte bir taleple geri istenebilirler. Usulde paralellik ilkesi gereğince hazırlanıp Başkanlığımıza gönderilecek bir geri çekme talebi dışında, görüşülmekte olan tezkerenin iadesi mümkün görülmemektedir. Görüşülmekte olan işin başka bir hükümet döneminde hazırlanmış olması görüşmelere bir engel teşkil etmemektedir. Nitekim aynı dönem içinde gerçekleşen hükümet değişikliklerinde Başkanlığa daha önce gönderilmiş bulunan tasarıların görüşmelerine devam olunmaktadır.

İç Tüzük’ün 77’nci maddesi, bir yasama döneminde sonuçlandırılmamış kanun, tasarı ve tekliflerinin hükümsüz sayılacağı hükmünü amirdir. Yine, aynı maddeye göre, yasama dönemi başında önceki dönemde verilmiş olan soru, Meclis araştırması, genel görüşme ve gensoru önergeleri de hükümsüz sayılır. Görüldüğü üzere tezkereler, “hükümsüz sayılacak işler” arasında da tatad edilmemiştir. Bu durumda yeni döneme intikal edecektir. Yeni yasama döneminde bile görüşülmesi İç Tüzük uyarınca mümkün bulunan bir tezkerenin aynı dönem içinde gerçekleşen hükümet değişikliği nedeniyle görüşülemeyeceğini kabul etme imkânı bulunmamaktadır. Bu çerçevede, Başbakanlık tezkeresinin görüşmelerine devam edilmesine engel teşkil etmeyeceği ve Anayasa’ya, İç Tüzük’e aykırı bir durum bulunmadığı kanaatindeyim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, bu konuyla ilgili tutumunuz hakkında İç Tüzük 63’e göre bir usul tartışması talep ediyorum.

BAŞKAN – Evet, usul tartışmasını açıyorum.

Lehte, aleyhte...

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Lehte.

OKTAY VURAL (İzmir) – Lehte.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Aleyhte tabii ki.

LEVENT GÖK (Ankara) – Aleyhte.

BAŞKAN – Evet, lehte, Doğan Kubat, Oktay Vural; aleyhte, İdris Baluken, Levent Gök.

Önce lehte olarak Sayın Doğan Kubat’a veriyorum, kendisine beş dakika süre veriyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VI.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

2.- (3/12) esas numaralı Başbakanlık Tezkeresinin Genel Kurulda görüşülmesinin Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; açılan usul görüşmesinde Başkanlığımızın tutumu lehinde görüşlerimi ifade etmek üzere söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygılarımla selamlarım.

İtiraz edilen konulardan birisinde, mevcut imzanın atıldığı tarihteki hükûmetin hukuken imza yetkisinin olmadığı ileri sürüldü. Gerek yargı uygulamalarına bakıldığı zaman gerekse devlette devamlılık ilkesinin bir sonucu olarak bu iddianın geçersiz olduğu çok rahatlıkla anlaşılır. Bakın, elimde 1988 tarihli, o zaman Cumhurbaşkanı seçilen Sayın Turgut Özal’dan boşalan Başbakanlık ve Bakanlar Kurulunun görevine devam etmesine dair Danıştay 1. Dairenin vermiş olduğu -ki anayasal olarak şu anda Başbakanlık bunu isteyebilir- istişari görüş var ve o kararda da bu uygulamanın ta 1950 seçimleri, Şemsettin Günaltay hükûmetinden sonra bakanların milletvekili seçilememesinden dolayı, seçimden sonra yine Meclisin toplanmasına kadar, 22 Mayıs 1950 tarihine kadar aynı Hükûmetin görevine devam etmesi gibi bir teamül başlamış yani devlet 7/24 esasına göre kesintisiz çalışan bir aygıt olarak 1950’den beri bu ilke uygulanmış.

Yine, 1972 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan tezkereyle, Başbakan Nihat Erim’in istifası üzerine mevcut Başbakanlık görevi Millî Savunma Bakanı tarafından üstlenilmiş ve bu görevlendirme yapılmış.

Şimdi, 7 Hazirandan sonra, 9 Haziran tarihi itibarıyla Sayın Başbakanımız, Sayın Cumhurbaşkanımıza istifasını sundu. Yine, bu ilke gereğince Sayın Cumhurbaşkanımız yeni bir kabine kuruluncaya kadar Başbakanımız ve Hükûmetin görevde kalmasını rica etti. Bu rica, aslında hukuki bir sonuç doğuran, anayasal açıdan her türlü yetki ve görevi uhdesinde barındıran bir görevlendirmedir. Aslında, bu bir tedviren görevlendirmedir çünkü devlet boşluk kabul etmez arkadaşlar. Dolayısıyla, tezkere 21 Ağustosta geldi. O tarihte görevde olan, bu tezkerenin altında imzası olan bütün bakanlar anayasal açıdan bakanlık tasarruflarında bulunduğu gibi, Bakanlar Kurulunun kararnamesine ve prensip kararının altına da çok rahat imza koyabilecek bir durumda idiler.

Yine, Danıştayın kararından bir örnek vereyim: “Yetkili makam tarafından ‘kişi yönünden yetki’ olarak tabir edilen yetkinin, normalde o anda görevli ve yetkili olan kişi tarafından alınması gerekir.” diyor. Yetkili kişi, işlem yapıldığı anda o tarihte yetkili olandır. Dolayısıyla, o tarih itibarıyla baktığımız zaman, anayasal açıdan yetkili ve görevli olan bir hükûmet var. Bununla ilgili, idarenin devamlılığı ilkesiyle ilgili bir sürü örnek karar var Danıştay 6. Dairenin, Yargıtay 13. Dairenin. Yani, bir işlem yapılmışsa örneğin bir belediye encümeni bir yıkım kararı vermiş, bu, başka bir belediyenin sınırına alınmış “Bu yıkım kararı geçersiz.” diyemezsin. “İdarenin devamlılığı ve idari istikrar ilkeleri gereğince bunun devam etmesi gerekir.” diye onlarca uygulama örneği var. Dolayısıyla, Hükûmetin

yetkisiz olduğu noktasındaki iddia yersiz ve hukuki dayanaktan yoksundur. Bu tezkerenin içeriğiyle ilgili eğer bir iddia varsa o da yine anayasal açıdan 117'nci maddenin Bakanlar Kuruluna... Yine Millî Seferberlik Kanunu'nda da bu hükümler yer almaktadır. Bu konuda Bakanlar Kurulu, millî güvenliğin sağlanmasından sorumlu olduğundan ulusal güvenliğin en ufak bir tehdiye maruz kalmaması ve bu tür risklerin oluşmaması adına gününden önce bunu getirip Meclisin yasal -sonuç işlem burada Meclisin onaydır- izin verme noktasındaki işlemi yapma noktasındaki ön işlemi yapmıştır, görevini yapmıştır, zamanında yapmıştır.

Önceki tezkerelere bakın, 6-7 defa Irak tezkeresini yeniledik. Hepsisi önceden gelmiştir ama yürürlük tarihi 2 Ekimden sonradır, o tarihten itibaren bir yıl olacaktır. Yoksa, 2 Ekim günü saat 24.00'ü bekleyip, gece yarısı Meclisi toplayıp da burada bir karar çıkartacak hâlimiz yok. Kanunlarda olduğu gibi yürürlük tarihi yani sürenin başlangıcı 2 Ekim tarihi olacaktır. Dolayısıyla, bu tezkerenin buraya gönderilmesinde en ufak bir hukuki problem yoktur. Değerli Başkanımızın bu tezkerenin görüşmeleri açısından bir sıkıntı olmadığı, hukuka aykırılık olmadığı noktasındaki tutumunun yerinde olduğunu belirtiyor, yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aleyhte Sayın İdris Baluken, Diyarbakır Milletvekili.

Buyurun Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Demin ifade etmiş olduğum görüşleri bu kürsüden bir kez daha ısrarla vurgulamak istiyorum. Şu anda 2 Ekim tarihi itibarıyla süresi bitecek olan bir tezkereyi görüşüyoruz ve özellikle 7 Haziran seçiminden sonra koalisyon formüllerinin tamamının heba edildiği bir dönemden sonra anayasal zorunluluk gereği bir seçim hükûmetinin kurulacağı öngörülen bir tarihte bu tezkere Meclise sevk edilmiştir. Yeni seçim Kabinesi bugün itibarıyla yemin ederek Meclisteki ilgili prosedürleri yerine getirmek suretiyle göreve başlamıştır. Ancak, henüz bitme tarihine bir aylık bir süre varken, yeni Kabine henüz ilk Bakanlar Kurulu toplantısını yapmamışken, bu konuda yeni bakanların savaş tezkeresiyle ilgili iradi görüşleri hiçbir şekilde Bakanlar Kurulunda öğrenilmemişken Meclisin önüne getirilen bir uygulamayla karşı karşıyayız. Açık bir şekilde yeni Kabinenin iradesi gasbedilmiştir, yetkisi tahakküm altına alınmıştır.

Bakın, 7 Hazirandan sonra, ortaya çıkan Hükûmet, sarayın ve AKP Hükûmetinin bilinçli yaklaşımları neticesinde bugüne kadar hükûmet görevini yerine getirdi; halk size tek başına hükûmet yetkisini vermedi, ülkeyi savaşa götürecek olan bu kadar ciddi savaş kararlarında siz tek başınıza halktan yetki alan bir hükûmet pozisyonunda değildiniz. Ancak bilinçli bir şekilde o sürecin geciktirilmesi ve ondan sonra da seçim Kabinесinin iradesinin hiçe sayılmasıyla ilgili bir durum söz konusu.

Burada devletin sürekliliğiyle ilgili bir durum ifade ediliyor. Israrla altını çiziyorum, henüz bu tezkerenin bitmesine bir aylık bir süre var. Yani “Ortada bir savaş tezkeresi olmadığı için Suriye'deki işler ters gidiyor.” ya da “İçerideki mücadele akamete uğruyor.” gibi bir durum yok. Zaten sizin başından beri yapmış olduğunuz yanlış uygulamalarla içeride ve dışarıda giderek bataklığa saplanan bir ülke gerçekliği var. Suriye'de mezhepçi bir yaklaşım üzerinden oradaki bütün çete yapılanmalarıyla ilişkiye girip, orada iç savaşın fiilî bir tarafı olup sonra da bunu getirip bir savaş tezkeresi şeklinde bütün ülkeyi savaşın içerisine sokacak bir tutumla ele alırsanız burada hiç kimse size inanmaz.

Özellikle Cumhuriyet Halk Partisindeki milletvekillerine seslenmek istiyorum: Sevgili arkadaşlar, içeride yürüyen savaş “vatan savunması değil, saray savunması” olarak tarif etmediniz mi? Dış politikayla ilgili, Suriye politikasını koalisyon görüşmelerinin en büyük sorun alanı olarak ortaya

koymadınız mı? Şimdi ne değişti de AKP'nin bu suçlarına ortak olacak bir savaş ortaklığı tutumu içine giriyorsunuz? AKP'nin tutumu belli; zaten bugüne kadar yanlışlarla götürdü ama özellikle Cumhuriyet Halk Partisi içerisindeki vicdanının sesini ve halkının sesini dinleyen milletvekillerinin bu konuda sorumlu davranmaları gerekiyor.

Sınır ötesi tezkere demek yeni Roboski katliamı demek, yeni bir Zergele katliamı demek. Yarın öbür gün bu katliamlar tekrar gündeme geldiğinde eğer bu suça ortak olmak istemiyorsanız -ki bunu AKP'deki vicdanlı milletvekilleri için de söylüyorum- bu savaş tezkeresine karşı mutlaka “hayır” oyu kullanılmalıdır.

Suriye'yle ilgili, içerideki yaşanan çatışmalı kaos süreciyle ilgili yapılması gereken çözümler ortadadır. Bakın, Dolmabahçe mutabakatında 10 madde, 10 demokrasi manifestosu üzerinde biz bir açıklama yaptığımız zaman bütün toplum rahatladı. Oradaki anlaşmamızda ve İmralı'da Sayın Öcalan'ın da dâhil olduğu görüşmede, bir izleme heyetinin kurulması durumunda bir hafta sonra bütün Türkiye'de silahlı mücadelenin devreden çıkacağı bir noktada anlaşma sağlanmıştı. Ne oldu, ne bitti de birdenbire, bir hafta içerisinde -barışa yakinken- bu ülke bu kadar kaosa ve savaşa sürüklendi? (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Ne oldu da şimdi on yıldır çözüm getirmeyen savaş tezkereleri üzerinden tekrar çözüm arar bir pozisyona geldiniz?

Dediğim gibi, biz bunun sebebini biliyoruz; bu savaşın ne için çıkarıldığını, erken seçim dayatmasının anlamının ne olduğunu, 7 Haziran iradesinin nasıl boşa çıkarıldığını biliyoruz. Ama hem sizdeki vicdanlı milletvekillerine hem de özellikle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Devamla) – ...Cumhuriyet Halk Partisindeki barıştan, demokrasiden yana olan milletvekillerine, bu suça ortak olmayın diyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Lehte Sayın Oktay Vural, İzmir Milletvekili.

Buyurun Sayın Vural. (MHP sıralarından alkışlar)

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkanım, ben daha önce de görüşümü ifade ettim.

Bugün 4 polisimiz şehit. Şu anda nerede ne olduğunu bilmiyoruz. Bir terör örgütü kahpece pusular kurarken ve manevi şahsiyetini temsil ettiğimiz ordumuza saldırırken Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı millî güvenliğin sağlanmasından sorumlu bir Bakanlar Kurulunun gönderdiği bir tezkere, Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülür ve irade ortaya konur. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu kadar açık ve nettir, burada tereddüt olmaz.

“Efendim, yok, 1 Ekime kadar...” Ne bekleyeceğiz, ne beklenecek? Bizim terörle mücadelemiz meşrudur, hukukidir. Bu bakımdan, bu eksende bakıldığında bu tezkereyi buraya sevk eden irade, şu andaki iradeyle ilgili zaten tezkere sırasında görüşlerimizi söyleyeceğiz, niyetin ne olduğunu söyleyeceğiz, eleştirilerimizi ifade edeceğiz ama Türkiye Büyük Millet Meclisine gelmiş bir tezkerenin görüşülmesini ertelemek, terörle mücadele iradesini ortadan kaldırmak demektir.

O bakımdan, Milliyetçi Hareket Partisi olarak fazla söze de gerek yoktur, bu konuda bir an önce Türkiye Büyük Millet Meclisinde müzakere başlamalı ve milletimizin iradesi tecelli etmelidir. Bu bakımdan, Türkiye Büyük Millet Meclisi, terörle mücadele eden askerimizin, polisimizin yanında olduğu iradesini ortaya koymalıdır. Biz böyle bir iradeyi arıyoruz, böyle bir iradeyi kimin nasıl kullanacağını ya da kullanamadığını da milletimizin aziz temsilcileriyle elbette paylaşacağız.

Saygılarımı arz ediyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aleyhte Sayın Levent Gök, Ankara Milletvekili.

Buyurun Sayın Gök. (CHP sıralarından alkışlar)

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; açılan usul tartışması üzerine söz aldım. Hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Tabii, esas mesele, Türkiye’de şu anda tartışılan mesele, Türkiye’deki milyonlarca insanın 7 Haziran seçimlerinde iradelerinin hiçe sayılması ve hukuku dolanarak ve Anayasa çiğnenerek ve en çok oyu almış bir partinin genel başkanına görev verilmemesi suretiyle, yeni bir AKP Hükümetinin kurulmasıyla bugün Mecliste bulunan bu Hükûmete karşı, milyonların ve vicdanların güvenmemesidir, esas mesele budur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; daha üç ay önce, seçimlerden çıkarken AKP’nin bütün billboardlarında şu ifadeler vardı: “OHAL’i kaldırdık, köyümde özgürce dolaşıyorum.”, “Faili meçhuller kalmadı, köyümde özgürce dolaşıyorum.” Tam üç ay önce bütün billboardlarınızı bunlar süslüyordu. Şimdi tam üç ay geçmiş, Türkiye’de Bakanlar Kurulunun elinde olmayan yetkiler, Türkiye Büyük Millet Meclisinin ancak Bakanlar Kurulunun getirmesiyle kabul edebileceği olağanüstü hâl ve sıkıyönetim uygulamalarının Mecliste kabulü mümkünken şimdi Türkiye’nin doğu ve güneydoğusunda, tam 15 ilde 100’ü aşkın bölgede özel güvenlik bölgeleri ihdas ederek Anayasa çiğneniyor ve valilere keyfi uygulamalar veriyorsunuz. Türkiye’nin her yeri şu anda bir olağanüstü hâl ve sıkıyönetim uygulamaları içerisinde. Bu fiilî durumu yarattınız, esas güvenmediğimiz size budur.

Biz teröre karşıyız. Biz PKK’nın terörüne de karşıyız, IŞİD’in terörüne de karşıyız, DHKP-C’nin terörüne de karşıyız. (CHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) “Bunu burada tartışalım.” dediğimiz zaman sizler reddettiniz. “Gelin, bu konuda ortak bir duruş sergileyelim.” diye... Mümkün mü, bugün Mardin’de 4 polisimizin şehit edilmesini içimize sindirmemiz, buna karşı bir duruş sergilemememiz mümkün mü? Bir doktorun açılan ateş sonucu öldürülmesini kabul etmemiz mümkün mü? IŞİD’in masum insanlara yönelik saldırılarını kabul etmemiz mümkün mü? İçimiz yanıyor. “Gelin, bu konuları dört parti Mecliste beraber tartışalım.” dediğimiz zaman el birliğiyle reddettiniz. Biz sizlere güvenmiyoruz, bu Hükûmete güvenmiyoruz.

Hükûmet, AKP Hükûmeti; ama ülkemizi seviyoruz. Biz Türkiye’yi, bütün coğrafi hudutlarını, her birini ayırmadan, her birini bir yurttaş olarak bağrımıza basan bir anlayışı savunuyoruz. Türkiye’de terör bitmeli ve herkes terörün karşısında çok net bir duruş sergilemeli ama görevi üstlenen Hükûmet de gereğini yapmalı. Bir yandan on üç yıl boyunca iktidarda olacaksınız, sonra da gelen noktada “Ben çözüm sürecini götürüyordum, şimdi çözüm sürecini buzdolabına kaldırıyorum.” Var mı öyle yağma? Bir yandan diyeceksiniz ki “Ben köylerimize özgürlük getiriyorum.” Şu anda Türkiye’nin doğusunda ve güneydoğusunda yüz binlerce insanın göçe tabi tutulacağı olağanüstü özel güvenlik önlemleri uygulanıyor değerli arkadaşlarım. Bunlar ciddi bir çelişkidir. İşinizi doğru yapacaksınız biz sizin yanınızda oluruz ama hatalarınızı da söylemek bizim görevimizdir.

Yaptığınız her iş, Hükûmetin kurulmasından başlayarak her türlü iş Anayasa’ya aykırı. Bugün, şu anda, Meclis, tam dört beş saat, 8 tane bakanın, 11 tane bakanın yemin etmesiyle sarsılmıştır değerli arkadaşlarım. Yemin edemediler. Niye edemediler? Çünkü bağımsız değillerdi.

Şimdi, gelen bu tezkere de... Elbette, yeni bir Hükûmet var, eski bir hükûmetin gönderdiği tezkere ama yeni bir Hükûmet var.

İHSAN ŞENER (Ordu) – Eski bir hükûmet olur mu, hükûmet hükûmettir.

LEVENT GÖK (Devamla) – Şimdi, yeni Hükûmetin kimi bakanları bunu kabul etmediklerini söylüyor ama Bakanlar Kurulu da bu tezkereyi uygulayacak. Doğrusu, bu Hükûmetin bu tezkereyi getirmesidir.

Ancak, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak terörle mücadelede hiçbir taviz verilmemesinden yanayız; demokratik uygulamalar, insan hakları, bunlardan da taviz vermiyoruz ve terörle mücadelede kimsenin de elini bağlamıyoruz ama bütün dikkatimiz üzerinizdedir. Türkiye’de en ufak insan hakları ihlallerinde, olağanüstü hâllerin genişletilmesinde, insanlarımızın mağdur edilmesinde, öldürülmesinde gözümüz üzerinizdedir. Görevinizi ya yapacaksınız ya yapacaksınız!

Bu şartlar dâhilinde, Cumhuriyet Halk Partisi, biz, ülkenin güvenliği açısından, bütün menfaatleri önde tutan bir anlayışla, parti menfaatlerini geride tutan bir anlayışla, ülkeyi önde tutan bir anlayışla, bütün sorunlara sahip çıkan bir anlayışla bir birlik ve beraberlik görüntüsünün verilmesi gerektiğine inanıyoruz. Buna ihtiyacımız var, duruşumuz da bu şekildedir.

Hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkanım, eğer...

PERVİN BULDAN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet...

PERVİN BULDAN (İstanbul) – Bir önceki oturumda Genel Kurulda bir kavga yaşandı ve bu kavga esnasında Spor Bakanı Sayın Çağatay Kılıç’ın belindeki silahı gösterdiğine dair haberlerde ve sosyal medyada birtakım haberler dolaşmakta. (AK PARTİ sıralarından “Provokasyon!” sesleri)

Bununla ilgili -Sayın Bakan da burada- hem sizden hem de Sayın Bakandan bir açıklama beklediğimizi... Genel Kurula silahla girmenin yasak olduğunu bildiğinizi bildiğimizden kaynaklı bu konuda bir açıklama bekliyoruz Sayın Başkan.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet Sayın Başkan...

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Konuya ben de şahidim, CHP’den Sayın Özgür Özel de şahit, diğer arkadaşlar da şahit. Sayın Bakan cep telefonunu burasında taşıyor. Sayın Bakan gelirken cep telefonunu eline aldı ve buradaki arkadaşlar da gördü. Sayın Bakanın silah taşımadığını da ve bir bakanın Meclis Genel Kuruluna bir silahla girmemesi gerektiğini de hepimiz biliyoruz, Sayın Bakan da bunun bilincinde. Sayın Bakan da bu konuda açıklama yaptı.

Burada maalesef üzücü olan şey şudur: Bu haberin birtakım İnternet sitelerine hemen bir şekilde havale edilmesi, taşınması ve haber yapılması üzücüdür. Sayın Bakan da bu konuda hukuki işlem yapacağını açıklamıştır efendim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

PERVİN BULDAN (İstanbul) – Sayın Bakandan açıklama bekliyoruz Sayın Başkan.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, biz de buradaydık, böyle bir olayın olduğu konusunda hiçbir şey yok. Bununla ilgili tartışmayı da gereksiz buluyoruz.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Böyle bir şey söz konusu olmadığına Sayın Özgür Özel de, Sayın Oktay Vural da şahittir efendim.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Sayın Bakana yerinden söz verip Sayın Bakanın sözlerine itibar edeceğiz.

Buyurun Sayın Bakan.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Teşekkür ediyorum.

VIII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Gençlik ve Spor Bakanı Akif Çağatay Kılıç'ın, Adalet Bakanı Kenan İpek'in kürsüden ant içmesi sırasında yaşanan olaylara ilişkin açıklaması

GENÇLİK VE SPOR BAKANI AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (Samsun) – Sayın Başkan ,teşekkür ediyorum.

Çok değerli milletvekillerimiz, biraz evvelki görüşmeler esnasında, bir gerginlik ortamı içerisinde cereyan eden olay esnasında benim -şahsımın- silah taşıdığım ve bunu da bir şekilde gösterdiğim, Meclis Genel Kurulunun, bu çatının altında gösterdiğim iddia edilmiş. Konu bana intikal ettikten sonra biraz evvel gazetelere ve gazetecilere gerekli açıklamaları yaptım. Ayrıca, AK PARTİ Grup Başkan Vekilimiz Sayın Mahir Ünal Bey, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Özgür Özel ve Levent Bey'le ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Oktay Vural'la da görüştüm.

Bu noktada, benim, hiçbir zaman, hiçbir şart altında, her ne olursa olsun Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında silah taşımak gibi bir durumum olamayacağını, şahsımın bu tip bir olayı asla ve asla tasvip etmeyeceğini tekrar dile getirmek istiyorum.

Bu noktada, benimle ilgili bu tip bir iddianın... Ve üzülererek belirtmek istiyorum ki bu bir iftiradır çünkü ben aynı zamanda bir milletvekiliyim ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin hükûmetinin bir üyesiyim. Asla ve asla böyle bir hareketi yapmayacağımı beni tanıyan tüm insanlar bilir. Kaldı ki, ayrıca İnternet sitesinde iddiaya konu olan kişi de -yani Samsun Milletvekili Sayın Hayati Tekin Bey de- bir açıklama yapmıştır, bunun asla ve asla doğru olmadığını dile getirmiştir. Kendisine de bu anlamda teşekkür ediyorum.

Ayrıca, tekrar altını çizerek söylüyorum: Asla böyle bir şey olmamıştır. Hiçbir şart altında, ne olursa olsun böyle bir şeyin olamayacağını tekrar dile getirmek istiyorum.

Meclisimizin çalışmaları içerisinde gerginlikler olabilir, tansiyon yükselebilir. Bu esnada birbirimize karşı sesimizi yükselttiğimiz, farklı anlamdaki sözleri sarf ettiğimiz olabilir ancak iddia edilen olay tamamen ve tamamen gerçek dışıdır ve hiçbir şekilde de olamaz.

Bu konuda şunu da açık ve seçik olarak dile getirmek istiyorum: Türkiye Cumhuriyeti'nin Gençlik ve Spor Bakanıyım, bu görevi ifa ediyorum. Gençlerimize herhangi bir şekilde silahla sorunlarını konuşmaları veya bir çözümü bulmaları noktasında böyle bir şeyi kullanmaları konusunda da asla ve asla böyle bir örneği yapamam, gösteremem ve bunu yapanları da tasvip etmem. Bunu da ayrıca dile getirmek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şunu da dile getirmek istiyorum: Farklı siyasi partilere mensup olabiliriz, farklı görüşlerimiz olabilir. Zaman zaman bu görüşlerimizden dolayı birbirimize karşı farklı noktalarda sert sözler sarf edebiliriz ancak Cumhuriyet Halk Partisinin grup başkan vekillerinin, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekilinin ve -inaniyorum ki konuyu doğru araştırmaları sonucunda HDP grup başkan vekilleri de bu noktada itibar ederler ama- bu noktada beni destekleyen ve bu konudaki düşüncemi ve tavrımı bilen arkadaşlarımızın bu Meclis çatısı altında bana karşı göstermiş oldukları destekten dolayı da ayrıca kendilerine teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

EMİNE BEYZA ÜSTÜN (İstanbul) – Silahınız var mı yok mu?

PERVİN BULDAN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet...

PERVİN BULDAN (İstanbul) – Biz, sadece, basında ve sosyal medyada çıkan haberler üzerine, bunu açıklığa kavuşturmak adına söz aldık ve Sayın Bakandan da böyle bir açıklama yapma gereğini hissettiğimiz için konuyu gündeme getirdik. Sayın Bakan bu konuya açıklık getirmiştir.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Evet, konu aydınlığa kavuşmuştur.

Sayın Bakana da teşekkür ediyoruz bu açıklamaları için.

VI.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

2.- (3/12) esas numaralı Başbakanlık Tezkeresinin Genel Kurulda görüşülmesinin Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında (Devam)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, tutumum dolayısıyla açmış olduğum usul tartışmasında lehte ve aleyhte olan görüşmeler tamamlanmıştır. Tutumumda bir değişiklik olmamıştır.

Başbakanlık tezkeresinin görüşmelerine başlıyoruz.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) TEZKERELER (Devam)

8.- *Başbakanlığın, Türkiye'nin Ulusal Güvenliğine Yönelik Terör Tehdidi ve Her Türü Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türü Tedbiri Almak, Irak ve Suriye'deki Tüm Terörist Örgütlerden Ülkemize Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek ve Kitlesel Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Ulusal Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak İçin Hudut, Şümül, Miktar ve Zamanı Hükümetçe Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Gerektiğinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Yabancı Ülkelere Gönderilmesi, Yabancı Silahlı Kuvvetlerin Türkiye'de Bulunması ve Bu Kuvvetlerin Hükümetin Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Hükümet Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Gerekli Düzenlemelerin Yapılması için Türkiye Büyük Millet Meclisinin 02.10.2014 Tarihli ve 1071 Sayılı Kararıyla Hükümete Verilen Bir Yıllık İzin Süresinin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca 02.10.2015 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Daha Uzatılmasına Dair Tezkeresi (3/12) (Devam)*

BAŞKAN – Hükümet? Burada.

Başbakanlık tezkeresi üzerinde İç Tüzük'ün 72'nci maddesine göre görüşme açacağım.

Gruplara, Hükümete ve şahsı adına 2 üyeye söz vereceğim.

Konuşma süreleri, gruplar ve Hükümet için yirmişer dakika, şahıslar için onar dakikadır.

Şimdi, tezkere üzerinde söz alan sayın milletvekillerinin isimlerini okuyorum:

Hükümet adına: Mehmet Vecdi Gönül, Millî Savunma Bakanı.

Gruplar adına: Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Mithat Sancar, Mardin Milletvekili; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Oktay Vural, İzmir Milletvekili; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Aytun Çıray, İzmir Milletvekili; Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Alpaslan Kavaklıoğlu, Niğde Milletvekili.

Şahısları adına: Özgür Özel, Manisa Milletvekili; Şirin Ünal, İstanbul Milletvekili.

Şimdi, ilk söz, Hükûmet adına Sayın Mehmet Vecdi Gönül, Millî Savunma Bakanı.

Buyurun Sayın Gönül. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANİ MEHMET VECDİ GÖNÜL – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sözlerime başlamadan evvel, kutsal değerlerimiz uğruna şehit olan ve gazi olan, mücadele eden askerimizi, polisimizi, korucumuzu, jandarmamızı minnetle ve şükranla anıyorum, ebediyete intikal edenlere rahmet diliyorum.

Türkiye’nin ulusal güvenliğine yönelik terör tehdidi ve diğer güvenlik risklerine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Irak ve Suriye’deki tüm terörist örgütlerden ülkemize yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek ve kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı güvenliğin idame ettirilmesini sağlamak, kriz süresince ve sonrasında hasıl olabilecek gelişmeler istikametinde Türkiye’nin yüksek menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumda karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere, hudut, şümül, miktar ve zamanı Hükûmetçe takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde sınır ötesi harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi ve aynı amaçlara yönelik olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye’de bulunması, bu kuvvetlerin Hükûmetin belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Hükûmet tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması amacıyla, Anayasa’nın 92’nci maddesi uyarınca, Türkiye Büyük Millet Meclisinden bir yıl süreyle izin istenilmesi için Meclisimize sunulan tezkerenin gerekçelerini açıklamak üzere huzurunuzda bulunuyorum. Bu vesileyle Sayın Başkanı ve yüce milletvekillerimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz, Balkanlar, Kafkasya ve Orta Doğu’nun kesiştiği noktada, fevkalade önemli, bir o kadar da istikrarsız ve güvenlik ihtiyaçlarının sürekli, etkin ve güncel tutulması gereken bir bölgede yer almaktadır. Dünya üzerinde hâlihazırda mevcut yaklaşık 20 çatışma alanının 10’dan fazlası, maalesef ülkemizi çevreleyen coğrafyada yer almaktadır. Bu şartlar muvacehesinde, bölgemizde güçlü olmak, barış ve istikrar ülkesi olmak her zamankinden daha önemli hâle gelmiştir. Birçok ülkeyle kara ve deniz sınırları olan vatanımızın çevresinde ateşten bir çember bulunmaktadır.

Sürekli değişen, karmaşıklığı ve belirsizliği giderek artan güvenlik ortamında, ülkemiz, ulusal güvenliğimiz açısından, NATO’nun askerî ve siyasi etkinliğinin muhafazasına büyük önem vermektedir. Yakın coğrafyamızdaki Balkanlarda son yirmi yılda yaşanan krizlerde NATO ve Birleşmiş Milletlerin müdahalelerine rağmen geline durum ortadadır. Bölgede hâlen istikrar tam olarak sağlanabilmiş değildir. Dünyanın en büyük güvenlik gücü olan NATO dahi bölgede istikrarı sağlamakta zaman zaman yetersiz kalmıştır. Bu çemberde Avrasya güvenlik mimarisini derinden etkileyecek stratejik önemde gelişmeler yaşanmaktadır. Bu kapsamda, Rusya Federasyonu’nun Ukrayna’da istikrarsızlığı körükleyen tavırları, ülkemizin ve bölgedeki diğer ülkelerin derin güvenlik kaygısı duymasına sebep olmaktadır.

Ayrıca, Güney Kafkasya’da Gürcistan’ın hâlâ bir bölümü Rusya Federasyonu’nun kontrolü altındadır. Diğer taraftan, Azerbaycan topraklarının ise beşte 1’i maalesef Ermenistan’ın işgali altındadır. Bu şartlar bölgede barış ve istikrar ortamı oluşturulmasına engel teşkil etmekte ve sınırları belirsizleştirmektedir.

Orta Doğu'ya gelince, Irak'taki otorite boşluğu geçtiğimiz yıl istikrarın sağlanmasına yönelik çabalara ve Hükûmetin kurulmasına rağmen hâlen giderilememiştir. Ülkedeki terör eylemleri günden güne etkisini artırmıştır. Suriye'de merkezî otorite kaybolmuş ve bölgede dünyanın en tehlikeli terör örgütü ortaya çıkmıştır. Her iki ülkedeki istikrarsızlık ve kaotik durum terör örgütlerinin beslenmesine sebebiyet vermekte ve ülkemizin güvenliğini tehdit etmektedir. Suriye ve Irak başta olmak üzere Orta Doğu'daki gelişmelerin ortaya koyduğu tehditler, ülkemizin süratle değişmekte olan yeni güvenlik ortamında her türlü risk ve tehditlerle mücadeleye hazırlıklı olmasını gerektirmektedir. Filistin'de nesiller değişmekte, ülkede yaşanan insani dram değişmemektedir.

Fırsatlar ve tehditlerin iç içe geçtiği süreçte Türkiye'nin güçlü olması her zamankinden daha önemlidir. Bölgemiz yeniden şekillenmekte, ülkemiz kararlı politikalar ve modernize edilmiş askerî gücüyle bu sürecin içerisinde yer almaktadır. Bu kapsamda, savunma sanayimizin son on beş yılda gerçekleşen teknolojik hamleleriyle dış alım ihtiyaçları yüzde 65'lerden yüzde 10'lara indirilerek ve yerli üretime hız kazandırılarak dışa bağımlılığımızı büyük ölçüde azaltmış bulunuyoruz. Buna paralel olarak, Silahlı Kuvvetler, Polis ve Jandarma teşkilatımız da ileri teknoloji yeteneklerle teçhiz edilerek ülke güvenliğinin teminatı olmaya devam etmektedirler.

Uluslararası terörizm, etnik ve mezhepsel çatışmalar gibi risk ve tehditlerin bulunduğu bir coğrafyada yer alan Türkiye'nin, bölgesindeki istikrarsızlık ve belirsizlik ortamında, risk ve tehdit odakları üzerinde caydırıcı etki sağlayarak ülke güvenliğinin temini, aynı zamanda bölgemizdeki anlaşmazlıkların barışçı yollarla çözümü, gerginliğin azaltılması, bunların silahlı çatışmaya dönüşmesinin önlenmesi veya mütecavizin sınırlandırılmasında Türk Silahlı Kuvvetlerimizin her zaman hazır olması güvenlik stratejimizin en önemli unsurlarını teşkil etmektedir. Bu nedenle, Türk Silahlı Kuvvetlerinin, muharebe gücü ve beka kabiliyeti yüksek, azami ölçüde millî sanayiye dayanan ileri teknoloji silah sistemleriyle teçhiz edilmiş, bilgi ve eğitim üstünlüğüne sahip, modüler, esnek ve her zaman, her türlü ortamda, gece ve gündüz kesintisiz görev yapabilecek bir kuvvet yapısına sahip olması ve dünyanın herhangi bir yerinde uluslararası barışın tesis ve idamesine yönelik harekâtlarda kendisine verilen görevleri en etkin şekilde yerine getirmesindeki başarıları bugün artık tartışılmaz.

Ayrıca, 17 dost ve müttefik ülkeye askerî yardım yapılmaktadır. Askerî yardım yapılarak dünyanın birçok bölgesinde istikrar ve güvene, dolayısıyla dünya barışına Silahlı Kuvvetlerimiz katkıda bulunmaktadır.

Diğer taraftan, dünyada ABD ve Avrupa başta olmak üzere pek çok ülkede güvenlik paralı askerler sistemiyle yürütülürken ülkemizde vatan savunması kutsal bir görev olarak addedilmekte, analar genç yaşta evlatlarını bu uğurda askere göndermektedir. Ülkemiz askeriyle, polisiyle, korucusuyla bu ülkenin savunmasında kader birliği yapmaktadır.

Bulunduğumuz coğrafyadaki gelişmeler ve istikrarsızlık tüm bölgemizi olduğu kadar ülkemizi de yakından olumsuz etkilemektedir. Gerek günden güne şiddeti artan DEAŞ örgütü gerekse otuz yıldır mücadele ettiğimiz PKK terör örgütünün son aylardaki eylemleri bugün burada görüşmek üzere toplandığımız tezkereyi zorunlu kılmıştır.

Türkiye, yıllardır, halkının huzur ve güvenliğine, ülkesinin millî birliğine yönelik bir terör saldırısıyla mücadele etmektedir. Son iki aydır ülkemizde yaşanmakta olan elim saldırılar da bunun açık bir göstergesidir. Bu açık tehdit, bölgede ahiren meydana gelen diğer gelişmelerin de etkisiyle devam etmektedir. Türkiye, Irak'ın kuzey bölgesine yuvalanmış bulunan PKK terör unsurlarından kaynaklanan ve halkımızın huzur ve güvenliği ile ülkesinin millî birliğine, güvenliğine ve toprak

bütünlüğüne yönelmiş ciddi bir terör ve açık bir tehditle maalesef otuz yılı aşkın süredir karşı karşıya bulunmaktadır. Örgüt, sadece canlara kastetmemekte, Türkiye'nin ekonomisine, dış politikasına ve ülkemizin geleceğine de ağır faturalar yüklemektedir.

Daha önce de bu Meclisten Türk Silahlı Kuvvetlerinin yurt dışında kullanılmasını teminen Hükûmetimize yetki alınmıştır. Bu doğrultuda ilk tezkere 2007 yılında Meclise gönderilmiştir. Hükûmet olarak söz konusu dönemden bu yana böyle bir tehdidin nasıl ortadan kaldırılabileceği ve bu çerçevede siyasi ve askerî çabanın birlikte yürütülmesini içeren kapsamlı bir stratejinin nasıl oluşturulması gerektiği konusunda bir eylem planı hazırlanmıştır. Bir yandan terörle mücadele sürerken diğer yandan terörün istismar ettiği alanlarda demokrasinin çıtası yükseltilerek özgürlükler de geliştirilmiştir. 77 milyonu bir ve kardeş bilerek birlikte Türkiye olduğumuzun bilinciyle Millî Birlik ve Kardeşlik Projesi uygulamaya konulmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; malumunuz olduğu üzere, Türkiye yalnız PKK terörüyle mücadele etmemektedir. Son yıllarda komşularımız Irak ve Suriye'de yaşanan gelişmeler ve saldırılarını günden güne artıran DEAŞ terör örgütü de ülkemizin güvenliğini ciddi şekilde tehdit etmektedir. Söz konusu terör örgütü, yalnızca Orta Doğu bölgesine değil, aynı zamanda küresel olarak tüm ülkelerin güvenlik ve istikrarına karşı ciddi bir tehlike arz etmektedir.

DEAŞ'la mücadelede çarpan etkisi yaratması için ABD'yle bir süredir ele aldığımız müşterek hareket tarzında bir uzlaşma sağlanmıştır. DEAŞ'la mücadeleye katılan koalisyon güçlerinin hava unsurlarına askerî üslerimiz açılmıştır.

Türkiye'nin ulusal güvenliğine yönelik terör tehdidi ve güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Irak ve Suriye'deki tüm terörist örgütlerden ülkemize yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek elbette ülkemizin en tabii hakkıdır.

Irak ve Suriye'de hâlihazırda devam eden istikrarsızlık, bölgede DEAŞ'ın günden güne zemin kazanmasına imkân sağlamaktadır. DEAŞ terörü, maalesef, bölge ülkelerindeki bazı rejimler tarafından desteklenmekte ve beslenmektedir. Bunun en iyi örneği ise Suriye'deki Esad rejimidir. Rejim, DEAŞ'ın yerleşmesinin ve etkinlik alanını genişletmesinin başlıca sorumlusudur.

Yabancı terörist savaşçıların DEAŞ içerisindeki mevcudiyeti de bölgemiz açısından ciddi riskler içermektedir. Bu kapsamda bugüne kadar ülkemizde 1.822 kişiye yurda giriş tahdidi konmuş, 16.147 kişiye ülkeye giriş yasağı getirilmiştir. 99 farklı uyruktan 1.826 kişi sınır dışı edilmiştir. Ayrıca kolluk güçleri tarafından 2015 Ağustos ayı itibarıyla 569 operasyon icra edilmiş, bu kapsamda DEAŞ'la ilişkili 1.702 şahıs yakalanmış, 404 şahıs tutuklanmış, pek çok patlayıcı ve patlayıcı yapımında kullanılan malzeme, tabanca, havan, roketatar mühimmatı ve mermi ele geçirilmiştir. Tüm bunlar durumun ciddiyetini gösteren ve meselenin Türkiye'nin içine de sıçradığını ifade eden tespitlerdir.

Suriye'den ülkemize yönelen tehditlere karşı, uluslararası hukuktan kaynaklanan meşru müdafaa hakkımızı sonuna kadar kullanarak sınırlarımızı, topraklarımızı, en önemlisi vatandaşımızın güvenliğini korumaya yönelik tedbir almamız tabiidir. Bu kapsamda, ülkemizin müteaddit uyarılarına rağmen Türk kara sahasında atışlarına devam eden Suriye ordusu ile DEAŞ'a, Türk ordusu tarafından, uluslararası hukuk ve mütekabiliyet prensibi çerçevesinde cevap verilmektedir. Bugün burada süresini bir yıl daha uzatmak istediğimiz tezkereyle yetki vermeniz hâlinde söz konusu cevaba bin misliyle devam edilecektir.

DEAŞ ile mücadele kapsamında gerek ikili gerekse uluslararası düzeyde iş birliği faaliyetlerimiz artarak devam etmektedir. Bu anlayış çerçevesinde, Bakanlar Kurulumuz, yüce Meclisimizden

2 Ekim 2014 tarihinde aldığı yetkiye dayanarak, DEAŞ'a karşı hava harekâtında yer almak üzere, ABD ve uygun görülecek diğer uluslararası koalisyon ülkelerine, insanlı ve insansız hava unsurlarını ülkemizdeki üslerde konuşlandırma izni vermiştir. Konuşlanan bu hava unsurları koalisyon harekâtına iştirak etmektedirler.

Terörün her şekliyle olduğu gibi, DEAŞ'la mücadelede de kararlıyız. DEAŞ'ın son aylardaki faaliyetleri bu tehlikenin arz ettiği vahameti göstermektedir.

Malumunuz olduğu üzere, 60'ın üzerinde ülke ve uluslararası kuruluş, DEAŞ'la mücadele amacıyla oluşturulmuş uluslararası koalisyona katkıda bulunmaktadır. Türkiye de uluslararası koalisyonda yerini almıştır. Koalisyonun en somut eylemi, Irak ve Suriye'de DEAŞ'a karşı devam eden hava mücadelesidir.

Ülkemiz, uluslararası koalisyonun faaliyetleri çerçevesinde çeşitli ulusal kaynaklarını gerekli gördüğü ölçüde seferber etmektedir. Bunun için gerekli yasal altyapı esasen mevcuttur.

Bu vesileyle, DEAŞ ve aşırı terör örgütleriyle kalıcı ve etkin mücadelenin ancak Suriye'deki çatışma ortamının bir an önce gerçek bir siyasi dönüşümle sona erdirilmesi yoluyla mümkün olacağına dair görüşümüzü teyiden arz ediyorum.

Malumunuz olduğu üzere, Suriye'deki Esad rejimi ve DEAŞ kaynaklı tehditler yoğun bir mülteci baskısını da yaratmaktadır. Sürecin başından bu yana, rejimin zulmünden kaçarak ülkemize sığınan tüm mülteciler için açık kapı politikası uygulanmıştır. Bugün, 4 milyon Suriyeli, ülkesini terk edip komşu ve bölge ülkelere sığınmıştır. Bunların 2 milyonuna ülkemiz ev sahipliği yapmaktadır. Bugüne kadar ülkemiz bu mülteci akımına cevap vermek üzere 6,5 milyar dolar masraf yapmıştır. Pek çok ülke mültecilere kapısını kapattığı hâlde, ülkemiz hepsinin yanında yer aldı, yaralarını sardı ve ülkemizde bulunan çadır kentler ve konteynerlerde ulaşım, sağlık, eğitim, barınma gibi tüm ihtiyaçları Türkiye Cumhuriyeti tarafından elden geldiği ölçüde karşılanmış oldu.

Türkiye, ayrıca, DEAŞ zulmünden kaçarak ülkemize sığınan Iraklılara da yardım sağlamaktadır. Bununla birlikte, DEAŞ saldırılarının yoğunlaştığı sürecin başından bu yana, Irak'ta yerlerinden edilmiş kişiler için 37.500 kapasiteli 3 kamp inşa edilmiştir. Türkiye Musul, Telafer, Sincar'da ihtiyaç sahiplerine insani yardım ve ayrıca, hâlihazırda süregelen krizden etkilenen Irak'ın orta kesimlerine mahallen destek sağlamaktadır.

Ben, zamanım azaldığı için bazı hususları atlayarak...

Sonuçta, bütün ülkeler haklarını korumak için uluslararası hukuka ve özellikle evrensel insan haklarına, temel hak ve hürriyetlere ve hukukun üstünlüğüne uygun olarak teröre karşı mücadele için her türlü tedbiri almakla mükelleftir, bunun asla istisnası olamaz.

Birleşmiş Milletler üyesi ülkeler, teröristlerin bir ülkeden diğer ülkeye geçişlerini, terör eylemlerinin planlanmasını ve terör eylemlerine katılmasını önlemekle, bu eylemlere katılanları yargı önüne çıkartmakla yükümlüdürler.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; daha önce alınan yetki tezkeresi çerçevesinde Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından hava harekâtı, hava keşif uçuşu ve topçu ateşi gerçekleştirilmiştir. Tezkerenin tek hedefi, bu ülkenin huzuruna saldıran, vatanımızın huzuruna saldıran içteki ve dıştaki teröristlerdir. Bundan sonra da bu şekilde devam edecektir.

Türkiye'nin bulunduğu bölgede yaşanan güç çatışması, etnik ve mezhepsel gerginlikler ve terör tehdidi çevremizdeki şiddet durumunu oldukça yüksek seviyeye çıkarmaktadır. Bu kapsamda, son zamanlarda yaşanan krizin beklenenden daha uzun süreli olabileceği, şiddet ve çatışmaların daha geniş bir alana yayılmasıyla sonuçlanabileceği ihtimali tezkerenin bir yıl daha uzatılmasını elzem kılmıştır ve bu sebeple tezkerе huzurunuzda gelmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir daha belirtmek isterim ki iç veya dış terörün hiçbirinin meşru sebebi olamaz. Terörle mücadelenin en görünür olduğu tarihten bu yana görev alan tüm hükümetlerin öncelikli gündemi terörle mücadele oldu. Demokrasimizi güçlendirmek amacıyla uygulayacağımız çok boyutlu ve kapsamlı tedbirler içeren bu süreç içerisinde lüzumu hâlinde ve caydırıcılık çerçevesinde askerî önlemler alınması terörle mücadelemizdeki bütüncül yaklaşımı tamamlayacaktır. Nihai hedefimiz, bu tür tezkerelere artık bir daha hiç ihtiyaç duymayacağımız, sürdürülebilir bir güvenlik ortamının tesisidir.

Meclisimizin huzurunda, ülkemizin huzur ve güvenliği için büyük bir özveri ve cesaretle, gece gündüz demeden, her türlü tehlikeye göğüs gererek, fedakârlıklarla görevini sürdüren asker, polis, geçici köy korucusu, tüm güvenlik güçlerimize en içten minnet ve şükranlarımı sunmak isterim. Ayrıca, bu vesileyle, teröre kurban verdiğimiz tüm şehitlerimize ve hayatını kaybeden masum vatandaşlarımıza rahmet ve acılı ailelerine başsağlığı ve bu elim saldırılarda yaralananlara da acil şifalar diliyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygıdeğer üyeleri, Suriye'deki kaostan getireceği büyük güvenlik boşlukları, DEAŞ ve Irak'ın kuzeyinden beslenerek saldırılarını artıran PKK terörü karşısında ulusal güvenliğimizi tahkim etme ihtiyacı açıkça görüldüğü üzere giderek büyümektedir.

Sonuç olarak, yukarıda arz edilen gelişmeler ve değerlendirmeler ışığında Türkiye'nin ulusal güvenliğine yönelik terör tehdidi ve her türlü güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Irak ile Suriye'deki tüm terörist örgütlerden ülkemize yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek ve kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı güvenliğin idame ettirilmesini sağlamak, kriz süresince ve sonrasında hasıl olabilecek gelişmeler istikametinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, iki dakikalık ek süre veriyorum, kullanın.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI MEHMET VECDİ GÖNÜL – Teşekkür ederim.

...Türkiye'nin yüksek menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümul, miktar ve zamanı Hükümetçe takdir ve tayin olacak şekilde Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde sınır ötesi harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi ve aynı amaçlara yönelik olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunması, bu kuvvetlerin Hükümetin belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Hükümet tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca bir yıl süreyle izin verilmesini saygılarımla arz ederim.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gruplar adına, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Mithat Sancar, Mardin Milletvekili. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MİTHAT SANCAR (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Eylül ayı barış ayı olarak bilinir, 1 Eylül Dünya Barış Günü olarak kutlanır. Bazı kaynaklarda ya da Birleşmiş Milletlerin kararında 21 Eylül de Barış Günü olarak kutlanır. Biz burada bugün barışı konuşmayı isterdik savaşı değil, barışı selamlamayı isterdik, savaş naralarını duymayı değil, demokrasiyi ve özgürlük umutlarını sahiplenmeyi isterdik, ölüm haberleriyle sarsılmayı değil, kalıcı barışın sağlanmasını nasıl gerçekleştireceğimizi konuşmak üzere toplanmak isterdik ama maalesef

kalıcı savaş ya da savaşı kalıcılaştırma niyetlerini tartışmak zorunda kalıyoruz. Aslında kalıcı barışa çok yaklaşmıştık, bunu hepimiz biliyoruz. İki buçuk yıl kadar süren bir çözüm süreci nihayet 28 Şubat 2015'te son noktaya çok yaklaşmıştı. Son nokta, barışı kalıcı hâle getirmek, bu ülkede otuz yıldır devam eden savaşı sona erdirmektir ama maalesef bugün o noktadan çok uzaktayız. O tarihî bir fırsattı, büyük bir şanstı, o süreçte emeği geçen herkese buradan bir kez daha teşekkür etmeyi ben bir borç bilirim. Hükûmette görev alan bakanlar, şimdi Sayın Cumhurbaşkanı, o dönemde çalışan parti üyeleri, HDP milletvekilleri, AKP milletvekilleri, sivil toplum örgütleri büyük emekler sarf ettiler ve tabii ki bu süreçte büyük krizleri önlemek için sık sık devreye giren ve bunda da başarılı olan Sayın Öcalan'a da bir özel teşekkür etmek isterim.

Bu büyük fırsatı, bu tarihî şansı neden kaçırdık ve neden bugün savaşın ortasındayız? Bu soruya cevap bulmadan sorunlarımızı çözmemiz mümkün görünmüyor. Bu soruya cevap bulabilmemiz için de bazı soruları açıkça sormamız ve kamuoyu adına, Türkiye halkları adına cevaplarını talep etmemiz gerekiyor. Bu, Türkiye toplumunun, Türkiye halklarının hakkıdır, bize yüklediği bir borçtur.

İki buçuk yıl boyunca pek çok badireden geçen çözüm süreci nihayet Dolmabahçe'de müzakereye evrilmek üzereydi. Doğru bir tercih biraz fazla hırpalanarak kullanıldı. Dünyada bu tür çatışmalar otuz beş yıldır artık müzakerelerle çözülüyor. Türkiye de bu çabalara katkı sunan bir ülke durumundadır, biraz sonra örneklerini söyleyeceğim. Bu tercih doğrudur. Müzakere aşamasına geçmek gerekiyordu. Müzakere aşamasına geçmeniz için de bazı şeyler yapmanız gerekiyordu. Dünya tecrübeleri neler yapmanız gerektiğini gösteriyor sizlere, bizlere. Bu tecrübelerin ne olduğunu Hükûmet üyeleri de Sayın Cumhurbaşkanı da gayet iyi biliyor. AK PARTİ içinde de diğer partilerde de bu tecrübelerin ne gibi şartlar içerdiğini yine gayet iyi biliyorlar. Bizim parti zaten barış için yola çıkmış bir parti ve emeğinin büyük bir kısmını buna harcamıştır, dolayısıyla zaten dünya tecrübelerine yeterince vâkıftır.

Soruyoruz: Tam da Dolmabahçe'de evrensel şartlara ve niteliklere uygun bir barış sürecini yaratma imkânı yakalanmışken neden o noktadan geri dönüldü? Neden Sayın Cumhurbaşkanı "Dolmabahçe mutabakatı diye bir şey yoktur.", "Dolmabahçe toplantısı yanlış.", "Masa falan yoktur.", "Tanımıyorum." ve "Kürt sorunu yoktur." dedi. Kendisi bunu söyledi diyelim, sebepleri var, tahmin edebiliyoruz, ayrıca bunların ne olduğunu, bunlara ilişkin değerlendirmemizi de sizlerle paylaşacağız. Neden Dolmabahçe toplantısının ve mutabakatının mimarları, o mutabakatın oluşması için cidden emek sarf eden Başbakan Sayın Davutoğlu bugüne kadar tek bir kelime etmemiştir bu konuda, neden? Soruyoruz tekrar, Türkiye halkları adına soruyoruz: Dolmabahçe'yi siz bizim heyetle ve İmrâlı'yla birlikte kurdunuz, oluşturdunuz, inşa ettiniz. Gerçi aynı gün, Dolmabahçe toplantısının olduğu gün Sayın Cumhurbaşkanı da bunun iyi bir gelişme, olumlu bir gelişme olduğunu söylemişti; kayıtlarda var. Peki, daha sonra kendisi bundan vazgeçtiğinde, siz bu sürecin siyasi sorumlusu ve kurucu ortağı olarak neden buna karşı bir ses çıkarmadınız, neden bugüne kadar bir açıklama yapmadınız? Sayın Yalçın Akdoğan, o gün o metni okuyan milletvekillerinden biri olarak -bir bakan olarak bulunuyordu orada- neden bugüne kadar o süreci samimiyetle sahiplenilen bir tutum sergilemediniz?

Dolmabahçe mutabakatını bozmak savaşa yeniden dönmenin yollarını açıyordu. Savaşın ne demek olduğunu biliyoruz arkadaşlar, otuz yıldır tecrübe ediyoruz. Savaş başladığında artık her bir ölüm diğer ölümün gerekçesi hâline gelir. Biliyoruz, sadece canlar değil, vicdanlar ve ahlaklar da bozulur, acılar yarıştırılır, ölümler arasında eşitsizlik kurulur. Israrla ve açıklıkla söylüyoruz: Bütün ölümler bizim için eşittir, aynı derecede ağırdır, aynı derecede acıdır ama savaş ortamında bu vicdani sesi duyurmanız mümkün olmuyor.

Dolmabahçe mutabakatını yıktıktan sonra, seçim süreci hızla ve yoğunlukla devam ederken bize karşı yöneltilen saldırılar, planlanan katliamlar, seçim bürolarımıza, çalışanlarımıza ve mitinglerimize yapılan saldırılar bu planın önemli bir parçasıydı, savaşa yeniden dönüş planının bir parçasıydı. Dolmabahçe'yi yıkıyorsunuz savaşın yolunu açıyorsunuz. Savaşın yolunu açtığınızda da PKK'nın çatışmasızlığı terk etmesi için de provokasyonlar ortaya konuyor. Ağrı-Diyadin Türkiye halklarının gözü önünde cereyan etmiş bir büyük provokasyondur.

Evet, o dönemde biz ısrarla provokasyonlara rağmen KCK'nin çatışmasızlığı bozmamasını talep ettik. Sürecin devam etmesi için sağlam ve açık bir irade koyduk ortaya. Hiçbir saldırıya karşı saldırıları tahrik edecek bir malzemeye dönüştürmeye izin vermedik ama maalesef, KCK'nin sabırlı tavrı, 7 Hazirana kadar olan, o provokasyonlara karşı olan sabırlı tavrı, 7 Hazirandan sonra Suruç katliamı gibi büyük bir insanlık vahşetinin ardından ortadan kalktı. İstedik ki, o provokasyona karşı da PKK, 7 Hazirana kadar sürdürdüğü tavrı sürdürsün.

Ceylânınar'da 2 polisin kirli bir şekilde katledilmesi bir başka büyük provokasyondur. Ve geldik bugün savaşın kan, barut kokusu arasında canlarımızın yittiği kara tabloyu yaşadığımız günlere. Savaş başlayınca ne olduğunu biliyoruz. Çocuklarımız vuruluyor, 7 yaşında Baran Çağlı vuruluyor, 13 yaşında Fırat Simpil çocuğumuz vuruluyor, gençlerimiz vuruluyor, yaşlılarımız vuruluyor, doktorlarımız vuruluyor; bunları biliyoruz. O nedenle ısrarla ilk günden itibaren karşılıklı ateşkes talep ediyoruz. Silahların sustuğu döneme, çatışmasızlık dönemine geri dönüş istiyoruz. Bu sorunu barışçıl temelde, demokratik çerçevede çözmeyi sağlayacak tek yol olan müzakereye dönüşü istiyoruz. Müzakereye dönüş hâlinde ise artık keyfe bağlı bir süreç değil, kurallı ve kurumsal bir müzakere süreci istiyoruz. Bütün bunları kabul etmişti Hükümet, evet, müzakereye geçmeyi kabul etmişti. Daha dün Eş Genel Başkanımız Demirtaş açıkladı, heyetimiz de biliyor, Hükümet üyelerinin oluşturduğu heyet de biliyor, Kamu Güvenliği Müsteşarlığı da biliyor, müzakere için ayrı bir salon dizayn edilmişti İmralı'da, fiziksel olarak dahi masa kurulmuştu. Niye vazgeçtiniz, ne oldu, ne oldu, o gün ne oldu “Dolmabahçe'yi tanımıyoruz, müzakere diye bir şey tanımıyoruz.” dediniz. Bu sorunun cevabı bugün yaşadığımız savaşın ve acıların cevabını da ortaya çıkaracaktır.

Bugün yaşanan savaş, iktidar hesapları için, o büyük emeklerle kurulan, zorlukla yürütülen çözüm sürecinin çöktürülmesinden kaynaklanıyor. Hiçbir ölümü tasvip etmenin söz konusu olmadığını herkesin aynı samimiyette her seferinde tekrar etmesini istiyoruz, istiyoruz elbette ama yetmiyor, ölümleri önleyecek olan yolları da açmamız gerekiyor.

Şimdi, özellikle “Bu tezkerenin amacı nedir?” diye baktığımızda, bu gelişmelerden bağımsız olmadığını apaçık görüyoruz. Neden Suriye'de tehdit şimdi ya da iki ay önceden itibaren bu kadar büyük bir millî güvenlik sorunu hâline getirildi? Daha önce çıkarılan tezkereler, 2003 yılında çıkarılan tezkerelerin amacı neydi? Dönün arşivleri karıştırın, buradaki tartışmaların tutanaklarını, gazete arşivlerini karıştırın, göreceksiniz ki 2003 tezkerelerinin tek amacı vardı, 2003'ten sonra çıkarılan tezkerelerin tek amacı vardı, Kürtlerin Irak'ın kuzeyinde, güney Kürdistan'da kendilerini yönetebilecekleri bir statü elde etmelerini önlemektir. Bu tezkerenin de, bundan önce çıkarılan Suriye tezkeresinin de amacı budur; Kürtlerin Suriye'de kendilerini yönetebilecekleri korunaklı bir alan yaratmalarını engellemek. Nereden biliyoruz? Sayın Cumhurbaşkanının sözlerinden. Daha açık bir delile ihtiyacımız yok. Dedi ki: “Orada hiçbir şekilde özel bir oluşuma izin vermeyeceğiz, bedeli ne olursa olsun.” Neden? PYD, defalarca bağımsız bir Kürt devleti istemediğini söyledi. O zaman da Kuzey Irak için “Ayrı bir Kürdistan kuruluyor.” diye bağırıyorlar, çağırıyorlar, hakaretler ediyorlar, şimdi bölgede tek iyi ilişki içinde oldukları oluşum güney Kürdistan'daki yönetimdir. Bunun için on yıl

kaybetmemiz gerekmiyordu, bunun için de on yıl kaybetmemiz gerekmiyor. PYD'yle, Rojava'daki Kürtlerle, Rojava'da Kürtlerin Türklerle birlikte direnen diğer halklarla iyi ilişki, dostane ilişki kurmak için bugün savaş ve sonra pişmanlık... On yıllık bir kayba ihtiyacımız yok, bu ülkenin tahammülü yok, gereği yok, aynı noktaya gelinecek. Nasıl, 2003'te güney Kürdistan aşağılanıyordu ama şimdi baş tacı ediliyor, aynı şey Rojava için de geçerlidir. Kobani kuşatıldığında IŞİD tarafından neler söylenmedi, hatırlayın: "Sınırlarımızın ötesinde, dışında bir sorun, bizi ilgilendirmiyor." dedi. Ne zaman ki Kobani kurtarıldı, artık Türkiye'nin iç sorunu olarak görülmeye başlandı Hükümet tarafından. Niye? Kürtleri tehdit ve tehlike kaynağı olarak görüyor. Siz, eğer Rojava Kürtlerini tehdit ve tehlike kaynağı olarak görüyorsanız, onlara karşı savaş yöntemlerini devreye sokmayı düşünüyorsanız buradaki Kürtlerle nasıl kardeş olacaksınız? "Rojava" dediğiniz nedir? Rojava, "güney sınırlarımızda" dediğimiz bölge aslında tam da bizim içimizde olan bir yerdir. Ben Rojavalıyım. Nusaybin'de doğdum, büyüdüm. Her sabah kalktığımda ben Kamışlo'ya baktım. Benim, o zamanlar yakınlarım hastalandığında Mardin'e götürmezlerdi, sınırdan Kamışlo'ya giderlerdi çünkü yakındı, çünkü orada akrabalarımız vardı. "Suruç" dediğiniz neresi ki? Kobani'nin kendisi. Kobani de Suruç'un kendisi. Ceylânpınar neresi? Serekani. Bunlar ortak şehirlerdir. Bu yapay sınırlarla bölünmüş ortak şehirlerdir, tek şehirdirler. İşte, onları tehlike ve tehdit olarak görürseniz, onlara karşı savaş tezkeresi çıkarırsanız buradaki Kürtlerle kardeş olduğunuza inandıramazsınız bu Kürtleri. (HDP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, evet, savaşta neler olduğunu gayet iyi biliyoruz. Ben size bir şair, bir yazarın bu konuda üç cümlesini aktarmak istiyorum: "Savaş doruk noktasına ulaştığında çoğunluğun onu istememiş olduğu ortaya çıkar. Bu çoğunluk sessizdir, kimse onu dikkate almaz. Hele kadınlar, yıkıntılar arasında bir avuç un, yakacak odun, birkaç patates aramakla ve çocuklarını oradan uzaklaştırmakla uğraşırlar artık yalnızca.

Yaşlı insanlar yanmış barakalarının kalıntılarını karıştırır, yorgun adamlar ölüleri gömerler.

Bu insanlar ne ateş eder ne de işkence yapar. Yüzlerinde nefretin izlerini taşımazlar."

O nefret, kör iktidar hesaplarının yarattığı kötücül bir duygudur, çoğunluğun, büyük çoğunluğun kalbinde yeri yoktur, biliyoruz; Türkiye toplumu savaşa büyük çoğunluğuyla "hayır" diyecektir inancımızı da oradan alıyoruz.

Değerli arkadaşlar, evet, iktidar hesapları için bir savaş yürütüldüğünü artık Türkiye toplumu fark ediyor. Şehit cenazeleri istismar edilemiyor artık. Şimdi orada yükselen çılgınlara "istismar" diyenler o acıya maalesef saygısızlık ediyorlar. "Neden ölüyoruz? Çocuklarımız neden ölüyor?" sorusunu soracaktır bu toplum, soruyor. Her bir soru, diğer soruları, onlarca, yüzlerce soru soran anneyi, soru soran kardeşi, soru soran komşuyu da beraberinde getirecektir. İşte o zaman hem savaş planları hem de iktidar hesapları bozulacaktır, bundan eminiz.

İktidar hesapları bu seçimlerin sonucunu kadük hâle getiren temel faktördü. Şimdi yeni bir savaşla seçimden kârlı çıkmayı hesaplayanlara sesleniyorum: 1983'ten bu yana, dönün, bakın, Türkiye'de çöken hükümetlerin hepsi savaş politikalarıyla çökmüşlerdir. Eriyip giden partilere bakın, yüzde 50 alıp da şimdi ismi okunmayan partilere bakın, hepsi savaş politikaları yüzünden gitmişlerdir. AKP'nin en yüksek oy aldığı dönem, çözümü müzakereyle, görüşmelerle, diyalogla arayacağını samimiyetle ifade ettiği ya da bu konudaki samimiyetine çoğunluğu inandırdığı zamanlardır. Yani -bir uyarı- savaş politikalarıyla iktidar hesabı yapıyorsanız acilen vazgeçin, Türkiye halkı bunlara prim vermiyor. Eğer derdiniz savaşa, onu söylüyorum, lütfen derhâl bundan vazgeçin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MİTHAT SANCAR (Devamla) – Sürem bitti galiba Sayın Başkan, iki dakikalık süreyi bekliyorum.

BAŞKAN – Sayın Sancar, iki dakika ilave süre veriyorum.

MİTHAT SANCAR (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, iktidar hesapları o kadar mı değerli, o kadar mı vazgeçilmez ki savaşı bile bunun bir yöntemi hâline getirebiliyorsunuz. Size büyük bir askerin, evet, silahı en iyi kullanmış askerlerden birinin sözünü hatırlatmak isterim. Kimi kaynaklarda Napolyon’a atfedilir, benim bildiğim Bismark’ın sözüdür -Bismark’ın kim olduğunu anlatmama gerek yok, silahla neler yaptığını tarih ayrıntılı olarak kaydetmiştir- diyor ki: “Süngüyle her şeyi yapabilirsiniz ama üstüne oturamazsınız.” Dolayısıyla eğer savaşa bir iktidar kurmak, savaşa, süngüyle iktidara yürümek istiyorsanız, şimdi 1990’lardan beter, kentleri yıkan yöntemlerle başarılı olacağınızı düşünüyorsanız Bismark’ın bu sözünü defalarca ya da her gün tekrar edin: “Süngüyle belki her şeyi yapabilirsiniz ama üstüne oturamazsınız.” (HDP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, evet, bütün partilerde vicdanlı insanlar olduğunu biliyorum, aslında herkesin vicdanlı olduğuna inanmak isterim ama tam bu konuda AKP içinde bu politikalara karşı olduğundan şüphe duymadığım insanlar var, biliyorum. Sessiz kalmayın, sesinizi yükseltin. Grup Başkan Vekilimiz İdris Bey’in söylediği şeyi aynen tekrar edeceğim. CHP sıralarında da vicdanı bu savaş politikalarından sızlayan, gerçeği gördüğüne kesinkes inandığım insanlar büyük çoğunluktadır. Eğer bu savaş tezkeresi geçerse, hatırlatırım ki 78’inci maddesi Anayasa’nın daha kolay kullanılacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MİTHAT SANCAR (Devamla) – Bir dakika daha rica edebilir miyim Sayın Başkan? Tek cümle...

BAŞKAN – Sayın Sancar, bugünkü uygulamam herkese hakkaniyetle bir defa söz hakkı veriyorum, uyarmanız memnun olurum. Sözlerinizi bağlayın lütfen.

MİTHAT SANCAR (Devamla) – Tamam, tek cümleyi söylüyorum. Tek cümle lütfen... Yani, onun için yirmi saniye bile değil.

BAŞKAN – Bir dakika veriyorum o zaman.

MİTHAT SANCAR (Devamla) – Tamam, çok teşekkür ederim.

Evet, eğer bugün bunu yapmazsanız büyük bir sıkıntı yaşarız. Kaç tezkere, sayamadım, geçeyim, 1 Mart 2003’ü hatırlamasını istiyorum CHP’deki değerli vekillerin, AKP’deki değerli vekillerin, MHP’deki barışsever insanların oradan da çıkacağını düşünüyorum. Evet, 1 Mart 2003’ü hatırlayın, bu toplum o tezkereyi elinin tersiyle itmişti. Bu Meclis bunu yapabilir. Bunu yaptığınız zaman vereceğiniz mesaj şudur: Biz barış istiyoruz. Tekrar son bir deyişle kapatıyorum, herkese bu söz: Kandan kına yakılmaz. Onun için, sürekli barış, hep barış.

Hepinizi sevgiyle selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, Sayın Aydın...

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın konuşmacı iktidar hesapları için savaşı başlattığımız gibi haksız, mesnetsiz ithamlarda bulundu, sataşmadan söz almak istiyorum.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Eleştiridir Sayın Başkan, siyasi eleştiridir, sataşma değil.

BAŞKAN – Sayın Aydın, bunu eleştirel sınırlar içerisinde kabul ediyorum.(HDP sıralarından alkışlar)

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkanım, bu bir eleştiri değil. “İktidar hesapları gibi, kör iktidar olmak için savaş yapıyorsunuz.” diyor. Bu nasıl eleştiri olur Sayın Başkanım ya! Ağır bir ithamdır.

BAŞKAN – Sataşmaya neden vermemek üzere size de iki dakika söz veriyorum.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

4.- Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın, Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın (3/12) esas numaralı Başbakanlık Tezkeresi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Burada ben konuşmacıyı dinledim. PKK'ya, terör örgütüne tek bir laf edemeyenlerin burada Hükûmete, devlete, meşru vasıtalarla silah elinde bulunduranlara ne laflar ettiğini hepimiz çok iyi gördük.

Bir defa, kandan kimin beslendiğini, şiddetten kimin beslendiğini, terörden kimin beslendiğini... (HDP sıralarından “saray saray” sesleri ve gürültüler) Çözümü kimin istediğini ve çözümün karşısında kimin durduğunu bu millet çok iyi biliyor.(HDP sıralarından gürültüler)

PERVİN BULDAN (İstanbul) – Hiç dinlememişsin ya!

AHMET AYDIN (Devamla) - Değerli arkadaşlar, dinleyin bir dakika dinleyin, ben sizi dinledim. Biz iktidar olmak için gücü millettten alıyoruz. Sizin gibi gücü PKK'dan, PYD'den, PYJ'den almıyoruz, terör örgütlerinden almıyoruz. Açık açık dile getiriyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Size savaş yaptırmayacağız. Sarayın savaşı sarayın. (HDP sıralarından gürültüler ve sıra kapaklarına vurmalar)

AHMET AYDIN (Devamla) - Gücü millettten alacaksınız.

SEZAİ TEMELLİ (İstanbul) – Size savaş yaptırmayacağız!

AHMET AYDIN (Devamla) - Tek iktidar, iktidarın ve meşruiyetin kaynağı aziz milletimizdir. Sizin...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Ne konuşuyorsun utanmaz adam!

AHMET AYDIN (Devamla) – Bakın, utanmadan, sıkılmadan konuşuyorsunuz! Utanmadan konuşuyorsunuz! (HDP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

SEZAİ TEMELLİ (İstanbul) – Sarayın savaşı!

AHMET AYDIN (Devamla) - Öncelikle size destek veren yüzde 13'e haksızlık yapıyorsunuz, saygısızlık yapıyorsunuz. Gücü millettten alacaksınız, gücü terör örgütlerinden değil.

Yine, bu çatışmasızlığı kim ortadan kaldırdı?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Saray kaldırdı, saray!

SEZAİ TEMELLİ (İstanbul) – Saray!

AHMET AYDIN (Devamla) - Bakın, Suruç hadisesi 20 Temmuzda oldu. KCK Yürütme Konseyi ta 11 Temmuzda tek taraflı olarak çatışmasızlığı ortadan kaldırdı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Senin iraden yok!

AHMET AYDIN (Devamla) - PKK'nın, KCK'nın sözde yöneticileri devrimci halk savaşlarını başlattı, Suruç'tan önce başladı. Kim başlattı?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Siz başlattınız.

AHMET AYDIN (Devamla) - Onlara da bir laf etsenize! Yüreğiniz yetiyorsa PKK'ya söyleyin önce terör örgütü olduğunu ve yaptığı terörü kınayın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Başkan olsaydı olmayacaktı!

AHMET AYDIN (Devamla) - Yine değerli arkadaşlar, bakın, burada bölgeye, Kürtlere kimin baskı uyguladığını, kimin zulüm uyguladığını, kimin şiddet uyguladığını bölge halkı da biliyor...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Saraya bak, saraya!

AHMET AYDIN (Devamla) – ...Kürtler de biliyor bu millet de biliyor, kandıramazsınız kimseyi! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET AYDIN (Devamla) – Öncelikle şiddetten vazgeçeceksiniz. Öncelikle terör estirenlerle beraber olmayacaksınız. Gücün kaynağı millettir, gücün kaynağı terör örgütleri değildir diyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi...

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Sayın Başkan...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

PERVİN BULDAN (İstanbul) – Sayın Başkan...

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Sayın Başkan, bir cümlelik bir cevap hakkı istiyorum.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, yani sayın hatip açık bir şekilde partimizin kandan beslendiğini, terör örgütüne yaslandığını söylemek suretiyle sataşmada bulunmuştur. (AK PARTİ sıralarından “Doğru” sesleri)

BAŞKAN – Sayın Sancar'la aranızda karar verin, birinize söz vereceğim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Sancar...

RECEP ÖZEL (Isparta) – Hadi söyle bakalım PKK terör örgütünü, söyle hadi! Söyleyebilecek mi bakalım?

BAŞKAN – Sayın Sancar, süreniz iki dakikadır.

Buyurun.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Hadi söyle, söyle!

5.- Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Sayın Başkan, ben söyleyeceklerimi söyledim. Birbirimizi iyi tanıyoruz. Hiç demagojiye gerek yok. Diyorum ki: Derhâl şiddetin nasıl sona erdirileceğini bu parti... Evet, MHP başka türlü söylüyor bunu ama en çok konuşan 2 partidir, biz biliyoruz. Filipinler'de silahların nasıl sustuğunu bilmiyor musunuz, silahların nasıl teslim edildiğini? Şunu söyleyeceğiz... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

YASİN AKTAY (Siirt) – Burası Filipinler değil, burası Türkiye.

MİTHAT SANCAR (Devamla) – Bir izin verin, anladım.

Çünkü, Sevgili Yasin, Filipinler’de bağımsız nitelikteki Silahları Bırakma Komisyonunun Başkanlığını Türkiye yapıyor, birincisi bu.

YASİN AKTAY (Siirt) – Silahı bırakacaksınız, ne savaşı?

MİTHAT SANCAR (Devamla) – Neyse, aslında cevap vermeyecektim, sadece şunu söyleyecektim... Ben söyleyeceğimi söyledim, istediğiniz kadar sataşın.

Tekrar söylüyorum, izleme heyetini kurmaya niçin izin vermediniz? İzleme heyeti, Filipinler’de otuz yıllık savaşı sona erdiren sürecin bir parçası olarak Türkiye’nin katkısıyla kuruldu, bunları biliyorsunuz; silahların bırakılmasının yolu, yöntemi var, biliyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) İki buçuk yıl bunun için görüştünüz, şimdi niye devirdiniz o masayı? Bir hafta sonra silahsızlanma kongresi çağırısı yapılıyordu; hangi menfaatle bunu, hangi hesaplara bu masayı devirdiğinizi bu topluma açıklayacaksınız, halklara hesabını vereceksiniz. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – 6-7 Ekimin hesabını da vereceksiniz.

MİTHAT SANCAR (Devamla) – Ben, istediği kadar sataşma olsun bundan sonra her sataşmayı toplumun vicdanına havale ediyorum, tek kelime cevap vermeyeceğim. Yine de saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) TEZKERELER (Devam)

8.- Başbakanlığın, Türkiye’nin Ulusal Güvenliğine Yönelik Terör Tehdidi ve Her Türlü Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türlü Tedbiri Almak, Irak ve Suriye’deki Tüm Terörist Örgütlerden Ülkemize Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek ve Kitlesel Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Ulusal Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak İçin Hudut, Şümül, Miktar ve Zamanı Hükümetçe Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Gerekliğinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Yabancı Ülkelere Gönderilmesi, Yabancı Silahlı Kuvvetlerin Türkiye’de Bulunması ve Bu Kuvvetlerin Hükümetin Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Hükümet Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Gerekli Düzenlemelerin Yapılması için Türkiye Büyük Millet Meclisinin 02.10.2014 Tarihli ve 1071 Sayılı Kararıyla Hükümete Verilen Bir Yıllık İzin Süresinin Anayasa’nın 92’nci Maddesi Uyarınca 02.10.2015 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Daha Uzatılmasına Dair Tezkeresi (3/12) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Oktay Vural. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA OKTAY VURAL (İzmir) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; Irak ve Suriye’den kaynaklanan bölücü terör tehditlerine karşı Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının kullanılmasına yönelik Hükümet tezkeresi hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında her şeyden önce, biz, burada bize bu coğrafyayı vatan yapmak, milletimizin hürriyet ve istiklalini korumak, birlik ve bütünlüğümüzü sağlamak, millî ve üniter devletimize, milletin hukukuna ve egemenliğine yönelik tehditleri bertaraf etmek; sınırlarını namusu olarak görüp de onu korumak için hayatlarını feda eden, feda etmekten çekinmeyen şehitlerimize, kınalı kuzularımıza, kınalı bacaksızlarımıza rahmet ve minnetlerimizi sunuyoruz, şükranlarımızı sunuyoruz.

Evet, aslında bakıldığı zaman, gerçekten dinimizin ifadesiyle şehitler ölmez, milletimizin iradesiyle de vatan bölünmez düsturuyla biz gerçekten bu uğurda canını feda eden, kanını veren bütün güvenlik görevlilerimize, terörün acımasız, kallesş saldırıları neticesinde hayatını kaybeden sivil vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyoruz.

Aslında biraz önce bir ibretlik tablo izledik, gerçekten ibretlik. (MHP sıralarından alkışlar) Allah, Cenab-ı Hak elbette gözlerimizi açmak için, elbette kulaklarımızın duyması için bu ibretlik sahneleri bize gösteriyor. Düne kadar çözüm ortağı olanlar, çözüm sürecinin ortakları bugün bu tablo karşısında birbirlerini suçlayacak noktaya gelmişse, sorumluluğu bir başkasının üstüne atacak duruma gelmişse hangi vicdandan bahsediliyor, hangi vicdanlara sesleniliyor? Bugün, Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz, kahpece, kallesçe, Anadolu'muzda, Mardin'in Nusaybin Bahmini mezarında öldürülen çocuklar, kadınlar... Bütün bu tablolar karşısında vicdanı olan herkes bu terörü lanetler.

(MHP ve HDP sıralarından karşılıklı laf atmalar)

OKTAY VURAL (Devamla) – Bunlar doğu ve güneydoğuda yaşayan Kürt kökenli insanlar. Serap'ı yakanlar, doktoru öldürenler, askerimi, polisimi kallesçe pusuya düşürenler, işte Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz bu millî vicdanın sesi olarak buradayız. Kundaktaki bebeleri öldürenler hangi vicdana, hangi vicdana sesleniyorlar? Bu ne vicdansızlıktır! Doğü ve güneydoğuda bu kadar insanımızı katleden bir terör örgütü ortadayken, terör örgütü silahlarıyla birlikte başta Kürt kökenli insanlarımızı katlederken bugün geldiğimiz bu noktada bir vicdan muhasebesi yapanlar, evet, o vicdan muhasebesini bugüne kadar çözüm ortaklığı yapanlar, terör örgütünü destekleyenler, onun siyasi mesajlarını iletenler, herkes bu vicdanlar karşısında elbette -eğer varsa- vicdani sorumluluğunu hissetmelidir.

(MHP ve HDP sıralarından karşılıklı laf atmalar)

OKTAY VURAL (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, lütfen yerlerimize oturalım.

Sayın Grup Başkan Vekili, arkadaşların yerlerine oturmalarına yardımcı olursanız memnun olurum çünkü idare amirimiz yok.

OKTAY VURAL (Devamla) – Evet, sayın milletvekilleri, bugün gerçekten ibretlikti. Düne kadar çözüm ortakları olanlar ne kadar güzeldi her şey değil mi? Nerede vicdanlar? Size sesleniyorum: Bugün müzakere edeceğimiz Hükûmet tezkeresi aslında bir muhakeme, bir muhasebe ve hesaplaşma olarak ele alınmalıdır. 7 Haziran öncesindeki ortamı ve 7 Haziran sonrasında yaşadıklarımızı dikkate aldığımızda bütün bunların muhasebesi elbette yapılmalıdır.

Bu süreçlerin en ilginç ve en ibretlik sonucunu günümüz Türkiye'sinde gerçekten yoğun bir şekilde yaşamaktayız. Her gün acımız... Bugün 1 emniyet amirimiz, 3 polisimiz şehit oldu. Gerçekten... Doktorumuz kurşunlandı.

Her şey açıklıkla ortaya konulmalı. Milletimizin huzuruna karşı bir tezkerede kimin nasıl bir siyasi iradesi vardır ve bu ne şekilde kullanılmış ve kullanılacaktır? Bu soruların cevabını hep birlikte soracağız.

Evet, değerli milletvekilleri, biraz önce biz, bir seçim hükûmetinde Milliyetçi Hareket Partisinin iradesinin olmadığını, Milliyetçi Hareket Partisinin iradesi olmayan, Anayasa'nın ruhuyla lafzıyla ona aykırı bir şekilde seçim hükûmeti oluşturma konusundaki bu iradeye karşı tavrımızı siyasi bir şekilde ortaya koyduk, tezkeresi karşısındaki tavrımızı da ortaya koyduk. Biz siyasetimizi milletimizin değerleri istikametinde ortaya koyuyoruz. O, şu davranış bizi ilgilendirmiyor. Bugün geldiğimiz bu noktada bu tezkerenin sahibi kimdir? Soruyorum: Bu tezkerenin sahibi kimdir?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hükûmet.

OKTAY VURAL (Devamla) – Hangi hükûmet?

RECEP ÖZEL (Isparta) – Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti.

OKTAY VURAL (Devamla) – Bakın, bu tezkereyi uygulayacak Türkiye Büyük Millet Meclisine sahip bir irade, bugün yönetimde Seçim Hükûmeti olarak tecelli etmiştir. Gerçekten böyle bir mücadele iradesi de bundan önceki Hükûmette olmamıştır. Bu tezkere... 7 Haziran seçimlerinde çoğunluğunu kaybedip Parlamentoda sorumlu bir hükûmet kuramayan azınlık AKP Hükûmeti vardır. Bu zihniyetin ne yaptığını burada anlatacağım elbette.

Bu tezkere 21 Ağustosta Meclise geldi değil mi? O zaman AKP azınlık Hükûmeti vardı. Seçim hükûmetine bırakmamak, Hükûmette yer alan HDP'nin takınabileceği tavır dikkate alınarak Meclise gönderildi. Seçim Hükûmeti de 28 Ağustosta kuruldu. Bu tezkereyi görüşmek için Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekilleri 31 Ağustosta Türkiye Büyük Millet Meclisini olağanüstü toplantıya çağırdı.

Soruyorum: Neden 21 Ağustosta sonra toplantıya çağırmadınız? Neden bu iradenizi Adalet ve Kalkınma Partisinin azınlık Hükûmetinin arkasına koymadınız, neden? Niye bu iradeyi koyamadınız? Şimdi, birazdan anlatacağım.

Evet, 31 Ağustosta Türkiye Büyük Millet Meclisini olağanüstü toplantıya çağıran, 3 Eylülde -bugün- toplanmamızı sağlayan bir süreci gerçekleştireceğiz. Eğer HDP'nin seçim hükûmetinde yer alması, tezkerenin Meclise gelmesini engelleyecekse neden hükûmet kurulmadan önce olağanüstü toplantı çağırısı yapmadınız, neden? Bir akıl olması lazım değil mi, bir akıl? Madem “Seçim hükûmetine bırakmayalım 21 Ağustosta gönderelim.” diyorsanız, o zaman Seçim Hükûmetinin oturduğu bir ortamda niye olağanüstü toplantıya çağırıyorsunuz? 22 Ağustosta çağırıyordunuz, 23'ünde de kararı verseydik. Niye yapmadınız? Aa, burada bir akıl var; burada bir strateji, bir mühendislik söz konusu. Yetkiyi o günkü Hükûmete almayıp bugünkü Hükûmete... Peki, bugünkü Hükûmetin var mı iradesi? Nerede? Hadi “Hudut, şümül ve zamanı Bakanlar Kurulunca tespit edilmek üzere...” Nerede?

AHMET BERAT ÇONKAR (İstanbul) – Onayı Meclis verecek.

OKTAY VURAL (Devamla) – Bakanlar Kurulu böyle bir irade gösterebilecek mi? Gösteremeyecek.

MUSA ÇAM (İzmir) – İrade sarayda...

OKTAY VURAL (Devamla) – Dolayısıyla, bu kararnamenin arkasında... Ben şu soruyu soruyorum: AKP ve HDP'nin siyasi iradesiyle oluşturulmuş Seçim Hükûmetinde...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Yapma be!

OKTAY VURAL (Devamla) – ...neden böyle bir Bakanlar Kurulu iradesini aramadınız? Neden “Hodri meydan!” demediniz? “Buyurun, imzaya açıyorum, imzayı vermeyenle ilgili gereğini yaparım.” niye demediniz?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Diyemezler de ondan.

OKTAY VURAL (Devamla) – Ortaklar ürkmesin arkadaşlar, ortaklık ürkmesin; çözüm ortaklığı devam ediyor. İşte, asıl siyasi irade bu Seçim Hükûmetinde yer alan AKP ve HDP'nin siyasi iradesinin, beraber ve birlikte olan bu seçim iradesi doğrultusunda böyle bir iradenin devam etmesini istediler ve bu bakımdan da açıkçası böyle bir irade beyanını orada aramak istemediler. Arasaydınız. Burada Meclise karşı gelip yetki istiyorsunuz. Bu yetkiyi nasıl kullanacaksınız? Meclise tezkere gönderme iradeniz yok ama Meclisin verdiği tezkereyi kullanacaksınız öyle mi? Nasıl kullanacaksınız?

TALHA EROL DURMAZ (Erzincan) – Şu an nasıl kullanıyorlarsa öyle kullanacaklar.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Kullanmasınlar mı?

OKTAY VURAL (Devamla) – Onun için, bugün gerçekten Türkiye için hayati bir konuda askerimize, polisimize, sivil vatandaşlarımıza, doktorumuza, işçimize yönelik saldırılar karşısında atadığınız Bakanlar Kurulunda terörle mücadele konusunda bir tereddüt, bir irade eksikliği olacağını düşünüyorsanız bu eksikliği giderip bir bütün hâlinde bir Bakanlar Kurulu kararı getirmeliydiniz, getirecektiniz.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – O zaman reddedildi tezkere.

OKTAY VURAL (Devamla) – Niye getirmediniz? Niye getirmediniz biliyor musunuz? Çünkü çözüm devam ediyor, çözüm ortaklığı devam ediyor, reklam arası var. (MHP sıralarından alkışlar) 7 Hazirana kadar çözüm ortakları olanlar, siyasi iradeyle birlikte Seçim Hükûmetinde böyle bir iradeyi bozmamak için “Ortaklık devam etsin, aman ha, ne olur ne olmaz.” demek için bunu yaptılar.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Ortaklığı gördük az önce, ortakları!

OKTAY VURAL (Devamla) – Şimdi, evet, gerçekten ürkütmek istemedikleri gayet açık ve net.

Şimdi, Bakanlar Kurulundaki bu irade eksikliği alanda terörle mücadele eden güvenlik güçlerimizi nasıl etkiler? Bakanlar Kurulunda kim sorumluydu, Sayın Bakan, umarım bu konuda delegasyonları, yetkilendirmeleri çok önceden yapmış olmanız gerekiyor. Bu Bakanlar Kurulunda olmayan bir iradeyle terörle mücadelede zafiyet oluşturulması gerçekten Türkiye’nin geleceği açısından çok tehlikeli sonuçlar oluşturacaktır.

Bu bakımdan, AKP ve HDP’nin siyasi iradesinin oluşturduğu bu Hükûmete yetki istenmemesinin ardındaki akıl, tamamiyle çözüm ortaklarının sevdasının devam ettiğine ilişkin bir iradedir. Bu girişim olmadığına göre, AKP’nin HDP’yle yürüttüğü PKK’yla müzakere süreci, yani çözüm ortaklığına yönelik bir siyasi tercih masada olduğu ifade edilmek isteniyor; mesaj budur, açık mesaj budur.

Eğer bu konuda, değerli kardeşlerim, eğer terörle mücadele konusunda benim askerim, polisim öldürülüyor da buna yönelik bir tedbir konusunda bir bakan bununla ilgili bir tedbire imza atmıyorsa azlederim gider, biter gider; bu kadar açık ve seçik. (MHP sıralarından alkışlar) Böyle dik duracaksınız, dimdik duracaksınız ama bunu oluşturmadınız, oluşturamadınız. (AK PARTİ sıralarından “Sayenizde!” sesi)

Bakın, öyle ki 1 Eylül 2014 tarihinde Terörle Mücadele Yüksek Kurulu Başkanlığını yürütme görevi Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç’a verilmişti. Peki, şimdi Bakanlar Kurulunda böyle bir görevi yürüten bir Başbakan yardımcısı var mı? Yok, yok. Ne oldu? Havaya uçtu, yok, kayboldu, gitti. Niye? Çünkü bu siyasi irade, terörle mücadele etme siyasi iradesi yok; taktik, strateji yoktur. Bu bakımdan, Irak tezkeresi ilk defa 2007 yılında kabul edildi ve bu çerçevede 2007 yılında Milliyetçi Hareket Partisinin Türkiye Büyük Millet Meclisine girdiği bir dönemde “Getirin sınır ötesi operasyon yetkisini, bununla ilgili mücadele edelim.” diye ifadelerde bulunduğumuz zaman, o zaman dönemin Başbakanı “İçeride 5 bin, dışarıda 500 terörist var, dışarıdaki 500 teröristle niye uğraşalım?” diyerek yan çizmişti ama millet iradesiyle bunu getirdik.

2002 yılında bitmiş bir terör, yok ama bugün gerçekten sona erdirilmiş bir OHAL varken bugün maalesef hepimizin vicdanlarını yaralayan, inanıyorum yürekten yaralayan bu manzaraların PKK terör örgütünün oluşturduğu olağanüstü hâlin, doğu ve güneydoğuda seçim güvenliğine ilişkin endişelerin Millî Güvenlik Kuruluna kadar sirayet ettiği bir ortamla karşı karşıyayız. Dolayısıyla bunlara bizi hangi

politikalar getirdi arkadaşlar, ülkemizi fiili olarak olağanüstü bir ortama hangi politikalar soktu; bunu sorgulamak gerekmiyor mu? Evet, 2002 yılında terörün geldiği bu safhadan bugüne geliş sorumlusu Adalet ve Kalkınma Partisinin siyasi iktidarının tercihleri olmuştur. Tablo budur.

Terörle mücadeleyi dışlayarak müzakere yolunu seçen, “Otuz yıldır aynı yöntemle mücadele edildi, bitmedi canım, böyle yöntemler olmaz, siyasi çözüm gerekir.” diyenler ne diyorsunuz, ha, ne diyorsunuz? Bugün öyle bir noktaya geldik ki çözüm süreci başlarken “Çok güzel şeyler oluyor.” diyenler, “Cudi Dağı’nda artık piknik yapılıyor.” diyenler şimdi “Süreç boyunca dağlara, şehirlere yığınak yaptılar.” diyebiliyorlar. Ceylânınar Belediye Başkanı haykırıyor, milletvekilleri haykırıyor, “Çözüm sürecinde PKK güçlendi, alan hakimiyeti oluşturdu.” diyebiliyor, diyor.

Bir zamanlar “Hayat hakkı, bilgi, eğitim, dil, kültür, kimlik hakkı, ne varsa vereceğiz, ne isterlerse vereceğiz.” diyenler, şimdi “‘Şunu yapsanız yeter.’ diyorlardı, sonra bunu yaptık ‘Yetmez.’ demeye başladılar çünkü nihai amaçları ayrımcılıktır.” diyebilmektedirler. Bir zamanlar “Çözüm sürecine karşı çıkanlar haindir, kandan besleniyorlar.” derken bugün görüyoruz ki çözüm ortakları birbirini kandan beslenen olarak suçluyor. Ne kadar ilginç. “Çözüm sürecine karşı çıkanlar büyük ölçüde haklıymış.” diyerek burada Sayın Bülent Arınç itirafta bulunuyor. Bir zamanlar şehide “kelle” diyenler, bugün “Ne mutlu şehit ailesine! Öleceksek bir kere ölelim, adam gibi ölelim.” gibi sözlerle şehit istismarı yapabilmektedirler. Bir zamanlar “Sizler şehitlerin gelmesini, sizler anaların ağlamasını mı istiyorsunuz?” diyenler, şimdi şehit cenazesinde “Ne mutlu onun ailesine, onun yakınlarına!” sözlerini sarf edebilmektedirler. Bir zamanlar “Şehitler ölmez, vatan bölünmez.” diyenleri yaygara yapmakla suçlayanlar, şimdi şehitliğin, vatan savunmasının kutsallığını dillerinden düşürmemektedirler.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şehit bile saymıyorlardı.

OKTAY VURAL (Devamla) – Bir zamanlar “PKK’yla mücadelede ölenler şehit değildir.” diyenleri akıl insan yapanlar, şimdi lüks saraylarında şehitlerin kanı üzerinden ahkam kesmektedirler. Ne hazindir ki, ne ilginçtir ki Adalet ve Kalkınma Partisinin tayin ettiği 63 akıldan birisi, HDP adına, bugün çözüm ortaklığıyla ilgili yürütülen pazarlıkları ifade edebilmektedir. Evet, gerçekten, vatan evlatları üzerinden, şehit kanı üzerinden ay yıldızlı bayrağa elini koyarak nutuk atanlar...

Bütün bunlarla ilgili vicdanlara sesleniyorum: Elinizi vicdanınıza koyun ya! Bu tablonun sorumlusu kim? Bizler bunlarla ilgili, Türkiye’yi bölmek istiyorlar, millî devlet ortadan kaldırılmak isteniyor, hukuk devletine yapılıyor... “Hayır, siz bölünme paranoyası geçiriyorsunuz.” demediler mi? Şimdi Sayın Başbakan kalkıp diyor ki: “Türkiye beka sorunuyla karşı karşıyadır.” Cumhurbaşkanı diyor ki: “Türkiye Cumhuriyeti’nin en kritik dönemini yaşıyoruz.” Şimdi ben soruyorum: Bu tablonun sorumlusu kimdir? Kimdir ya, kimdir? Hiç mi vicdanlar sızlamaz, hiç mi gözler görmez? Yıllarca bunları söyledik. “Morg bekçileri.” dediniz bize, “Kan üzerinden besleniyor.” dediniz. Bu vicdansızlık değil mi?

Habur’da devlet töreniyle karşıladınız. O sırada müzakere ettiniz ya! Protokoller hazırladınız İmralı’da. Alan hâkimiyetini genişlettiniz ya, “Hepimiz hür olacağız. Öz savunma güçleri yerleşecek.” diye tutanaklar hazırlandı. Dolmabahçe’de 10 maddelik mutabakat hazırladınız. 1 Ağustos 2009’da açılım sevdası; millî birlik, kardeşlik projesi... “Çözüm... Analar ağlamasın.” Topçuları, popçuları toplamadınız mı? Akil adamlarla bunları yapmadınız mı? Bu sonuç kimin eseridir; ben bunu sorguluyorum. Bu geldiğimiz noktada elimizi vicdanımıza koyalım. Doğu ve güneydoğudaki milletvekilleri bizlere gelip söylüyorlardı: “Terör örgütü güçleniyor, orada bulunamaz hâle geldik.” Evet, geldiğimiz bu noktada terör örgütü adliye kurdu, hâkim atıyor, savcı atıyor; adliyeleri var, mahkeme

yapıyorlar, istinaf mahkemelerini de Kandil'e götürmüşler. Asayiş birimleri var, vergi topluyorlar, sizin milletvekiliniz 300 tane makbuzu gösterdi, vatandaşlardan vergi topluyor. Kim uyudu, size soruyorum, kim uyudu? Kim uyuttu devleti? Kim bunun sorumlusu? Bir vicdan olarak sesleniyorum ya! "Allah için, ben hata yaptım, bu yanlış politikaydı, sorumluluğumu yerine getirmek istiyorum." diyenler niye çıkmıyor? Bunun hiç mi sorumlusu yok, hiç mi? (MHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, ne oldu? Kalkıyorlar "2002'den bu yana biz cumhuriyeti, millî kimliği tasfiye sürecine soktuk. Terörle mücadele reaksiyonist mücadele, aksiyonist değil zaten." diyorlar. "Çözüm süreci devam edecek, muhataplar değişecek." Kimle nereye gideceksiniz? Çözümünüz nedir? Hâlen ne oluyor? Masada çözümle ilgili irade var. Bugün bu tabloyu gören vatandaşlarımızın sizi iktidardan alıkoyan iradesine karşılık âdetâ bir reklam arası gibi terörle mücadele edilmez. Terör örgütünün siyasi amaçları var, silahlı gücü var. Siyasi amaçlarıyla da mücadele edeceksin, bölücülükle de mücadele edeceksin. Ne oldu? Devletimizin adını değiştirecekler, Andımız kaldırıldı, millî kimliğimiz tartışıldı, "Bu millete 'Türk milleti' demeyelim." dendi; bütün bunlar yapıldı. Ortak değerleri tartışma içerisine aldınız, aidiyetler ortadan kaldırıldı, güçlendirmek yerine kaldırıldı. Bu tabloları yaşadık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OKTAY VURAL (Devamla) – Asker kışlaya, polis karakola hapsedilmedi mi? Bu Parlamentoda Türk Silahlı Kuvvetleri iç güvenlikten alıkonulmadı mı?

BAŞKAN – Sayın Vural, iki dakika ilave süre veriyorum.

OKTAY VURAL (Devamla) – Bunlar yapılmadı mı? Valilere "Operasyon yapmayın." yetkisi verilmedi mi? HDP Eş Genel Başkanı demedi mi "Bize haber veriyorlardı -Ağrı'daki olayla ilgili- biz de 'Yapmayın.' filan diye söylüyorduk." Bütün bunlar olmadı mı, bitmedi mi arkadaşlar?

Demokrasi ya da silah, ya millet egemenliği ya silah egemenliği. O bakımdan, silah meşru değildir, terör örgütünün siyasi amaçları meşru değildir. Bu milletimizin içerisinden başka bir millet oluşturmak, devlet oluşturmak kabul edilemez. Kürt kökenli kardeşlerimizin temsilcisi olarak PKK'yı getirdiniz. 7 Haziran seçimlerinde ne oldu, ne oldu?

PERVİN BULDAN (İstanbul) – Ne olmuş?

OKTAY VURAL (Devamla) – Neden 23 Temmuzda sınır ötesi operasyon için yetki verildi? Neden daha önce bunlarla ilgili tedbir almadınız? Niye? O güne kadar ne yaptınız, ne beklediniz? Ne oldu? "E çözüm süreci AKP varsa devam eder, bize oy vermediniz, al sana kaos." Meseleniz memleket mi koltuk mu ya? Meseleniz bu koltuk mu, mesele bu koltuk mu ya? (MHP sıralarından alkışlar) Allah için memleketi düşünün, Allah için ya!

Ne olmuş? Oyları azalmış. Onun için ne yapmak lazım? "Çözüm sürecini buzdolabına çıkartalım, vatandaşlara terörle mücadele ediyormuş gibi gösterelim, ondan sonra bu kaotik ortamda vatandaşın oyunu alalım, sonra çözüm ortaklarıyla birlikte yola çıkarız."

Değerli arkadaşlarım bu ahlaki bir politika değil, gerçekten değil. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Onun için, bu çerçevede, geldiğimiz bu noktada gerçekten söylenecek çok şey var aslında. Bunlarla ilgili saatlerce konuşsak inanıyorum ki hepinizin vicdanı bu konuda bizim bu söylemlerimize hak verecek. Ne yapılmalı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OKTAY VURAL (Devamla) – Ne yapılmalı değerli kardeşlerim? Terör örgütü silahını bırakacak, hukuka teslim olacak. (MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Vural, size de bir dakikalık ek süre veriyorum.

OKTAY VURAL (Devamla) – Millî devletten, millî kimlikten, cumhuriyetten, üniter devletten zerre kadar taviz verilmeyecek.

CELAL ADAN (İstanbul) – Verdirmeyeceğiz.

OKTAY VURAL (Devamla) – IŞİD’le mücadele ediyor, mücadele ekseninde yapanların PKK’yla mücadele edilirken “E, bunlarla müzakere edin.” diyen bu emperyalist devletlerin, bu coğrafyada yüz yıl önce pişirip “Türkiye’nin bir Kürdistan meselesi vardır.” diyerek bölme projesinin, bugün “çözüm” adı altında pişirilip tekrar önümüze getirilmesi karşısında, biz, hepimiz bu oyunu bozacağız.

Sayın Başkan, onun için aslında, bugün, bu Hükûmetin, AKP ve HDP’nin siyasi birlikteliğinin oluştuğu bu Hükûmetin terörle mücadele iradesinin olmadığı, aslında buraya, Parlamente’ye sorumlu bir hükûmetin neden gelmediğinin cevabı da çözüm sürecinde geçiyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Biz ne dedik? Arkadaş, PKK’yı güçlendiriyor çözüm süreci, çözüm süreci dursun dedik. “Yok.” dediler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OKTAY VURAL (Devamla) – Millî devlet, üniter devletten vazgeçmeyiz, taviz verilmeyecektir; gelin, mutabakat arayalım. “Yok.” dediler değerli kardeşlerim. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Bakılıyor ki, bütün bunlar, bugün huzurlarınızda görüştüğümüz bu tezkere ekseninde, aslında burada AKP ve HDP’nin siyasi iradesiyle oluşmuş var olan Seçim Hükûmetine gelirken Milliyetçi Hareket Partisinin bu ilkelerine neden “Hayır.” dediklerini de ortaya koyuyor. Ne yapacaktık, ne yapacaktık? (AK PARTİ sıralarından “Sorumluluktan kaçılıyorsunuz.” sesi) Askerimizi, polisimizi öldüren PKK’yı güçlendiren çözüm sürecine devam edin mi diyecektik, devam edin mi diyecektik? (MHP sıralarından alkışlar)

Aziz milletim buna “Dur.” dedi, sizler “Dur.” dediniz, “Yanlıştır.” dediniz. Milletimizin verdiği mesajı ortaya koyduk; siyasi irademizle, gelin, bu tabloyu yaratan bu sürece son verelim dedik ama maalesef, Adalet ve Kalkınma Partisi böyle bir siyasi iradenin Bakanlar Kurulunda olmasını ve iradenin oluşmasını istemedi. (AK PARTİ sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler) Bunun yanında, elbette diğer 4 maddemiz de vardı. İşin özü budur.

Sayın Başkan, değerli kardeşlerim; çok özür diliyorum ama Suriye politikası... Bakın, Suriye politikası... (AK PARTİ sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler)

RECEP ÖZEL (Isparta) – Ne alakası var?

BAŞKAN – Sayın Vural...

OKTAY VURAL (Devamla) – “Şam’a üç saatte gideriz, Emevî Camisi’nde namaz kılacağız.” diyenler... Ve bugün Diyanet İşleri Başkanımız ne diyor biliyor musunuz? “Çocuk cesetleri sahillere vurdu, vicdanlar ne zaman uyanacak?” (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Benim askerim, polisim öldürülüyor...

BAŞKAN – Sayın Vural...

OKTAY VURAL (Devamla) – ...doktorlar öldürülüyor, vicdanlar ne zaman uyanacak? (AK PARTİ sıralarından sıra kapaklarına vurmalar) Bu kanlı çözüm sürecine ne zaman son vereceksiniz? (AK PARTİ sıralarından “Süre bitti.” sesleri) Vicdanlar bunu soruyor.

Mardin’de şehit olan polis, 4 polisimizden 1’i, Akif Hatunoğlu şunu diyor: “Sessiz olun...”

AHMET BERAT ÇONKAR (İstanbul) – Süren doldu.

OKTAY VURAL (Devamla) – “Sesiz olun...”

BAŞKAN – Sayın Vural, sözlerinizi tamamlayın lütfen.

OKTAY VURAL (Devamla) – “...polisler şehit oluyor. Vicdanı olmayanlar, huzur içerisinde uyumaya devam edin. Siz bilmezsiniz ama bizler sizin için şehit olmaya devam ederiz.” diyor. Siz uyumaya devam edin, millet uyumayacak.

Hepinize saygılarımı arz ediyorum. (MHP sıralarından ayakta alkışlar)

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Evet Sayın Aydın...

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkanım, Sayın Vural konuşmasında özellikle terörün AK PARTİ politikalarıyla azdırıldığını ve bu tablonun bütün sorumlusunun AK PARTİ iktidarı olduğunu ifade etti. Sataşmadan söz istiyorum efendim.

BAŞKAN – Sayın Aydın, bu bir eleştiri yani.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Eleştiri değil efendim, olur mu ya? “Kandan besleniyor.”, “koltuk sevdası” diyor.

BAŞKAN – Süreyi iki dakika olarak veriyorum. Yeni bir sataşmaya da imkân vermeyin.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

6.- Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın’ın, İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın (3/12) esas numaralı Başbakanlık Tezkeresi üzerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Evet, burada Sayın Vural aslında suçluluk psikolojisiyle konuştu, ben onu hissettim bu konuşmadan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, MHP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar) Eğer burada geçici Bakanlar Kurulu oluşmuşsa, eğer Anayasa’nın emrettiği şekilde bir Hükûmet oluşmuşsa bunun asıl müsebbibi sizlersiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Asıl müsebbibi sizsiniz be!

AHMET AYDIN (Devamla) – Sizlersiniz, bir dakika.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yalan söylüyorsunuz!

AHMET AYDIN (Devamla) – Şimdi, her şeye “Hayır.” diyeceksiniz...

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Neye hayır?

AHMET AYDIN (Devamla) – “Olmaz.” da “Olmaz.” diyeceksiniz, “Yok.” da “Yok.” diyeceksiniz; Türkiye’nin menfaatlerini, milletimizin geleceğini düşünmeden 7 Haziran akşamından alayına meydan okuyacaksınız, “Hodri meydan seçim!” diyeceksiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Seçim tarihi vereceksiniz, “Azınlıkta yokum.” diyeceksiniz, “Reform hükûmetinde yokum.” diyeceksiniz.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Öte dur Ahmet! Atma Recep, atma Recep!

AHMET AYDIN (Devamla) – “Erken seçim kararında yokum.” diyeceksiniz ama Anayasa’nın vermiş olduğu görevden de, sorumluluktan da kaçacaksınız.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Atma, atma!

AHMET AYDIN (Devamla) – Biz de mi sizin gibi kaçalım?

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Atmayın, atmayın! Büyük patronun çocukları atmayın!

AHMET AYDIN (Devamla) – Biz de mi sizin gibi o sorumluluğu üstlenmeyelim? O zaman ülkenin hâli ne olurdu acaba, hiç düşündünüz mü? Hiç düşündünüz mü arkadaşlar?

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Atma Ahmet, atma!

AHMET AYDIN (Devamla) – Burada milletin mesajını eğer doğru algılayabilseydiniz, eğer milletin 7 Haziranda vermiş olduğu kararı...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – 72 gün oyaladınız be, 72 gün oyaladınız.

AHMET AYDIN (Devamla) – ...doğru okuyup gereğini yapmış olsaydınız çok daha farklı bir sonuç olurdu.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Saray tetikçisi, çok konuşma!

AHMET AYDIN (Devamla) – Dolayısıyla, bugün burada eğer geçici Bakanlar Kuruluyla seçime gidiliyorsa bunun asıl müsebbibi sizlersiniz, bunu bilesiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İkincisi değerli arkadaşlar, yani şimdi bölgede hiçbir varlık gösteremeyen...

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – HDP’nin ortağı, konuşma!

AHMET AYDIN (Devamla) – ...bölgede teşkilatları olmayan, bölgeden milletvekili çıkarmayan, bölgeye gidip gelmeyen MHP’nin bize söyleyecek tek bir sözü olamaz, tek bir sözü olamaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar; MHP sıralarından gürültüler)

PERVİN BULDAN (İstanbul) – Siz de yoksunuz bölgede, siz de yoksunuz.

AHMET AYDIN (Devamla) – Bu ülkenin 780 bin kilometrekaresinde biz varız elhamdülillah; kuzeyinde varız, güneyinde varız, doğusunda varız, batısında varız.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Bölgede siz de kalmadınız artık, siz de kalmadınız.

PERVİN BULDAN (İstanbul) – Sıfırlayacağız sizi.

AHMET AYDIN (Devamla) – Ama sizin kafanızda bölmüş olduğunuz bu bölgeye AK PARTİ bir çimento oldu, bir harç oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – He, he, he!

AHMET AYDIN (Devamla) – Düşünün, o bölgede AK PARTİ’nin de olmadığını düşünün, düşünün bunu. O yüzden sorumlu siyaset yapın, o yüzden sağduyulu siyaset yapın diyorum.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet Sayın Vural...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, suçluluk psikolojisiyle hareket ettiğimizi ifade ederek açıkça bir satışmada bulundu ve bölgede Milliyetçi Hareket Partisinin olmadığından, AKP’nin de çimento olduğundan bahsetti. Bununla ilgili, bu satışmalardan...

AHMET BERAT ÇONKAR (İstanbul) – Eleştiri, eleştiri.

BAŞKAN – İki dakika süre veriyorum.

AHMET BERAT ÇONKAR (İstanbul) – Siyasi eleştiri yaptı.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vural. (MHP sıralarından alkışlar)

7.- İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın’ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine satışması nedeniyle konuşması

OKTAY VURAL (İzmir) – Değerli arkadaşlar, suçluluk psikolojisiyle hareket etmek... Aslında biraz önce asıl suçlunun kim olduğunu ben sormuştum, sorumlu kim diye sormuştum. Elinde vicdan... Yani, vicdan var mı ya?

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Var, var.

OKTAY VURAL (Devamla) – On üç yıldır Türkiye’yi yönetiyorsun, bu tablodan vicdani bir sorumluluk duymuyor musun? Vicdani bir sorumluluk... Bodrum’da Esat’la birlikte tatil yaptıktan, Suriye’deki o çocuğun Bodrum sahillerine vurma sürecinden bir tane vicdanlık duymuyor musun ya! Vicdanan... (MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Şimdi, gelip ne demişiz: Hayır? Efendim, demişiz ki -kim, neye “Hayır.” demiş- Milliyetçi Hareket Partisi olarak demişiz ki... 7 Haziran seçimlerinde milletimiz dedi ki: “PKK’yı güçlendiren çözüm sürecini desteklemiyorum.” “Gelin beraber olalım.” dedik, “Hayır.” dediniz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

“Gelin, rüşvet ve yolsuzluğun hesabını soralım.” dedik, “Olmaz, rüşvet ve yolsuzluk benim görevimdir.”, “Bana darbe yaptılar.” diyerek bunu meşrulaştırmak istediniz. (MHP sıralarından alkışlar) Biz buna “Gelin.” dedik, “Hayır.” diyen sizsiniz. Parlamenter demokrasinin, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, bekleme odasına alınmasına karşılık “Gelin, parlamenter demokrasiyi savunalım.” dedik, “Hayır.” dediniz...

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Her şeye “Hayır.” diyorsunuz.

OKTAY VURAL (Devamla) – ...“Biz başkanlık sevdasıyla yanıp tutuşuyoruz.” dediniz.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz size “Gelin, beraber olalım millî devlette, üniter devlette.” dedik, siz “Hayır.” dediniz. İşte, size dediğimiz “hayır”lar, milletimiz için hayırlı sonuçlar meydana getirecektir. (MHP sıralarından alkışlar)

Onun için, buradan ilan ediyorum: Türkiye’nin 7 Haziran sürecinden bugüne kadar yaşadığı kaos... Birisi başkanlık sevdasıyla, diğeri de özerklik sevdasıyla bu güzel milletimin huzurunu bozuyorlar. Buna izin vermeyeceğiz. (MHP sıralarından alkışlar)

Onun için, 1 Kasım’da Türkiye’yi bu sıkıntılı duruma sokan başkanlık sistemi sevdasıyla parlamenter demokrasiyi çalıştırmayanlara, başkanlıkla ilgili fiilî durum oluşturup...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OKTAY VURAL (Devamla) – ...özerklik taleplerinin önünü açarak fiilî durumla özerklik oluşturmak isteyenlere, silahlı özerklik ilan edenlere karşı millî irade, millî egemenlikle cevap vereceğiz. İnşallah, 1 Kasım’da da vatandaşımız bu iradeyi ortaya koyacaktır. (MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; AK PARTİ sıralarından gürültüler)

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)*B) TEZKERELER (Devam)*

8.- Başbakanlığın, Türkiye'nin Ulusal Güvenliğine Yönelik Terör Tehdidi ve Her Türlü Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türlü Tedbiri Almak, Irak ve Suriye'deki Tüm Terörist Örgütlerden Ülkemize Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek ve Kitlesel Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Ulusal Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak İçin Hudut, Şümül, Miktar ve Zamanı Hükümetçe Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Gerektiğinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Yabancı Ülkelere Gönderilmesi, Yabancı Silahlı Kuvvetlerin Türkiye'de Bulunması ve Bu Kuvvetlerin Hükümetin Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Hükümet Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Gerekli Düzenlemelerin Yapılması için Türkiye Büyük Millet Meclisinin 02.10.2014 Tarihli ve 1071 Sayılı Kararıyla Hükümete Verilen Bir Yıllık İzin Süresinin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca 02.10.2015 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Daha Uzatılmasına Dair Tezkeresi (3/12) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Aytun Çıray.

Buyurun Sayın Çıray. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Yüce Meclisin değerli üyeleri, Türkiye’de olduğu gibi bir parti tam on üç yıldır milletin hafızasını bulandırarak iktidar yapıyorsa eğer, sosyal ve siyasi hafıza varoluşsal bir önem taşır. Kardeşinin acısını haykıran Yarbay Mehmet Alkan'ın saray trollerinin iğrenç saldırılarına maruz kalmasının sebebi de işte budur. Yarbay Alkan kolektif hafızayı uyandırmıştır. Acılı komutan ne diyordu? “Buradaki vatan evladının katili kim, sebebi kim? Düne kadar ‘çözüm’ diyenler ne oldu da şimdi ‘sonuna kadar savaş’ diyorlar?”

Alkan’dan sonra şimdi elini şehit tabutunun üstüne koymuş olan bu kibirli şahsın fotoğrafına bakın. (CHP sıralarından alkışlar; AK PARTİ sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler)

RECEP ÖZEL (İsparta) – Hadi oradan be! Hadi oradan!

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Bu kibirli şahsın fotoğrafına bakın.

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Yazıklar olsun sana!

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Ama iyi ki hafıza var... Ama iyi ki hafıza var... Sorarım size... Sorarım size... (Gürültüler)

BAŞKAN – Sayın idare amirleri, milletvekili arkadaşlarımızın yerine oturmasını temin edelim lütfen.

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Sayın Başkan, süremi durdurun lütfen.

BAŞKAN – Bekleyin lütfen biraz.

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) - Ne konuştuğuna dikkat edecek.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, herkes yerine otursun.

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) - Aranızda konuşmayı bilen varsa o çıksın grup adına.

BAŞKAN – Daha sonra cevap vermek isteyenler olursa onlara söz vereceğim, lütfen herkes yerine otursun.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Ama hatibi de temiz bir dille konuşmaya lütfen davet edin.

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) - Konuşmayı beceren biri çıksın!

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Kürsü dokunulmazlığı demek çıkıp hadsizce hakaret etme özgürlüğünü elde etmek demek değildir.

BAŞKAN – Sayın Hatip, salonu germeyecek şekilde lütfen konuşmanıza devam edin.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Lütfen siz de temiz bir dille konuşmaya davet edin.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, sükûneti sağlayın, lütfen sükûneti sağlayın.

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Bana bakın, karşınızda bir devlet adamı var, ne söylediğimi bilerek konuşuyorum! (CHP sıralarından alkışlar; AK PARTİ sıralarından gürültüler)

RECEP ÖZEL (Isparta) – Hadi oradan!

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Şimdi, dinleyin, süremden yemeyin.

BAŞKAN – Sayın Hatip...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sözüünü geri alsın! (AK PARTİ sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Hatip...

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Bu fotoğraf erken seçim kampanyasının habisi bir istismarıdır. (AK PARTİ sıralarından “Habis sensin!” sesi, gürültüler)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri...

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, susturun şunları be!

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Ama iyi ki hafıza var. Sorarım size, şehitlere “kelle” diyen kim? (AK PARTİ sıralarından “Yuh, yuh!” sesleri)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sizsiniz, sizsiniz!

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, şunları susturun!

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Şehitlere “kelle” diyen birisi, yüreği evlat acılı bir ailenin ıstırabını paylaşabilir mi?

BAŞKAN – İdare amiri arkadaşlarımız, lütfen milletvekillerimizi yerine oturtalım.

Sayın Hatip, bir dakika durur musunuz? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, sözünü düzeltsin!

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, konuşturamayacaklar mı? Kim bunlar, alışmışlar mı?

BAŞKAN – Lütfen herkes yerine otursun. Daha sonra söz almak isteyen, sataşma olduğunu iddia eden varsa onları dikkate alacağım ama herkes yerine bir otursun, sükûneti sağlayalım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, hakaret etmeden konuşması lazım.

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Cumhurbaşkanı hakaret edeni konuşturamazsınız orada.

BAŞKAN – Sayın Hatip, sizi de dikkatli konuşmaya davet ediyorum. Lütfen daha özenli cümleler kurun, lütfen.

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Beyler, tutanakları istesinler, bir tek hakaret kelimesi bulamazsınız. Tutanakları isteyin lütfen. (CHP sıralarından alkışlar) Tek hakaret cümlesi yok. Hazmedilemeyen şey, biat etikleri kişiye eleştiri getirmemdir, tek bir hakaret lafı yoktur. (CHP sıralarından alkışlar; AK PARTİ sıralarından “Habis olan sensin o zaman!” sesi, gürültüler) Siz alışmışsınız yönetilmeye.

HİKMET AYAR (Rize) – Söylediklerini sana iade ediyoruz.

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Ben şahsa habis demedim, “Habis bir istismardır.” dedim.

BAŞKAN – Sayın idare amirleri, milletvekillerinin lütfen yerlerine oturmalarını temin edelim.

HİKMET AYAR (Rize) – Adam gibi konuşsun, oturalım.

BAŞKAN – Hem Cumhuriyet Halk Partisi hem de AK PARTİ Grubunda idare amirlerinden bu görevlerini yerine getirmelerini bekliyorum. Ayakta milletvekilleri olmasın, oturun lütfen hepiniz.

HİKMET AYAR (Rize) – Adam gibi konuşsun!

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Sayın Başkan, burada beş dakikam gitti.

BAŞKAN – Sükûneti sağlayamazsanız yemek arası vereceğim arkadaşlar. Sükûneti sağlayın, oturun yerinize.

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Daha fotoğrafı görür görmez ne söyleyeceğimi bilmeden fırladılar.

HİKMET AYAR (Rize) – Haddini bileceksin, haddini!

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen oturun yerlerinize.

HİKMET AYAR (Rize) – Haddini bilecek!

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, kırk dakika ara veriyorum. Oturumu kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.39

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.28

BAŞKAN: Başkan Vekili Koray AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Fehmi KÜPÇÜ (Bolu), Erol DORA (Mardin)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Anayasa’nın 93’üncü ve İç Tüzük’ün 7’nci maddesine göre olağanüstü toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9’uncu Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

(3/12) esas numaralı Tezkere’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Hükûmet...

Şimdi, söz sırası Sayın Aytun Çıray’da.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, Aytun Bey’i kürsüye davet etmeden önce müsaadenizle bu konuda söyleyecek bir iki sözümüz var.

Biraz önce Parlamentoda, kürsüde bir milletvekili konuşmasını yaparken -şimdi tutanakları da inceledik- konuşmasında kullandığı ifadelerin hiçbir tanesinde bir hakaret olmadığı hâlde, kaldı ki öyle dahi olsa bu konuşmayı dinlemek, daha sonra bu konuyla ilgili İç Tüzük’ün verdiği hakları kullanmak...

RECEP ÖZEL (Isparta) – Cumhurbaşkanı hakaret edemez.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – ...iktidar partisinin sayın grup başkan vekilleri tarafından yerine getirilebilecek bir durumken iktidar partisinin milletvekillerinin bir sayın milletvekilinin konuşmasına anlık içerik denetimi yapmaları, bundan sonra bu kürsüde görüşlerini ifade edecek, her bir tanesi yüce milletimizden oy alarak burada görevlendirilmiş olan milletvekillerinin yasama görevlerinin en önemli parçalarından bir tanesi olan kürsüden görüşlerini açıklamaları noktasında üzerlerinde baskı oluşturabilecek bu tip bir eylem fevkalade yanlıştır. Bu konuda Meclis idare amirlerinin göreve davet edilmesinde fevkalade gecikilmiştir. İktidar partisinin sayın grup başkan vekillerinin iktidar partisi milletvekillerinin İç Tüzük’e ve demokrasiye tamamen aykırı bu eylemleri karşısında sessiz kalmaları, izlemeleri, bir ölçüde teşvik edilmeleri Cumhuriyet Halk Partisi Grubu tarafından kabul edilebilir bir tutum değildir. Bundan sonra benzer durumların meydana gelmemesi için ve buradaki her bir milletvekilinin özgürce görüşlerini açıklaması yüce milletimizin ona verdiği en önemli ödevken bu konuda herkesin üzerine düşen sorumluluk dâhilinde davranmasını ümit ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

HİKMET AYAR (Rize) – Herkesin, herkesin.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, Sayın Grup Başkan Vekili İç Tüzük’ten bahsetti. İç Tüzük’ün 161’inci maddesi çok açık bir şekilde Sayın Cumhurbaşkanı karşı kullanılan ifadelerin nasıl olması gerektiğini düzenliyor. Dolayısıyla, burada tabii ki kürsüde her konuşmacının konuşma özgürlüğü en doğal hakkıdır ve buna da müdahale edilmemesi gerekir ama takdir edersiniz ki burada Türkiye Cumhuriyeti devletinin Cumhurbaşkanı karşı kullanılan sözler hususunda da tabii ki Meclis Başkanlık Divanında temsilen oturan Sayın Meclis Başkan Vekili olarak zatınızın müdahalesi gerekir ve dolayısıyla bunun dikkate alınması gerekir.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Cumhurbaşkanının da kendi hâl ve hareketlerine dikkat etmesi gerekiyor.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bundan sonra konuşmacıların daha dikkatli, daha özenli cümleler kurmalarını ve kurallara sadık kalarak konuşmalarına dikkat etmelerini özellikle bütün arkadaşlarımızdan bekliyoruz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, Cumhurbaşkanı da dikkat etsin hareketlerine.

BAŞKAN – Konuşmalarımıza kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Aytun Çıray.

Buyurun Sayın Çıray. (CHP sıralarından alkışlar)

Kaybolan sürenizi size kullandıracağım.

CHP GRUBU ADINA AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Şimdi, değerli arkadaşlar, söylediği sözü bilen bir insanım, tutanaklara da bakarsanız tek bir hakaret kelimesi kullanmadığımı görürsünüz. Esasen, kayıtlara bakarsanız, daha elimdeki fotoğrafı kaldırdığımda, söze başlamadan AKP sıralarından kalkılıp üzerime doğru yüründüğünü görürsünüz.

Şimdi sizden bir ricam var. Tarihî bir oturum yapıyoruz, memleket meselesini konuşuyoruz, kanı konuşuyoruz, barışı konuşuyoruz, savaşı konuşuyoruz, sakince birbirimizi dinleyelim, beğeneceğiz ya da beğenmeyeceğiz. Eleştiriden münezzeh bir ter Allah vardır, onun dışında herkes eleştirilebilir bu yeryüzünde, bu kainatta yaşayan, Allah'tan başka herkes eleştirilebilir. Eğer yeni yapılacak listelerde ön sıralardan yer almak için beni dövmeniz gerekiyorsa onu da yapın. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Değmez, değmez. Sana değmez.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Senle olmaz o iş, o kadar ucuz değil çünkü.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Sana kimse dokunamaz Aytun ağabey, merak etme.

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Bakın arkadaşlar, kimseyi kırmak gibi bir niyetim yok ama...

Bakın, burada, şurada, elimde Sayın Başbakan Yardımcınızın, Sayın Genel Başkan Yardımcınızın, sayın milletvekili adayınızın Sayın Tayyip Erdoğan için söylediği sözleri okumamı ister misiniz? (CHP sıralarından “Oku” sesleri) İster misiniz? Soruyorum: İster misiniz? Ben o sözleri kendime yakıştırmadığım için okumayacağım. (CHP sıralarından alkışlar) Ama bu süreçte eğer dikkatle beni dinlemek yerine kaba kuvvete başvurursanız bunu milletin önünde okurum. O zaman, saldırganız gereken yeri de size işaret ederim, oraya gider, saldıırırsınız.

Arkadaşlar, Türkiye zorlu bir süreçten geçiyor. Biraz önce bir grup başkan vekili Suriye politikası diye küçük bir çocuğun... 1990 Irak savaşının sembolü bir kuş vardı, petrole bulanmış, şimdi de bu kanlı savaşın sembolü o küçük çocuk olacak. Bu utanç suçları 3 yaşındaki yavruların cansız bedenleri olarak artık kıyılarımıza vuruyor, vicdanlarımızı parçalayıp, bizi insanlığımızdan utandırıyor.

Değerli vekiller, bunu eleştiren gazeteci hakkında bugün soruşturma açıldı yani bugün, Suriye'den kaçmak isterken hayatını, canını veren o yavrunun düştüğü durumu eleştiren gazete hakkında Hükûmet soruşturma açtı. Türkiye'nin geldiği nokta budur. Neyse ki 7 Haziranda toplumsal hafıza canlandı, milletimiz anayasal kılıf giydirilmeye çalışılan tek adam rejimine “Hayır” dedi, üstelik Anayasa'nın ayaklar altına alındığı bir seçimde, Cumhurbaşkanı ve avatari istedikleri sonucu alamadılar, ancak saray sakini önüne gelen anketlerden bu sonucun çıkacağını iki üç haftadan önce biliyordu. Tek adam rejiminden vazgeçemeyeceğine göre, yeni duruma göre bir erken seçim planı yaptı. Ona göre millet yanlış yapmıştı, yani kendi iradesini yansıtmayan irade millî irade olamazdı.

Bakın, şimdi ne diyor: “1 Kasımda istikrarla istikrarsızlık arasında tercihte bulunacaksınız.” Demek istiyor ki “İstikrar benim hâkimiyetimdir, aksi hâlde 17-25 Aralıktan dolayı kendimi güvende hissetmem.”

Yani “Ey millet, sen kim oluyorsun? Git, 1 Kasımda benim irademe uy, bana oy ver.” diyor.

Değerli vekiller, bu anlayış çok ama çok tehlikeli bir zihniyetin tezahürüdür.

Bütün yurttaşlarımıza sesleniyorum: Allah korusun, 1 Kasımda zorbalığın istikrarına oy verirsiniz, hepimizin ortak vatani olan bu topraklarda gerçek istikrar ebediyen berhava olacaktır; bunu da zaten bir suç itirafı olarak kendi beyanlarıyla itiraf ediyorlar.

Bir bakan çıkmış, 7 Haziranda içine sokulduğumuz kan, gözyaşı ve acı sarmalını başkanlık sistemini kabul etmeyişimizle açıklıyor.

Ey demokrasi arlanmazı, sen bu millete gözdağı mı veriyorsun, şantaj mı yapıyorsun?

Değerli milletvekilleri, erken seçim planını diğer iki muhalefet partisinin uzlaşmayacağı varsayımı üzerine kurdular ve Sayın Davutoğlu sayesinde de planını tıkr tıkr işletti; koalisyonu sabote etti, istikrarı dinamitledi, “Beni eleştirenlere neden hükûmet kurma görevi vereyim?” diyerek de Anayasa ve teamülleri ayaklar altına aldı.

Şimdi, “Kılıçdaroğlu’na koalisyon verilseydi hükûmet kurulamazdı.” diyenlere bugünkü oylamayı hatırlatıyorum, bugünkü oylamayı. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Çünkü siyasette imkânlar tükenmez. Siyasette şartlar değişir, herkes yeni şartlara göre, gün gelir 2 parti, 3 parti birlikte oy verir.

Değerli arkadaşlar, peki, böyle durumlarda Batılı ülkelerde ne olur anayasaları ayaklar altına alınırsa? Böyle durumlarda kuvvetler ayrılığının diğer kurumları üzerine düşeni derhâl yaparlar. Bakın, ne yazık ki bizde böyle olmuyor. Bakın, saray muktediri Anayasa’yı ayaklar altına alıyor, Anayasa Mahkemesinden çıt çıkmıyor. Adil seçim koşulları yerle yeksan ediliyor, Yüksek Seçim Kurulundan çıt çıkmıyor.

Anayasa Mahkemesine buradan, ilga edilmiş 25’inci Meclisten sesleniyorum: Siz demokrasinin güvencesisiniz. Cumhurbaşkanının bu seçimde de Anayasa’yı ihlal etmesine göz yumamazsınız. Bu konuda benimki dâhil yapılmış bütün başvuruların gereğini yapınız. Yoksa varlık nedeninizi yok farz edersiniz.

Aynı çağırımı Yüksek Seçim Kuruluna yapıyorum: Başbakan taşınmalı sandıktan söz ediyor. Başbakan yardımcısı “Seçim güvenliği yok.” diyor. O zaman seçim meşruiyeti tehdit altındadır. Sorumluluk altındasın Yüksek Seçim Kurulu, sorumluluk altındasın.

Değerli milletvekilleri, eski Enerji Bakanı ülke için şehit olmaya hazır olduğunu söylüyor. Ah Sayın Yıldız, siz ki Sayın Erdoğan’la birlikte maden facialarının en önde gelen 3 siyasi sorumlusundan biriydiniz. Sizin illaki bir şey olmanız gerekirse ta o zamandan müstafi bakan olmanız gerekirdi. Bu, madenlerde boğulan yüzlerce emekçinin ruhlarına, kalplerine evlat acısı düşürdüğünüz yüzlerce yoksul ana babaya, eşlerinden edip mutluluk haklarını bir ömür boyu ellerinden aldığınız çileli kadınlara, kim bilir hangi travmalara mahkûm ettiğiniz yüzlerce yetime karşı sizin tarihî bir sorumluluğunuzdu; istifa etmek. Ama pişkinliğe vurdunuz. Şimdi, şehit olmaya hazır olmaktan bahsediyorsunuz. Ucuz algı yöntemiyle milletimizi kandıracağınızı zannediyorsunuz. Ama 7 Haziranda kandıramadınız, 1 Kasımda hiç aldatamayacaksınız. Saraydaki zatın üslubuyla söylüyorum: “Yok öyle 3 kuruşa 5 köfte.” “Vatan için evlatlarımızı feda etmeye hazırız.” sözünüz demagoji bile değil çünkü saray muktedirinden Başbakana kadar tüm AKP üst düzey yönetiminin çocuklarının ya çürük raporu var ya da bedelli askerlik yapmış. (CHP sıralarından alkışlar) Şimdi, erkekseniz bu kürsüye gelin “Aytun Çıray yalan söylüyor.” diye söyleyin. (AK PARTİ sıralarından “Yalan” sesleri)

Bakın, arkadaşlar, bunlarda icat çok. Paralel, dikdörtgen meselesi var ya, ondan sonra da “üst akıl” diye bir komplo kavramı ürettiler. Akılları sıra milletimizin başına açtıkları bütün belaları, tarihte eşi benzeri görülmemiş yolsuzlukları ucuz bir algı yöntemiyle “üst akıl” dedikleri belirsiz bir düşmanın üstüne atacaklar, milletimiz de bu yalanları yutacak. Sayın Davutoğlu, sayın AKP’liler belli ki sizde bir akıl var ama bu bir üst akıl değil, sizi kendi avatarına dönüştüren üstünüzdeki akıl. (CHP sıralarından alkışlar)

Üst akla gelince, başta Genel Başkanımız olmak üzere biz CHP’liler üst akıl filan bilmeyiz. Demokratlar bir tane akıl bilir; ortak akıl, ortak, milletin aklını bilir! (CHP sıralarından alkışlar) Nitekim, koalisyon görüşmeleri üstünüzdeki aklın talimatlarıyla ortaya çıkan bir utanç şahikasıdır. Siz neden koalisyon görüşmelerinde masayı terk ettiniz? Üstünüzdeki akıl sizin elinize hükümet kurma görevi değil de seçim tarihi verdiği için terk ettiniz. Aksini iddia ediyorsanız eğer, gelin o zaman, tutanakları Türk milletine açıklayalım, çağrı yapın buradan bize.

Değerli milletvekilleri, Türkiye’nin dış politikası on üç yıldır medeni değerlere antipati duyan tarih cahilleri tarafından yönetilmektedir. Yanlış bir zihniyeti yansıtan bu dış politika tam bir fiyaskoya dönüşmüştür. Bu fiyaskoda sarayın emellerinin rolü büyüktür. Bunda “Yurtta sulh, cihanda sulh!” ilkesindeki stratejik bilgeliği idrak edememiş olan Sayın Davutoğlu’nun stratejik sığılığının etkisi de büyüktür. Nitekim bu yanlış siyaset Reyhanlı’da 50’den fazla yurttaşımızın, Niğde’de 3 insanımızın, Suruç’ta 30’dan fazla gencimizin kaybıyla bizi dayanılmaz acılara gark etmiştir.

Değerli arkadaşlar, burada ironik olan şey ne, biliyor musunuz? Sayın Davutoğlu koalisyonun kurulmayışını güya CHP’yle dış politika konusunda anlaşılamamış olmalarına bağlıyor, onu vurguluyor. Ah Sayın Başbakan, keşke öyle olsaydı, ki öyle değil, hayatınızın şansını kaçırmışsınız demektir. CHP sizin dış politikadaki bütün yanlışlardan dönmenizi kolaylaştırabilir, emekliliğinizde bir üniversitede yeniden ders vermenizi sağlayabilirdi; mezhep eksenli yayılmacı politikalarınıza kurban ettiğiniz Suriyeliler belki sizi affedebilirlerdi. Koalisyondan kaçarak şimdi içte ve dışta iyice sıkıştınız. Bugün, Sayın Kılıçdaroğlu’na kızmıştınız geçmişte ama, “çapsız Dışişleri Bakanı” teşhisi koymakta ne kadar haklı olduğunu Türkiye kamuoyu görmedi mi? (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli vekiller, gelelim sözde barış sürecine. Bozulmamış hafızalar hatırlıyor: AKP 2002 yılında terörü neredeyse sıfırlanmış bir şekilde devralmıştı; asker, sivil, kaybettiğimiz yurttaşlarımızın sayısı tekli rakamlara düşmüştü; kalıcı bir barış ortamının sağlanması için bütün siyasi ve sosyal koşullar hazır; siyasi iktidar müzakere süreçlerini rahatlıkla başlatabilecek bir pozisyondaydı ama saray muktedirinin cumhuriyetle rövanş hesapları yüzünden, sırf bu nedenle bu tarih şansını kasten bozuk para gibi harcadılar. Ama hakkını da yemeyelim, algı yönetimindeki becerisiyle Kürt vatandaşlarımıza uzun süre kendilerini demokrat diye yutturdular, bunun meyvesini de sandıklarda aldılar. Ancak saray sakini çözüm sürecini esasen seçimlere kilitlenmiş bir çatışma ve çatışmasızlık döngüsüne endekslemişti, ta ki milletimiz AKP’yi iktidardan düşürünceye kadar. Orada Başkanlık hayalleri suya düştü. Şimdi güneydoğuda şahit olduğumuz kanlı manzaranın tercümesi budur.

Bugün artık bir saray gladyosundan söz ediliyorsa burada meşru devletten ayrılmış bir başka yapı oluşmuş demektir. Ben buna “zorbalığın devletleşmesi” diyorum ya da “devletleşmiş zorbalık.” (CHP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – “Paralel” diyelim, olsun bitsin.

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – İçine sokulduğumuz kan, gözyaşı ve acı döngüsünün açıklaması kısaca budur. Yarbay Mehmet Alkan’ın sorduğu sorunun da cevabı budur. Yani, arkadaşlar, birilerine elde ettiği güvenceler yetmiyor çünkü kendilerini dünya tarihinin en büyük yanlışlıklarına karşı güvence altına alacak anayasal yeni bir zırh istiyorlar. Bunun için anayasal yeminlerini defalarca ihlal ettiler, bunun için çözüm masasını devirdiler.

Sonuç olarak Türkiye'nin en büyük sorunu, sistemin defakto olarak değiştiğini ilan eden saray sakinidir. Bu beyan, fiilî bir Anayasa darbesidir -tutanaklara geçiriyorum- ama bu yanlış hesapları millet 1 Kasım'da sandıkta bozacaktır.

SALİM USLU (Çorum) – Siz 7 Hazirandan önce de aynı şeyleri söylüyordunuz.

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Böylece, biz CHP olarak Kürt sorununu Mecliste tarafların yurttaş kardeşliğini esas alan, şeffaf, açık, katılımcı bir siyasi hassasiyetle çözmenin önünü açacağız; ortak vatanımız olan bu toprakların birliğini ve bütünlüğünü koruyacağız. Yapacaklarımızın teminatıysa CHP'nin çoğulcu demokratik anlayışıdır. (AK PARTİ sıralarından “Yaptığınız zulümlerdir.” sesi) Çünkü biz her birimizin iyiliğinin barış içinde kardeşçe yaşamaktan geçtiğini biliyoruz.

Değerli vekiller, Sayın Cumhurbaşkanının Orta Doğu'daki emelleri Türkiye'yi güçsüz, savunmasız, güvensiz ve AKP Hükûmetini de itibarsız hâle getirmiştir. O kadar itibarsız hâle getirmiştir ki Pentagon, IŞİD'i vurmak için İncirlik'ten kalkan uçakların nereye vuracaklarını son anda haber veriyor Hükûmete. Yani, kadim müttefik, Türkiye Cumhuriyeti devleti Hükûmetine güvenmiyor. Siz ise milletin yüksek menfaatleriyle değil, bu işlerle değil, 1 Kasım seçimlerini nasıl manipüle ederim hesaplarıyla meşgulsünüz. Bu yüzden bu tezkere bir sonuçtur; sizin siyasetsizliğinizin, beceriksizliğinizin ve hatta gaffetinizin sonucudur. Bu tezkerenin anlamı nedir, biliyor musunuz? “Biz beceremedik, gel bizi kurtar ey CHP.” demektir. (AK PARTİ sıralarından “Vah vah!” sesleri, gülüşmeler)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Oy verme, katılma!

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Şimdi sormak hakkımız değil mi? Tezkereye, Irak'ın toprak bütünlüğünün, birlik ve beraberliğinin korunmasına önem atfettiğinizi yazmışsınız. Kuzey Irak'ta gizli petrol anlaşmaları yaparak Irak'ı biz mi böldük? Orta Doğu'da bazı liderler neden sizi IŞİD destekçiliğiyle suçluyor? Neden hâlâ Kapıköy ve Üzümlü gümrük kapılarından kaçırılan yurttaşlarımızı kurtaramıyorsunuz?

Orta Doğu göz göre göre Kerbelâ kıyametine sürükleniyor. Müttefiklerimizle oluşturulmuş ortak eylem anlayışını kim zedeledi? Başta İran Nükleer Anlaşması olmak üzere her soruna ilişkin diplomatik süreçlerden dışlanan siz değil misiniz? Arkadaşlar, bugün itibarıyla Akdeniz'deki doğal gazı Mısır, İsrail ve Rum üclüsüne kaptırdınız. Şimdi, Kıbrıs'a gittiniz, yalvar yakar ağlayarak “Çözüm, çözüm.” diyerek “Acaba biz bu ortaklığa girebilir miyiz?” diye uğraşıyorsunuz. Akdeniz'e gönderecek deniz kuvvetleri bırakmadınız, gönderemiyorsunuz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Vah! Vah!

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Türk vatandaşları bulundukları ülkelerde güvenlik riskiyle karşı karşıya kalmışken Türkiye'yi kim yönetiyordu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çıray, iki dakika ek süre veriyorum.

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Süleyman Şah Türbesi'ni müteharrik hâle getirdiniz, komik duruma düştünüz. Müteharrik türbe, oradan oraya taşıyorlar.

Şimdi “Bu tezkere çıksın.” diye kapımıza geldiniz. Ama CHP buraya “Terör araştırılsın.” diye araştırma önergesi getirdi, teklif verdi. Orada kalktınız, ret oyu verdiniz terörün araştırılmasına. Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu!

Şimdi, arkadaşlar, ama endişe etmeyin, biz varız.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Vah! Vah!

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – CHP maceracı değildir, CHP rövanşist değildir. Bizim Genel Başkanımız devlet adamıdır. Ne diyor bu yüzden? “Önce CHP, önce ben yok.” diyor.

SALİM USLU (Çorum) – Altmış yıldır millet güvenmedi size.

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – “Önce vatan, önce barış, önce Türkiye.” diyor arkadaşlar. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) İşte, emin olun, 2014’te de, şimdi de vereceğimiz kararın arkasında hep aynı ilke oldu, hep aynı ilkenin peşindeyiz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) - Toplantıda itiraz etmiştin. Niye çark ettin şimdi?

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Bugün sarayın oyuncu kadrosunu oluşturduğu, müsamere hükûmetiyle tartıştığımız bu tezkereyi onun için reddetmememiz gerekiyor. Ama İŞİD’in ülkemizin güvenliğini tehdit ettiği, her gün şehitlerin geldiği bu konjonktürde bu tezkereye evet dememiz gerekiyor.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Yani, Suriye politikanız nerede kaldı?

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – İnsanımıza “değerli yalnızlık” diye yutturulmaya kalkışılan muazzam fiyaskoyu, medeni dış politikaya ancak biz çevirebileceğimiz için “Evet.” dememiz gerekiyor. Bölgedeki vatandaşlarımıza bir Suruç faciası daha yaşatmamak için “Evet.” dememiz gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, tekrar Yarbay Alkan’ın sözleriyle sesleniyorum: “Çözüm derken ne oldu da bir anda ‘savaş’ diye haykırmaya başladınız?”

Teşekkür ederim arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, Sayın Vural...

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, Cumhuriyet Halk Partisi adına konuşan sayın hatip, bizim Milliyetçi Hareket Partisi olarak ortaya koyduğumuz oyun anlamını saptırmış, açıkçası farklı bir anlam yüklemiştir. Dolayısıyla bu konuda Milliyetçi Hareket Partisi ve Grubuna vaki bu sataşmadan dolayı söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Vural, iki dakikalık süre veriyorum size.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

8.- İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın, İzmir Milletvekili Aytun Çıray’ın (3/12) esas numaralı Başbakanlık Tezkeresi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında MHP Grubuna ve Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, sayın hatip, biraz önce usuli tartışmalarla ilgili bir usul tartışmasında takındığımız tavırdan hareketle “Sayın Kılıçdaroğlu’na bir şey verilseydi buradaki oylamada netice belli olurdu gibi...” Gerçekten tam bir saptırma. Dolayısıyla, yani buna da “pes” denir doğrusu Sayın Çıray. Biz neye oy kullandığımızı biliyoruz. Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz, usuli bir tartışmada, açıkçası bugün geldiğimiz, Rabb’imiz ve milletimiz “Tekrar seçim.” dedi diyerek Seçim Hükûmeti oluşturanların, Seçim Hükûmeti oluştururken de Adalet ve Kalkınma Partisi de HDP’nin siyasi iradesinin tecelli ettiği bu Seçim Hükûmetinin kapalı zarf usulüyle oluşturulmasına, Milliyetçi Hareket Partisinin siyasi iradesinin “Hayır.” demesine rağmen partimizi bu süreçte bulaştırma arzu ve isteğine, Anayasa’nın lafzına ve ruhuna aykırı bir şekilde kurulmuş bu Hükûmete güven duymadığımızı ifade ettik. Sizin ortağınızla blok oluşturduğunuz da içinde. Anlatabildim mi?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Yanlış anladılar, yanlış.

OKTAY VURAL (Devamla) – Yani, sizin, blok oluşturduğunuzu söylediğiniz... Ha, siz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak siz HDP'yle blok oluşturmuşsanız, o sizin bileceğiniz bir iş. Biz meseleye böyle bakmıyoruz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Yanlış anlamışlar, yanlış. Tuzak kurulmuş.

OKTAY VURAL (Devamla) – O bakımdan, bugün geldiğimiz bu noktada bunun bu temelleri neye dayalıdır, onu siz değerlendireceksiniz ama biz böyle bir tavır içerisinde olmadık, olmadığımızı da açıkça beyan ettik, açık yüreklilikle ifade ettik. Şimdi, geldiğimiz bu noktada “Kürt sorunu” diyerek yeni bir çözüm ortaklığı için bir arayış olup olmaması da sizin değerlendirmenizdir.

Milliyetçi Hareket Partisinin HDP'nin siyasi amaç hedefleriyle ilgili hiçbir birlikteliği yoktur, olmayacaktır. Böyle bir blokla ilgili bir değerlendirme ancak kendilerini tarif eder. Sizin bu bloğun sonu nereye gider, onu da doğrusu bilemiyorum.

Hepinize hayırlı akşamlar diliyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) TEZKERELER (Devam)

8.- *Başbakanlığın, Türkiye'nin Ulusal Güvenliğine Yönelik Terör Tehdidi ve Her Türü Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türü Tedbiri Almak, Irak ve Suriye'deki Tüm Terörist Örgütlerden Ülkemize Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek ve Kitlesel Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Ulusal Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak İçin Hudut, Şümül, Miktar ve Zamanı Hükümetçe Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Gerekliğinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Yabancı Ülkelere Gönderilmesi, Yabancı Silahlı Kuvvetlerin Türkiye'de Bulunması ve Bu Kuvvetlerin Hükümetin Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Hükümet Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Gerekli Düzenlemelerin Yapılması için Türkiye Büyük Millet Meclisinin 02.10.2014 Tarihli ve 1071 Sayılı Kararıyla Hükümete Verilen Bir Yıllık İzin Süresinin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca 02.10.2015 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Daha Uzatılmasına Dair Tezkeresi (3/12) (Devam)*

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Alpaslan Kavaklıoğlu, Niğde Milletvekili.

Buyurun Sayın Kavaklıoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ALPASLAN KAVAKLIOĞLU (Niğde) – Sayın Başkan, yüce Meclisin değerli üyeleri; Irak ve Suriye'den ulusal güvenliğimize yönelik terör tehdidinin ve saldırılarının ortadan kaldırılması amacıyla gerektiğinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin sınır ötesi harekât ve müdahalelerde bulunabilmesi için 2 Ekim 2014 tarihli ve 1071 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla Hükümete verilen izin süresinin Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca, aynı kararda belirlenen ilke ve esaslar dâhilinde 2 Ekim 2015 tarihinden itibaren bir yıl uzatılmasına ilişkin tezkere üzerinde AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sözlerime başlarken çocuk, yetişkin, kadın, erkek, sivil, asker, polis demeden vatandaşlarımızın canına kasteden, vatanımızın huzur ve güvenliğini tehdit eden hain terör örgütünü şiddetle lanetliyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Niye oturdun pazarlık yaptın kaç senedir? “Çözüm süreci, çözüm olacak, silahları bırakacak.” diye milleti kandırdınız. Şimdi ne anlatıyorsunuz?

ALPASLAN KAVAKLIOĞLU (Devamla) – Ülkemizin birliği ve beraberliği, huzuru için görev yaparken terör örgütünün hain saldırılarında hayatlarını kaybeden şehitlerimizi ve vatandaşlarımızı rahmetle anıyorum.

Yine bu sabah saatlerinde terör örgütünün hain yüzünü Mardin Dargeçit'te bir kez daha gördük. Vatan için canlarını feda eden, şehadet şerbeti içen kahraman polis memurlarımıza Allah'tan rahmet, onları yetiştiren ailelerine, emniyet mensuplarımıza ve milletimize sabır ve başsağlığı diliyorum.

Hain terör odaklarının hesaplarını bozacak tek yol milletimizin sağduyusunu, millî birlik ve beraberliğini her şeye rağmen korumasıdır.

Hâlen canı pahasına terörle mücadele eden kahraman vatan evladına da şükranlarımı sunuyorum.

Konuya girmeden önce bir şey üzerinde durmak istiyorum. Bu terör meselesini milletimizle, Meclisimizle, güvenlik teşkilatlarımızla entegre bir şekilde çözmeye çalışan Hükûmetimize özellikle MHP Grubu tarafından ağır bir şekilde yüklenilmesini haksızlık olarak görüyorum. Ayrıca, bir hazımsızlık söz konusu. Sayın Cumhurbaşkanımızın, milletin doğrudan oylarıyla, yüzde 52 oyuyla Cumhurbaşkanlığı makamına çıkmasını, milletimizin ve devletimizin birliğini ve beraberliğini temsil etmesini, ordumuzun Başkomutanı olmasını da hazmetmek lazım. Bu hazımsızlığı da anlayabilmiş değilim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VEDAT BAYRAM (Niğde) – Başkomutan muhtarları topluyor, orduyu toplayacağına muhtarları topluyor.

ALPASLAN KAVAKLIOĞLU (Devamla) - Değerli milletvekilleri, yanı başımızdaki Suriye ve Irak'ta yaşanan kaos ve istikrarsızlık ortamının getirdiği sorunlar nedeniyle güney kara sınırimız boyunca ulusal güvenliğimize dönük risk ve tehditler ciddi boyutlara ulaşmıştır. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinden çıkan kararlar da bunu teyit etmektedir. DEAŞ tehdidi her iki güney komşumuzda da ortadadır. PKK terör örgütü unsurlarının varlığını sürdürdüğü de bilinmektedir. Son dönemde yaşanan gelişmelerle bir kez daha görülmüştür ki iki ülke arasındaki sorunlardan en fazla etkilenen ülkelerin başında Türkiye gelmektedir.

Hemen yanı başımızda tarihin en büyük insanlık dramlarından biri yaşanıyor. Bugün Suriye'de devam eden kaos, istikrarsızlık ve yıkımın beşinci yılındayız. Esad rejimi İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana benzeri görülmemiş bir barbarlıkla insanları kadın, çocuk, yaşlı demeden katletmeyi sürdürüyor. Daha çok değil, Şam kırsalının en büyük mahallelerinden Duma'da 16 Ağustos günü bu kanlı savaş ortamında kıt kanaat geçinen insanlar pazar alışverişlerini yaparken tepelerine rejimin bombaları yağdı. Yaralıları kurtarmaya gelenlerin üzerine rejim bu kez, ikinci kez bir bomba yağdırdı. Tümü sivil, çoğunluğu kadın ve çocuk olmak üzere 200'e yakın kişi hayatını kaybetti. Bunun insanlıkla, dinle, kültürle ve her şeyden ötesi ahlakla bağdaşan bir tarafı var mıdır? Uluslararası toplum buna sessiz kalabilir mi? Maalesef kalabiliyor ancak Türkiye'nin buna sessiz kalabilmesi mümkün değildir. Suriye, Türkiye için uzaktan bakılıp üzüntü duyacağı bir ülke değildir. 900 kilometre kara sınırını paylaştığımız Suriye, Türkiye'nin Orta Doğu'ya açılan en büyük kapısıdır. Suriye toplumu, bizimle aynı kültürü ve aynı değerleri paylaşmaktadır.

Atalarımız, ortak coğrafyamızda düşmana karşı asırlarca birlikte mücadele ettiler, köklü tarihimizi birlikte yazdılar. Biz, Suriye kan ağlarken diğer birçok ülke gibi Suriye'yi kaderine terk edemedik. Bu nedenle AK PARTİ Hükûmeti, Suriye'de yaşananlara, başından beri, bir kardeş diğer bir kardeşin yaşadığı trajediye nasıl bakıyorsa öyle baktı. Hemen yanı başımızda acı çeken, zulme uğrayan kardeşlerimizin bir an önce huzur ve sükûna kavuşması için Türkiye olarak vicdan sahibi bir ülke duyarlılığı sergiledik.

Son beş yılda Suriye'de 300 bin kişi öldü ve ülke enkaz hâline getirildi. DEAŞ başta olmak üzere terör örgütleri ülkede kol geziyor. Türkiye'de yaklaşık 2 milyon Suriyeli kardeşimize ev sahipliği

yapıyoruz. Bu vahim tablonun ortaya çıkmasının yegâne sebebi Esad rejimidir. Kendi bekasından başka hiçbir şeyi düşünmeyen rejim, Suriye’yi derinden parçalamakla kalmamış, çevre ülkeler için de büyük risk ve tehditler yaratır hâle gelmiştir ve Suriye yönetilemez hâle gelmiştir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, bu risk ve tehditleri en yakından hisseden ülkedir. Ayn El Arap’ta PYD, YPG ile DEAŞ arasındaki çatışmalarda...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – “Kobani, Kobani...” Ne Ayn El Arap’ı?

ALPASLAN KAVAKLIOĞLU (Devamla) – ...yalnızca bir hafta sonunda 200 bin kişiyi ülkemize kabul ettik, bir hafta sonunda 200 bin kişiyi Türkiye’de kabul ettik.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – “Kobani, Kobani...” Bütün dünya “Kobani” diyor oraya.

ALPASLAN KAVAKLIOĞLU (Devamla) – Yine, Telabyad’da yaşanan olaylarda iki günlük süre içinde çatışmalardan kaçan 24 bin kişi ülkemize alındı. Bizim iki gün içinde kabul ettiğimiz bir nüfusu, Avrupa ülkeleri beş yıldır kabul edebilmiş değil. Bunu üstümüzdeki yükün anlaşılması için vurguluyorum. 80 bin Suriyeli öğrenci bugün Türkiye’deki kamplarda eğitim ve öğretime devam etmektedir.

PERVİN BULDAN (İstanbul) – Bir tanesi Bodrum sahilinde can verdi, çocuk!

ALPASLAN KAVAKLIOĞLU (Devamla) - 60 bin Suriyeli bebek Türkiye’de dünyaya geldi, bunlar sıradan gelişmeler değildir. Bunlar bir milletin kardeşleri için nasıl seferber olduğunu gösteren tarihte eşi benzeri görülmemiş emsallerdir.

Sayın milletvekilleri, Suriye kaynaklı olaylar nedeniyle bugüne kadar 150’den fazla vatandaşımız hayatını kaybetti. Bu vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, ailelerine sabır ve başsağlığı diliyorum.

Bariş ve ahlakın sembolü olan İslam dinini lekeleyen DEAŞ başta olmak üzere aşırı terör örgütleri, ulusal güvenliğimizi doğrudan tehdit eder hâle geldiler. Suriye’deki mevcut tabloya baktığımızda bu tehditlerin kısa süre içinde bertaraf edilmesini beklemek gerçekçi olmayacaktır. Türkiye, DEAŞ’la mücadele için oluşturulan küresel koalisyonun başından beri aktif bir üyesi oldu. Koalisyon çatısı altında Amerika Birleşik Devletleriyle ikili iş birliğinde DEAŞ’la mücadeleyi derinleştiriyoruz ancak bu uzun soluklu bir mücadeledir.

Her şeyden önce, ulusal güvenliğimizin teminatı için gerekli tüm tedbirleri almalı ve mevcut kaos ortamında sürekli teyakkuzda bulunmalıyız. Ülkemizin çıkarları, güvenliği ve huzurunun korunabilmesi için müttefiklerimizle akılcı bir çerçevede iş birliğini sürdürmeliyiz.

Değerli milletvekilleri, diğer bir taraftan, komşumuz Irak’ın istikrarsızlığı ve burada terör örgütlerinin üs bulması, komşusu olarak bizi doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle, Irak’ta istikrar ve iç barışın kalıcı bir şekilde tesis edilmesine çok önem veriyor, bu yönde Irak içinde ve uluslararası mahiyetteki çabaları destekliyoruz.

Irak Hükûmeti ve uluslararası koalisyonun bir yıla yakın bir süredir devam eden çabalarına rağmen, DEAŞ, Irak’ta geniş bir coğrafyayı işgal altında tutmaya devam etmekte, güç ve etkinliğini korumaktadır. Irak Hükûmetinin dışlanmış kesimleri kazanma ve ulusal uzlaşi yolunda somut adımlar atması hâlinde sorunlara daha hızlı ve kalıcı çözümler bulunabileceğine inanıyoruz. Bu çerçevede, Türkiye, Irak Hükûmetinin atacağı kapsayıcı ve kucaklayıcı adımları desteklemeye devam edecektir.

Değerli milletvekilleri, bilindiği gibi, DEAŞ, ilk günden itibaren öncelikli olarak Türkmen soydaşlarımızı ve onların yaşadıkları bölgeleri hedef almıştır. Krizden en fazla etkilenen toplulukların başında Türkmen kardeşlerimiz gelmektedir. Bu bakımdan, DEAŞ terör örgütüyle mücadelenin başarılı olması, en başta Türkmenlerin selameti için önem arz etmektedir. Hükûmetin Türkmenlerin Irak’taki

mevcudiyetinin ve güvenliklerinin sağlanması için gerekli desteği geçmişte olduğu gibi bundan sonra da sağlamaya devam edeceğine inanıyoruz. Aralarında on binlerce Türkmen'in de bulunduğu, yerlerinden edilmiş Iraklılara toplam 760 tırdan fazla insani yardım malzemesi gönderilmesi ve ayrıca Irak'ın kuzeyinde 3 adet barınma kampı kurulması için yaptıkları başarılı çalışmalarından dolayı başta AFAD, Kızılay, Dışişleri Bakanlığımız ve STK'lar olmak üzere ilgili kuruluşlarımıza teşekkür ediyorum ve kutluyorum. Iraklılara içinden geçtikleri kriz döneminde ihtiyaç duydukları insani yardımın sağlanması hususunda uluslararası toplumun da üzerine düşen görevi yerine getirmesi için daha fazla çaba göstermesi gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, Irak'ta tek terör örgütü DEAŞ değildir, PKK terör örgütü, otuz yıldır Irak topraklarını ülkemize yönelik terör saldırıları için üs olarak kullanmaktadır. Bu hususta duyduğumuz rahatsızlık gerek Irak gerekse Irak Kürt bölgesel yönetimi makamlarına iletilmektedir. Her ülkenin teröre karşı gereken tedbiri alması uluslararası hukukun gereğidir. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 24 Eylül 2014 tarihli ve 2178 sayılı Kararı'nda da terörizmin ne tür ve ne görünümde olursa olsun, uluslararası barışa ve güvenliğe en büyük tehdit olduğu belirtilmiştir. Terör eylemi bir suçtur ve faili, bahanesi ne olursa olsun, bu, suçu hiçbir zaman ve hiçbir yerde haklı çıkaramaz. Bu suça karşı Birleşmiş Milletler üyesi ülkelerin birlikte mücadele vermesi ve terörle mücadelede iş birliği yapması bir görevdir. Bütün ülkeler uluslararası hukuka, temel hak ve hürriyetlere ve hukukun üstünlüğüne uygun olarak teröre karşı mücadele için her türlü tedbir alınacaktır. Türkiye olarak, Irak'taki terör örgütlerinin ülkemize yönelik saldırılarına son verilmesini sağlamak amacıyla her türlü tedbiri almaktayız.

Bilindiği üzere, terör örgütünün ülkemize yönelik saldırılarının artması üzerine, daha önce alınan yetki tezkeresi çerçevesinde Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından meşru hakkımızı kullanarak PKK terör örgütünün Irak'ın kuzeyindeki bazı kamplarına yönelik hava harekâtları düzenlendi. Bu hava harekâtları, uluslararası hukuk çerçevesinde millî egemenliğimizi korumaya yönelik meşru adımlar olup, başta Birleşmiş Milletler ve NATO olmak üzere uluslararası kuruluşlar ile dost ve müttefik ülkelere bilgilendirmeler yapılmıştır. Operasyonların ülkemizin ve milletimizin güvenliği ve huzurunu temin etmekten başka bir amacı yoktur, bundan sonra da bu amaçla uygulanmaya devam edecektir.

Şunu da özellikle vurgulamak gerekir ki, DEAŞ ve PKK tehdidi sürdüğü müddetçe uluslararası yükümlülüklerimize de riayet ederek gereken önlemleri almayı sürdüreceğiz.

Değerli arkadaşlar, Türkiye, savaş isteyen değil, bölgesinde barış isteyen bir ülkedir. Geçmişte olduğu gibi günümüzde de bir yandan millî menfaatlerimizi gözetken, diğer yandan bölgemizin barış ve istikrarına katkı sunan politikaları izlemeye devam etmekteyiz.

Ülke olarak hassas noktamız ulusal güvenliğimizdir. Sınır güvenliğimizi tehdit eden gelişmelere hazırlıklı olmamız gerekliliği kimsece sorgulanamaz. Türkiye, Irak ve Suriye sınır hatlarında bütün tedbirlerini işte bu ihtimali göz önünde bulundurarak aldı, askerî hazırlığını da bu ihtimal doğrultusunda tamamladı. Sınır hattımızda bir fiilî temas ortaya çıkarsa, Türkiye'nin bunun gereğini tereddütsüz yerine getirecek kudret ve kabiliyette olduğundan hiç kimsenin en ufak bir şüphesi olmamalıdır. Bu kararlılık, bütün taraflarca, muhatapların tümü tarafından çok iyi anlaşılmalıdır.

Suriye ve Irak arasında tehdit ayrımı yapmanın zorlaştığı bir dönemdeyiz. Olası operasyonların bütünlük arz etmesi gerekmektedir. Bu nedenle ilk olarak 2007 yılında kabul edilen ve 6 defa uzatılan Irak tezkeresi ile 2012 yılında kabul edilen ve 1 defa uzatılan Suriye tezkeresinin 2014 yılında olduğu gibi bugün de tek bir tezkere hâlinde kabulü zaruri hâle gelmiştir.

Sayın Başkan, yüce Meclisin değerli üyeleri; çıkarttığımız tezkerelerin amacı hiçbir zaman askerî bir müdahalede bulunmak olmamıştır. Toprak bütünlüğümüze, millî beraberliğimize ve ulusal egemenliğimize yönelik tehditleri bertaraf etmek için irademizi ortaya koymak ve ülkemizin bölgesinde caydırıcı etkisini de kullanarak istikrar ve güvenliğe katkıda bulunmak olmuştur. Bu amaç bugün de aynıdır.

Bu tezkerenin kabulü, ulusal güvenliğimizin olduğu kadar uluslararası hukuktan kaynaklanan bir yükümlülüğümüzdür. Irak ve Suriye kaynaklı tehdit ve risklerin giderek arttığı bu dönemde de yüksek takdirlerinize sunulan tezkerenin kabul edilmesi, ülkemizin bu risklere gerektiğinde hukuk temelinde ve haklı olarak zamanında ve etkin biçimde karşılık vermesi bakımından bir zorunluluktur.

AK PARTİ Grubu olarak, Meclis Başkanlığına sunulan, Hükûmete ulusal güvenliğimize karşı gelebilecek tehditlere karşı, gerektiğinde kullanılmak üzere yetki verecek tezkereyi destekliyoruz. Yüce Meclisimizin, bir yıl süreyle Türk Silahlı Kuvvetlerinin Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca yabancı topraklara gönderilmesi ve görevlendirilmesi esasını içeren ve gerektiğinde kullanılmak üzere askerî operasyon yapılması için Hükûmete izin veren bu tezkereye destek verileceğine, bu konuda bir dayanışma ve bütünlük sergileneceğine inanıyorum.

Tezkerenin ülkemizin birliğine, beraberliğine, bütünlüğüne, huzuruna ve güvenliğine katkı sağlaması temennisiyle hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, gruplar adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi şahıslar adına ilk söz, Manisa Milletvekili Sayın Özgür Özel'in. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi bir kez daha sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Başbakanlığın Irak ve Suriye'yle ilgili, geçen yıl birleştirerek Meclise sevk ettiği ve Ekim 2014 günü kabul edilen tezkerenin bir yıl süreyle uzatılmasını görüşüyoruz.

Parlamentoda yaklaşık üç aydır yaşanan büyük kriz bir yandan, bir yandan ülkede yaşanan anayasal kriz. Ama ülkenin dört bir yanında anaların yüreğine ateş düşüyor. Anaların yüreğine düşen bu ateş daha sonra 70 milyonun yüreğine düşüyor. Suruç katliamında 20 Temmuz 2015 günü 34 evladımızı kaybettik, sadece basın açıklaması yapmak ve orayla dayanışma için orada bulunuyorlardı. Sayın Başbakan Ahmet Davutoğlu bir çağrıda bulundu “Ortak bir deklarasyon yayınlayalım.” diye. Bu çağrıya olumlu cevap verdik Cumhuriyet Halk Partisi olarak çünkü teröre karşı atılacak her türlü ortak adımın içinde olmak Cumhuriyet Halk Partisinin en temel prensiplerinden bir tanesi. Ama bununla yetinmeyelim dedik, sadece deklarasyon yetmez. Her şeyin çözüm yerinin yüce Meclis olduğunu savunan bir parti olarak dedik ki: “Bu çatı altında bir araştırma komisyonu kuralım.” Terörü ve nasıl bitirebileceğimizi, bu akan kanı ve gözyaşını nasıl durdurabileceğimizi hep beraber konuşalım. Sonucu biliyorsunuz, Adalet ve Kalkınma Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisinin oylarıyla reddedildi.

Geçen sene, bundan on bir ay önce, tezkere geçtikten sonra Türkiye'deki iklim: Akşam gazetesi “Terörle Sınırsız Mücadele”, Takvim “İki Dakikaya Oradayız”, Yeni Şafak “Savaş Değil Güvenlik”, Vatan “İŞİD'e Gözdağı”, Star “Tezkere Çözüme Zarar Vermez” ve Sabah “Tezkere Çözümü Garanti Altına Aldı.” Şimdi bir soru var ortada: 7 Hazirana kadar çözüm ve barış diyenler, ne oldu da şimdi savaş diyorlar? Bilmiyorum, bu soru tanıdık geliyor mu? Cumhuriyet Halk Partisi olarak şunu soruyoruz? Elinizde yetki, geçen seneki tezkere. Dünyanın sayılı silahlı kuvvetleri emriniz altında, tek başına iktidar gücü ve sarayda oturan başkomutan. Sonuç? Suruç'ta 34 gencin ölmesiyle başlayan, sonra Türkiye'nin dört bir yanını saran ateş çemberi. Bir yanda İŞİD, bir yanda PKK, ağlayan analar ise dört bir yanda.

İŞİD tehlikesiz görülmeseydi, Sayın Davutoğlu tarafından “Öfkesi birikmiş gençler” diye tabir edilmeseydi, MİT tırlarını durduranlar, arayanlar, hatta haber yapanlar hapishanede tutulup İŞİD’den sadece 3 hükümlü Türkiye Cumhuriyeti hapishanelerinde duruyor olmasaydı ve Adıyaman ile Rakka arasına ambulans seferleriyle İŞİD militanları taşınıyor olmasaydı... Ve elbette ki Sayın Genel Başkanımızın geçen sene, bu tezkereden sonra Sayın Davutoğlu’na söylediği söz: “CHP, tezkereye Hükûmetin İŞİD’le mücadele yerine hedef kaydırması ve bu ülkeyi büyük bir savaşa sürüklemesi niyeti taşıması nedeniyle karşı çıkmıştır. Bugün ise Hükûmeti tekrar akliseline davet etmekteyim. Şu çağrıda bulunuyorum: Gelin, askerimizin kara harekâtını Kobani’nin kurtarılması ve İŞİD’in buradan püskürtülmesi hedefiyle sınırlayalım. Böyle bir tezkereyi getirin, Meclisten hemen yarın geçirelim. Böylece halkımızın akrabalarını İŞİD gibi bir terör örgütünün öldürmesine izin vermeyelim ve tüm Suriyelilerin evlerine salimen dönmelerini bizzat biz gerçekleştirelim.” “Ortak deklarasyon” diyen, “ortak akıl” diyen Sayın Davutoğlu’nun cevabını hatırlıyorsunuz, bir kez de ben tekrarlayacağım: “Kılıçdaroğlu bilsin ki onun aklına ihtiyacımız yok. Sadece sussun. Onun fikrine de, aklına da ihtiyacımız yok. Türkiye gerekeni yapacak kudrettedir.”

Şimdi gelinen noktada Türkiye gerekeni yapacak kudrette ve geçen seneden bugüne, içinde geçen sefer 1 kez “İŞİD”, 15 kez “Suriye” kelimesi geçen tezkereden bugünkü tezkereye gelmiş durumdasınız. Ama bir kez daha önemle ve ciddiyetle vurguluyorum: Alacağınız bu tezkere bu Meclisten geçtikten sonra -irade öyle tecelli ederse- Suriye’ye gidip güvenli bölge falan orada ortaya koyamazsınız, Suriye’yle bir savaşa giremezsiniz, komşunuzu işgal edemezsiniz, toprak bütünlüğüne saygı duymak ve alacağınız her türlü karar, atacağınız her türlü adımda uluslararası meşruiyeti aramak durumundasınız.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – “Hayır” de o zaman, kimi inandırılıyorsunuz?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – “Evet” deyince bu olacak zaten.

SALİM USLU (Çorum) – O zaman “hayır” deyin, “hayır” de o zaman.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Değerli milletvekilleri, ülkemizin çok zor günlerden geçtiğini hepimiz biliyoruz. Fırtınalı bir denizin ortasında dalgalar kabarıyor, gemi su alıyor ve hepimiz aynı geminin içindeyiz. Bugün bu ülkenin en son ihtiyaç duyduğu şey bir seçime gitmektir. Bugün seçime gitmeyle ilgili, 2 milyarlık seçim maliyeti, 25 milyarlık kur zararı, hepsi bir yana, bir ülke için en önemli maliyet zaman kaybı ve evlatlarının kaybıdır. Bu yüzden, bu seçimi vatandaş istiyor mu? Hayır.

SALİM USLU (Çorum) – İstiyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Seçmen istiyor mu? Hayır.

SALİM USLU (Çorum) – İstiyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – İş adamları, piyasalar? Hayır. Yahu, milletvekilleri istiyor mu, Allah için? Hayır. Ama bu ülkede bu seçimi sadece ve sadece bir kişi istedi, hatta adını bile kendisi koyarak bir tekrar seçimi gündeme getirdi.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Nereden o kararı veriyorsun?

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Şimdi, unutmayın arkadaşlar, sizi bu kapıdan içeriye, listelerinizin yazılış biçimi değil -ben bizimkileri anlatsam kibre girer, parti içi demokrasi- ama sizi bu kapıdan içeriye ne olursa olsun millî irade, halk iradesi sokmuştur. Birazdan bu kapıdan çıkıp gideceksiniz Sezen Aksu’nun şarkısında olduğu gibi ve çok önemli bir kısmınız bir daha geri gelmeyecek. (CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bir söyle duysunlar.

HÜSNİYE ERDOĞAN (Konya) – Vatan millet sağ olsun.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Sen mi yazıyorsun listeleri?

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Nereden biliyorsun? Millet ne derse o olur.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sizi bu kapıdan içeriye halk iradesi soktu, millî irade soktu, peki, hangi irade sizi bu kapıdan dışarıya çıkarıyor?

Şu kadarını söyleyeyim: Bir tezkere var elimizde, geçen sene 2 Ekimde geçmiş, bir aya yakın süresi var. Bu tezkereyi niye bugün görüşüyoruz? Grubunuz 110 milletvekili imzasıyla sizi niye toplantıya çağırdı?

FAYSAL SARIYILDIZ (Şırnak) – Siz niye “evet” diyorsunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Siz niye “evet” diyorsunuz?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Anlamadım ben, “evet” mi diyorsunuz, “hayır” mı diyorsunuz?

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – 1 Ekim günü Anayasa’ya göre bu Parlamento otomatikman toplanacak ve geçen sene olduğu gibi bu tezkereyi buradan geçirebilirdik ama 18 Eylül günü, sizin deyiminizle “Büyük Usta”nın size büyük bir sürprizi var arkadaşlar, bunu bilin. (CHP sıralarından alkışlar) Ve işte bu yüzden büyük usta, listeleri yapıp da 18 Ekim günü teslim ettikten sonra...

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – 18 Eylül...

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – 18 Eylül günü... 1 Ekim günü bu Meclis burada toplanmasın diye partinizin kurmayları muhalefet partileriyle uzlaşma arayışı içindeler, reddediyoruz. Ve “1 Ekim günü toplansak dahi sadece standart seremoniden sonra otomatikman tatile girelim mi?” diye arayış içindeler, reddediyoruz, hayır diyoruz. 18 Ekim listeleri çıksın. 18 Ekim gününde...

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – 18 Eylül...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Düzelt, düzelt.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – 18 Eylül gününde listelerde olmayacak arkadaşlar, sizlere sesleniyorum. Bugüne kadar hep mağdurun ve mazlumin yanında olduk, sizin de yanınızda olacağız. Cumhuriyet Halk Partisi varsa herkes için var. (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – O sizde olur sizde, o sizde olur.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Göreceğiz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – O sizde olur, bizde olmaz, sizde olur. O sizde olur, başka yerde olmaz.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Şimdi, biz 1 Kasımdan sonra buraya gelecek milletvekillerinin yeniden oluşacak millî iradeyle ayrılıkları değil, birliktelikleri, tek bir kişinin menfaatini değil, ülkede yaşayan herkesin ortak menfaatlerini savunacak, sadece koltuklarıyla, parmaklarıyla değil, vicdanlarıyla, akıllarıyla, insaflarıyla milletvekilliği yapacak, kimsenin kurşun askeri, hiçbir sarayın bekçisi değil, demokrasinin ve halk egemenliğinin bekçisi ve askeri olacak, yolsuzlukları örtterek değil, yolsuzlukların üstüne cesaretle gidecek vicdana sahip olacak, namuslu, dürüst milletvekillerinin tekrar bu kapıdan gireceğini, bu kapılardan içeri gireceğini düşünüyoruz, buna inanmak istiyoruz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Sorun yok, sorun yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Ve şimdi bir resim göstereceğim...

ZEHRA TAŞKESEN LİOĞLU (Erzurum) – Bize değil, o tarafa...

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Ama şu kadarını söyleyelim; bugün göstereceğim bu resim, biraz önce Sayın Grup Başkan Vekilimizin de gösterdiği bu resim, dünyanın dört bir yanında bu tip fotoğrafları göstermeyen basın-yayın kuruluşları tarafından dahi bugün manşet yapıldı.(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Hocam, sen de ona ortak olacaksın Özgür Hocam.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bugün gelinen noktada bununla ilgili...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özel, iki dakika ilave süre veriyorum.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – O çocuğun durumuna ortak olacaksın.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bu resimden rahatsız olmayın, bu resim bütün dünyanın ve hepimizin vicdanlarını kanattı. Şu kadarını söyleyelim, hani biz Suriye’ye kucak açıyorduk. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Şunu sorgulayın, bu ülkenin göçmen politikasını sorgulayın. Bu insanların niçin Bodrum’dan şambrellere, botlara binip o sizin “yaşanmaz durumda olduğu” diye tasvir ettiğiniz Yunanistan’a, Yunan adalarına kaçması gerekiyor.

SALİM USLU (Çorum) – Esad’a sor.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Eğer burada yaşamıyorlar, ölümü göze alarak Türkiye’den gidiyorlarsa Suriyelilere söylediğiniz onlara sahip çıkmayla ilgili iddianızda da sorun var. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – “Suriyelileri Suriye’ye göndereceğiz.” diyenlere sor.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bu resim bütün Parlamente’ye, sadece size değil, Cumhuriyet Halk Partisine, Milliyetçi Hareket Partisine ve Halkların Demokratik Partisine sorumluluk yüklüyor, vicdanlara sorumluluk yüklüyor.

SALİH KOCA (Eskişehir) – O tarafa bak.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bu resmi çıkarırken Tayyip Erdoğan’ı mı eleştirecek diye düşünenler, vicdanınızı eleştiriyorum, ortak vicdanımızı eleştiriyorum. Bunların yaşanmaması için hepimizin üzerine düşen sorumluluklar var. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Bunları yaşamamamız için “Hayır.” demek geriyor. Suça ortak olacaksın hocam!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bu yaptığınız, bu yapılan işlerin tamamı... Türkiye’de kıyılara cansız bebek bedenlerinin vurmaması için, artık bir inattan vazgeçmek gerekiyor.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Bu suça ortak olma!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Hatalı dış politikadan, hatalı Suriye politikasından ve gerçekçi olmayan, samimi olmayan, gerçekte ortada olmayan göçmen sığınmacı politikasından -tekrar tekrar eleştirerek söz ediyorum- vazgeçmek ve bunu yenilemek gerekiyor. Türkiye’ye sığınmış 1 milyon 800 bin kişinin Türkiye’de barınamayıp botlarla ölüme yolculuğa çıkmasından bu Parlamente’deki bütün milletvekilleri sorumludur.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Biz sorumlu değiliz, ne sorumlusu?

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Biz değiliz.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – “Evet” diyenler sorumludur.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Bu politikaya karşı çıkanlar sorumlu değildir.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Bizi ortak etmeyin kendi sorumluluğunuza.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bu konuda sizi sorumluluğunuza davet ediyorum.

Hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Önümüzdeki dönemde bu Parlamentonun...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – “Evet.” diyenler sorumludur.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - ...halkın iradesi dışında hiçbir kimseden talimat almayacak yürekli 550 vekilden oluşmasını temenni ediyorum. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

İLKUNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Zaten öyle şu anda.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – “Hayır” demenizi bekliyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şahısları adına ikinci söz İstanbul Milletvekili Sayın Şirin Ünal’ın.

Buyurun Sayın Ünal. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2 Ekim 2014 tarihli Irak ve Suriye tezkerelerinin bir yıl daha uzatılması hakkında söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, yaşadığımız terör saldırılarında hayatını kaybeden kahraman askerlerimize, polislerimize, vatandaşlarımıza, güvenlik güçlerimize Allah’tan rahmet, yakınlarına sabır diliyorum.

Şehitlerimizin hatırası ve emaneti, omuzlarımızda kutsal bir görev olarak ebediyete kadar sürdürülecektir.

Yine bu saldırılarda yaralanan güvenlik mensuplarımız ile tüm vatandaşlarımıza acil şifalar diliyorum.

Bu terör faaliyetlerini gerçekleştiren örgütlerin ardında bulunan güçler kim olursa olsun hepsini lanetliyorum. AK PARTİ Grubu adına en kararlı mücadeleyi sürdüreceğimizi bir kez daha sizlerle paylaşmakta fayda görüyorum.

Köklü tarihî, kültürel ve insani bağları paylaştığımız ve 911 kilometre ortak kara sınırına sahip olduğumuz Suriye’de 2011 yılı Mart ayından bu yana devam eden ve çok sayıda masum insanın hayatına mal olan olaylar gerek Suriye’nin gerek ikili ilişkilerimizin gerekse bölgemizin gündemini yeniden belirlemiştir. Suriye’nin toprak bütünlüğünün ve birliğinin korunması, ülkede akan kanın durması ve Suriye halkının meşru taleplerinin karşılanması yolunda demokratik reform ve dönüşüm sürecinin barışçıl bir şekilde sonuçlandırılması, Suriye’deki gelişmeler karşısında ülkemizin ilk günden bu yana izlediği politikanın temel unsurlarını oluşturmaktadır.

Öte yandan, güçlü tarihî bağlara sahip olduğumuz komşumuz Irak’ın toprak bütünlüğünün korunması, güvenlik ve istikrarının tesisi, iç barışının sağlanması, ülkenin ekonomik refaha kavuşması, bölge açısından güvenlik ve refah üretebilen bir devlet hâline gelmesi, komşularıyla ve uluslararası toplumla yeniden bütünleşebilmesi, Irak’a yönelik dış politikamızın temel parametrelerini oluşturmaktadır. Aynı zamanda, Türkiye, Irak’ın tüm kesimleriyle gelişen ilişkileri çerçevesinde Irak Kürt bölgesiyle de her alanda yakın iş birliği içinde bulunmaktadır. Ancak, Irak’ın herhangi bir kesimiyle kurduğumuz ilişkiler, bu ülkenin başka bir kesimiyle ilişkilerimizin alternatifi değildir.

Türkiye, Irak’ın toprak bütünlüğüne, siyasi birliğine ve egemenliğine saygı duymakta ve Iraklı tüm kesimlerle ilişkilerini Irak Anayasası’na ve uluslararası hukuka uygun şekilde yürütmektedir.

Türkiye, Irak'ın kurucu unsurları arasında yer alan ve Irak'la arasında bir dostluk köprüsü olarak addettiği Türkmenlerin durumunu yakından takip etmeye devam etmektedir. Türkiye, Irak halkının ayrılmaz bir parçası olarak Türkmenlerin Irak'ın yönetiminde daha fazla yer edinmeleri gerektiği görüşünde olduğunu her vesileyle dile getirmektedir.

Değerli milletvekilleri, Suriye'deki ihtilafın başlangıcından önce halkın demokrasi, hürriyet, insan hakları, dürüst yönetim ve hukukun üstünlüğü gibi evrensel değerlere sahip olma özlemi karşısında gerekli adımların atılması ve reformların zamanında gerçekleştirilerek geçiş sürecinin sağlıklı bir şekilde tamamlanması amacıyla Suriye'deki yönetime her seviyede defalarca samimi telkinlerde bulunulmuştur. Ancak, bu çabalarımıza rağmen Esed rejimi, halkın meşru taleplerini silah zoruyla bastırmaya çalışarak ülkeyi gün geçtikçe daha da derinleşen bir bunalıma sürüklemiştir. Fiilen meşruiyetini kaybetmiş bulunan ve sivil halka karşı kimyasal silah kullanılması da dâhil olmak üzere iktidara tutunmak için her yola baş vurmakta beis görmeyen rejimin ayırım gözetmeksizin sürdürmekte olduğu şiddet eylemleri sonucunda 200 binden fazla Suriyeli hayatını kaybetmiştir. Bu sayı her geçen gün artmaya devam etmektedir.

Komşumuz Irak'ın toprak bütünlüğünün, millî birliğinin ve istikbalinin korunmasına büyük önem atfeden Türkiye, terör gruplarının Irak'taki mevcudiyetine ve bunun doğurduğu tehditlere karşı askerî, siyasi ve diplomatik tedbir ve girişimlerini artırarak sürdürmek durumundadır. Diğer taraftan Suriye'de rejimin beşinci yılına giren şiddet politikalarının insani, bölgesel güvenlik ve istikrar bakımından yol açtığı risk ve tehditler artmaktadır. Esed rejimi sivilere yönelik saldırılarını ayırım gözetmeksizin ve her türlü ağır silaha başvurmakta beis görmeksizin sürdürmektedir. Ayrıca meşruiyetten yoksun iktidarını idame ettirmek amacıyla terör gruplarına destek vermekte, etnik ve mezhepsel aidiyetleri istismar etmek suretiyle toplumsal farklılıkları fiilî çatışmaya dönüştürmektedir. Suriye rejiminin özellikle ülkemize yakın bölgelerde faaliyette bulunmalarını teşvik ettiği PKK, PYD gibi terör örgütlerinin nüfuz arayışları çerçevesinde gerçekleştirdikleri eylemlerin neden olduğu güvenlik bunalımı derinleşmektedir. Esed rejiminin desteklediği ve iş birliği sayesinde Suriye'deki faaliyetleri için uygun zemin bulan söz konusu terörist gruplar eylemlerini Irak'a da taşıyarak bu ülkeyi kaos ortamına ve istikrarsızlığa sürüklemektedir. Dolayısıyla Suriye rejimi kaynaklı tehditlerin kapsamı terör tehlikesiyle birlikte genişlemiş, bölgesel ve uluslararası barış, güvenlik ve istikrara yönelik ciddi bir tehdit hâline gelmiştir. Türkiye bu risk ve tehditleri artan oranda ve en fazla hisseden bölge ülkesidir. Bu çerçevede Türkiye'nin bu risk ve tehditlere karşı kayıtsız kalması beklenemez.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin komşusu bu iki ülkeye olan yani güney kara sınırlarımız boyunca ulusal güvenliğimize dönük risk ve tehditler artmaktadır. Irak'ın kuzey bölgesindeki kamplarda silahlı PKK terör unsurları varlığını sürdürmektedir. Suriye ve Irak'ta diğer terör unsurlarının sayısı ve ortaya koydukları tehditte de önemli artışlar gözlemlenmektedir. Nitekim Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, 2170 ve 2178 sayılı Kararlarıyla Irak ve Suriye'nin toprak bütünlüğünü ve bağımsızlığını teyit etmiş, bu ülkelerdeki terör faaliyetlerini kınamış, DAESH ve benzeri terör örgütlerinin faaliyetlerine karşı, Birleşmiş Milletler üyesi tüm ülkelere, 2001 yılında 1373 sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı ve uluslararası hukuk çerçevesindeki sorumluluklarına uygun şekilde gerekli tedbirleri alma çağrısında bulunmuştur. Bu çerçevede ulusal güvenliğimizi tehlikeye atabilecek her türlü tehdide ve eyleme karşı uluslararası hukuktan kaynaklanan haklarımız doğrultusunda gerekli önlemlerin tespiti ve uygulanması önem taşımaktadır.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin DAESH ve PKK kamplarına, mevzilerine yaptığı ve yapacağı operasyonlar uluslararası hukuka son derece uygundur. Türkiye bölgeye orantılı bir şekilde müdahale etmektedir. Şu anda hava operasyonlarıyla gerekli müdahale gerçekleştirilmektedir. Türkiye'nin yaptığı müdahale gerekli ve bir o kadar da kritik bir müdahaledir.

Bu süreç, bizlere, stratejist, istihbaratçı, bölgeyi iyi bilen siyasetçilerin, iyi eğitilmiş ve donatılmış Türk Silahlı Kuvvetleri askerlerinin, diplomat ve bunlar gibi yetişmiş bir uzman kadroyla çalışmanın ne kadar önemli olduğunu bir kez daha göstermiştir.

Sözlerime son verirken söz konusu tezkerelerin bir yıl süreyle uzatılmasının doğru olacağı düşüncesiyle, ülkemiz ve milletimiz adına doğru olacağını, tezkereye olumlu baktığımı beyan ediyor, sizleri saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Vural, yerinizden söz talebiniz var herhâlde.

Size yerinizden iki dakikalık söz veriyorum.

Buyurun.

OKTAY VURAL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz bu tezkereye olumlu oy vereceğiz. Aslında daha önce, geçen yılki tezkerenin üzerinde Cumhuriyet Halk Partisinin de olumlu oy vereceğini dikkate aldığımızda daha güçlü bir iradenin ortaya çıkmasını Gazi Meclis açısından son derece olumlu bulduğumuzu ifade etmek istiyorum. Yalnız bu olumlu oyumuzun her şeyden önce bizim yaptığımız eleştiriler çerçevesinde değerlendirilmesi gerekir. AKP ve HDP'nin siyasi iradesinin oluşturduğu Seçim Hükûmetinin siyasi iradesine değil, devletin terörle mücadele kapasitesine olan inancımızın, terörle mücadele eden askerimize, polisimize, korucumuza olan güvenimizin bir tezahürüdür.

Bu Seçim Hükûmeti göreve başladığından bu yana da bir sınır ötesi operasyon yapılmadığını dikkate aldığımızda, hudut, kapsam ve zaman itibarıyla Hükûmetin tayin edeceği çerçeveye yönelik siyasi değerlendirmelerimizi muhafaza ediyoruz.

Bu yetki, PKK terör örgütünün bertaraf edilmesi, IŞİD ve benzeri terör örgütlerinin tehditlerinin ortadan kaldırılması, sınır güvenliğinin, toprak bütünlüğünün ve siyasi birliğimizin muhafazası için kullanılmalıdır.

Bu tezkere, Suriye’de bir iç savaşın derinleştirilmesini, PKK-PYD egemenlik alanı oluşturulmasını engelleyecek tarzda kullanılmalıdır.

Bu tezkerenin Irak ve Suriye’de etnik kimliklerin sahip olduğu hakkın Türkmenlere de tanınacağı bir siyasi girişim için kullanılması gerektiği kanaatindeyim.

Bu görüşlerimi ifade etmek için söz aldım. Söz verdiğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Başbakanlık tezkeresi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi tezkereyi oylarınıza sunacağım: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tezkere kabul edilmiştir, hayırlı olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, şimdi, gündemin “Seçim” kısmında yer alan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının doğrudan doğruya çağrısına konu Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda boşalan üyelik için seçime geçiyoruz.

XI.- SEÇİMLER

A) RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULUNA ÜYE SEÇİMİ

1.- Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda boş bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN – Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda boş bulunan ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun’un 35’inci maddesi gereğince seçim yapılacaktır.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu kendisine düşen üyeliğin 2 katı aday göstermiştir.

Adayların adları soyadı sırasına göre oy pusulası şeklinde düzenlenmek suretiyle bastırılmıştır. Toplantı ve karar yeter sayısı mevcut olmak şartıyla seçimde aday listesinden en çok oyu alan aday seçilmiş olacaktır.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu tarafından gösterilen adayların adlarını soyadı sırasına göre okuyorum: Şafak Akça, İsmet Özdal Demirdöğen.

Oylamanın ne şekilde yapılacağını arz ediyorum:

Komisyon ve hükümet sıralarında yer alan kâtip üyelerden komisyon sırasındaki kâtip üye Adana'dan başlayarak Denizli'ye kadar -Denizli dâhil- ve Diyarbakır'dan başlayarak İstanbul'a kadar -İstanbul dâhil- hükümet sırasındaki kâtip üye ise İzmir'den başlayarak Mardin'e kadar -Mardin dâhil- ve Mersin'den başlayarak Zonguldak'a kadar -Zonguldak dâhil- adı okunan milletvekilinin adını defterden işaretleyeceklerdir. Adı işaretlenen milletvekiline mühürlü oy pusulası ve zarf verilecektir. Oyunu kullanan milletvekili, oy pusulasını içeren zarfı Başkanlık Divanı kürsüsünün önüne konulmuş olan oy kutusuna atacaktır.

Oy pusulasında Cumhuriyet Halk Partisi Grubu aday listesinden 1 adayın isimlerinin karşısındaki kare çarpı işaretiyle işaretlenecektir. Birden fazla adayın işaretlendiği oy pusulaları geçersiz sayılacaktır. Bu hususlar oy pusulasında da dipnot olarak belirtilmiştir.

Sayın milletvekilleri, oylamanın sayım ve dökümü için ad çekme suretiyle 5 kişilik bir tasnif komisyonu tespit edilecektir. Kâtip üyelerimizin isimlerini çektiği, tasnif komisyonuna seçilen üyeler oylama işlemi bittikten sonra komisyon sıralarında yerlerini alacaklardır.

Ünal Demirtaş, Zonguldak, burada mı? Burada.

Mustafa Tuncer, Amasya? Burada.

Mehmet Emin Şimşek? Yok.

Asiye Kolçak, Bursa? Yok.

Salih Çetinkaya, Kırşehir? Yok.

Şemsettin Emir, Edirne? Burada.

Atıla Kaya, İstanbul? Yok.

Fevai Arslan, Düzce? Yok.

İlyas Şeker, Kocaeli? Yok.

Murat Baybatur, Manisa? Yok.

Mustafa Açıkgöz, Nevşehir? Yok.

Salih Koca, Eskişehir? Burada.

Zülfikar İnönü Tümer, Adana? Yok.

Ali Özkaya, Afyonkarahisar? Burada.

Sayın kâtip üyelerin yerlerini almalarını, oy pusulaları ile zarflarının da teslim edilmesini rica ediyorum.

Oylamaya Adana ilinden başlıyoruz.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN – Oyunu kullanmayan sayın üye var mı? Yok.

Oy verme işlemi tamamlanmıştır.

Tasnif Komisyonu üyeleri lütfen yerlerini alsınlar.

Tasnif Komisyonu üyelerinin isimlerini okutuyorum:

Ünal Demirtaş, Zonguldak Milletvekili; Mustafa Tuncer, Amasya Milletvekili; Şemsettin Emir, Edirne Milletvekili; Salih Koca, Eskişehir Milletvekili; Ali Özkaya, Afyonkarahisar Milletvekili.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN – Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyelikleri için yapılan seçime ilişkin Tasnif Komisyonu tutanağı gelmiştir, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Radyo ve Televizyon Üst Kurulundaki 1 üyelik için yapılan seçime 372 üye katılmış, kullanılan oyların dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Saygıyla arz olunur.

Tasnif Komisyonu

Üye	Üye	Üye
Ünal Demirtaş	Mustafa Tuncer	Şemsettin Emir
Zonguldak	Amasya	Edirne
Üye	Üye	Üye
Ali Özkaya	Salih Koca	
Afyonkarahisar	Eskişehir	

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu aday listesi:

Şafak Akça : 8 oy

İsmet Özdal Demirdöğen : 354 oy

Boş : 2

Geçersiz : 8

Toplam : 372

BAŞKAN – Buna göre İsmet Özdal Demirdöğen Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyeliğine seçilmiştir, hayırlı olmasını diliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, böylece olağanüstü toplantıya konu Başbakanlık tezkeresinin görüşmeleri ile Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyeliği için yapılan seçim tamamlanmıştır.

Gündemde bulunan konuları sırasıyla görüşmek için, Anayasa ve İç Tüzük gereğince, 1 Ekim 2015 Perşembe günü saat 15.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.20

XII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Diyarbakır Milletvekili Feleknas Uca'nın, Suriye ve Irak'ta yaşanan olaylar nedeniyle Türkiye'ye gelen Ezidilerin sorunlarına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Başbakan Yardımcısı Numan Kurtulmuş'un cevabı (7/5)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Başbakan Sayın Ahmet DAVUTOĞLU** tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ncı ve 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim

Feleknas UCA
Diyarbakır Milletvekili

2011 yılından itibaren komşularımız olan Suriye ve Irak'ta yaşanan olaylar nedeniyle ülkemize yoğun bir insan göçü yaşanmıştır. Irak ve Suriye'den Türkiye'ye gelenlerin Yaşadıkları en temel sorun temel insani ihtiyaçların temin edilememesi olmuştur Özellikle İŞİD zulmünden kaçarak Irak'tan gelen mülteciler barınma, eğitim, sağlık vb temel ihtiyaç alanlarında sorunlar yaşamaktadırlar. Bu bağlamda:

- 1- Mart 2011- 1 Haziran 2015 tarihleri arasında Suriye ve Irak'tan ülkemize zorunlu göç eden kaç kişi vardır?
- 2- Mart 2011- 1 Haziran 2015 tarihleri arasında Suriye ve Irak'tan ülkemize göç etmek zorunda olan kişiler için AFAD'a bağlı kaç yerleşke kurulmuştur? AFAD'ın kurduğu bu yerleşkeler (kamplar) hangi illerimizde kaç taneedir?
- 3- İŞİD'in baskılarından kaçarak Türkiye'ye gelenler için AFAD dışında yerel yönetimlerin (belediyelerin) kurduğu yerleşkeler(kamp) var mıdır? Varsa hangi illerimizde kaç tane bulunmaktadır?
- 4- Mart 2011- 1 Haziran 2015 tarihleri arasında Irak'tan ülkemize İŞİD zulmünden kaçarak gelen Ezidiler hangi kamplarda barındırılmaktadır?
- 5- Yaşam alanları ellerinden alındığı için ekolojik mülteci durumunda olan Ezidi nüfusunun eğitim çağındaki çocukları için eğitim hizmetine merkezi bütçeden finans ayrılmış mıdır?
- 6- Merkezi hükümet çocukların eğitim hizmeti konusunda neler yapmıştır?
- 7- Şengal'den gelen ve gerek kamplarda gerekse de kamp dışı alanlarda kalan Ezidiler için Temel ve acil sağlık hizmetleri , ilaç, , koruyucu tedaviler ve diğer sağlık hizmetlerine ücretsiz erişimi sağlanmakta mıdır?
- 8- Irak ve Suriye'den gelen Ezidiler'in kaldıkları kamp ve kamp dışı alanlarda inanç ve etnik aidiyetlerinden dolayı ayrımcılığa uğradıkları defalarca basına yansımıştır. Hükümet olarak basına yansıyan bu iddialara ilişkin bir çalışmanız oldu mu?

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

Sayı : 64443507- 472
Konu : Soru önergesi

17 Ağustos 2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 10.07.2015 tarihli ve 610-2-4-2518 sayılı yazısı

Diyarbakır Milletvekili Feleknas UCA tarafından Sayın Başbakanımız Ahmet DAVUTOĞLU'na yöneltilen ve koordinatörlüğümüzde cevaplandırılan 7/5 esas numaralı önergedeki sorulara ilişkin cevaplar ekte göndermektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr. Numan KURTULMUŞ
Başbakan Yardımcısı

EK:
Soru önergesi cevabı

SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**Önergeyi Veren Milletvekili : Feleknaş UCA**

Diyarbakır Milletvekili

Önerge Esas No : 7/5**CEVAP**

01/03/2011 – 01/06/2015 tarihleri arasında ülkemize Suriye’den 1.762.582 kişi; 01/03/2011 – 18/02/2015 tarihleri arasında Irak’tan ise 53.487 kişi gelmiştir.

Ülkemize gelen Suriye ve Irak kökenli vatandaşlar için AFAD tarafından Mart 2011-Haziran 2015 tarihleri arasında 10 İlde 25 adet geçici barınma merkezi kurulmuştur. Bu iller Adana, Adıyaman, Gaziantep, Hatay, Malatya, Mardin, Kilis, Kahramanmaraş, Şanlıurfa, Osmaniye'dir.

Türkiye'ye gelen Yezidiler, Mardin ilindeki geçici barınma merkezlerinde misafir edilmektedir.

20.02.2015 tarihli ve 29273 sayılı Resmi Gazete’de 2015/7274 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı yayımlanmıştır. Söz konusu Karar ile, “Madde 61- ‘Ülkeye geliş ve ülkede bulunuş şekillerine bakılmaksızın 1/5/2014 tarihinden itibaren Irak’tan ülkemize gelen ve kalış durumları İçişleri Bakanlığınca belirlenen Irak uyruklu yabancılara, kendilerine geçici koruma statüsü tanınmaksızın, Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşları tarafından geçici koruma statüsü altındakilere sağlanan sağlık hizmetlerinin sunulması, 8/1/ 2002 tarihli ve 4736 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrası hükmünden muaftır.’ maddesi 2002/3654 sayılı Kararnamenin eki Karara eklenmiştir. Bu karara istinaden Sağlık Bakanlığı’ndan edinilen bilgiler çerçevesinde Irak uyruklu yabancı hastalarımızdan hastane masrafları alınmamakla birlikte rehin tutulması ya da tedavisinin aksatılması gibi bir durum söz konusu değildir.

2.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Bakanlar Kurulu kararıyla nişasta bazlı şeker kotasının artırılmasına ve nişasta bazlı şeker kullanımının zararlarına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker'in cevabı (7/11)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

ANKARA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Ahmet Davutoğlu tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasa'nın 98 ve T.B.M.M içtüzüğü'nün 96.maddeleri gereğince saygıyla talep ederim. 30.06.2015

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

Bakanlar Kurulu'nun 03 Haziran 2015 tarih 29375 sayılı Resmi Gazete de yayınlanan 2015/7530 sayılı ve 08.04.2015 tarihli kararı ile 2014-2015 pazarlama yılında nişasta kökenli şekerler için Şeker Kurulu tarafından 250.000 ton olarak belirlenen kotanın %30 oranında artırılmasına binaen işbu soru önerge'nin verilmesi gereği hasıl olmuştur.

- 1- Avrupa'da kişi başına 1 kilogramın altında tatlandırıcı düşerken Türkiye'de bu miktar 4 kilogramı geçiyor olmasının sebepleri nelerdir?
- 2- Avrupa Birliği (AB) tarımının lokomotif konumunda olan Fransa, Hollanda ve İngiltere de Nişasta Bazlı Şeker (NBS) üretilmezken Almanya da bu oran pancar şekerinin yüzde 1.9'unu geçemiyor iken Türkiye'de yüzde 10 ila yüzde 50 si oranında üretilmesinin sebepleri nelerdir?
- 3- Toplam nüfusu yaklaşık 300 milyon olan AB-15 ülkelerinde toplam 300 bin ton olan NBS üretim izninin, sadece Türkiye'de 325,000 ton düzeyine yükseltilmesinin sebepleri nelerdir?
- 4- NŞB üretiminin artması ile özellikle Doğu ve Güneydoğu Bölgesi'nde yer alan toplam 1 milyar TL civarında tarımsal üretim yapan ve 10 binin üzerinde işçinin çalıştığı şeker fabrikalarının üretiminin düşmesine sebep olacağı aşikar bu karar hangi gerekçe ile alınmıştır.
- 5- Şekerli içecekler, hamurlu tatlılar ve çikolatalar gibi yiyeceklerle konulan NŞB lerin insan sağlığına ciddi zararlar verdiği aşikar iken bunların üretiminin Avrupa Birliği ülkelerinin toplamından da fazla üretilmesinin sebepleri nelerdir?
- 6- Bu karar hem şeker,şeker pancarı üreticilerini hem de vatandaşlarımızın sağlığını olumsuz yönde etkilediği halde hangi gerekçe ile verilebilmiştir?

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

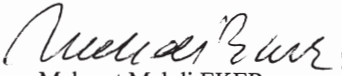
Sayı :54045643-610- 2730
Konu :Yazılı Soru Önergesi

31.10.7/2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) 07.07.2015 tarihli ve 43452547-120.00.07-4393 sayılı yazınız.
b) Başbakanlığın 10.07.2015 tarihli ve 31853594-610-2-10-2522 sayılı yazısı.

İlgi (a)'da kayıtlı yazınız ile Başbakanlığa gönderilen ve İlgi (b)'de kayıtlı yazı ile Başbakanlıktan Bakanlığımıza gönderilen yazı ekinde yer alan İstanbul Milletvekili Mahmut TANAL'a ait 7/11 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin cevabi görüş ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

Ek: Cevabi görüş 7/11

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:MAHMUT TANAL****İstanbul Milletvekili****Esas No****:7/11**

Bakanlar Kurulu'nun 03 Haziran 2015 tarih 29375 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 2015/7530 sayılı ve 08.04.2015 tarihli kararı ile 2014-2015 pazarlama yılında nişasta kökenli şekerler için Şeker Kurulu tarafından 250.000 ton olarak belirlenen kotanın %30 oranında artırılmasına binaen işbu soru önergemin verilmesi gereği hasıl olmuştur.

SORU 1) Avrupa'da kişi başına 1 kilogramın altında tatlandırıcı düşerken Türkiye'de bu miktar 4 kilogramı geçiyor olmasının sebepleri nelerdir?

SORU 2) Avrupa Birliği (AB) tarımının lokomotifini konumunda olan Fransa, Hollanda ve İngiltere'de Nişasta Bazlı Şeker (NBŞ) üretilmezken Almanya'da bu oran pancar şekerinin yüzde 1,9'unu geçemiyor iken Türkiye'de yüzde 10 ila yüzde 50'si oranında üretilmesinin sebepleri nelerdir?

SORU 3) Toplam nüfusu yaklaşık 300 milyon olan AB-15 ülkelerinde toplam 300 bin ton olan NBŞ üretim izninin, sadece Türkiye'de 325 bin ton düzeyine yükseltilmesinin sebepleri nelerdir?

SORU 4) NBŞ üretiminin artması ile özellikle Doğu ve Güneydoğu Bölgesi'nde yer alan toplam 1 milyar TL civarında tarımsal üretim yapan ve 10 binin üzerinde işçinin çalıştığı şeker fabrikalarının üretiminin düşmesine sebep olacağı açıkken bu karar hangi gerekçe ile alınmıştır.

SORU 5) Şekerli içecekler, hamurlu tatlılar ve çikolatalar gibi yiyeceklere konulan NBŞ'lerin insan sağlığına ciddi zararlar verdiği aşıkâr iken bunların üretiminin Avrupa Birliği ülkelerinin toplamından da fazla üretilmesinin sebepleri nelerdir?

SORU 6) Bu karar hem şeker, şeker pancarı üreticilerini hem de vatandaşlarımızın sağlığını olumsuz yönde etkilediği halde hangi gerekçe ile verilebilmiştir?

CEVAP 1-2-3-4-5-6) Şeker üretimi ile ilgili düzenlemeler 19/04/2001 tarih ve 24378 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4634 sayılı Şeker Kanunu kapsamında Şeker Kurumu tarafından yürütölmektedir.

Konu ile ilgili olarak Şeker Kurumu'ndan alınan cevabi görüş aşağıda yer almaktadır:

Avrupa Birliği (AB) nişasta bazlı şeker (NBŞ) verileri ile ülkemiz NBŞ verileri karşılaştırılırken şeker politikalarındaki farklılıkların dikkate alınarak değerlendirme yapılması gerekmektedir. Bu kapsamda ülkemizde kristal şeker ile birlikte NBŞ'nin her türü (izoglukoz, glukoz, kristal fruktoz vb.) ticari (sıvı) bazda kota kapsamında üretilmekte iken, AB'de kristal beyaz şeker ile NBŞ'nin bir türü olan izoglukoz, kuru madde bazında tahsis edilen kotaya göre üretilmekte, glukoz, kristal fruktoz gibi NBŞ'nin diğer türleri ise kota uygulamasına tabi olmaksızın serbestçe üretilip pazarlanmaktadır.

AB'de 2013/14 pazarlama yılında 13,5 milyon tonu kristal şekere, kuru bazda 720 bin tonu (ticari bazda yaklaşık 960 bin ton) ise izoglukoza olmak üzere toplamda 14,2 milyon ton kota verilmiştir. Kota kapsamındaki izoglukoz dahil olmak üzere 2013 yılı itibarıyla AB'de yaklaşık 5,5 milyon ton NBŞ üretimi mevcut olup, bunun 158 bin tonu ihraç edilmektedir (İthalat 121 bin ton). AB dış ticaret verileri dikkate alındığında AB'de yaklaşık 5,5 milyon tonluk NBŞ tüketimi ile birlikte nişasta bazlı şekerin, toplam şeker tüketimi içindeki oranı % 25 olarak hesaplanmakta ve 2013 yılı için AB'de kişi başı NBŞ tüketimi ise 10,9 kg olarak hesaplanmaktadır. Ülkemizde yurtiçi NBŞ satış verileri dikkate alınarak yapılan hesaplamada bu miktar 2013 yılı için 4,2 kg'dır.

AB üyesi ülkeler arasında şeker ve NBŞ ticaretinde gümrük vergisi vb. uygulamaların olmaması nedeniyle AB'de ülkeler bazındaki kotalar bir anlam ifade etmemekte olup üretim kotaları, herhangi bir üye ülkenin bireysel olarak ihtiyacından ziyade toplam AB bazında değerlendirilerek verilmektedir. Kota tahsisı yapılmaması veya üretiminin bulunmaması, bu AB ülkelerinde şekerin veya izoglukozun kullanılmadığı, yasak olduğu ya da tüketiminin olmadığı anlamına gelmemektedir.

Örneğin;

- Fransa'nın 3 milyon ton kristal şeker kotası mevcut olup izoglukoz üretim kotası bulunmamasına rağmen, toplamda yaklaşık 1,8 milyon ton NBŞ tüketimi bulunmaktadır.
- İngiltere'nin 1 milyon ton kristal şeker kotası olup izoglukoz üretim kotası bulunmamasına rağmen, toplamda yaklaşık 831 bin ton NBŞ tüketimi bulunmaktadır.
- Almanya'nın 2,9 milyon ton kristal şeker kotası ile kuru madde bazında 56,6 bin ton izoglukoz üretim kotası olup, toplamda en az 205 bin ton NBŞ üretimi ve yaklaşık 813 bin ton NBŞ ithalatı bulunmaktadır.

Sonuç olarak, AB'nin kota politikasını değerlendirirken; Ortak Tarım Politikası kapsamında, bölgelerde üretilecek şeker türünün belirlenmesinde hammadde avantajlarına göre planlama yapıldığı, AB üyesi ülkeler arası ticaretin gümrük vergisi veya başka herhangi bir engelle

karşılaşmadan malın serbestçe dolaştığı, glukozun ve kristal fruktozun kota kapsamı dışında bırakıldığı ve kotaların ülkemizde olduğu gibi ticari bazda değil kuru madde bazında belirlendiği hususlarının dikkate alınması ve karşılaştırmaların bu temelde yapılması gerekmektedir.

Öte yandan Avrupa Birliği, 2017 yılından sonra şeker piyasasında uygulamakta olduğu tüm kota sistemlerinden vazgeçme kararı almıştır. Yani izoglukoz dahil tüm şeker türleri 2017'den sonra AB'de serbestçe üretilip pazarlanabilecektir.

4634 sayılı Şeker Kanununa göre ülkemiz ihtiyacına yetecek kristal seker miktarına göre ülke toplam kotası belirlenmekte ve bu toplam kotanın %10'una kadar olan kısmı NBS kotası olarak Şeker Kurulu tarafından tahsis edilmektedir. Bakanlar Kurulu, Şeker Kurumunun görüşünü alarak bu oranı %50'sine kadar artırabilmekte veya eksiltebilmektedir. Bakanlar Kurulu, son üç pazarlama yılında ülke toplam şeker kotasının % 10'u olan NBŞ kotasını sırasıyla; % 38, % 25 ve % 30 kadar artırmıştır. Bu artışlara rağmen, kota uygulaması başlamadan önceki 2001/02 pazarlama yılında yurt içi NBŞ satışı 461 bin ton olmasına karşın, en son tamamlanan pazarlama yılında Bakanlar Kurulu Kararı ile artırılmış NBŞ kotası 325 bin ton olarak gerçekleşmiştir. Dolayısıyla NBŞ üretim ve tüketiminin artması söz konusu değildir.

Şeker Kurumu tarafından şeker şirketlerine pancar şekeri ve NBŞ için ayrı ayrı yurt içi şeker tüketimini karşılayacak miktarda kota tahsis edilmektedir.

Ülkemizde üretilmekte olan NBŞ'nin içinde yer alan glukoz ve izoglukoz için ayrı ayrı kota belirlenmemekte olup, toplam NBŞ kotasının içerisinde hem glukoz hem izoglukoz bulunmaktadır.

NBŞ'nin bu iki türünün kullanım fonksiyonları bakımından bazı farklılıkları bulunmaktadır. Glukoz; reçel, jöle ve şekerleme sanayinde pancar şekeri olarak bilinen sakarozun kristalizasyonunun engellenmesi, viskozite artışı sağlaması; dondurulmuş gıdalarda donma noktasını düşürmesi; fırıncılık ürünlerinde fermantasyon özelliğini geliştirmesi gibi nedenlerle gıda üretiminde sakaroz yerine değil, sakaroz ile birlikte kullanılmaktadır. Bu nedenle bir NBŞ türü olan glukoz, pancar şekerinin ikamesi olmayan bir üründür.

En önemli kullanım alanı gazlı içecek sektörü olan izoglukoz ise, pancar şekeri ikamesi olarak kabul edilmektedir.

Pancar şekeri olarak bilinen şeker türü ise, katı formda pazara sunulan kristalize saf sakarozdur. Ancak bu şeker katı formda üretildikten sonra, bir takım fiziksel işlemler uygulanarak yani yapılan ikincil bir işlemten sonra sıvı formda da piyasaya arz edilebilmektedir.

Geçmiş yıllardaki kota artırım kararına rağmen glukoz ithalatı yapılmaktadır. Dolayısıyla, Bakanlar Kurulunca artırılmamış NBŞ kotasının ithalat miktarlarını artıracığı açıktır. Talebin yurt içinden karşılanamaması hususu dikkate alınarak yurtiçi piyasaların glukoz şurubu ve toz glukoz ihtiyacının karşılanmasında, mevcut NBŞ kotaları yetersiz kalmaktadır.

Sonuç olarak, NBŞ ihtiyacına rağmen NBŞ kotasını arttırmamak, yurt içi ihtiyacın ithalat yoluyla karşılanmasına neden olacaktır.

Diğer taraftan, her bir pazarlama yılı için NBS kotalarının Bakanlar Kurulu Kararı ile artırılması pancar şekeri üretimi tamamlandıktan sonra yapılmaktadır. Dolayısıyla NBS kotalarındaki artışın yurt içi tüketime yönelik kotalı pancar şekeri üretimini azaltması durumu söz konusu olmamaktadır. Pancar şekeri üretiminin pazarlama yıllarındaki değişimler, yurt dışı ihraç amaçlı üretilen ve yurt içine satılamayan C şekeri üretim miktarındaki değişimden kaynaklanmakta olup, üretilen C şekeri miktarı pancar şekeri şirketleri tarafından serbestçe belirlenmekte ve Şeker Kurumu'nun buna müdahalesi bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde, 2003 yılı sonrasında, miktar, kalite ve verimde düşüslere yol açan olumsuz iklim koşullarının yaşandığı yıllar hariç, pancarda ve pancar şekeri üretiminde azalma görülmemiş, kota uygulamasının başladığı yıldan bugüne kadar, pancar ve pancar şekeri üretiminde arz sorunu ortaya çıkmamıştır.

Şeker Kurumu, düzenleyici ve denetleyici bir kamu kurumu olması nedeniyle sağlıkla ilgili konularda Sağlık Bakanlığının araştırma ve açıklamalarını esas almaktadır. Sağlık Bakanlığı kendisine ait web sitesinde yayımladığı 04/03/2011 tarihli NBS Basın Açıklamasında; "Bazı medya kuruluşlarında, mısır şurubundan elde edilen ve fruktoz olarak adlandırılan nişasta kaynaklı şekerin pankreas kanserine yol açtığı, insan vücudunda yağ şeklinde birikerek şişmanlamaya sebep olduğu ve şeker hastalığının ortaya çıkmasında rol oynadığı" yönünde çeşitli haberlerde yer alan iddialar üzerine konu ile ilgili olarak Bilimsel Danışma Kurulunu topladığını ve adı geçen kuruldan konu hakkında gerekli incelemenin yapılarak neticenin kamuoyuna duyurulmasını talep ettiğini bildirerek, ilgili Bilim Kurulu Raporu'nu yayımlamıştır.

Bilimsel Danışma Kurulu Raporu ve Basın Açıklamasında özetle;

- Gıda maddelerinde beraberce bulunmalarından dolayı glukoz ve fruktozdan ibaret şeker ile nişasta bazlı şeker arasında insülin salgılanması ve tokluk duygusu veren hormonlar üzerindeki etkileri yönünden bir farklılık bulunmadığı,
- Yapılmış olan çeşitli araştırmalar neticesinde, fruktozun kansere neden olduğunu kanıtlayacak ve kanserle ilişkilendirecek bir bilimsel kanıt bulunmadığı,
- Mevcut beslenme şeklimizde fruktozun, yalnız başına tüketilmesinin mümkün olmadığı, bu nedenle fruktozun insülin direnci ve şeker hastalığına yol açacağı yönündeki iddiaların da yeterli bilimsel kanıtlarla desteklenemediğinin görüldüğü,
- Gıdaların doğal yapısında bulunan şeker dışında, gıdaya üretim aşamasında eklenen şekerler ile çay şekeri olarak adlandırılan sakkarozun toplam günlük alım miktarının ihtiyaç duyulan günlük enerji miktarının % 10'unu geçmemesi gerektiği, bu nedenle vatandaşlarımızın, günlük gıda ihtiyacını karşılarken sadece fruktoz içeren şekerli gıdalar değil içinde şeker içeren tüm gıdaların alımında dikkatli olmaları ve fazla tüketimden kaçınmalarının büyük önem taşıdığı,
- Bu bilgiler ışığında, kamuoyunda tereddütlere neden olan fruktoz iddialarının bugün itibarı ile yeterli bilimsel zemininin olmadığı anlaşıldığı

bildirilmiştir.

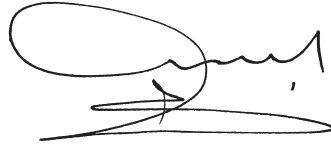
3.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Türkiye'deki bazı havalimanlarından Suriye'ye geçiş yaptığı iddialarına ilişkin sorusu ve Dışışleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun cevabı (7/25)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Bundan yaklaşık bir ay önce Ankara Esenboğa ve İstanbul Atatürk havalimanları da dahil olmak üzere çeşitli havalimanlarından bir çok kişi ve personelin Suriye'ye geçiş yaptığı duyumlarını almış bulunmaktayım. Bu kişilerin ellerinde Suriye'ye geçiş için izin belgelerinin olduğu da gelen duyumlar arasındadır.

Bu nedenle aşağıdaki sorularımın Dışışleri Bakanı Sayın Mevlüt Çavuşoğlu tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını istemekteyim.

- 1) Geçiş yaptığı duyumu alınan kişi ya da personeller kimlerdir ve görevleri nelerdir?
- 2) Bu kişilerin Suriye'ye geçişini sağlayan izin hangi çerçevede verilmiştir?
- 3) Bu geçişler Eğit-Donat protokolü kapsamında mı gerçekleştirilmektedir?
- 4) Söz konusu geçişler kapsamında geçiş yapan kişiler hangi uyruktandır ve aralarında Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları var mıdır?

Serkan TOPAL

Hatay Milletvekili

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI
İkili Siyasi İşler Genel M¼d¼rl¼Đ¼-OAGM

Sayı : 96966339-140.02.03-2015/8195920
Konu : Soru önergesi/ Serkan Topal
7/25

21 Ağustos 2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı'nın 7 Temmuz 2015 tarih ve 43452547-120.00-4393 sayılı yazısı.

Hatay Milletvekili Sayın Serkan Topal'ın 7/25 esas numaralı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Mevlüt ÇAVUŞOĞLU
Dışışleri Bakanı

Ek:1

**HATAY MİLLETVEKİLİ SERKAN TOPAL'IN SAYIN BAKANIMIZA
YÖNELTTİĞİ 7/25 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ**

SORU:

Bundan yaklaşık bir ay önce Ankara Esenboğa ve İstanbul Atatürk havalimanları da dahil olmak üzere çeşitli havalimanlarından bir çok kişi ve personelin Suriye'ye geçiş yaptığı duyumlarını almış bulunmaktayım. Bu kişilerin ellerinde Suriye'ye geçiş için izin belgelerinin olduğu da gelen duyumlar arasındadır.

Bu nedenle aşağıdaki sorularımın Dışışleri Bakanı Sayın Mevlüt Çavuşoğlu tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını istemekteyim.

- 1) Geçiş yaptığı duyumu alınan kişi ya da personeller kimlerdir ve görevleri nelerdir?
- 2) Bu kişilerin Suriye'ye geçişini sağlayan izin hangi çerçevede verilmiştir?
- 3) Bu geçişler EĞit-Donat protokol¼ kapsamında mı gerçekleştirilmektedir?
- 4) Sözü konusu geçişler kapsamında geçiş yapan kişiler hangi uyruktandır ve aralarında Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları var mıdır?

CEVAP:

Ankara Esenboğa, İstanbul Atatürk ve diğer havalimanlarımızdan Suriye'ye uçuő gerçekleőmemektedir. Bu havaalanlarımızdan Suriye'ye "geçiş" fiilen mümkün değildir.

4.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, Burdur ilinde şeker arzı ile ilgili sorunlar yaşandığı iddiasına,

- Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun, doğal afetler sonrası zarar gören çiftçilerin zararlarının karşılanmasına ve Polatlı'daki çiftçilerin durumlarına,

İlişkin soruları ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker'in cevabı (7/26), (7/27)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehmet Mehdi Eker tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Dr. Mehmet GÖKER
Burdur Milletvekili

Burdur ilimizde yaklaşık iki sene önce baş gösteren şeker sıkıntısı yeniden görülmektedir. Burdur ilimizde bulunan şeker fabrikasında mal kalmadığı ve haftalık alışveriş yapan Burdur esnafına mal verilemeden esnafımızın fabrikadan geri çevrildiği görülmektedir.

Burdur ilimizde yaşanan söz konusu şeker sıkıntısının ne zaman giderileceği konusunda da basında veya diğer platformlarda herhangi bir bilgi de paylaşılmamaktadır.

Bu bilgiler ışığında;

- 1- Burdur ilimizde yaşanan söz konusu şeker sıkıntısı haberleri doğru mudur?
- 2- Eğer haberler doğru ise yaşanan şeker sıkıntısı ne zaman giderilecektir?
- 3- Burdur'da yaşanan şeker sıkıntısının giderilmesi amacıyla farklı illerden Burdur ilimiz için şeker talep edilecek midir?
- 4- Şeker fabrikasının depolarında bulunan ve askeriye için ayrılmış bulunan yaklaşık 2-3 ton güvenlik şekerinin belli bir miktarının sorunun çözülmesi amacıyla esnafa verilmesi gündeminizde midir?
- 5- Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı olarak yaşanan söz konusu şeker sıkıntısının giderilmesi amacıyla nasıl bir tedbir almayı düşünüyorsunuz?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **30.06.2015**

Bülent KÜŞOĞLU
Ankara Milletvekili

Türkiye’yi 2015 yılı içinde etkisi altına alan doğal afetler neticesinde Polatlı’da da tarım alanları zarar görmüş ve tüm çiftçilerle birlikte Polatlı çiftçisi de mağdur duruma düşmüştür. Polatlı çiftçisinin Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçları bugüne kadar ertelenmemiştir.

1. Bu doğal afetler sonucunda bu yıl içinde ülke genelinde ne kadar tarım alanı zarar görmüştür?
2. Zararın tahmini parasal değeri nedir?
3. Çiftçilerin zararlarının giderilmesi için ne yapılmıştır?
4. Polatlı çiftçisinin zararı miktar ve tutar olarak ne kadardır ve zararın telafisi için şimdiye kadar neler yapılmıştır?

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643-610- 2732
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

31.07.2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 07.07.2015 tarihli ve 43452547-120.00-4393 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Burdur Milletvekili Mehmet GÖKER'e ait 7/26 ve Ankara Milletvekili Bülent KUŞOĞLU'na ait 7/27 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin cevabi görüşler ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

Ek: Cevabi görüşler 7/26, 7/27

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Mehmet GÖKER
Burdur Milletvekili****Esas No****:7/26**

Burdur İlimizde yaklaşık iki sene önce baş gösteren şeker sıkıntısı yeniden görülmektedir. Burdur İlimizde bulunan şeker fabrikasında mal kalmadığı ve haftalık alışveriş yapan Burdur esnafına mal verilemeden esnafımızın fabrikadan geri çevrildiği görülmektedir.

Burdur ilimizde yaşanan söz konusu şeker sıkıntısının ne zaman giderileceği konusunda da basında veya diğer platformlarda herhangi bir bilgi de paylaşılmamaktadır.

Bu bilgiler ışığında;

SORU 1) Burdur İlimizde yaşanan söz konusu şeker sıkıntısı haberleri doğru mudur?

SORU 2) Eğer haberler doğru ise yaşanan şeker sıkıntısı ne zaman giderilecektir?

SORU 3) Burdur'da yaşanan şeker sıkıntısının giderilmesi amacıyla farklı illerden Burdur İlimiz için şeker talep edilecek midir?

SORU 4) Şeker fabrikasının depolarında bulunan ve askeriye için ayrılmış bulunan yaklaşık 2-3 ton güvenlik şekerinin belli bir miktarının sorunun çözülmesi amacıyla esnafa verilmesi gündeminizde midir?

SORU 5) Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı olarak yaşanan söz konusu şeker sıkıntısının giderilmesi amacıyla nasıl bir tedbir almayı düşünüyorsunuz?

CEVAP 1-2-3-4-5) Bakanlığımızca, şeker pancarı üretimini arttırmak amacıyla 2015 yılında Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı olan üreticilere alan bazlı desteklemeler kapsamında, 7,9 TL/da mazot, 8,25 TL/da gübre ve 2,5 TL/da toprak analizi olmak üzere toplamda 18,65 TL/da destekleme ödemesi yapılmaktadır.

Şeker üretimi ile ilgili düzenlemeler 19.04.2001 tarih ve 24378 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4634 sayılı Şeker Kanunu kapsamında Şeker Kurumu tarafından yürütülmektedir.

Konuyla ilgili olarak Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş'den alınan cevabi bilgiler aşağıda yer almaktadır:

Ülkemizde şeker sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin kotaları, 4634 sayılı Şeker Kanunu ve Şeker Kotalarının Düzenlenmesine İlişkin Yönetmelik gereği her yıl Şeker Kurumu'nun karar organı niteliğindeki Şeker Kurulu tarafından belirlenmektedir. Şeker üreten şirketler, Şeker Kurulu tarafından tahsis edilen şeker kotaları ile pazarlama yılı başı şeker stok durumlarını dikkate alarak ilgili pazarlama yılı için ihtiyaç duyulan şeker ve pancar üretim programlarını belirlemektedirler. Ülkemizde pancardan şeker üretimi genellikle Eylül ayında başlayıp bir sonraki yılın Ocak-Şubat aylarında sona ermektedir. Kampanya dönemi olarak

ifade edilen bu dönemde üretilen şeker ise yılın tamamına yayılarak pazarlanmaktadır. Bu nedenle 4634 sayılı Şeker Kanununda “Pazarlama Yılı” olarak; 1 Eylül ile 31 Ağustos tarihleri arasındaki dönem esas alınmıştır.

Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. bünyesinde Ülkemizin hemen her bölgesine yayılmış 25 adet şeker fabrikası bulunmakta olup, şeker üretimi fabrikalar itibariyle farklı olmakla birlikte genellikle, Eylül ayının ikinci yarısından sonra başlamakta son fabrikanın şeker üretimi Ocak ayı sonunda bitmektedir. Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.’nin uyguladığı bölgesel ve mevsimsel satış politikalarıyla iç piyasaya şeker satışlarını aylara yaymak suretiyle sürdürmekte, 2-3 aylık dönemde üretilen şeker, 12 aya yayılarak satılmaktadır.

Müşteri talepleri pazara yakın fabrikalarda yoğunlaştığından şeker stokları öncelikle bu fabrikalarda bitmektedir. 10/07/2015 tarihi itibariyle 12 fabrikada şeker stoku bitmiş, 9 fabrikada ise şeker satışlarına devam edilmektedir. Ülke genelinde şeker talepleri, stoku müsait olan bu fabrikalardan karşılandığından ülkemizde herhangi bir şeker sıkıntısı yaşanmadığı iddiaları doğru değildir.

Burdur fabrikasında yeni şeker üretim kampanyasının 12/10/2015 tarihinde başlaması programlanmış olup, bu tarihe kadar Burdur İlinin şeker ihtiyacı stokları müsait olan en yakın fabrikalardan karşılanabilecektir.

Şeker Kurulu Kararı ile aynı pazarlama yılı içinde B kotası (A kotasının belli bir oranına tekabül eden ve güvenlik payı için bulundurulmak üzere üretilen şeker miktarı) şekerin A kotasına (Yurt içi talebe göre üretilen ve pazarlama yılı içinde iç pazara verilebilen şeker miktarı) aktararak pazarlanması; satışı gerçekleştirilecek B kotası miktar kadar şekerin Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.’nin A kotası stoklarında kalması (diğer fabrikaların şeker stoku bulunduğu için), bir sonraki pazarlama yılı kotasının aynı miktarda düşmesi anlamına gelmektedir. Bu nedenle Ülke genelinde “A kotası” şeker stoku bulunduğu sürece, Şeker Kurulu tarafından “B kotası” şekerin A kotasına aktarılmasına yani A kotası şekerini gibi satışına izin verilmesi mümkün görülmemektedir.

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Bülent KUŞOĞLU**
Ankara Milletvekili**Esas No****:7/27**

Türkiye'yi 2015 yılı içinde etkisi altına alan doğal afetler neticesinde Polatlı'da da tarım alanları zarar görmüş ve tüm çiftçilerle birlikte Polatlı çiftçisi de mağdur duruma düşmüştür. Polatlı çiftçisinin Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçları bugüne kadar ertelenmemiştir.

Bu bilgiler ışığında;

SORU 1) Bu doğal afetler sonucunda bu yıl içinde ülke genelinde ne kadar tarım alanı zarar görmüştür?

SORU 2) Zararın tahmini parasal değeri nedir?

SORU 3) Çiftçilerin zararlarının giderilmesi için ne yapılmıştır?

SORU 4) Polatlı çiftçisinin zararı miktar ve tutar olarak ne kadardır ve zararın telafisi için şimdiye kadar neler yapılmıştır?

CEVAP 1-2-3-4) Doğal afetlere yönelik Bakanlığımız İl ve İlçe Müdürlüklerince hasar tespit çalışmaları ivedilikle yapılmaktadır.

Doğal afetlerden etkilenen üreticilerin mağduriyetlerini gidermek üzere Tarım Sigortaları uygulamaları 2006 yılında ilk kez başlatılmıştır. Devlet Destekli Tarım Sigortaları Sisteminde (TARSİM); doğal afet ve hastalıkların, tarım ve hayvancılıkta neden olduğu zararların karşılanarak, üreticilerin, uzun vadede gelir istikrarına kavuşturulması ve tarımsal üretimde sürdürülebilirliğin sağlanması amaçlanmaktadır.

TARSİM uygulamalarında; bitkisel ürünlerini, seralarını, büyük ve küçükbaş hayvanlarını, kümes hayvanlarını, su ürünlerini ve arılı (aktif) kovanlarını sigortalatan üreticilerin, sigorta prim miktarlarının % 50'si Devlet tarafından ödenmektedir. Açık alanda yetiştirilen meyvelerde çiçeklenme evresindeki don riskinin, sigorta kapsamına alınması nedeniyle, sigorta paketindeki diğer riskler hariç sadece don riski priminin 2/3'ü oranında Devlet prim desteği verilmektedir.

Söz konusu riskler için sigorta yaptıran tüm üreticiler, sigorta prim desteğinden faydalandıkları gibi bu riskler nedeniyle ürünleri zarar gören üreticiler hasar tazminatı ödemesinden de faydalanmaktadırlar.

Teminat kapsamına alınacak riskler, bölgeler ve ürünler; 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu çerçevesinde Bakanlar Kurulu tarafından her yıl için yeniden belirlenmekte olup, ayrıca Bakanlığımızca tarım sigortaları uygulamalarının ve kapsamının genişletilmesine yönelik üreticiler ve ilgili paydaşların görüşleri de dikkate alınarak çalışmalar devam etmektedir.

5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu kapsamında olan afetlerle ilgili yılı içerisinde meydana gelen doğal afetlerden etkilenen çiftçilerimizden, tarım sigortası yaptıran üreticilerimize Tarım Sigortası Ekspertleri tarafından hasar tespit çalışmaları yapılmakta ve hasar dosyasının tamamlanmasını müteakip 30 gün içerisinde hasar tazminatları üreticilere ödenmektedir.

TARSİM ile Türkiye genelinde uygulamanın başladığı 01 Haziran 2006 tarihinden itibaren, 2015 Temmuz ayı itibarıyla toplam;

- 5,77 Milyon adet poliçe düzenlenmiş,
- 66,91 Milyar TL değerinde tarımsal varlık sigorta altına alınmış,
- 1,83 Milyar TL prim desteği ödenmiş,
- 1,73 Milyar TL hasar tazminatı ödenmiştir.

5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu'nun 17 nci maddesinde: “Bu Kanun kapsamında, uygulama yılında yer alan riskler için tarım sigortası yaptırmayan üreticiler, 20/6/1977 tarihli ve 2090 sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanundan yararlanamaz” denilmektedir. Dolayısıyla, TARSİM kapsamında olmayan riskler nedeniyle meydana gelen zararlar 2090 sayılı Tabii afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanun kapsamında değerlendirilmektedir.

10.04.2015 tarih ve 29322 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile 01.01.2015 - 31.12.2015 tarihleri arasında meydana gelen/gelecek doğal afetlerden dolayı zarara uğrayan/uğrayacak gerçek ve tüzel kişiler ile 1163 sayılı Kanun kapsamında olan tarımsal kooperatiflerin Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan kredi borçları söz konusu Bakanlar Kurulu Karar’ında belirtilen koşullar çerçevesinde ertelenmiştir.

Konuya ilişkin Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği Genel Müdürlüğü’nden alınan cevabi bilgiler aşağıda yer almaktadır.

2015/7510 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında vadesi gelmemiş kredilerden ertelenen Tarım Kredi Kooperatifi ortaklarına limitleri dahilinde 4 yıla kadar vadeli kredi kullanılmaktadır.

Konuya ilişkin Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü’nden alınan cevabi bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Üreticilerimizin kredilerinin yeniden yapılandırılmasına yönelik olarak, Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve diğer bankacılık mevzuatı dikkate alınarak gerekli kolaylıklar sağlanmaktadır.

Bankaca kullanılan kredilere ilişkin detaylı bilgiler, üçer aylık dönemlerde Kamuyu Aydınlatma Platformu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Türkiye Bankalar Birliği ve Banka internet sitesinde kamuya açıklanan bağımsız denetim raporunda yer almakta olup, anılan bilgilere bu adreslerden ulaşılabilmektedir.

Kamuya açıklanan Banka finansal tabloları, denetim raporları ve faaliyet raporlarında yer alan veriler haricinde talep edilen bilgilerin ise 5411 sayılı Bankacılık Kanunu’nun “Sırların saklanması” başlıklı 73 üncü maddesi kapsamında banka sırrı olduğu mütalaa edildiğinden paylaşılması mümkün bulunmamaktadır.

5.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 2014-2015 yılları arasında ihracat rekortmeni olan firmalara ve bu firmaların personel sayıları ile ödedikleri vergilere ilişkin sorusu ve Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci'nin cevabı (7/29)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın ^{Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci} Gümrük ve Ticaret Bakanı Nurettin Canikli tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasa'nın 98 ve T.B.M.M içtüzüğü'nün 96.maddeleri gereğince saygıyla talep ederim. 30.06.2015

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

- 1- Bir firmanın ihracat rekortmeni olması için gereken koşullar nelerdir?
- 2- 2014-2015 tarihlerinde ihracat rekortmeni olarak lanse edilen firmalar hangileridir?
- 3- Bu firmaların Türkiye ekonomisine katkı ne olmuştur?
- 4- Bu firmalar kaç adet personel çalıştırmaktadır?
- 5- Bu firmalar ne kadar vergi vermektedir?

**T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI**

Sayı : 84832410 - 610 -[7/29] - 96458

Konu : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 27/07/2015 tarihli ve 43452547-120.07-7542 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazıları ekinde yer alan İstanbul Milletvekili Mahmut TANAL tarafından verilen 7/29 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Nihat ZEYBEKÇİ
Bakan

EK:

Cevap yazısı

İstanbul Milletvekili Mahmut TANAL tarafından verilen 7/29 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevaplar:

Bakanlığım organizasyonunda firmalara ihracat performanslarına yönelik herhangi bir ödül verilmemektedir. Öte yandan, her yıl Türkiye İhracatçılar Meclisi tarafından ihracat yapan firmalara bir önceki yılda gerçekleştirdikleri ihracat performanslarına ilişkin kaydedilen rakamlara göre ödül verilmektedir.

Türkiye ekonomisi 2014 yılında %2,9 oranında büyümüştür. Söz konusu büyüme performansında net ihracatın katkısı 1,8 puan olarak gerçekleşmiştir. İhracatımız ülke ekonomimize, büyümemize pozitif katkı sağlamıştır.

6.- İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün, zorunlu askerlik hizmetini yapmaktaki iken şüpheli bir şekilde ortadan kaybolduğu iddia edilen bir ere ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı M. Vecdi Gönül'ün cevabı (7/41)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Millî Savunma Bakanı Sayın **İsmet Yılmaz** tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 24.06.2015

Ertuğrul KÜRKÇÜ
İzmir Milletvekili

Er Osman Karadeniz 12 Haziran 2015'ten bu yana kayıptır ve kendisinden haber alınamamaktadır. Yerel askeri yetkililerce Karadeniz'in akıbetinden endişe eden ailesine ortadan kaybolmasına ilişkin bilgi verilmemekte resmi adli soruşturmanın başlatılması için cumhuriyet savcılığına iletilmesi gereken yazıların yazılmasından da imtina edilmektedir.

Er Osman Karadeniz 08.03.1995 Diyarbakır doğumludur. 2014'te 6 ay tutuklu kaldığı cezaevinden serbest bırakılır bırakılmaz askerliğini yapmak üzere Nisan 2015'te Buca Merkez Komutanlığına teslim olmuş ve Karargâh bölümünde görevine başlamıştır.

Karadeniz, 05.06.2015 tarihinde birliğinden ailesine telefon ederek, genel seçimler sürecinde Diyarbakır'daki HDP mitingine yönelik büyük can kaybına yol açan saldırıya tepki göstermesi nedeniyle kışlada çıkan tartışmada darp edildiğini ve kendisine "Denizli'ye sürgün edileceği"nin bildirildiğini aktarmıştır.

Karadeniz, 12.06.2015'te Buca Merkez Komutanlığı'ndan sivil çıkış yapmış, çantasını bir arkadaşı daha sonra alınmak üzere Buca'da Merkez Büfe'ye bırakmış. O tarihten sonra kendisini gören olmamış ve bir daha haber alınamamıştır.

Osman Karadeniz'in ortadan kaybolması üzerine kardeşi Ali Karadeniz 15.06.2015 tarihinde İzmir'e gelerek erin Merkez Komutanlığı'ndaki üstleriyle görüşmeler yapmış ve kardeşinin akıbetiyle ilgili bilgi istemiştir. Bu görüşmelerde nizamiyedeki nöbetçi astsubay, Karadeniz'in kaybindan haberinin olmadığını söylemiş; ardından tabur komutanı Albay Bülent ve bölükte görevli bir astsubay başçavuş ile yaptığı görüşmelerden de bir sonuç alamayınca aynı gün akşamında Şirinyer Polis Merkezine kayıp ihbarında bulunmuştur.

Ali Karadeniz Şirinyer Polis Merkezi'nde beş saat bekletildikten sonra İzmir Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi'nden gelen görevli polis memurları Osman Karadeniz ve

ailesinin politik görüşlerini gerekçe göstererek erin kaybolduğunun iddia edilemeyeceğini, bulunduğu söylenen yerlerin kamera kayıtlarında bilgi verici herhangi bir görüntü olmadığını söyleyerek aileyi Polis Merkezi'nden çıkartmıştır.

Karadeniz ailesi 21.06.2015 tarihinde İzmir Cumhuriyet savcılığına giderek cep telefonu sinyali ve kamera kayıtlarının incelenmesi için başvuruda bulunmuş, savcılık başvuru üzerine ailenin Buca Merkez Komutanlığı'ndan Osman Karadeniz'in birliğinden çıkış yaptığına dair belge getirmesini istemiş ancak Buca Merkez Komutanlığı böyle bir belgeyi aileye vermekten kaçınmıştır.

Bu gerekçe ile;

- 1- Bakanlığınız zorunlu askerlik hizmetini yapmakta olan Osman Karadeniz'in şüpheli gaybubetinden haberdar mıdır? Haberdar ise bu kayıp vakası üzerine soruşturma başlatmış mıdır? Başlatmışsa bu soruşturmanın içeriği ve ulaşılan sonuçlar nelerdir?
- 2- Karadeniz ailesinin iddia ettiği gibi 05.06.2015 tarihinde Buca Merkez komutanlığı kıışlasında erler arasında şiddete varan bir tartışma ve darp olayı yaşanmış mıdır?
- 3- Osman Karadeniz'in bu olay üzerine sürgün edildiği doğru mudur? Karadeniz'in sürgüne gönderilmesinin politik bir nedeni var mıdır?
- 4- Değilse Denizli'ye sürgün veya nakil gerekçesi nedir? Başka bir birliğe gönderilmiş değilse sivil giyimli olarak Buca Merkez Komutanlığı'ndan ayrılmasının nedeni nedir?
- 5- Buca Merkez Komutanlığı'nın güvenlik kamera kayıtları inceleniş midir? Bu kayıtlarda Osman Karadeniz'in çıkış yaptığı görülmüş müdür?
- 6- Denizli'de nakil olunan komutanlık kamera kayıtları incelenmiş midir? Kendisinin birliğine teslim olup olmadığı anlaşılmış mıdır?
- 7- Savcılığın istediği Osman Karadeniz'in birliğinden çıktığını gösterir belgenin aileye verilmemesinin sebebi nedir?

T.C.
MILLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI
ANKARA

MAİY : 88839574-2015/7155/Kan.ve Kar.D. (1251)
Kan.Tetkik ve İşl.ř.

06 Ağustos 2015

KONU : Yazılı Soru Önergesi.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAşKANLIğINA

İLGİ: TBMM Bşk.lığının 07 Temmuz 2015 tarihli, Sayı:43452547-120.00-4393 sayılı ve "Soru Önergesi" konulu yazısı.

İlgi ile, İzmir Milletvekili Ertuğrul KÜRKÇÜ tarafından TBMM Başkanlığına verilen ve Millî Savunma Bakanı tarafından cevap verilmesi talep edilen, 7/41 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı EK-A'da sunulmuştur.

Arz ederim.

M. Vecdi GÖNÜL
Millî Savunma Bakanı

EKİ :
EK-A (Yazılı Soru Önergesinin
Cevabı)

EK-A

MAİY : 88839574-2015/7155/Kan.ve Kar.D.
Kan.Tetkik ve İşl.ř.

6 Ağustos 2015

İZMİR MİLLETVEKİLİ ERTUğRUL KÜRKÇÜ TARAFINDAN VERİLEN
7/41 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI

Soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin soruşturma; Ege Ordu Komutanlığı Askerî Savcılığının 2015/829 esasına kayıtlı olarak devam etmektedir.

Bilgilerinize sunarım.

M. Vecdi GÖNÜL
Millî Savunma Bakanı

7.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikulu'nun, sebze ve meyve fiyatlarındaki artışa ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker'in cevabı (7/58)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan **Ahmet DAVUTOĞLU** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

1. Patatesin kilosu 4 liraya kadar yükselmiştir. Üreticinin kazanamadığı, pazara giremediği, vatandaşın kilosu 4 liraya patates almaya zorlandığı bir sistemde bir çözüm öneriniz var mıdır?
2. Bu konuda hangi çalışmalar yapılmaktadır?
3. Sürekli spekülâtorlerden bahsedilmektedir bu konuda yapılan işlem var mıdır? Varsa nedir?
4. Türkiye'de son aylarda meyve ve sebze fiyatlarında sürekli yaşanan artış düşünüldüğünde Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı konu ile ilgili ne tür tedbirler alacaktır?
5. Patates fiyatlarına son 1 yılda kaç kere zam yapılmıştır? Bu zam oranı nedir? Türkiye'de üretilen patates miktarı nedir?

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643/610 2886
Konu : Yazılı Soru Önergesi

17 10/8/2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 10/07/2015 tarih ve KAN.KAR.BŞK.43452547-120.00-07-5177 sayılı yazınız,
b) 15/07/2015 tarih ve 31853594-610-2-22-2583 sayılı yazı.

İlgi (a)'da kayıtlı yazınız ile Başbakanlığa gönderilen ve ilgi (b)'de kayıtlı yazı ile Başbakanlıktan Bakanlığımıza gönderilen yazı ekinde yer alan, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin TANRIKULU'na ait 7/58 esas no'lu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EK:

1- Cevabi görüşü 7/58

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi :Mustafa Sezgin TANRIKULU****İstanbul Milletvekili****Esas No****:7/58**

SORU 1) Patatesin kilosu 4 liraya kadar yükselmiştir. Üreticinin kazanamadığı, pazara giremediği, vatandaşın kilosu 4 liraya patates almaya zorlandığı bir sistemde bir çözüm öneriniz var mıdır?

SORU 2) Bu konuda hangi çalışmalar yapılmaktadır?

SORU 3) Sürekli spekülâtorlerden bahsedilmektedir bu konuda yapılan işlem var mıdır? Varsa nedir?

SORU 4) Türkiye’de son aylarda meyve ve sebze fiyatlarında sürekli yaşanan artış düşünüldüğünde Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı konu ile ilgili ne tür tedbirler alacaktır?

SORU 5) Patates fiyatlarına son 1 yılda kaç kere zam yapılmıştır? Bu zam oranı nedir? Türkiye’de üretilen patates miktarı nedir?

CEVAP 1-2-3-4-5) Tarımsal ürün fiyatları serbest piyasa ekonomisi şartları içerisinde oluşmaktadır. Bakanlığımızın doğrudan ürün fiyatlarına müdahale etme imkânı bulunmamaktadır.

Bakanlığımızca patates sektörüne yönelik üretim, tüketim, stok durumu, fiyat, maliyet ile dış ticaret verileri günlük olarak takip edilerek, arz güvenliğinin sağlanması ve patates üretimindeki sürdürülebilirliğin temini için gerekli tedbirler alınmaktadır.

Bu kapsamda Bakanlığımızca, ülkemizde patates üretiminin önemli bir kısmının yapıldığı Niğde ve Nevşehir illerinde patates depolarında gerekli incelemeler yapılmış olup, tüketime yetecek seviyede ürün olduğu tespit edilmiş ve ürünlerin piyasaya sürülmesi noktasında üreticiler ve tüccarlar ile görüşmeler yapılmıştır. Yapılan çalışmalar neticesinde patates fiyatlarında düşüşler yaşanmıştır.

Bununla birlikte; gıda ve tarım ürünlerinin kısa ve uzun vadeli arz-talep, ihracat-ithalat ve üretim-tüketim değişimleri ile bu değişimlerin ve dağıtım zincirindeki gelişmelerin fiyatlara olası etkilerinin izlenmesi ve değerlendirilmesi, gerekli görülmesi halinde, alınacak tedbirlere ve uygulanacak politikalara ilişkin önerilerde bulunulması amacıyla Bakanlığımız koordinasyonunda ilgili tüm Bakanlık ve Kurumların içinde bulunduğu “Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme ve Değerlendirme Komitesi” kurulmuştur. Bu komite patates dahil tüm gıda ve tarım ürünlerine yönelik izleme - değerlendirme ve alınabilecek tedbirlere yönelik çalışmalarını katılımcı bir yaklaşımla devam ettirmektedir.

Bakanlığımızca üreticilerimize 2015 yılı için 10 Milyar TL nakit hibe destek sağlanacaktır. Bu destekler kapsamında 2015 yılı patates ürününe;

- ✓ Mazot için 4,85 TL/da,
- ✓ Gübre için 6,6 TL/da,

- ✓ Toprak Analizi için 2,5 TL/da,
- ✓ Yurt İçi Sertifikalı Tohum Kullanım için 40 TL/da,
- ✓ Yurt İçi Sertifikalı Tohum Üretimi 0,08 TL/kg destekleme ödemesi yapılmakta olup, verilen desteklerin toplamı 54 TL/da' dır.

Üretim planlaması çerçevesinde; Bakanlığımızca iklim, toprak, topografya, arazi sınıfları ve kullanım şekillerine dayalı olarak belirlenen, Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında üretim deseninin belirlenmesi, arz fazlası olan ürünlerin yerine yeni ürünlerin teşvik edilmesi, sanayinin hammadde ihtiyacının sağlanmasına yönelik olarak 30 havza belirlenmiştir.

Bakanlığımız ve TÜBİTAK tarafından Araştırma ve Geliştirme çalışmalarımıza verilen destekler ile fiziki altyapı ve teknik personel eğitimleri tamamlanmış, çeşit geliştirmenin ilk adımı olan melez tohumlar üretilerek "Patates Genetik Tabanı" oluşturulmuştur. Ayrıca patates ıslah çalışmalarının sürekliliğini sağlayacak altyapı çerçevesinde özellikle patates araştırmaları açısından merkez kuruluş olan Niğde Patates Araştırma Enstitüsünde doku kültürü laboratuvarı ve tam kontrollü seralar kurularak hastalıklardan arı yüksek kademedeki tohumluk üretilmeye başlanmıştır.

Bununla birlikte araştırma çıktıları özel sektör tarafından da kullanılmaya başlanmış ve tohumluk üretimi yapabilecek doku kültürü sistemlerini kurmuşlardır. Farklı generasyonlarda (nesillerde) binlerce yeni çeşit adayı üzerinde seleksiyon çalışmaları devam ettirilmektedir. Seleksiyonu devam eden bu çeşit adayları (klonlar) içerisinde **PA-03-2-16** ve **PA-06-1-43** nolu çeşit adayları 07 Ocak.2013 tarihinde ilk yerli ticari patates çeşitlerimiz olarak tescile sunulmuştur. Tescil çalışmaları sonucunda PA-06-1-43 nolu yerli patates çeşidimiz **ONARAN 2015** ismiyle ve PA-03-2-16 nolu yerli patates çeşidimiz **FATİH** ismiyle 01 Nisan 2015 tarihinde ilk yerli patates çeşitlerimiz olarak tescil edilmiştir.

5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu kapsamında kurulan birliklerin amacı üretimi talebe göre plânlamak, ürün kalitesini iyileştirmek, kendi mülkiyetine almamak kaydıyla pazara geçerli norm ve standartlara uygun ürün sevk etmektir. 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunun kapsamında 9 adet patates üretici birliği kurulmuştur.

Bakanlığımızca üretici örgütlerinin kurulması, gelişmesi ve pazarlama altyapılarının güçlendirilmesi konularında gerekli destek sağlanmaktadır. Ülkemizdeki üreticilerin pazarlama konularında bilgilendirilmeleri adına "Tarımsal Örgütlerin Pazarlama Kabiliyetlerinin Geliştirilmesi Projesi" çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca Bakanlığımız İl Müdürlüklerince, örgütlenme ve kooperatifleşme ile ilgili çiftçi toplantıları yapılmakta ve eğitimler düzenlenmektedir.

Patates ürünlerinde üretim azlığı ve piyasada mal sıkıntısı söz konusu olmayıp, son dönemde yaşanan fiyat dalgalanmaları spekülasyon amaçlıdır. Bakanlığımızca bu kapsamda kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi amacıyla gerekli açıklamalar yapılmakta ve gerekli tedbirler alınmaktadır.

Bitkisel üretim miktarları ve ürün fiyatlarına ilişkin veriler TÜİK tarafından düzenli olarak kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

Konuyla ilgili olarak T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığından alınan bilgiler aşağıda yer almaktadır.

5957 sayılı “Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” 01/01/2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Mezkur Kanunun amacı; sebze ve meyveler ile arz ve talep derinliğine göre belirlenecek diğer malların ticaretinin kaliteli, standartlara ve gıda güvenilirliğine uygun olarak serbest rekabet şartları içinde yapılmasını, malların etkin şekilde tedarikini, dağıtımını ve satışını, üretici ve tüketicilerin hak ve menfaatlerinin korunmasını, meslek mensuplarının faaliyetlerinin düzenlenmesini, toptancı halleri ile pazar yerlerinin çağdaş bir sisteme kavuşturulmasını ve işletilmesini sağlamaktır. Söz konusu Kanunla üreticilerin emeğinin karşılığını alabilmesi için koruyucu ve destekleyici mekanizmalar öngörülmüştür.

Bu kapsamda, üretici ve üretici örgütlerinin toptancı hali içinde ve dışında mallarını bildirimde bulunmak kaydıyla toptan ve perakende pazarlamasına imkân tanınmıştır. Bununla birlikte, pazar yerlerindeki satış yerlerinin en az %20’sinin üreticilere, toptancı hallerindeki işyerlerinin en az %20’sinin ise üretici örgütlerine ayrılması hükme bağlanmıştır. Üreticilerin ve üretici örgütlerinin toptancı hallerinde ve pazar yerlerindeki varlığının artmasıyla birlikte zaman içinde sebze ve meyve fiyatlarının düşme trendine girmesi beklenmektedir. Anılan Kanunun “Serbest rekabet şartlarının korunması ve standardizasyon” başlıklı 6 ncı maddesinde, fiyatların, malların arz ve talebine bağlı olarak serbest rekabet şartlarına göre oluşmasının esas olduğu, meslek mensuplarının, serbest rekabeti engellemek amacıyla kendi aralarında veya üreticilerle ticarî anlaşmalar yapamayacağı, uyumlu eylemde bulunamayacağı ve hâkim durumlarını kötüye kullanamayacağı hükme bağlanmıştır.

5957 sayılı Kanunun 15 ve 16 ncı maddelerine istinaden Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bünyesinde elektronik ortamda Hal Kayıt Sistemi kurulmuş ve 15/02/2012 tarihinde www.hal.gov.tr web adresi üzerinden resmi olarak faaliyete alınmıştır. Hal Kayıt Sistemi ile sebze ve meyve ticaretinin elektronik ortamda takip edilebilmesi mümkün hale gelmiştir. Üretici ve tüketicinin korunması ve malların fiyatlarının arz ve talebe bağlı olarak serbest rekabet ortamında oluşması amacıyla, Hal Kayıt Sistemi üzerinden sisteme kayıtlı kullanıcılar tarafından yapılan bildirimler sonucunda oluşan sebze ve meyve ticareti verileri ile bildirimcilere ait stok kayıtları sürekli analiz edilmekte olup, malların belirli ellerde toplanması, satışından kaçınılması ya da stoklanması yönünde kanaat oluşması durumunda Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca gerekli her türlü idari tedbir alınmaktadır. Sistem üzerinden yapılan incelemelerde patates stok miktarları dikkat çeken firmalar ile patates stokladığı ihbar edilen firmalar Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Müfettişlerince denetlenmiş olup, yapılan denetimler sonucunda Kanun çerçevesinde gerekli takip yapılmaktadır.

8.- Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'ın, tarım dışı amaçlarla kullanılan tarım arazilerine ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker'in cevabı (7/87)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi EKER tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince saygıyla talep ederim.

Orhan SARIBAL
Bursa Milletvekili

Günümüz koşullarında arzı artırılamayan, yerine geçebilecek bir eşdeğeri olmayan, oluşumu asırlar sürmesine rağmen kaybı dakikalar içinde gerçekleşebilen ve kıt bir kaynak olan topraklarımızdan alınan ürün gittikçe azalmakta, buna karşılık nüfus artmaktadır. Ayrıca tarımsal potansiyeli yüksek tarım topraklarımız her geçen gün artan bir biçimde kirlilik, bozulma, şehirleşme ve sanayileşme nedeniyle verimsizleşmekte veya bütünüyle tarım dışına çıkmaktadır. Bu nedenlerle öncelikle üretken tarım arazilerinin ve bütünlüklerinin korunması amacıyla 1598 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu 19.07.2005 tarihli ve 25880 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kanuna göre tarım arazileri, doğal özellikleri ve ülke tarımındaki önemine göre mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ve marjinal tarım arazileri olarak sınıflandırılmaktadır. Kanunun "Tarım Arazilerinin Amaç Dışı Kullanımı" başlıklı 13. maddesi ile de mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ve sulu tarım arazilerinin tarımsal üretim amacı dışında (alternatif alan bulunmaması ve kurulun uygun görmesi koşuluyla Bakanlar kurulunca izin verilecek istisnalar hariç) kullanılamayacağı belirtilmektedir. Ayrıca Kanunun 14. maddesi ise tarımsal potansiyeli yüksek büyük ovaların belirlenmesi ve korunmasını 15. maddesi ise erozyona duyarlı alanların belirlenmesi ve korunmasını düzenlemektedir.

Bu çerçevede;

1. Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 19.07.2005 yılından günümüze Bakanlığınıza ve/veya taşra teşkilatlarınıza yapılan tarım dışı amaçlı arazi kullanımı başvurularının toplam yüzölçümü nedir?
2. Tarım dışı amaçlı kullanımı uygun görülen tarım arazilerinin toplam yüzölçümü ne kadardır?
3. Tarım dışı amaçlı kullanımı uygun görülen arazilerin tarım arazisi sınıflarına göre dağılımı nedir?
4. Tarım dışı kullanımı uygun görülen tarım arazileri içerisinde sulu tarım arazilerinin yüzölçümü ne kadardır?

5. Kanunun 14. maddesi uyarınca belirlenmesi öngörülen tarımsal üretim potansiyeli yüksek, erozyon, kirlenme, amaç dışı veya yanlış kullanımlar gibi çeşitli nedenlerle toprak kaybı ve arazi bozulmalarının hızlı geliştiği ovalarımızdan (Bursa, Yenişehir, İnegöl Ovaları gibi) Kanunun yürürlüğe girdiği günden günümüze Büyük Ova Koruma Alanı olarak belirlenmiş ova var mıdır? Belirlenmemiş ise sebebi nedir?
6. Kanunun 15. maddesi gereği olan erozyona duyarlı arazilerin belirlenmesi ve korunmasını sağlamak amacıyla söz konusu arazilerin nitelik ve niceliklerinin ortaya konmasına ve haritalanmasına ilişkin Kanunun yürürlüğe girdiği günden günümüze uygulanan, tamamlanan çalışmalar ve alansal dağılımları nelerdir?
7. Kanunun 10. ve 11. maddelerinde de öngörüldüğü halde tarım arazilerinin sürdürülebilir kullanılmasını sağlayacak, arazi kullanım planlarının ve güncel veri tabanlarının oluşturulmasına temel olacak detaylı toprak etüt ve haritalama çalışmalarına ülkesel boyutta başlanmamasının/başlanamamasının nedeni nedir? Bu konuda kısa, orta ve uzun vadeli çalışma veya planlamalar var mıdır, var ise nelerdir?

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643/610 – 2731
Konu : Soru Önergesi

31.07/2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 10.07.2015 tarihli ve 43452547-120.00-5177 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Bursa Milletvekili Orhan SARIBAL'a ait 7/87 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin cevabi görüş ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

Ek: Cevabi görüş 7/87

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Orhan SARIBAL****Bursa Milletvekili****Esas No****:7/87**

Günümüz koşullarında arzı artırılmayan, yerine geçebilecek bir eşdeğeri olmayan, oluşumu asırlar sürmesine rağmen kaybı dakikalar içinde gerçekleşebilen ve kıt bir kaynak olan topraklarımızdan alınan ürün gittikçe azalmakta, buna karşılık nüfus artmaktadır. Ayrıca tarımsal potansiyeli yüksek tarım topraklarımız her geçen gün artan bir biçimde kirlilik, bozulma, şehirleşme ve sanayileşme nedeniyle verimsizleşmekte veya bütünüyle tarım dışına çıkmaktadır. Bu nedenlerle öncelikle üretken tarım arazilerinin ve bütünlüklerinin korunması amacıyla 1598 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu 19.07.2005 tarihli ve 25880 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kanuna göre tarım arazileri, doğal özellikleri ve ülke tarımındaki önemine göre mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ve marjinal tarım arazileri olarak sınıflandırılmaktadır. Kanunun "Tarım Arazilerinin Amaç Dışı Kullanımı" başlıklı 13. maddesi ile de mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ve sulu tarım arazilerinin tarımsal üretim amacı dışında (alternatif alan bulunmaması ve kurulun uygun görmesi koşuluyla Bakanlar Kurulunca izin verilecek istisnalar hariç) kullanılamayacağı belirtilmektedir. Ayrıca Kanunun 14. maddesi tarımsal potansiyeli yüksek büyük ovaların belirlenmesi ve korunmasını 15. maddesi ise erozyona duyarlı alanların belirlenmesi ve korunmasını düzenlemektedir. Bu çerçevede;

SORU 1) Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 19.07.2005 yılından günümüze Bakanlığınıza ve/veya taşra teşkilatlarınıza yapılan tarım dışı amaçlı arazi kullanımı başvurularının toplam yüzölçümü nedir?

SORU 2) Tarım dışı amaçlı kullanımı uygun görülen tarım arazilerinin toplam yüzölçümü ne kadardır?

SORU 3) Tarım dışı amaçlı kullanımı uygun görülen arazilerin tarım arazisi sınıflarına göre dağılımı nedir?

SORU 4) Tarım dışı kullanımı uygun görülen tarım arazileri içerisinde sulu tarım arazilerinin yüzölçümü ne kadardır?

SORU 5) Kanunun 14. maddesi uyarınca belirlenmesi öngörülen tarımsal üretim potansiyeli yüksek, erozyon, kirlenme, amaç dışı veya yanlış kullanımlar gibi çeşitli nedenlerle toprak kaybı ve arazi bozulmalarının hızlı geliştiği ovalarımızdan (Bursa, Yenişehir, İnegöl Ovaları gibi) Kanunun yürürlüğe girdiği günden günümüze Büyük Ova Koruma Alanı olarak belirlenmiş ova var mıdır? Belirlenmemiş ise sebebi nedir?

SORU 6) Kanunun 15. maddesi gereği olan erozyona duyarlı arazilerin belirlenmesi ve korunmasını sağlamak amacıyla söz konusu arazilerin nitelik ve niceliklerinin ortaya konmasına ve haritalanmasına ilişkin Kanunun yürürlüğe girdiği günden günümüze uygulanan, tamamlanan çalışmalar ve alansal dağılımları nelerdir?

SORU 7) Kanunun 10. ve 11. maddelerinde de öngörüldüğü halde tarım arazilerinin sürdürülebilir kullanılmasını sağlayacak, arazi kullanım planlarının ve güncel veri

tabanlarının oluşturulmasına temel olacak detaylı toprak etüt ve haritalama çalışmalarına ülkesel boyutta başlanmamasının/başlanamamasının nedeni nedir? Bu konuda kısa, orta ve uzun vadeli çalışma veya planlamalar var mıdır, var ise nelerdir?

CEVAP 1-2-3-4-5-6-7) Bakanlığımızca, tarım topraklarımızın korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir planlı arazi kullanımı konusundaki çalışmaların yapılması ile tarım arazilerinin izinsiz olarak amaç dışı ve yanlış kullanımlarının önlenmesi için, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu 19.07.2005 tarih ve 25880 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Kanun ile tarım arazilerimizin korunması ve amaç dışı kullanımının önlenmesi yönelik önemli düzenlemeler getirilmiştir.

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 13 üncü maddesinde, mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ile sulu tarım arazileri tarımsal üretim amacı dışında kullanılamayacağı, ancak alternatif alan bulunmaması ve Toprak Koruma Kurulunun uygun görmesi, şartıyla bu maddede sayılan istisnalar için tarım dışı kullanım taleplerine izin verilebilmektedir.

Ayrıca, yapılacak faaliyetten dolayı çevre tarım arazilerinin zarar görmesini engellemek amacıyla Toprak Koruma Projesi hazırlanmaktadır. Yine aynı Kanun kapsamında tarım arazilerinin izinsiz olarak amacı dışında kullanıldığının tespit edilmesi durumunda idari yaptırımlar uygulanmaktadır.

Bakanlığımızca tarım arazilerimizin korunmasına yönelik olarak önemli çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda Arazi Kullanım Planları hazırlanmakta, ilgili kurumlarla işbirliği içinde ulaşım, konut, enerji, sulama vb. yatırımların mümkün olduğunca bu tarım alanlarının dışında uygun alanlara yönlendirilmesi sağlanmaktadır.

Büyük ovaların belirlenmesi çalışmaları yürütülmekte olup, bu çalışma ile verimli tarım alanlarının korunması amaçlanmaktadır.

Ayrıca, erozyona duyarlı alanların tespiti ve korunmasına yönelik Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Mersin, Yozgat ve Trabzon İllerinde pilot çalışmalara başlanmıştır.

Ülkemizde bugüne kadar toplulaştırma yapılmış 5 Milyon hektar arazinin detaylı toprak haritaları yapılmıştır. Bakanlık programına alınan her yıl 1 Milyon hektar toplulaştırma alanlarında da etüt ve haritalama çalışması eşzamanlı yapılmaktadır.

9.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, bir televizyon yayın platformu işletmesinin bir televizyon kanalını platforma dahil etmediği iddialarına ilişkin sorusu ve Gümrük ve Ticaret Bakanı Nurettin Canikli'nin cevabı (7/88)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Gümrük ve Ticaret Bakanı Nurettin Canikli tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasa'nın 98 ve T.B.M.M içtüzüğünün 96.maddeleri gereğince saygıyla talep ederim. 30.06.2015

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

- 1- Ulusal Kanal adlı Televizyon Kanalının 3 milyona yakın abonesi olan bir yayın platformu işletmesi tarafından kasten ve bilerek yayın platformuna dahil etmediği iddiaları doğru mudur?
- 2- Platform işletmesinin yayın platformlarına alacağı kanallarla anlaşırken belli kanallara ambargo uygulaması hem 6112 sayılı RTÜK kanunu 29'uncu maddesine hem RTÜK uydu yayın yönetmeliğine hem Ticaret Kanunu hem de Rekabet Kanunu'na aykırılık teşkil etmemekte midir?
- 3- Bir özel işletmenin yayıncılık alanında tekel oluşturarak belli kanalların izleyicilerine ulaşmasının önünde engel olması basın ve ifade özgürlüğünün ihlali sonucunu doğurmamakta mıdır?
- 4- Ulusal Kanal'a uygulanan bu yayın ambargosunun kaldırılması için Bakanlığınız tarafından söz konusu yayın platformu işletmesine karşı herhangi bir tahkikat başlatılacak mıdır?
- 5- Bu yayın platformu işletmesinin bu şekilde ambargo uyguladığı başka televizyon kanalları bulunmakta mıdır? Bunlar hangileridir?

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : 69602026-610- 368442
Konu : Soru Önergesi (7/88)

05.09/2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi :10/07/2015 tarihli ve 43452547-120.00 -5177 sayılı yazısı.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Sayın Av. Mahmut TANAL tarafından verilen 7/88 sayılı yazılı soru önergesinin cevapları hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Nurettin CANIKLI
Bakan

EK : Soru önergesi cevabı

İstanbul Milletvekili Sayın Av. Mahmut TANAL'a ait 7/88 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmektedir.

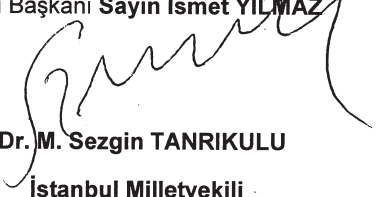
1-2) Ulusal Kanal İletişim Hizmetleri San. ve Tic. A.Ş. (Ulusal Kanal) tarafından Rekabet Kurumu kayıtlarına 13.05.2015 tarih ve 2460 sayı ile giren bir şikâyet başvurusu yapılmış ve söz konusu başvuru üzerine düzenlenen 11.06.2015 tarih, 2015-2-26/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 15-28 sayılı Rekabet Kurulu toplantısında ele alınmış “4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun uyarınca Krea İçerik Hizmetleri ve Prodüksiyon A.Ş.’ nin (Digitürk) dijital platform hizmetleri piyasasındaki hakim konumunu Ulusal Kanal aleyhine ayrımcılık yapmak suretiyle kötüye kullanıp kullanmadığının tespitine yönelik önaraştırma yapılmasına...” 07.07.2015 tarih ve 15-28/390-M sayı ile karar verilmiştir. Bu çerçevede söz konusu iddianın doğruluğunun tespiti Rekabet Kurulu’nun konuya ilişkin olarak alacağı nihai karar ile ortaya konabilecektir.

3-5) Yukarıda da belirtildiği gibi önerge konusuna ilişkin olarak Rekabet Kurumu bünyesinde gerekli yasal süreç yürütülmektedir. Bu çerçevede, şikâyet konusu tüzel kişiliğin diğer televizyon kanallarına uyguladığı işlemler önaraştırma sonucunda tespit edilebilecek ve Rekabet Kurumu’nun resmi internet sayfasında ilan edilecektir.

10.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikulu'nun, bir gazetecinin Parlamento Muhabiri kartının haksız bir şekilde elinden alındığı iddiasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Mehmet Naci Bostancı'nın cevabı (7/116)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın İsmet YILMAZ tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

Todays Zaman Parlamento Büro Şefi Ali Aslan Kılıç hakkında Meclis Başkanlığı'na şikayet dilekçesi verildiği haberleri basına yansımıştı. Meclis Basınla İlişkiler Kurulu 26 Şubat'ta toplanarak akreditasyon kararı almıştı.

Bu bağlamda;

1-Todays Zaman Parlamento Büro Şefi Ali Aslan Kılıç'ın Parlamento Muhabiri kartının iptal edilmesinin hukuki gerekçeleri nelerdir?

2-Todays Zaman Parlamento Büro Şefi Ali Aslan Kılıç'ın Parlamento Muhabiri kartının şikayet dilekçesi ile iptal edilmesi basın özgürlüğüne darbe değil midir?

3-Meclis Basınla İlişkiler Kurulu'nun Todays Zaman Parlamento Büro Şefi Ali Aslan Kılıç hakkında keyfi akreditasyon kararı aldığı iddiası doğru mudur?

4-Todays Zaman Parlamento Büro Şefi Ali Aslan Kılıç hakkındaki şikayet dilekçesi ile ilgili gerekli soruşturmanın yapılmadığı iddiası doğru mudur?

5-İddia doğru ise, şikayet dilekçesinin soruşturulmamasının sebebi nedir?

6-Parlamento Muhabiri kartı iptalinin bir kısım medyayı cezalandırma yöntemi olarak kullanıldığı iddiası doğru mudur?

7-1970-2015 yılları arasında 10 Temmuz tarihi itibarıyla Parlamento Muhabiri kartı iptal edilen kişi sayısı nedir?

8-2010-2015 yılları arasında 10 Temmuz tarihi itibarıyla haklarında yasal işlem başlatılan Parlamento Muhabiri sayısı nedir ve bu yasal işlemler nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 10322
Konu : Soru önergesi

11.09.2015

Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

İlgi : 10.07.2015 tarihli ve (7/116) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

İlgi yazılı soru önergeniz ile bir gazetecinin Parlamento Muhabiri kartının haksız bir şekilde elinden alındığı iddiası soru konusu yapılmıştır.

Basın ve yayın mensuplarının TBMM içerisindeki çalışmaları ve hizmetlerden yararlanmalarına ilişkin esas ve usuller Türkiye Büyük Millet Meclisinde Basın ve Yayın Mensuplarının Çalışmaları Hakkında Yönetmelik ile belirlenmiş olup bu kapsamda yapılan işlemlerde ve alınan kararlarda Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

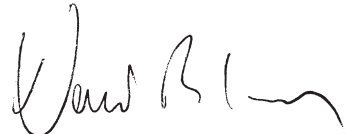
Yönetmelik'in 14'üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, yönetmelik hükümlerine aykırı davranan, izinsiz ya da çekim izin formunda belirtilen kişi, mekân, süre ve zaman dışında çekim yapan basın ve yayın mensubunun durumu tutanakla tespit edilir ve Basınla İlişkiler Kurulunda görüşülerek karara bağlanır. Ayrıca söz konusu maddenin üçüncü fıkrası, *"TBMM'nin güvenliğini ve saygınlığını ihlal edici eylem ve davranışta bulunan basın ve yayın mensubunun parlamento muhabiri kartı ilgili İdare Amirince iptal edilir."* hükmünü haizdir.

24. Dönem Diyarbakır Milletvekili Cuma İÇTEN'in, Today's Zaman Muhabiri Ali Aslan KILIÇ'ın kendisine hakaret içeren söz ve davranışlarda bulunduğu dair dilekçesi Basınla İlişkiler Kurulunda değerlendirilerek söz konusu muhabirin Parlamento Muhabiri Kartı, Yönetmelik'in 14'üncü maddesinin üçüncü fıkrası gereğince 26.02.2015 tarihinde iptal edilmiştir.

Bunun yanı sıra mevcut kayıtlar incelenmiş ve söz konusu Yönetmelik hükümleri gereğince günümüze kadar altı parlamento muhabirinin kartının iptal edildiği tespit edilmiştir. Ayrıca, 2010 yılından günümüze kadar 54 parlamento muhabirinin söz konusu Yönetmelik hükümlerini ihlal ettiği tutanakla tespit edilmiş ve bu muhabirlerin durumları Basınla İlişkiler Kurulunda değerlendirilerek haklarında uyarı yazısı yazılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

Mehmet Naci BOSTANCI
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

11.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının çözümüne yönelik yürütülen çalışmalara,

- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, buğday üretimi ve ithalatına,

- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar'da meydana gelen doğal afetlerden etkilenen çiftçilerin zararlarının karşılanmasına,

- Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, leptospiroz ve Kırım Kongo Kanamalı Ateşi vakalarına ve alınan önlemlere,

- Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı'nın, Toprak Mahsulleri Ofisinin yaptığı hububat alımlarına,

- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, gıdalardaki pestisit kalıntısını belirlemeye yönelik yapılan çalışmalara,

- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, yabancılardan tarım arazisi edinimine,

- Konya Milletvekili Mustafa Hüsnü Bozkurt'un, hububat alımında Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından uygulanan randevu sistemine,

İlişkin soruları ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker'in cevabı (7/211), (7/212), (7/213), (7/214), (7/215), (7/216), (7/217), (7/218)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Bakan Mehmet Mehdi Eker tarafından yazılı olarak yanıtlandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Özgür Özel

Manisa Milletvekili

6 Temmuz 2015 tarihinde Manisa'nın Gölçü ilçesinde yaşanan trafik kazası sonucu çoğu genç kadınlardan oluşan 15 mevsimlik tarım işçisi hayatını kaybetmiş, bu facianın ardından mevsimlik tarım işçilerinin sorunları yeniden kamuoyunun gündemine oturmuştur.

Kasım 2014'te Isparta'nın Yalvaç İlçesi'nde çalışan işçileri Gelendost'a götüren midibüsün kaza yapması ve kazada 17 işçinin ölmesi üzerine 11 Kasım 2014 tarihinde TBMM'de Mevsimlik Tarım İşçilerinin Sorunlarının Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmuş, 13 Ocak 2015 tarihinde görevine başlayan bu Komisyon Mart 2015'te raporunu tamamlamıştır.

24. Dönem yasama faaliyetlerinin sona ermesi nedeniyle söz konusu Komisyonun hazırladığı bu rapor gündeme alınamamış, TBMM'de görüşme imkanı olmamıştır. Söz konusu rapor 03.06.2015 tarihinde TBMM tarafından ilgili Bakanlık ve kurumlara gönderilmiştir.

Bu bağlamda Raporun içinde yer alan çözüm önerilerinden;

1. Bakanlığınızca taşra teşkilatına verilen tarım makinelerinin güvenli kullanımı, zirai mücadele ilaçlarının bilinçli kullanımı ve tarımda iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerine mevsimlik işçilerin de dahil edilmesi yönünde bugüne kadar herhangi bir çalışma yapılmış mıdır?
2. Halihazırda kullanılan traktörlerden eski ve güvenlik donanımlarından yoksun traktörlerin hurda indirimi vb. teşviklerle yenilenmesi için ne gibi çalışmalar yapılmıştır?
3. Tarım Kredi Kooperatifleri Birliğince çiftçilerin yeni ve daha güvenli tarım aletlerine geçişlerinin teşvik edilmesi için bugüne kadar hangi çalışmalar yapılmıştır?
4. Tarım kimyasallarının gereksiz kullanımını önlemek için bu kimyasalların reçete ile satılması hususunda Bakanlığınızca daha sıkı ve etkin bir denetim sağlanması amacıyla hangi önlemler alınmıştır?
5. Tarım kimyasalları üreticileri ve distribütörlerinin, bütün ürünlerin içine; işçilerin ve işverenlerin anlayacağı nitelikte bu kimyasalların ne gibi etkileri olabileceği, bu etkilerden korunmak için neler yapılabileceği, beklenmedik maruziyetlerde neler yapılması gerektiği vb. hususları görsel ve okunabilir büyüklükte yazılarla Türkçe olarak ifade eden “Malzeme Güvenlik Bilgi Formu” benzeri bilgilendirme formları koyması için bugüne kadar hangi çalışmalar yapılmıştır?
6. Mevsimlik tarım işçilerinin mutlak yoksulluk içinde olmaları ve hayatlarını idame ettirecekleri gelirden yoksun olmaları nedeniyle, yerelde desteklenen tarımda istihdam politikaları için bugüne kadar hangi çalışmalar yapılmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda yer alan sorumun Gıda,Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sn. Mehdi EKER tarafından yazılı olarak yanıtlanması talebimi saygılarımla dilerim.
08.07.2015

Doç.Dr. Okan GAYTANCIOĞLU

Edirne Milletvekili

Türkiye son yıllarda buğdayda uygulanan politikalar nedeniyle giderek ithalatçı bir konuma gelmiştir. 2010-2014 yıllarını kapsayan 5 yıllık buğday ithalatı miktarı TÜİK verilerine göre 18.368 (bin/ton)'dur. Aynı yılda yine TÜİK verilerine göre üretimde belirgin artışlar görülmemiştir. 2014 yılında Türkiye'de yaşanan kuraklık neticesinde üretim miktarı azalmış buna karşılık 18.368 bin/ton karşılığı 1,5 milyar dolarlık buğday ithalatı yapılmıştır.

2015 yılında TMO yetkilileri rekor bir üretim beklentisi içine girdiklerini kamuoyuna belirtmişlerdir. TMO 2014 yılında piyasaya müdahale etmemiş 2015 yılında ise yüksek miktarlarda ürün alacağını belirtmiş ve yüksek fiyatlardan ürün alımına başlamıştır. Buğday üretimi yapılan bölgelerde TMO yetkililerinden alınan bilgilere ve kamuoyunda dile getirilen Toprak Mahsulleri Ofisi'nin elinde 2013 ve 2014 yılından gelen yüksek miktarlarda stoğu olduğu iddia edilmektedir.

Buna göre;

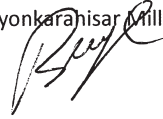
1. Bu iddialar doğru mudur?
2. 2015 Hasadının sona ermeye başladığı bugünlerde TMO'nun elinde hangi yıllara ait stoklar vardır?
3. Bu stokların miktarı nedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda , Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi EKER tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim .08.07.2015

Saygılarımla

Burcu KÖKSAL
Afyonkarahisar Milletvekili

1- Yaşanan yoğun yağmur ve doludan etkilenen ve Türkiye ihracatının %30'unun karşılandığı Afyonkarahisar Sultandağı sigortası olmayan (Tarsim) Kiraz Üreticilerinin görmüş oldukları zararların Başbakanlık Afet Fonu'ndan ödenmesi hususunda ne düşünüyorsunuz.

2- Yine Afyonkarahisar'ın tarımda geçim kaynağı olan patates üreticilerinin sıkıntıları hakkında şahsınıza ulaşan bir bilgi var mı? Şuhut ve bölgesinde ki yaşanan yoğun yağışlardan dolayı patateslerde oluşan mildiyö (mantar hastalığı) neticesinde sigortası olmayan (Tarsim) üreticinin mağdur olması sebebiyle, oluşan zararın Başbakanlık Afet Fonundan karşılanması mümkün müdür?

3- Yine Afyonkarahisar İhsaniye ve bölgesinde yaşanan yoğun yağmur ve dolu olayından dolayı hububat üreticilerinin yaşanan bu afetten dolayı ürünlerinin zarar görmesi sonucu bir çoğu bu faaliyetlerinden vazgeçmek üzeredir. Sigortası olmayan (Tarsim) çiftçilerin faaliyetlerini devam ettirebilmesi için oluşan zararın Başbakanlık Afet Fonundan ödenmesi hususunda bir girişiminiz oldu mu?

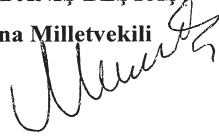
4-yaşanan afetlerden dolayı zarar gören üreticilerin kredi borçlarının en az 1 (bir) yıl ertelenerek 6 (altı) eşit taksitlere bölünmesi hususunda bir girişimde bulundunuz mu?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi EKER tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

Adana Milletvekili

Adana'nın Tufanbeyli ilçesinde hayvancılıkla uğraşan bir aileden üç kişi hayvandan insana bulaştığı düşünülen bir hastalık şüphesiyle hayatını kaybetmiştir. Hayvancılıkla uğraşan aileye ait ineklerin yaklaşık 10 gün önce rahatsızlandığı, bunun üzerine veteriner çağrıldığı ve veterinerin de hastalığı tespit için ineği keserek incelemesi aşamasında yaşamını yitiren aile üyesinin de veterinerine yardım ettiği olaya ilişkin tespitler arasındadır. Veteriner, ineklerde kanama bozukluğu saptamış ancak birkaç gün sonra dört inek aniden ölmüş, hemen akabinde de ineklerin sahibi olan 3 kişi hastaneye kaldırılmıştır. Hastanede hayvansal bir bakteri olan leptoskiroz ve Kırım Kongo Kanamalı Ateşi ön tanısı konulan hastalar çok geçmeden hayatlarını yitirmiştir.

Bu bağlamda;

- 1-) Adana'da meydana gelen ölümler hakkında bilgi sahibi misiniz? Konu ile ilgili Bakanlığınız birimleri ve bağlı kuruluşlar bir çalışma yürütüyor mu? Elde ettiğiniz bulgular nelerdir?
- 2-) Hayvanlardan insana geçen bu virüs ile ilgili Bakanlığınıza başkaca şikayet gelmiş midir? Türkiye genelinde Leptoskiroz ve Kırım Kongo Kanamalı Ateşi ile ilgili başka bulgulara rastlanmış mıdır? Bu konuda Bakanlığınız bir araştırma ve inceleme çalışması yürütmekte midir?
- 3-) Adana ilinde konu ile ilgili başkaca hastalık yahut ölüm vakıaları yaşanmış mıdır?
- 4-) Adana ilinde ortaya çıkan ölümcül virüs ile ilgili başta Adana olmak üzere Türkiye genelinde hangi önlemler alınmıştır?
- 5-) Ölümlere neden olan bahse konu virüs ve yarattığı sonuçlara ilişkin bilgilendirme ve eğitim çalışmaları yapılacak mıdır?
- 6-) Genellikle yaz aylarında daha sık rastlanan bu virüs ile ilgili geçmişte ne tür çalışmalar yürütülmüştür? Neredeyse her yıl can kayıplarına neden olan virüsün yok edilemeyişinin nedeni nedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygıyla arz ederim. **7 Temmuz 2015**

Mustafa KALAYCI
Konya Milletvekili

Toprak Mahsulleri Ofisi hububat alımlarını randevu ile gerçekleştirmektedir. Randevu sistemi üreticilerin hiç sıra beklemeden ürünlerini TMO'ne teslim edebilmeleri açısından önemlidir.

Ancak hasat döneminin başladığı Konya'da uygulamada yaşanan bazı sorunlarla ilgili olarak çiftçilerimizden gelen yoğun şikayetler bulunmaktadır.

TMO alım merkezlerinde alım işlemlerinin yavaş yürümesi, mevcut mesai sürelerinin yetersiz kalması ve günlük alım miktarlarının düşük olması nedeniyle ileri tarihlere randevu alınabildiği, alınan randevu günü için biçer ve kamyon ayarlamakta zorluk çekildiği, bu nedenlerle üreticilerin ürünlerini düşük fiyattan piyasaya satmak zorunda kaldığı ve mağdur oldukları ifade edilmektedir.

Buna göre;

- 1) Hükümetin hububat alım politikası üreticilerin ürünlerini zamanında almak mıdır, yoksa yeterli alım yapmayarak üreticileri piyasaya yönlendirmek, düşük fiyatla ürünlerini satmak zorunda bırakmak mıdır?
- 2) Üreticilerin mağdur olmaması için TMO alım merkezlerinde hububat alımlarının hızlandırılması ve günlük alım miktarlarının artırılması için gerekli tedbirler alınacak mıdır?
- 3) Üreticilerin daha kısa sürede randevu alıp ürününü teslim edebilmesi için TMO alım merkezlerinin günlük mesai saatlerini uzatılması ve Pazar günleri de alım yapılması sağlanacak mıdır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın M. Mehdi Eker tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç

Antalya Milletvekili

Meyve ve sebzelerin yetiştirilmesi sırasında kullanılan pestisitlerin kalıntı miktarlarını tespit etmek amacıyla yapılan Antalya merkezli bir çalışma gıdaların mevzuatta belirtilen maksimum limit değerlerinin çok üzerinde kalıntı içerdiğini ortaya çıkardı. Çalışma sofralardaki bazı temel meyve ve sebze ürünlerinin ciddi oranda pestisit ya da tarım ilacı kalıntısı içerdiğini ve başka açılardan da çeşitli sorunlar içerebileceğini ortaya koydu.

Ülkemizde Türkiye’de pestisitlerin hangi üründe, ne miktar kullanılacağını **Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı**, 29099 sayılı ve 25 Ağustos 2014 tarihli “Türk Gıda Kodeksi Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliği”yle geçen yıl yeniden düzenledi. Bu tarihten önce geçerli yönetmelik 31 Aralık 2009 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanan 2009/62 sayılı “Türk Gıda Kodeksi Gıda Maddelerinde Bulunmasına İzin Verilen Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Tebliği” idi. 2009 tarihli bu tebliğden önce ise 2008/41 sayılı kalıntı limitleri tebliği yürürlükte idi.

Tarımsal üretimde kullanılan ve kimyasal özelliklerine göre az veya çok zehirli etkiye sahip kimyasal maddeler olan pestisitlerin insan ve çevre sağlığı açısından sorunlara neden olduğu biliniyor. Bütün ülkeler gıdalardaki bu tip zehirli kimyasal madde kalıntılarını belirlemek için her yıl belirli sayıda ürünü laboratuvar testlerine tabi tutarak sağlık risklerini belirlemek ve gereken önlemleri almak konusunda çalışmalar yapmaktadır.

Bu nedenle ;

1) Ülkemizde son on yıl içinde gıdalardaki pestisit kalıntısını belirlemeye yönelik olarak yapılan çalışmalarda, çalışmanın yapıldığı tarihte geçerli yönetmelik dikkate alınmak koşuluyla, yurtiçinde tüketilen ürünlerdeki pestisit kalıntıları açısından durum nedir. Her yıl kaç adet ürün analiz edilmiş ve yüzde kaçının mevzuata aykırı olduğu tespit edilmiştir?

- 2) Ülkemizde son on yıl içinde gıdalardaki pestisit kalıntısını belirlemeye yönelik olarak yapılan çalışmalarda, çalışmanın yapıldığı tarihte geçerli yönetmelik dikkate alınarak, yurtdışına gönderilen ürünlerdeki pestisit kalıntıları açısından durum nedir? Her yıl kaç adet ürün analiz edilmiş ve yüzde kaçının mevzuata aykırı olduğu tespit edilmiştir?
- 3) Son on yıl içinde yurtdışına gönderilen gıda ürünlerimizin parti bazında sayısı kaçtır ve yine kaç parti ürün ihraç edildiği ülkeden kalıntı sorunu nedeniyle geri gönderilmiştir?
- 4) Yurtdışında kalıntı sorunu nedeniyle geri gönderilen ürünler yurtiçi tüketimine sunulmakta mıdır?
- 5) Antalya bölgesinde faaliyet gösteren tarla, örtüaltı vs. hepsi dâhil üretici sayısı kaçtır ve ürün bazında düşünülürse her yıl ortalama kaç parti ürün piyasaya sunulmaktadır? Pazara ne sıklıkla ürün sunulduğuna ilişkin bir bilgi var mıdır? Örneğin sadece Antalya’da 70 bin civarında üretici olduğu ve her birinin ekim-dikim yaptığı ürünlerden ortalama 3-5 kez hasat yaparak piyasaya sunduğu düşünülürse, en az 300-350 bin parti ürün için yurtiçi denetim çalışmalarında ve ihracat kontrolleri hariç tutularak ne sıklıkla ve ne sayıda kalıntı analizi yapılmaktadır?
- 6) Ülkemizdeki il veya bölge bazında pestisit kullanımı farklılık göstermektedir. Antalya’da birim arazide kullanılan pestisit miktarı ne kadardır?
- 7) Halk sağlığını korumak için veya kamu adına yapılan kalıntı analizlerinde özel laboratuarlara yetki verilmesi doğru bir uygulama mıdır? Bu konuda faaliyet gösteren özel laboratuvarların sayısı kaçtır? Bu konuda faaliyet gösteren özel laboratuvarlar kalıntı analizlerinde aynı yöntemi mi kullanmaktadır? Laboratuvarların kalıntı analizi işini doğru ve güvenilir bir şekilde yapıp yapmadıkları nasıl denetlenmektedir? Her bir laboratuvar yılda kaç kez denetlenmiştir? Bu laboratuvarların denetimi kimler tarafından yapılmaktadır? Kalıntı analizleri yapan laboratuvarlar yurtiçi ve yurtdışı yeterlik testlerine katılmakta mıdır? Yetki verildiği tarihten bu yana pestisit analizleri konusunda bu testlere katılan ve başarı gösteren laboratuvar sayısı kaçtır?
- 8) Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’na ait laboratuvarlar ile özel yetki almış laboratuvarların analiz ettiği pestisit etken madde sayısı kaçtır? Mevzuatta kullanım izni verilen pestisitlerin tamamı yıllık denetim-izleme çalışmaları kapsamında analiz edilmekte midir?
- 9) Bakanlık gerek kamu ve gerekse özel laboratuvarların doğru ve kesin ölçüm yapıp yapmadıklarını anlamak için Ulusal Gıda Referans Laboratuvarı veya Tübitak’a bağlı Ulusal Metroloji Enstitüsü ile birlikte yeterlilik testleri düzenlemekte midir? Bugüne kadar bu kurumların öncülüğünde kaç yeterlik testi çalışması düzenlenmiştir? Eğer düzenlenmişse sonuçlar nasıl çıkmıştır? Eğer düzenlenmemişse nedeni nedir?
- 10) Geçtiğimiz günlerde muhtemel kanserojen olarak nitelenen “Glifosat” isimli tarım zehrinin 2000 yılından bu yana ve her yıl için Glifosat kullanım miktarı belirtilmek koşuluyla ülkemiz tarımında kullanıldığı miktar ne kadardır?
- 11) Glifosat isimli tarım zehrinin analiz yöntemi kamu ve özel laboratuvarlarda uygulanan analiz yönteminden farklıdır. Glifosat tek başına analiz edilmesi gereken bir kimyasal maddedir; yani bakanlık ve özel laboratuvarların uyguladığı çoklu kalıntı analiz yöntemi ile glifosat belirlenemez. Bu bağlamda 2000 yılından bu yana kamu ve bakanlığın yetki verdiği özel laboratuvarların kaçında glifosat analizi yapılmaktadır? Yapılmıyorsa hangi tarihten itibaren bu analiz yapılmaktadır? 2000 yılından bu yana yıllık bazda kaç gıda ürününde analiz yapılmış ve kalıntı limitini aşsın ya da aşmasın oransal olarak ne kadarında glifosat kalıntısı belirlenmiştir?
- 12) Muhtemel kanserojen olarak sınıflandırılan Glifosat kullanımına 25 Ağustos 2014 tarihli ve 29099 sayılı yeni yönetmelikle de izin verilmiştir. Bu kanserojen kimyasal neden yasaklanmamaktadır?

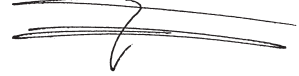
- 13)** Bakanlığın yürüttüğü kalıntı analizleri çalışmalarında bir üründe tespit edilen pestisit sayısının kaç tane olduğu dikkate alınarak sonuçlar değerlendirmeye tabi tutulmakta mıdır? Aynı ürün içinde hepsi de mevzuatın belirlediği yasal limite uygun 5 ya da 7 ya da 10 tane pestisit kalıntısı çıkması durumunda bakanlık nasıl bir değerlendirme yapmaktadır? Bu ürünler sağlığa zararlı olarak değerlendirilmekte midir?
- 14)** Sadece pestisitlerin değil hormonal sistem üzerinde etkisi olduğundan şüphelenilen fitalatlar, bisfenol-a ya da pestisitlerin bileşiminde yer alan ve gıdalarda kalıntı bırakan alkilfenol etoksilatlar ile ilgili kalıntı izleme çalışmaları yapılmakta mıdır? Ülkemizdeki laboratuvarların kaçında pestisit analizleri ile birlikte alkilfenol etoksilat analizleri de yapılmaktadır? Yapılmışsa bu kimyasalların düzeyi hakkındaki durum nedir?
- 15)** Tarımsal üretim yapılan sahaları pestisitlerle ilaçlama yapmak için kullanılan makinelerin her kullanım öncesi ayar ve kalibrasyonu yapılmakta mıdır? Bu kalibrasyon kimler tarafından yapılmaktadır? Bu konuda bir kayıt ve izleme sistemi var mıdır?
- 16)** Arı ölümlerine yol açan pestisitler olarak nitelenen Neonikotinoid grubu pestisitlerin son on yıl içindeki yıllık kullanım miktarları nedir? Bu pestisitlerin kullanımına bir sınırlama getirilmesi düşünülmekte midir?
- 17)** 2012 yılında çıkarılan Yeni Hal Yasası ülkemizdeki meyve ve sebze hallerinde kalıntı analizleri yapmaya muktedir laboratuvarlar kurulmasını ve hale giren ürünlerde kalıntı kontrolü yapılmasını şart koşuyordu. Ülkemizde şu anda faaliyet gösteren hal sayısı kaçtır? Bu hallerin kaçında laboratuvar kurulmuştur? Laboratuvarlar kurulmamışsa nedeni nedir?

09 Temmuz 2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yabancıların Türkiye’de Tarım Arazisi Edinimlerinin önünü açmak için AKP Hükümeti 2012 yılında 2644 Sayılı Tapu Kanununun 35. Maddesinde değişiklik yaparak yabancı gerçek kişilere, ilçe bazında özel mülkiyete konu arazilerin % 10’unu geçemeyecek şekilde 30 hektara kadar tarım arazisi edinebileceği hükmünü getirmiştir.

Bu uygulamayla ilgili olarak aşağıdaki sorularımın Tarım Gıda ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi EKER tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Tacettin BAYIR**İzmir Milletvekili**

- 1- Söz konusu kanunu kabulü olan 2012 yılından bu güne kadar Türkiye genelinde ne kadar tarım arazisinin yabancı kişilerce edinimi sağlanmıştır? İller bazında dağılımı nedir?
- 2- Bu satışlardan elde edilen kaynak miktarı yıllar itibariyle ne kadardır?
- 3- İzmir’de Bakanlığınızın uygun görerek ilçeler bazında yabancılara yapmış olduğu tarım arazi satış alanı ve elde edilen gelir miktarı nedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi Eker tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Mustafa Hüsnü BOZKURT
Konya Milletvekili

Toprak Mahsulleri Ofisi kamuoyuna açıkladığı “2015 DÖNEMİ HUBUBAT MÜDAHALE ALIM FİYAT VE POLİTİKALARI” ile üreticilerin iş yerleri önünde uzun süre beklemelemlerini önlemek amacıyla son 3 yıldır uyguladığı randevulu alım sistemine bu yıl da devam edeceğini ilan etmiştir. Ne var ki, “Başta hububat olmak üzere, faaliyet alanındaki tarımsal ürün piyasalarını düzenleyerek üretici ve tüketiciyi koruyacak düzenleyici tedbirleri almak” misyonunu üstlendiğini dile getiren TMO tarafından uygulanan alım politikası, Konya genelinde üreticiyi mağdur etmiştir. Randevu sisteminin ağır işleme ve üreticiye 1 ayı aşkın tarihlere randevu verilmesi üreticinin piyasaya yönelmesine bir diğer deyişle tüccarın insafına terk edilmesine ve ürününü düşük fiyatla elden çıkarmasına neden olmaktadır. İleri tarihlere randevu alan üreticinin ürünü kamyon kasalarında beklemekte ve üreticiye maliyeti her geçen gün artmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1) Üreticilerin mağduriyetleri ile ilgili resmi makamlara ulaşmış şikayetler mevcut mudur; bu şikayetler göz önüne alınarak acil bir politika üretilmesi düşünülmekte midir?
- 2) Üreticinin mağduriyetini gidermek adına TMO hububat alım merkezlerinde günlük mesai saatlerinin uzatılması, vardiyalı sistemle 24 saat çalışması ve pazar günleri de ürün alımı yapılması seçenekleri düşünülmekte midir?
- 3) Randevulu sistemdeki aksaklıklar değerlendirildiğinde, mevcut sorunların yeniden yaşanmaması için ne tür önlemler alınacaktır? Yoğun şikayetler dikkate alınarak randevulu sistemden vazgeçilmesi düşünülmekte midir?
- 4) AKS ekmeklik buğdayın müdahale alım fiyatının ton başına 862 TL olarak belirlendiği evvelce kamuoyuna duyurulmasına rağmen, üreticiler ürünlerinin söz konusu fiyatın çok daha altında alındığını dile getirmektedir. Taban fiyatın altında alım yapılarak mağduriyet yaratılmasının sebebi nedir?

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643/610 **2965**
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

20...08/2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 27/07/2015 tarih ve 43452547-120.00-7554 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Manisa Milletvekili Özgür ÖZEL'e ait 7/211, Edirne Milletvekili Okan GAYTANCIOĞLU'na ait 7/212, Afyonkarahisar Milletvekili Burcu KÖKSAL'a ait 7/213, Adana Milletvekili Meral Danış BEŞTAŞ'a ait 7/214, Konya Milletvekili Mustafa KALAYCI'ya ait 7/215, Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan OLUÇ'a ait 7/216, İzmir Milletvekili Tacettin BAYIR'a ait 7/217 ve Konya Milletvekili Mustafa Hüsni BOZKURT'a ait 7/218 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin cevabi görüşler ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

Ek : Cevabi görüşler 7/211, 7/212, 7/213,
7/214, 7/215, 7/216, 7/217, 7/218

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : **Özgür ÖZEL**
Manisa Milletvekili
Esas No : **7/211**

6 Temmuz 2015 tarihinde Manisa'nın Gölarmara ilçesinde yaşanan trafik kazası sonucu çoğu genç kadınlardan oluşan 15 mevsimlik tarım işçisi hayatını kaybetmiş, bu facianın ardından mevsimlik tarım işçilerinin sorunları yeniden kamuoyunun gündemine oturmuştur.

Kasım 2014'te Isparta'nın Yalvaç İlçesi'nde çalışan işçileri Gelendost'a götüren midibüsün kaza yapması ve kazada 17 işçinin ölmesi üzerine 11 Kasım 2014 tarihinde TBMM'de mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmuş, 13 Ocak 2015 tarihinde görevine başlayan bu Komisyon Mart 2015'te raporunu tamamlamıştır.

24. Dönem yasama faaliyetlerinin sona ermesi nedeniyle söz konusu Komisyonun hazırladığı bu rapor gündeme alınamamış, TBMM’de görüşme imkânı olmamıştır. Söz konusu rapor 03.06.2015 tarihinde TBMM tarafından ilgili Bakanlık ve kurumlara gönderilmiştir.

Bu bağlamda raporun içinde yer alan çözüm önerilerinden;

SORU 1) Bakanlığınızca taşra teşkilatına verilen tarım makinelerinin güvenli kullanımı, zirai mücadele ilaçlarının bilinçli kullanımı ve tarımda iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerine mevsimlik işçilerin de dâhil edilmesi yönünde bugüne kadar herhangi bir çalışma yapılmış mıdır?

SORU 2) Hâlihazırda kullanılan traktörlerden eski ve güvenlik donanımlarından yoksun traktörlerin hurda indirimi vb. teşviklerle yenilenmesi için ne gibi çalışmalar yapılmıştır?

SORU 3) Tarım Kredi Kooperatifleri Birliğince çiftçilerin yeni ve daha güvenli tarım aletlerine geçişlerinin teşvik edilmesi için bugüne kadar hangi çalışmalar yapılmıştır?

SORU 4) Tarım kimyasallarının gereksiz kullanımını önlemek için bu kimyasalların reçete ile satılması hususunda Bakanlığınızca daha sıkı ve etkin bir denetim sağlanması amacıyla hangi önlemler alınmıştır?

SORU 5) Tarım kimyasalları üreticileri ve distribütörlerinin, bütün ürünlerin içine; işçilerin ve işverenlerin anlayacağı nitelikte bu kimyasalların ne gibi etkileri olabileceği, bu etkilerden korunmak için neler yapılabileceği, beklenmedik maruziyetlerde neler yapılması gerektiği vb. hususları görsel ve okunabilir büyüklükte yazılarla Türkçe olarak ifade eden “Malzeme Güvenlik Bilgi Formu” benzeri bilgilendirme formları koyması için bugüne kadar hangi çalışmalar yapılmıştır?

SORU 6) Mevsimlik tarım işçilerinin mutlak yoksulluk içinde olmaları ve hayatlarını idame ettirecekleri gelirden yoksun olmaları nedeniyle, yerelde desteklenen tarımda istihdam politikaları için bugüne kadar hangi çalışmalar yapılmıştır?

CEVAP 1-2-3-4-5-6) Bakanlığımızca tarım kimyasallarının gereksiz kullanımını önlemek, Bitki ve bitkisel ürünlerde bitki koruma ürünlerinin uzman kişilerce önerilmesi, uygulanması amacıyla hazırlanan “Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmelik” 03.12.2014 tarihli ve 29149 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bitki koruma ürünlerinin imali, ithali, ruhsatlandırılması ve piyasaya arzı Bakanlığımızca belirlenen kriterlere tabidir. İnsan, bitki, hayvan ve çevre sağlığı açısından uygun bulunanlar ruhsat işlemine alınmaktadır. Ruhsatlandırılan bitki koruma ürününün ambalajı üzerinde AB kriterleri de dikkate alınarak, ürüne ait kullanım ve koruma bilgileri bulunmaktadır.

Ürün ambalajı üzerinde kullanıcı maruziyetini önlemek amacıyla kullanıcılara yönelik kullanım bilgileri, koruma bilgileri ilk yardım tedbirleri, zehirlenme belirtileri antidotu ve ihtiyaç duyulması halinde Sağlık Bakanlığı’na ait Ulusal Zehir Danışma Merkezinin telefonu bulunmaktadır.

Bakanlığımıza bağlı eğitim merkezlerinde tarım alet ve makinalarının kullanımı, Tarımda İş Sağlığı ve Güvenliği ve 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında Bakanlığımızın tüm personeline yerinde “Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi” verilmektedir.

Ayrıca, Bakanlığımız tarafından yürütülen Çiftçi Eğitim ve Yayım Faaliyetleri kapsamında ülke genelinde aralarında mevsimlik işçilerin de bulunduğu çiftçi toplantılarında;

- tarım alet ve ekipmanlarının güvenli kullanımı,
- zirai mücadele ilaçlarının bilinçli kullanımı,

Yeni ve daha güvenli tarım aletlerine geçişlerinin teşvik edilmesi hususunda;

Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği Genel Müdürlüğünden alınan bilgiler aşağıda yer almaktadır:

Tarım alet ve makine tedarikleri, “Tarımsal Mekanizasyon Araçlarının Kredili Satışına Esas Deney ve Denetimlerle İlgili Tebliği” ile kurumsal mevzuat dikkate alınarak yapılmaktadır.

Tarım Kredi Kooperatifleri ortakları ve diğer üreticilerin tarımsal alet ve makine ihtiyaçları sektördeki firmalardan kurumsal mevzuat dâhilinde karşılanmaktadır.

Bu çerçevede;

- İhtiyaçların karşılanmasında, kalite belgeleri, deney raporları, mecburi standardı olan mamuller için TSE belgesi ve CE işaretli olmasına dikkat edilmekte,
- Standartlara uygun, kaliteli, zamanında ve uygun fiyatlarla tedariki sağlanmakta,
- Talepler ve beklentiler ön planda tutulmaktadır.

Tarımsal Mekanizasyon Araçlarının Kredili Satışına Esas Deney ve Denetimlerle İlgili Tebliğ (Tebliğ No: 2000/37) esaslarına göre zirai kredilendirme belgesi olan tüm tarımsal mekanizasyon araçlarına, cari tarımsal faiz oranları üzerinden %50 faiz indirimli olarak, 3 yıla kadar vade imkânı tanınmaktadır.

Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri olarak bünyesinde istihdam ettiği Ziraat Mühendisleri marifetiyle firma ürünlerinin kalite kontrolleri yaptırılarak, firmaların güvenli üretim yapmaları sağlanmaktadır (Örneğin makinelerin shaft tertibatlarının kapatılması, traktörlerde emniyet kabini kullanılması, römorkların fren tertibatlı olarak üretilmesi vb.).Standart dışı veya deney raporunun dışında üretim söz konusu ise firmalar uyarılmaktadır.

Tarım Kredi Kooperatifleri ortakları ve diğer üreticilerin son teknolojiyi kullanmalarına imkân verecek tarımsal alet ve makinelerin piyasaya girmesi için firmalar nezdinde etkin çalışmalar ve talepler yapılmaktadır.

Yeni teknolojilerin üreticilerimize tanıtılmasını sağlamak için fuarlara, toplantılara, çalıştaylara vb. etkinliklere iştirak edilmekte, elde edilen bilgiler de paylaşılmaktadır.

Diğer taraftan, önergede bahsi geçen diğer hususlar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının görev alanında bulunmakta olup, bu kapsamda yürütülen çalışmalara Bakanlığımız görev alanı içerisinde olan konularda gerekli katkı sağlanmaktadır.

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : **Okan GAYTANCIOĞLU**
Edirne Milletvekili
Esas No : **7/212**

Türkiye son yıllarda buğdayda uygulanan politikalar nedeniyle giderek ithalatçı bir konuma gelmiştir. 2010-2014 yıllarını kapsayan 5 yıllık buğday ithalatı miktarı TÜİK verilerine göre 18.368 (bin/ton)'dur. Aynı yılda yine TÜİK verilerine göre üretimde belirgin artışlar görülmemiştir. 2014 yılında Türkiye'de yaşanan kuraklık neticesinde üretim miktarı azalmış buna karşılık 18.368 bin/ton karşılığı 1,5 milyar dolarlık buğday ithalatı yapılmıştır.

2015 yılında TMO yetkilileri rekor bir üretim beklentisi içine girdiklerini kamuoyuna belirtmişlerdir. TMO 2014 yılında piyasaya müdahale etmemiş 2015 yılında ise yüksek miktarlarda ürün alacağını belirtmiş ve yüksek fiyatlardan ürün alımına başlamıştır. Buğday üretimi yapılan bölgelerde TMO yetkililerinden alınan bilgilere ve kamuoyunda dile getirilen Toprak Mahsulleri Ofisi'nin elinde 2013 ve 2014 yılından gelen yüksek miktarlarda stoğu olduğu iddia edilmektedir. Buna göre;

SORU 1) Bu iddialar doğru mudur?

SORU 2) 2015 Hasadının sona ermeye başladığı bugünlerde TMO'nun elinde hangi yıllara ait stoklar vardır?

SORU 3) Bu stokların miktarı nedir?

CEVAP 1-2-3) Bakanlığımızın ilgili kuruluşu olan Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü (TMO) tarafından hububat piyasaları düzenli olarak takip edilmekte olup, üretim, tüketim, stok, talep durumu vb. unsurlar göz önüne alınarak gerekli tedbirler alınmaktadır.

TMO üretimin sürdürülebilirliği ve piyasaların düzenlenmesini sağlamak amacıyla geliştirdiği politikalar ile üretici ve tüketicinin yanında olmaktadır.

Yukarıda belirtilen iddialar gerçeği yansıtmamaktadır. TMO tarafından açıklanan müdahale alım fiyatı, piyasa fiyatlarının belirli bir düzeyin altına düşmesini önlemek için belirlenen bir eşittir. TMO, müdahale fiyatlarını açıklarken ürün maliyetleri (gübreleme, ilaçlama, toprak hazırlığı, ekim, sulama, bakım, hasat harman, arazi kirası vs.), üretim miktarı, ekonomik göstergeler, refah payı ve üretimin sürdürülebilirliği ile dünya piyasalarındaki gelişmeler ve bir önceki yılın fiyatlarını dikkate almaktadır.

TMO, piyasaları yakinen takip ederek üreticilerin ürünlerini öngörülen müdahale alım fiyatının üzerinde satabilmelerine imkan sağlamak amacıyla müdahale alım fiyatlarını en uygun zamanda açıklamakta, fiyatların üreticiler lehine seyrettiği durumlarda ise müdahale alım fiyatı açıklamamaktadır. Nitekim 2014 yılında piyasa fiyatlarının öngörülen müdahale alım fiyatının üzerinde seyretmesi nedeniyle Bakanlığımız tarafından hububat müdahale alım fiyatı açıklanmamıştır.

Toprak Mahsulleri Ofisi stoklarında 06.08.2015 tarihi itibarıyla toplam 4 Milyon 280 Bin ton (3 milyon 615 Bin ton ekmeklik buğday, 665 Bin ton makarnalık buğday) buğday stoku bulunmakta olup 2015 yılı ürün alımları devam etmektedir.

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Burcu KÖKSAL**
Afyonkarahisar Milletvekili**Esas No****:7/213**

SORU 1) Yaşanan yoğun yağmur ve doludan etkilenen ve Türkiye ihracatının %30'unun karşılandığı Afyonkarahisar Sultandağı sigortası olmayan (Tarsim) Kiraz Üreticilerinin görmüş oldukları zararların Başbakanlık Afet Fonu'ndan ödenmesi hususunda ne düşünüyorsunuz.

SORU 2) Yine Afyonkarahisar'ın tarımda geçim kaynağı olan patates üreticilerinin sıkıntıları hakkında şahsınıza ulaşan bir bilgi var mı? Şuhut ve bölgesinde ki yaşanan yoğun yağışlardan dolayı patateslerde oluşan mildiyö (mantar hastalığı) neticesinde sigortası olmayan (Tarsim) üreticinin mağdur olması sebebiyle, oluşan zararın Başbakanlık Afet Fonundan karşılanması mümkün müdür?

SORU 3) Yine Afyonkarahisar İhsaniye ve bölgesinde yaşanan yoğun yağmur ve dolu olayından dolayı hububat üreticilerinin yaşanan bu afetten dolayı ürünlerinin zarar görmesi sonucu bir çoğu bu faaliyetlerinden vazgeçmek üzeredir. Sigortası olmayan (Tarsim) çiftçilerin faaliyetlerini devam ettirebilmesi için oluşan zararın Başbakanlık Afet Fonundan ödenmesi hususunda bir girişiminiz oldu mu?

SORU 4) Yaşanan afetlerden dolayı zarar gören üreticilerin kredi borçlarının en az 1 (bir) yıl ertelenerek 6 (altı) eşit taksitlere bölünmesi hususunda bir girişimde bulundunuz mu?

CEVAP 1-2-3-4) Doğal afetlere yönelik Bakanlığımız İl ve İlçe Müdürlüklerince hasar tespit çalışmaları ivedilikle yapılmaktadır.

Doğal afetlerden etkilenen üreticilerin mağduriyetlerini gidermek üzere 2006 yılında başlatılan Tarım Sigortaları uygulamaları kapsamında poliçe bedelinin %50'si devlet tarafından karşılanmakta olup, bu oran açık alanda yetişen meyvelerde don riski için %67'ye kadar çıkabilmektedir.

Tarım Sigortasını yaptıran üreticilerin ihbarları doğrultusunda TARSİM eksperleri tarafından hasar tespit çalışmaları yapılmakta ve hasar dosyasının tamamlanmasını müteakip 30 gün içerisinde hasar tazminatları üreticilere ödenmektedir.

Devlet Destekli Tarım Sigortaları Sisteminde (TARSİM); doğal afet ve hastalıkların, tarım ve hayvancılıkta neden olduğu zararların karşılanarak, üreticilerin, uzun vadede gelir istikrarına kavuşturulması ve tarımsal üretimde sürdürülebilirliğin sağlanması amaçlanmaktadır. Teminat kapsamına alınacak riskler, bölgeler ve ürünler; 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu çerçevesinde Bakanlar Kurulu tarafından her yıl için yeniden belirlenmektedir.

Seralar için dolu ana riski ile birlikte; fırtına, hortum, yangın, heyelan, deprem, taşıt çarpması, kar ve dolu ağırlığı ile sel ve su baskını teminatı verilmektedir. Ayrıca sera sigortasında yüksek tüneller için ürün ve plastik örtü teminatı kapsamına alınmıştır.

5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu'nun 17 inci maddesinde: "Bu Kanun kapsamında, uygulama yılında yer alan riskler için tarım sigortası yaptırmayan üreticiler, 20/6/1977 tarihli ve 2090 sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanundan yararlanamaz" denilmektedir. Dolayısıyla, TARSİM kapsamında olmayan riskler nedeniyle meydana gelen zararlar 2090 sayılı Tabii afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanun kapsamında değerlendirilmektedir.

Ayrıca, Afet Fonu uygulamaları, Valiliklerin talebi ve Başbakanlığın onayı ile kendi mevzuatları çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

10.04.2015 tarih ve 29322 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile 01.01.2015 - 31.12.2015 tarihleri arasında meydana gelen/gelecek doğal afetlerden dolayı zarara uğrayan/uğrayacak gerçek ve tüzel kişiler ile 1163 sayılı Kanun kapsamında olan tarımsal kooperatiflerin Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan kredi borçları söz konusu Bakanlar Kurulu Kararı'nda belirtilen koşullar çerçevesinde ertelenmiştir.

Konuyla ilgili olarak Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği Genel Müdürlüğünden alınan bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Tarım Kredi Kooperatifleri ortaklarının tarımsal kredi borçlarının ertelenmesi hususu, yürürlüğe konulan, Kanun ve/veya Kararnamelerle Tarım Kredi Kooperatiflerine verilen görevler doğrultusunda yapılmaktadır.

Tarım Kredi Kooperatiflerince, Kooperatiflerimize vadesi geçen borçlarını ödeme istek ve gayreti içerisinde olan ortaklarımıza, borçlarını ödeyebilmelerini teminen kolaylıklar sağlanmaktadır.

Konuyla ilgili olarak T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğünden alınan bilgiler aşağıda yer almaktadır.

2013/5199 ve 2014/6355 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnameleri dâhilinde 01.01.2013 ile 31.12.2014 tarihleri arasında meydana gelen çeşitli afetler nedeniyle ekilişleri, ürünleri, hayvan varlıkları, tesisleri veya seraları en az %30 oranında zarar gören ve bu durumları il veya ilçe hasar tespit komisyonlarınca belirlenen gerçek ve tüzel kişi üreticilerin Ziraat Bankasına ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan sübvansiyonlu (indirimli faizli) tarımsal kredi borçları erteleme kapsamına alınmaktadır.

Üreticilerimizin kredilerinin yeniden yapılandırılmasına yönelik olarak, Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve diğer bankacılık mevzuatı dikkate alınarak gerekli kolaylıklar sağlanmaktadır.

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Meral Daniş BEŞTAŞ****Adana Milletvekili****Esas No****:7/214**

Adana'nın Tufanbeyli ilçesinde hayvancılıkla uğraşan bir aileden üç kişi hayvandan insana bulaştığı düşünülen bir hastalık şüphesiyle hayatını kaybetmiştir. Hayvancılıkla uğraşan aileye ait ineklerin yaklaşık 10 gün önce rahatsızlandığı, bunun üzerine veteriner çağrıldığı ve veterinerin de hastalığı tespit için ineği keserek incelemesi aşamasında yaşamım yitiren aile üyesinin de veteriner yardım ettiği olaya ilişkin tespitler arasındadır. Veteriner, ineklerde kanama bozukluğu saptamış ancak birkaç gün sonra dört inek aniden ölmüş, hemen akabinde de İneklerin sahibi olan 3 kişi hastaneye kaldırılmıştır. Hastanede hayvansal bir bakteri olan leptoskroz ve Kırım Kongo Kanamalı Ateşi ön tanısı konulan hastalar çok geçmeden hayatlarını yitirmiştir.

Bu bağlamda;

SORU 1) Adana'da meydana gelen ölümler hakkında bilgi sahibi misiniz? Konu ile ilgili Bakanlığınız birimleri ve bağlı kuruluşlar bir çalışma yürütüyor mu? Elde ettiğiniz bulgular nelerdir?

SORU 5) Ölümlere neden olan bahse konu virüs ve yarattığı sonuçlara ilişkin bilgilendirme ve eğitim çalışmaları yapılacak mıdır?

SORU 6) Genellikle yaz aylarında daha sık rastlanan bu virüs ile ilgili geçmişte ne tür çalışmalar yürütülmüştür? Neredeyse her yıl can kayıplarına neden olan virüsün yok edilemeyeşinin nedeni nedir?

CEVAP 1-5-6) Bakanlığımız Adana İl/İlçe Müdürlüklerince Adana ili Tufanbeyli İlçesi Çukurkişla Mahallesinde görülen hayvan ölümleri ile ilgili olarak araştırma yapılmış olup, ölen hayvanlarda Anaplasma spp. tespit edilmiştir. İhbarı zorunlu olmayan bu hastalığın taşıyıcısı olan kenelerle mücadele için gerekli bilgilendirme yapılmıştır.

Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığı etkeni virüsü nakleden keneler hayvanlardan kan emerek beslenen dış parazitlerdir. Kuşlar, tavşanlar, küçük kemiriciler, domuzlar, çiftlik hayvanları hatta sürüngenler keneler için doğal konakçı durumundadır. Söz konusu hastalıkla mücadele kapsamında bilim çevrelerinin tavsiyeleri doğrultusunda, hastalıktan korunmak için kenelere karşı kişisel korunma tedbirlerinin alınması ve kene varlığının azaltılmasına yönelik çiftlik hayvanlarının ilaçlanması en etkili yöntem olduğu düşünülmekte olup, Bakanlığımızca etkin mücadele çalışmaları yürütülmektedir.

Kenelerin çoğalmasında yabani hayat önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle de Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığına yol açan kenelerin doğadan yok edilmesi mümkün değildir. Bakanlığımızca kene popülasyonunun azaltılması ve yetiştiricilerin bilgilendirilerek farkındalıklarının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Bakanlığımız tarafından hastalıkla mücadele kapsamında kene varlığının azaltılmasını amaçlamış ve bu hedef doğrultusunda büyükbaş ve küçükbaş hayvanların keneye karşı ilaçlanması çalışmalarına ağırlık verilmiştir.

Bakanlığımız İl/İlçe Müdürlükleri tarafından tüm vektörel hastalıklarla mücadele konusunda yetiştiricilerimiz bilgilendirilmektedir.

Diğer yönden, Bakanlığımız tarafından yürütülen Çiftçi Eğitim ve Yayım Faaliyetleri kapsamında ülke genelinde Kırım Kongo Kanamalı Ateşi hastalığıyla ilgili 2014 yılında 386 eğitim ve yayım faaliyeti, 2015 yılında da 175 eğitim ve yayım faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

SORU 2) Hayvanlardan insana geçen bu virüs ile ilgili Bakanlığınıza başkaca şikâyet gelmiş midir? Türkiye genelinde Leptoskiroz ve Kırım Kongo Kanamalı Ateşi ile ilgili başka bulgulara rastlanmış mıdır? Bu konuda Bakanlığınız bir araştırma ve inceleme çalışması yürütmekte midir?

SORU 3) Adana ilinde konu ile ilgili başkaca hastalık yahut ölüm vakaları yaşanmış mıdır?

SORU 4) Adana ilinde ortaya çıkan ölümcül virüs ile ilgili başta Adana olmak üzere Türkiye genelinde hangi önlemler alınmıştır?

CEVAP 2-3-4) Önergede bahsedilen hususlar Bakanlığımız görev alanında bulunmamaktadır.

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Mustafa KALAYCI

Konya Milletvekili

Esas No : 7/215

Toprak Mahsulleri Ofisi hububat alımlarını randevu ile gerçekleştirmektedir. Randevu sistemi üreticilerin hiç sıra beklemeden ürünlerini TMO'ne teslim edebilmeleri açısından önemlidir.

Ancak hasat döneminin başladığı Konya'da uygulamada yaşanan bazı sorunlarla ilgili olarak çiftçilerimizden gelen yoğun şikayetler bulunmaktadır.

TMO alım merkezlerinde alım işlemlerinin yavaş yürümesi, mevcut mesai sürelerinin yetersiz kalması ve günlük alım miktarlarının düşük olması nedeniyle ileri tarihlere randevu alınabildiği, alınan randevu günü için biçer ve kamyon ayarlamakta zorluk çekildiği, bu nedenlerle üreticilerin ürünlerini düşük fiyattan piyasaya satmak zorunda kaldığı ve mağdur oldukları ifade edilmektedir. Buna göre;

SORU 1) Hükümetin hububat alım politikası üreticilerin ürünlerini zamanında almak mıdır, yoksa yeterli alım yapmayarak üreticileri piyasaya yönlendirmek, düşük fiyatla ürünlerini satmak zorunda bırakmak mıdır?

SORU 2) Üreticilerin mağdur olmaması için TMO alım merkezlerinde hububat alımlarının hızlandırılması ve günlük alım miktarlarının artırılması için gerekli tedbirler alınacak mıdır?

SORU 3) Üreticilerin daha kısa sürede randevu alıp ürününü teslim edebilmesi, için TMO alım merkezlerinin günlük mesai saatlerinin uzatılması ve Pazar günleri de alım yapılması sağlanacak mıdır?

CEVAP 1-2-3) Bakanlığımızın ilgili kuruluşu olan Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü (TMO) tarafından hububat piyasaları düzenli olarak takip edilmekte olup, üretim, tüketim, stok, talep durumu vb. unsurlar göz önüne alınarak gerekli tedbirler alınmaktadır.

TMO üretimin sürdürülebilirliği ve piyasaların düzenlenmesini sağlamak amacıyla geliştirdiği politikalar ile üretici ve tüketicinin yanında olmaktadır.

TMO, hububat alımlarına günlük maksimum alım kapasitesi ile devam etmekte olup TMO'ya arz edilen ÇKS sistemindeki üretim miktarının tamamını satın almaktadır. Dolayısı ile üreticilerimiz ürünlerini değerinde TMO işyerlerine satmaları konusunda herhangi bir sorun yaşamamaktadır.

2015 yılı üretim sezonunda iklim şartlarının hububat ekilişi açısından uygun olması sebebiyle hububat üretiminde önemli artışlar yaşanmıştır. Buna bağlı olarak üreticiler tarafından çok kısa bir zaman diliminde çok fazla miktarda ürün hasat edilerek piyasaya arz sağlanmıştır.

Konya bölgesinde, yukarıda arz edilen nedenlerden dolayı üreticilerin TMO yoğun yöneliş nedeniyle başlangıçta bazı alım noktalarında randevulu gün sayısında doluluk yaşanmış olup, üreticilerimizin sorun yaşamaması için üreticilerimizin sorun yaşamaması için personel, ekipman ve malzeme takviyesi yapılarak gerekli tedbirler alınmıştır. Alınan bu tedbirlerle Konya ilimizde, 34 alım noktasında günlük alıp kapasitesi 20 Bin tondan, 36 Bin tona çıkarılmıştır. Randevu sistemi ile üreticilerimiz randevu gününde ürününü teslim edebilir hale getirilmiştir. Konya'da alımın başladığı günden bugüne kadar 427 Bin ton civarında ürün alımı gerçekleştirilmiştir. Bu miktar oldukça yüksek bir miktar olup alımlarımız hızla devam etmektedir.

TMO alımlarına sabah 07.00'de başlayıp, akşamın geç saatlerine kadar devam etmektedir. TMO alımlarını öncelikle kapalı depolara yapmakla birlikte ürün çeşitliliğinden dolayı pek çok işyerinde aynı anda açık yığınlara da alım yapmaktadır. Özellikle açık yığınlarda alım işlemleri işçi marifetiyle yürütüldüğünden gece geç saatlere kadar alım yapılması mümkün olmadığı gibi, olası gerçekleşecek yağışlardan dolayı alınan ürünün depolama ve muhafazasında sorunlar yaşanabilecektir. Belirtilen nedenlerden ötürü işyerlerimizde vardiyalı sistem uygulanamamaktadır.

TMO pazar günleri alım yapmamakta, diğer iş ve işlemlerinin ikmalini yapmaktadır.

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Hakkı Saruhan OLUÇ****Antalya Milletvekili****Esas No****:7/216**

Meyve ve sebzelerin yetiştirilmesi sırasında kullanılan pestisitlerin kalıntı miktarlarını tespit etmek amacıyla yapılan Antalya merkezli bir çalışma gıdaların mevzuatta belirtilen maksimum limit değerlerinin çok üzerinde kalıntı içerdiğini ortaya çıkardı. Çalışma sofralardaki bazı temel meyve ve sebze ürünlerinin ciddi oranda pestisit ya da tarım ilacı kalıntısı içerdiğini ve başka açılardan da çeşitli sorunlar içerebileceğini ortaya koydu.

Ülkemizde Türkiye'de pestisitlerin hangi üründe, ne miktar kullanılacağını Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, 29099 sayılı ve 25 Ağustos 2014 tarihli "Türk Gıda Kodeksi Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliğiyle geçen yıl yeniden düzenledi. Bu tarihten önce geçerli yönetmelik 31 Aralık 2009 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan 2009/62 sayılı "Türk Gıda Kodeksi Gıda Maddelerinde Bulunmasına İzin Verilen Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Tebliği" idi. 2009 tarihli bu tebliğden önce ise 2008/41 sayılı kalıntı limitleri tebliği yürürlükte idi.

Tarımsal üretimde kutlanılan ve kimyasal özelliklerine göre az veya çok zehirli etkiye sahip kimyasal maddeler olan pestisitlerin insan ve çevre sağlığı açısından sorunlara neden olduğu biliniyor. Bütün ülkeler gıdalardaki bu tip zehirli kimyasal madde kalıntılarını belirlemek için her yıl belirli sayıda ürünü laboratuvar testlerine tabi tutarak sağlık risklerini belirlemek ve gereken önlemleri almak konusunda çalışmalar yapmaktadır.

Bu nedenle;

SORU 1) Ülkemizde son on yıl içinde gıdalardaki pestisit kalıntısını belirlemeye yönelik olarak yapılan çalışmalarda, çalışmanın yapıldığı tarihte geçerli yönetmelik dikkate alınmak koşuluyla, yurtiçinde tüketilen ürünlerdeki pestisit kalıntıları açısından durum nedir. Her yıl kaç adet ürün analiz edilmiş ve yüzde kaçının mevzuata aykırı olduğu tespit edilmiştir?

SORU 2) Ülkemizde son on yıl içinde gıdalardaki pestisit kalıntısını belirlemeye yönelik olarak yapılan çalışmalarda, çalışmanın yapıldığı tarihte geçerli yönetmelik dikkate alınarak, yurtdışına gönderilen ürünlerdeki pestisit kalıntıları açısından durum nedir? Her yıl kaç adet ürün analiz edilmiş ve yüzde kaçının mevzuata aykırı olduğu tespit edilmiştir?

SORU 3) Son on yıl içinde yurtdışına gönderilen gıda ürünlerimizin parti bazında sayısı kaçtır ve yine kaç parti ürün ihraç edildiği ülkeden kalıntı sorunu nedeniyle geri gönderilmiştir?

SORU 4) Yurtdışında kalıntı sorunu nedeniyle geri gönderilen ürünler yurtiçi tüketimine sunulmakta mıdır?

SORU 5) Antalya bölgesinde faaliyet gösteren tarla, örtü altı vs. hepsi dâhil üretici sayısı kaçtır ve ürün bazında düşünülürse her yıl ortalama kaç parti ürün piyasaya sunulmaktadır? Pazara ne sıklıkla ürün sunulduğuna ilişkin bir bilgi var mıdır? Örneğin sadece Antalya'da 70 Bin civarında üretici olduğu ve her birinin ekim-dikim yaptığı ürünlerden ortalama 3-5 kez hasat yaparak

piyasaya sunduğu düşünülürse, en az 300-350 Bin parti ürün için yurtiçi denetim çalışmalarında ve ihracat kontrolleri hariç tutularak ne sıklıkla ve ne sayıda kalıntı analizi yapılmaktadır?

SORU 6) Ülkemizdeki İl veya bölge bazında pestisit kullanımı farklılık göstermektedir. Antalya'da birim arazide kullanılan pestisit miktarı ne kadardır?

SORU 7) Halk sağlığını korumak için veya kamu adına yapılan kalıntı analizlerinde özel laboratuvarlara yetki verilmesi doğru bir uygulama mıdır? Bu konuda faaliyet gösteren özel laboratuvarların sayısı kaçtır? Bu konuda faaliyet gösteren özel laboratuvarlar kalıntı analizlerinde aynı yöntemi mi kullanmaktadır? Laboratuvarların kalıntı analizi işini doğru ve güvenilir bir şekilde yapıp yapmadıkları nasıl denetlenmektedir? Her bir laboratuvar yılda kaç kez denetlenmiştir? Bu laboratuvarların denetimi kimler tarafından yapılmaktadır? Kalıntı analizleri yapan laboratuvarlar yurtiçi ve yurtdışı yeterlik testlerine katılmakta mıdır? Yetki verildiği tarihten bu yana pestisit analizleri konusunda bu testlere katılan ve başarı gösteren laboratuvar sayısı kaçtır?

SORU 8) Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na ait laboratuvarlar ile özel yetki almış laboratuvarların analiz ettiği pestisit etken madde sayısı kaçtır? Mevzuatta kullanım izni verilen pestisitlerin tamamı yıllık denetim-izleme çalışmaları kapsamında analiz edilmekte midir?

SORU 9) Bakanlık gerek kamu ve gerekse özel laboratuvarların doğru ve kesin ölçüm yapıp yapmadıklarını anlamak için Ulusal Gıda Referans Laboratuvarı veya Tübitak'a bağlı Ulusal Metroloji Enstitüsü ile birlikte yeterlilik testleri düzenlemekte midir? Bugüne kadar bu kurumların öncülüğünde kaç yeterlik testi çalışması düzenlenmiştir? Eğer düzenlenmişse sonuçlar nasıl çıkmıştır? Eğer düzenlenmemişse nedeni nedir?

SORU 10) Geçtiğimiz günlerde muhtemel kanserojen olarak nitelenen "Glifosat" isimli tarım zehrinin 2000 yılından bu yana ve heryıl için Glifosat kullanım miktarı belirtilmek koşuluyla ülkemiz tarımında kullanıldığı miktar ne kadardır?

SORU 11) Glifosat isimli tarım zehrinin analiz yöntemi kamu ve özel laboratuvarlarda uygulanan analiz yönteminden farklıdır. Glifosat tek başına analiz edilmesi gereken bir kimyasal maddedir. Yani Bakanlık ve özel laboratuvarların uyguladığı çoklu kalıntı analiz yöntemi ile glifosat belirlenemez. Bu bağlamda 2000 yılından bu yana kamu ve Bakanlığın yetki verdiği özel laboratuvarların kaçında glifosat analizi yapılmaktadır? Yapılmıyorsa hangi tarihten itibaren bu analiz yapılmaktadır? 2000 yılından bu yana yıllık bazda kaç gıda ürününde analiz yapılmış ve kalıntı limitini aşsın ya da aşmasın oransal olarak ne kadarında glifosat kalıntısı belirlenmiştir?

SORU 12) Muhtemel kanserojen olarak sınıflandırılan Glifosat kullanımına 25 Ağustos 2014 tarihli ve 29099 sayılı yeni yönetmelikle de İzin verilmiştir. Bu kanserojen kimyasal neden yasaklanmamaktadır?

SORU 13) Bakanlığın yürüttüğü kalıntı analizleri çalışmalarında bir üründe tespit edilen pestisit sayısının kaç tane olduğu dikkate alınarak sonuçlar değerlendirmeye tabi tutulmakta mıdır? Aynı ürün içinde hepsi de mevzuatın belirlediği yasal limite uygun 5 ya da 7 ya da 10 tane pestisit kalıntısı çıkması durumunda bakanlık nasıl bir değerlendirme yapmaktadır? Bu ürünler sağlığa zararlı olarak değerlendirilmekte midir?

SORU 14) Sadece pestisitlerin değil hormonal sistem üzerinde etkisi olduğundan şüphelenilen

fitalatlar, bisfenol-a ya da pestisitlerin bileşiminde yer alan ve gıdalarda kalıntı bırakan alkilfenol etoksilatlar ile ilgili kalıntı izleme çalışmaları yapılmakta mıdır? Ülkemizdeki laboratuvarların kaçında pestisit analizleri ile birlikte alkilfenol etoksilat analizleri de yapılmaktadır? Yapılmışsa bu kimyasalların düzeyi hakkındaki durum nedir?

SORU 15) Tarımsal üretim yapılan sahaları pestisitlerle ilaçlama yapmak için kullanılan makinelerin her kullanım öncesi ayar ve kalibrasyonu yapılmakta mıdır? Bu kalibrasyon kimler tarafından yapılmaktadır? Bu konuda bir kayıt ve izleme sistemi var mıdır?

SORU 16) Arı ölümlerine yol açan pestisitler olarak nitelenen Neonikotinoid grubu pestisitlerin son on yıl içindeki yıllık kullanım miktarları nedir? Bu pestisitlerin kullanımına bir sınırlama getirilmesi düşünülmekte midir?

SORU 17) 2012 yılında çıkarılan “Yeni Hal Yasası” ülkemizdeki meyve ve sebze hallerinde kalıntı analizleri yapmaya muktedir laboratuvarlar kurulmasını ve hale giren ürünlerde kalıntı kontrolü yapılmasını şart koşuyordu. Ülkemizde şu anda faaliyet gösteren hal sayısı kaçtır? Bu hallerin kaçında laboratuvar kurulmuştur? Laboratuvarlar kurulmamışsa nedeni nedir?

CEVAP 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17) Bakanlığımızca, AB mevzuatlarına uyumlu olarak hazırlanan 5996 sayılı “Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu” başta olmak üzere ilgili diğer mevzuat çerçevesinde, yeterli miktarda güvenilir gıda üreterek sürdürülebilir gıda arzını sağlamak, halk sağlığını korumak, ülke ihracatını geliştirmek ve sektörde haksız rekabeti önlemek amacıyla bitki sağlığı, veterinerlik, gıda ve yem konularında denetim ve kontrol hizmetleri titizlikle yürütülmektedir.

Kalıntıyı önlemeye yönelik Bakanlığımızca; “Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmelik”, “Entegre Mücadele Projesi”, “Hasat Öncesi Pestisit Denetim Programı”, “Biyolojik ve Biyoteknik Mücadele Desteklemeleri”, “Entegre Mücadele Eğitimleri”, “Zirai Mücadelede Kullanılan Bitki Koruma Ürünlerinin Ruhsatlandırılması” çalışmaları yapılmaktadır.

Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmelikle; Bitki ve bitkisel ürünlerde bitki koruma ürünlerinin uzman kişilerce önerilmesi, uygulanması ve gerekli kayıtların tutularak güvenilir gıda üretimi ve izlenebilirliğin sağlanması amacıyla 3 Aralık 2014 tarihinde “Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmelik” resmi gazetede yayımlanmış ve 01 Şubat 2015 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir. Bu Yönetmelik ile reçete uygulamasının geliştirilmesi, profesyonel bitki koruma ürünleri uygulayıcılarının etkin kılınması ve risk bazlı bir yönetim sistemi kurulması hedeflenmiştir.

2012 yılından itibaren teknik personelin daha kaliteli ve etkin eğitim verilebilmesi amacıyla 16 üründe Entegre Mücadele konularında “Sertifikalı Eğitim Modeline” geçilmiştir.

Bakanlık olarak bitki sağlığında çiftçi eğitimlerini farkındalık oluşturmak amacıyla tarlada, bağda ve bahçede eğitime katılan çiftçilere bitkisel ürünlerde hangi zararlı organizmaların bulunduğu, bunlarla ne zaman ve nasıl mücadele edileceği, ilaç-pestisit kalıntı sorunu olmayan ürünlerin nasıl yetiştirebileceği konularını uygulamalı olarak “çiftçi tarla okulu” şeklinde üretim yerinde çiftçi eğitimi yapılmaktadır. Bu eğitimlerde bitki sağlığı konusunda bilinçlendirilmesine yönelik bugüne kadar yaklaşık 7.000.000 adet basılı ve görsel yayın çiftçilerimize ücretsiz

dağıtılmıştır.

Ruhsatlı bitki koruma ürünlerinden risk teşkil edebilecek olanlarının satışları, Bakanlığımızca yetkilendirilen ziraat mühendislerince düzenlenen reçete karşılığı yapılmaktadır.

Ruhsatlandırılan bitki koruma ürünlerinin satışları, yapılan sınav sonucu başarılı olup Bakanlığımızca yetkilendirilen kişiler tarafından bayilerde yapılmaktadır.

Bakanlığımızca, kimyasallara karşı çevre dostu ve kimyasal olmayan ürünlerin ruhsatlandırılması için gerekli desteklemeler yapılmaktadır.

Ruhsatlı bitki koruma ürünlerinin, ticari amaçlı üretim yapılan alanlarda kullanımı, Bakanlığımızdan sertifika alan yetkili kişiler tarafından yapılması zorunlu hale getirilmiştir. Bu çerçevede, birçok üreticiye özellikle; bitki koruma ürünlerinin sağlığa olumsuz etkileri, tavsiyesine uygun kullanımı ve uygulama ile son hasat zamanı arasında geçecek sürelerin kalıntı yönünden dikkate alınmasının gerekliliği konularında Bakanlıkça eğitim verilerek sertifika verilmekte ve sadece kendi üretim alanlarında uygulama yapmak üzere yetkilendirilmektedirler. Bakanlığımızca hasat sonrasında yurtiçi, ihracat ve ithalat aşamalarında yapılan pestisit kalıntı kontrolleri sonucunda “Türk Gıda Kodeksi Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliği”nde belirtilen maksimum kalıntı limitlerinin üzerinde pestisit kalıntısı çıkması ya da tavsiye dışı kullanımının tespit edilmesi halinde ilgili işletmelere ve üreticilere yasal işlem uygulanmaktadır.

Bakanlığımız yaş meyve ve sebze kalıntı sorununun çözümü ve tarladan sofraya güvenilir gıda arzını sağlamak için daha önce hasat sonrası dönemde yapılan denetimleri yaygınlaştırarak 2012 yılı Nisan ayından itibaren Pazar denetimine ilave olarak hasat öncesi dönemde bağ, bahçe ve tarlada denetim faaliyetine başlamıştır.

Hasat öncesi pestisit denetimi programı ile bağ, bahçe, tarla ve sera gibi üretim alanları denetlenerek, kalıntılı ürünler piyasaya arz edilmeden önce tedbir alınmakta ve sorunun kaynağında çözülmesi sağlanmaktadır.

İhracattan geri dönen ürünün, geri dönme nedeni de dikkate alınarak ihraç edilen ürünle aynı olduğuna dair tespit yapıldıktan sonra ürün resmi kontrole tabi tutulur. Resmi kontrol sonucunda Türk gıda veya yem mevzuatına uygun olan ürünlerin piyasaya arz edilmek üzere yurda girişine izin verilir. Resmi kontrol sonucunda Türk gıda veya yem mevzuatına uygun olmadığı tespit edilen ürünlerin yurda girişine müsaade verilmemektedir.

Bitkisel üretimde üretilen ürün ve piyasaya arz edilen parti miktarı iklim şartları, ürün çeşidi, üretim dönemi, kültürel uygulamalar gibi çok miktarda etkene göre değişmektedir. Ülkemizde pestisit denetim programları uluslararası kabul görmüş risk esasına göre belirlenmektedir. Antalya ilinde hasat öncesi dönemde yapılan denetimlerde 2012 yılında tüm yıl boyunca 1.280 numune, 2013 yılında 1.971 numune, 2014 yılında 2.176 numune alınarak analiz yapılmıştır.

Yurt içi gıda denetimleri neticesinde alınan numunelerin analizi Bakanlığımıza bağlı Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlüklerince yapılmaktadır. 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda Ve Yem Kanunu 31. Maddesi 10. Bendi gereğince ithalat ve ihracat kapsamında alınan numuneler Kamu ve Özel Gıda Kontrol Laboratuvarlarına gönderilmektedir. Bakanlığımızca kuruluş ve çalışma izni verilmiş özel gıda kontrol laboratuvarı sayısı 84 adet olup, 8 adet laboratuvara da çalışma yeterlilik izni verilmiştir.

Kamu ve Özel gıda kontrol Laboratuvarları faaliyet alanları ile ilgili olarak ulusal veya uluslararası belirlenen limitleri doğru bir şekilde tespit edebilecek donanımına sahip olmak, Laboratuvara giren numunenin tüm analizlerinin ulusal/uluslararası onaylanmış metotlara uygun yapılmasını sağlamak zorundadır.

Söz konusu zorunluluğun takibi amacıyla "Gıda Kontrol Laboratuvarlarının Kuruluş, Görev, Yetki ve Sorumlulukları İle Çalışma Usul ve Esaslarının Belirlenmesine Dair Yönetmelik" hükümlerine göre Bakanlığımızın belirleyeceği laboratuvar denetçileri tarafından Yönetmelik esasları dâhilinde şikâyet dışında iki yılda en az bir defa denetlenir.

Laboratuvarlar, her analiz grubu (metal analizleri, pestisit analizleri, mikrobiyolojik analizler, katkı analizleri ve benzerleri.) için yılda en az bir kez ulusal veya uluslararası yeterlilik testleri düzenleyen kuruluşların düzenlediği testlere katılır ve bu testlerin sonuçlarını Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğüne bildirir. Genel Müdürlük laboratuvarların hata sınırları dışında olduğu belirlenen analizlerle ilgili analiz yapma yetkisini, ulusal veya uluslararası yeterlilik testleri düzenleyen kuruluşlarca analiz sonuçlarının yeterliliği onaylanana kadar durdurur.

Bakanlığımıza bağlı Gıda Kontrol Laboratuvarlarının analiz ettiği pestisit etken madde sayısı laboratuvar bazında değişiklik göstermekte olup 618 adet etken maddeye kadar bakılabilmektedir. Yurtiçi denetimlerinde alınan numunelerde pestisit analizi sadece Bakanlığımıza bağlı laboratuvarlarda yapılmakta olup laboratuvarlar kapsamlarında yer alan tüm etken maddeleri analiz etmektedir. Rusya Federasyonuna ihracatta karşılıklı yapılan protokol gereği 107 pestisit etken maddesine bakılmaktadır. AB ihracatı numuneleri için ise 200 etken madde üzeri bakan laboratuvarlara numune gönderilmektedir. Mevzuatta kullanım izni verilen pestisitlerin tamamı yıllık denetim- izleme çalışmaları kapsamında analiz edilmektedir.

Laboratuvarlar, her analiz için yılda en az bir kez ulusal veya uluslararası yeterlilik testleri düzenleyen kuruluşların düzenlediği testlere katılmak zorundadır. Yeterlilik testlerine katılım sağlanmadığı durumlarda Laboratuvarın analiz yetkisi katılım sağlanana kadar askıya alınmaktadır. Bunun dışında ihtiyaç olduğu hallerde Ulusal Gıda Referans Laboratuvar Müdürlüğü tarafından yeterlilik testleri düzenlenmektedir. Eylül ayında Hıyar püresinde Pestisit analizinde yeterlilik testi düzenlenecektir.

Ülkemizde yaklaşık olarak 2009 yılında 129.000, 2010 yılında 138.000, 2011 yılında 145.000, 2012 yılında 145.000, 2013 yılında 132.000 lt-kg Glyphosate kullanılmıştır.

Glyphosate narenciye, fındık, zeytin, vb ürünlerde kullanımında hasat zamanında yarılanma ömrünü geçmiş olduğundan risk esaslı denetim kapsamında yer almayıp, istenildiği takdirde laboratuvarlarımızda bulunan LC-MS/MS cihazıyla yapılabilmektedir.

Glyphosate; AB ve Dünyanın gelişmiş ülkelerinde total herbisit olarak turuncgiller, zeytin, bağ, elma bahçeleri, fındık ve kültür bitkisi yetiştirilmeyen alanlarda kullanıldığı gibi Ülkemizde de aynı alanlarda yabancı otlara karşı kullanılmaktadır. Genellikle erken ilkbahar döneminde yabancı ot kontrolünü sağlamak amacıyla toprağa uygulanmaktadır. Glyphosate ile ilgili Avrupa Birliği ve diğer gelişmiş ülkelerde insan, bitki ve hayvan sağlığı açısından sakıncalı bulunarak alınmış bir yasaklama kararı bulunmamaktadır.

Alınan numuneler Bakanlığımız tarafından belirlenen İl Gıda Kontrol Laboratuvar

Müdürlüklerine ürünün yapısının bozulmayacağı ve analiz sonucunu etkilemeyeceği uygun şartlarda gönderilir ve muhafaza edilmekte olup, analizler sonucunda “Türk Gıda Kodeksi Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliği”nde belirtilen maksimum kalıntı limitlerinin üzerinde pestisit kalıntısı çıkması ya da tavsiye dışı kullanımının tespit edilmesi halinde ilgili işletmelere ve üreticilere 5996 sayılı kanun kapsamında yasal işlem uygulanmaktadır.

Ayrıca, ilgili ürün gruplarında pestisit dışında hormonal sistem üzerinde etkisi olduğundan şüphelenilen fitatlar ve bisfenol-a analizleri yapılmaktadır.

Tarımsal üretim yapılan alanlarda pestisit kullanımında kullanılan makine ve ekipmanların bakım, ayar ve kalibrasyonu ilaçlama yapan Bakanlıkça sertifikalandırılan bitki koruma ürünü uygulayıcıları tarafından yapılmaktadır. Uygulayıcıların bitki koruma ürünü uygulama makinelerinin ayar ve kalibrasyonunu yapmaları uygulayıcıların sertifikalandırılması işlemleri ile takip edilmektedir.

Neonikotinoid grubu pestisitlerin kullanım miktarları yaklaşık olarak 2009 yılında 314.000, 2010 yılında 305.000, 2011 yılında 382.000, 2012 yılında 285.000, 2013 yılında 384.000 lt-kg olarak gerçekleşmiştir. AB ve G8 ülkeleri gibi uluslararası alanda insan, bitki, hayvan ve çevre sağlığı açısından sakıncalı bulunarak yasaklanan aktif maddeler, aynı zamanda Ülkemizde de yasaklanmaktadır. AB ile uyum çalışmaları çerçevesinde AB’de kullanımı sonlandırılan 180 adet aktif maddenin Ülkemizde de kullanımı sonlandırılmıştır. Tüm bitki koruma ürünlerinde olduğu gibi Neonikotinoid grubu pestisitler de bu bağlamda değerlendirilmektedir.

5957 sayılı “Sebze Ve Meyveler İle Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” Gümrük ve Ticaret Bakanlığının kapsamında yer almaktadır.

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi :**Tacettin BAYIR**
İzmir Milletvekili
Esas No :**7/217**

SORU 1) Söz konusu kanunun kabulü olan 2012 yılından bu güne kadar Türkiye genelinde ne kadar tarım arazisinin yabancı kişilerce edinimi sağlanmış? İller bazında dağılımı nedir?

SORU 2) Bu satışlardan elde edilen kaynak miktarı yıllar itibariyle ne kadardır?

SORU 3) İzmir’de Bakanlığınızın uygun görerek ilçeler bazında yabancılara yapmış olduğu tarım arazi satış alanı ve elde edilen gelir miktarı nedir?

CEVAP 1-2-3) 2644 sayılı Tapu Kanununun 35. Maddesinde 03/05/2012 tarih ve 6302 sayılı Kanunla yapılan değişiklik kapsamında yabancı uyruklu kişiler tarafından tarım arazisi edinebilmektedir.

Yabancıların arazi edinimlerine Bakanlığımızca tarımsal proje yapılması şartıyla edinim izni verilmekte olup, edinime ilişkin tescil işlemleri ilgili tapu müdürlüklerince gerçekleştirildiğinden, arazi değerine ilişkin bilgi mevcut değildir.

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****: Mustafa Hüsnü BOZKURT****Konya Milletvekili****Esas No****: 7/218**

Toprak Mahsulleri Ofisi kamuoyuna açıkladığı "2015 DÖNEMİ HUBUBAT MÜDAHALE ALIM FİYAT VE POLİTİKALARI" ile üreticilerin iş yerleri önünde uzun süre beklemelemlerini önlemek amacıyla son 3 yıldır uyguladığı randevulu alım sistemine bu yıl da devam edeceğini ilan etmiştir. Ne var ki, "Başta hububat olmak üzere, faaliyet alanındaki tarımsal ürün piyasalarını düzenleyerek üretici ve tüketicuyu koruyacak düzenleyici tedbirleri almak" misyonunu üstlendiğini dile getiren TMO tarafından uygulanan alım politikası, Konya genelinde üreticiyi mağdur etmiştir. Randevu sisteminin ağır işlemesi ve üreticiye 1 ayı aşkın tarihlere randevu verilmesi üreticinin piyasaya yönelmesine bir diğer deyişle tüccarın insafına terk edilmesine ve ürününü düşük fiyatla elden çıkarmasına neden olmaktadır. İleri tarihlere randevu alan üreticinin ürünü kamyon kasalarında beklemekte ve üreticiye maliyeti her geçen gün artmaktadır. Bu bağlamda;

SORU 1) Üreticilerin mağduriyetleri ile ilgili resmi makamlara ulaşmış şikayetler mevcut mudur; bu şikayetler göz önüne alınarak acil bir politika üretilmesi düşünülmekte midir?

SORU 2) Üreticinin mağduriyetini gidermek adına TMO hububat alım merkezlerinde günlük mesai saatlerinin uzatılması, vardiyalı sistemle 24 saat çalışılması ve pazar günleri de ürün alımı yapılması seçenekleri düşünülmekte midir?

SORU 3) Randevulu sistemdeki aksaklıklar değerlendirildiğinde, mevcut sorunların yeniden yaşanmaması için ne tür önlemler alınacaktır? Yoğun şikayetler dikkate alınarak randevulu sistemden vazgeçilmesi düşünülmekte midir?

SORU 4) AKS ekmeçlik buğdayın müdahale alım fiyatının ton başına 862 TL olarak belirlendiği evvelce kamuoyuna duyurulmasına rağmen, üreticiler ürünlerinin söz konusu fiyatın çok daha altında alındığını dile getirmektedir. Taban fiyatın altında alım yapılarak mağduriyet yaratılmasının sebebi nedir?

CEVAP 1-2-3-4) Bakanlığımızın ilgili kuruluşu olan Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü (TMO) tarafından hububat piyasaları düzenli olarak takip edilmekte olup, üretim, tüketim, stok, talep durumu vb. unsurlar göz önüne alınarak gerekli tedbirler alınmaktadır.

TMO üretimin sürdürülebilirliği ve piyasaların düzenlenmesini sağlamak amacıyla geliştirdiği politikalar ile üretici ve tüketicinin yanında olmaktadır.

TMO, hububat alımlarına günlük maksimum alım kapasitesi ile devam etmekte olup TMO'ya arz edilen ÇKS sistemindeki üretim miktarının tamamını satın almaktadır. Dolayısı ile üreticilerimiz ürünlerini değerinde TMO işyerlerine satmaları konusunda herhangi bir sorun yaşamamaktadır.

2015 yılı üretim sezonunda iklim şartlarının hububat ekilişi açısından uygun olması sebebiyle hububat üretiminde önemli artışlar yaşanmıştır. Buna bağlı olarak üreticiler tarafından çok kısa bir zaman diliminde çok fazla miktarda ürün hasat edilerek piyasaya arz sağlanmıştır.

Konya bölgesinde, yukarıda arz edilen nedenlerden dolayı üreticilerin TMO yoğun yöneliş nedeniyle başlangıçta bazı alım noktalarında randevulu gün sayısında doluluk yaşanmış olup,

Üreticilerimizin sorun yaşamaması için personel, ekipman ve malzeme takviyesi yapılarak gerekli tedbirler alınmıştır. Alınan bu tedbirlerle Konya ilimizde, 34 alım noktasında günlük alıp kapasitesi 20 Bin tondan, 36 Bin tona çıkarılmıştır. Randevu sistemi ile üreticilerimiz randevu gününde ürününü teslim edebilir hale getirilmiştir. Konya’da alımın başladığı günden bugüne kadar 427 Bin ton civarında ürün alımı gerçekleştirilmiştir. Bu miktar oldukça yüksek bir miktar olup alımlarımız hızla devam etmektedir.

TMO alımlarına sabah 07.00’de başlayıp, akşamın geç saatlerine kadar devam etmektedir. TMO alımlarını öncelikle kapalı depolara yapmakla birlikte ürün çeşitliliğinden dolayı pek çok işyerinde aynı anda açık yığınlara da alım yapmaktadır. Özellikle açık yığınlarda alım işlemleri işçi marifetiyle yürütüldüğünden gece geç saatlere kadar alım yapılması mümkün olmadığı gibi, olası gerçekleşecek yağışlardan dolayı alınan ürünün depolama ve muhafazasında sorunlar yaşanabilecektir. Belirtilen nedenlerden ötürü işyerlerimizde vardiyalı sistem uygulanamamaktadır.

TMO pazar günleri alım yapmamakta, diğer iş ve işlemlerinin ikmalini yapmaktadır.

862 TL/Ton müdahale alım fiyatı, %12,5-13 proteinli Anadolu kırmızı/beyaz sert buğdaylar için açıklanan fiyat olup Kurumumuz tarafından ürün kalitesine göre alım ve fiyatlandırma yapıldığından ekmeklik buğdayların alım fiyatı 724 TL/Ton ile 899 TL/Ton arasında değişmektedir.

12.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Manisa'nın Soma ilçesindeki esnaf ve sanatkârların kredi borçlarının yapılandırılmasına ilişkin sorusu ve Gümrük ve Ticaret Bakanı Nurettin Canikli'nin cevabı (7/219)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gümrük ve Ticaret Bakanı Nurettin Canikli tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Erkan AKÇAY
Manisa Milletvekili

13 Mayıs 2014 tarihinde Manisa'nın Soma ilçesinde meydana gelen maden faciası sonucu 301 vatandaşımız hayatını kaybederken maden faciasının Soma ilçesindeki ekonomik ve ticari yaşama da olumsuz etkileri olmuştur. 13 Mayıs faciası sonrasında Soma'da ticari yaşam durma noktasına gelirken esnaf ve sanatkârlarımız çok ciddi ödeme sıkıntıları yaşamıştır.

2 Ağustos 2014 tarihli ve 29076 sayılı Resmi Gazete'de yer alan 2014/6653 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla Soma'da faaliyet gösteren esnaf ve sanatkârların Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketince Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkez Birliğine bağlı bölge birliklerine ortak olan Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri kefaletiyle veya doğrudan düşük faizli kredi kullandırılmasına ilişkin Bakanlar Kurulu kararları kapsamında olan kredi borçlarının ertelenmesi kararlaştırılmıştır. İlgili Bakanlar Kurulu kararının üzerinden 1 yıl geçmesine rağmen alınmayan yapısal önlemler neticesinde esnaf ve sanatkârların ertelenen kredi borçları Soma ekonomisinin sorunlarını çözmede yetersiz kalmıştır. Soma esnafı bugün dahi ödeme ve günlük ticari faaliyetlerini devam ettirme zorlukları yaşamaktadır. Bu nedenle Somalı esnaf ve sanatkârlarımızın borçlarının yeniden ertelenmesi veya yapılandırılması gerekmektedir.

Buna göre;

- 1) Soma'da faaliyet gösteren esnaf ve sanatkârların kredi borçlarının tekrar 1 yıl süreyle ertelenmesi için bir çalışmanız var mıdır? Varsa bu çalışma hangi aşamadır?
- 2) Soma'da esnaf ve sanatkârların sorunlarının çözümü ve Soma ticaretinin canlanabilmesi için yapmış olduğunuz çalışmalar nelerdir?

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : 69602026/610- 98 42430
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/219)

13.../28 /2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 27/07/2015 tarihli ve 43452547-120.00-7554 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde alınan, Manisa Milletvekili Sayın Erkan AKÇAY tarafından verilen 7/219 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Nurettin CANIKLI
Bakan

EK : Soru önergesi cevabı

Manisa Milletvekili Savın Erkan AKÇAY'a ait 7/219 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmektedir.

1)Esnaf ve sanatkarlarımız çeşitli şartlara haiz olmaları durumunda, sıfır faizli kredilerden yararlanabilmelerinin yanında, Halkbank tarafından verilen % 50 faiz destekli kredilerden faydalanabilmektedir.

2)KOSGEB (Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı) tarafından 21.07.2014 tarihinden itibaren Manisa'ya bağlı Soma ve Kırkağaç ilçelerinde faaliyet gösteren KOBİ'lere yönelik olarak "İşletme Sermayesi Kredi Destek Programı" başlatılmıştır. Bu kapsamda KOBİ'lere sıfır faizle 50 bin TL üst limitli, bir yıl geri ödemesiz, 36 ay vadeli kredi imkânı sağlanmaktadır. Söz konusu Programdan KOSGEB veri tabanına kayıtlı esnaf ve sanatkarlar faydalanmaktadır.

Ayrıca tüm esnaf ve sanatkarımıza yönelik olarak, 11 Eylül 2014 tarihli ve 29116 sayılı Mükerrer Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6552 sayılı Kanun ile;

- Esnaf ve sanatkarların; yıllık aidat borçları ile odaların birlik ve üyesi oldukları federasyonlara, birlik ve federasyonların Konfederasyona olan katılım payı borçları yeniden yapılandırılmıştır.
- Doğum borçlanması hakkı kadın esnaf ve sanatkarlarımıza da tanınmıştır.
- Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenmesi gereken borçların yapılandırılmasına imkân tanınmıştır.
- 30 Nisan 2014 tarihinden önce tahakkuk eden ve/veya vadesi 30 Nisan 2014'ten önce olan

vergilerin, vergi cezalarının, bazı idari para cezalarının, belediyelere ait alacakların ve 6183 sayılı Amme Alacakları Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında tahsil edilen diğer alacakların yeniden yapılandırılmasına imkân tanınmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda 4 Nisan 2015 günü kabul edilen 6645 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun neticesinde emekli olup da esnaflık faaliyetine devam eden 630 bin esnaf ve sanatkarlarımızdan 2015/Temmuz ayından itibaren kesilen sosyal güvenlik destek primi oranı %15 yerine %10 olarak uygulanmaya başlanmıştır.

13.- Kütahya Milletvekili Alim Işık'ın, 25. Yasama Dönemi milletvekilliği genel seçimlerinde aday adayı olmak üzere istifa eden personele ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Mehmet Naci Bostancı'nın cevabı (7/302)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA,

Aşağıda belirtilen sorularımın, TBMM Başkanı Sayın **İsmet YILMAZ** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Prof.Dr. Alim IŞIK

MHP Kütahya Milletvekili

Başkanlığınız merkez ve taşra teşkilatlarında çalışmakta iken **25. Dönem Milletvekilliği seçimlerinde siyasi partilerden aday adayı olmak üzere istifa eden bazı personele ait iddialarla** ilgili olarak;

1. Başkanlığınız merkez ve taşra teşkilatlarında çalışmakta iken 07.06.2015 tarihinde yapılan 25. Dönem Milletvekilliği seçimlerinde herhangi bir siyasi partiden milletvekili aday adayı olmak üzere toplam kaç personel kurumlarındaki görevlerinden istifa etmiştir?
2. Görevlerinden istifa ederek ayrılan Başkanlığınız personeli sayılarının aday adayı oldukları siyasi partilere göre dağılımları nasıldır?
3. Görevlerinden istifa ederek milletvekili aday adaylığı başvurusunda bulunan bazı personelin kurumlarındaki görevleri sırasında işledikleri bazı suçlar nedeniyle haklarında soruşturma veya inceleme başlatılması nedeniyle milletvekili dokunulmazlığına sahip olmak üzere görevlerinden istifa ederek milletvekili aday adayı oldukları iddiaları doğru mudur?
4. Doğru ise 10.02.2015 tarihi itibarıyla görevlerinden istifa eden kaç kişi hakkında istifa tarihi öncesinde Başkanlığınızca başlatılmış inceleme veya soruşturma dosyası bulunmaktadır?
5. Bu durumdaki kişiler kimlerdir ve hangi iddialarla haklarında soruşturma ya da inceleme başlatılmıştır? Anılan personelin soruşturma veya inceleme süreci ne aşamada?
6. Bu durumdaki personel sayılarının milletvekili aday adaylığı için başvurdıkları siyasi partilere göre dağılımları nasıldır?

3

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07-11324
Konu : Soru önergesi

17.08.2015

Sayın Alim IŞIK
Kütahya Milletvekili

İlgi : 27.07.2015 tarihli ve (7/302) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

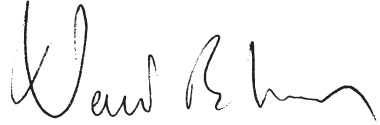
İlgi yazılı soru önergeniz ile 25. Yasama Dönemi milletvekilliği genel seçimlerinde aday adayı olmak üzere istifa eden personel soru konusu yapılmıştır.

TBMM İdari Teşkilatında görev yapmakta iken 25. Yasama Dönemi milletvekilliği genel seçimlerinde aday adayı olmak üzere 13 personel istifa etmiştir. Söz konusu personelin hangi siyasi partiden aday adayı olmak üzere istifa ettiklerine ilişkin Kurumumuza beyanı bulunmamaktadır.

Ayrıca, söz konusu personel hakkında anılan seçim dönemi öncesi veya sonrası herhangi bir soruşturma veya inceleme başlatılmamıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

Mehmet Naci BOSTANCI
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

14.- Kütahya Milletvekili Alim Işık'ın, soru önergelerine ve cevaplandırılmalarına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Mehmet Naci Bostancı'nın cevabı (7/303)

14.07.2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın, TBMM Başkanı Sayın **İsmet YILMAZ** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Alim IŞIK

MHP Kütahya Milletvekili

Başkanlığınız aracılığıyla Sayın Başbakan ve Bakanların cevaplamaı için Milletvekilleri tarafından verilen **soru önergelerinin büyük bir bölümünün cevaplanmadığı** veya eksik cevaplandırıldığı bilinmektedir. Milli iradenin TBMM'deki temsilcisi olan milletvekillerinin sorularının cevaplanması konusunda Başkanlığınız çalışmalarıyla ilgili olarak;

1. TBMM 24. Döneminde milletvekilleri tarafından 5. Yasama yılı bitimine kadar Başkanlığınıza iletilen sözlü ve yazılı soru önergelerinin toplam sayıları ne kadardır?
2. Anılan dönemde verilen soru önergelerinin cevaplanması istenen Sayın Başbakan ve Bakanlara göre dağılımı nasıldır?
3. Anılan dönemde cevaplanan sözlü ve yazılı soru önergeleri sayılarının Sayın Başbakan ve Bakanlara göre dağılımı nasıl olmuştur?
4. Cevaplama oranının düşük kaldığı Sayın Başbakan ve Bakanlara Başkanlığınızca herhangi bir uyarıda bulunulmuş mudur? Bulunuldu ise anılan kişilerin kendilerine iletilen soru önergelerini cevapsız bırakmalarının ya da eksik cevaplandırmaya devam etmelerinin sebepleri nelerdir?
5. Başkanlığınızca anılan konuda yaşanan sorunların çözümüne yönelik şimdiye kadar ne gibi önlemler alınmış ya da alınmaktadır?
6. Başkanlığınızın anılan konuya ilişkin görüşü ve 25. Döneme ilişkin çalışmaları nasıldır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 11572
Konu : Soru önergesi

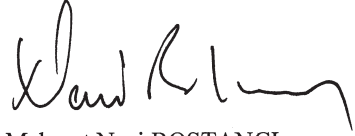
18.08.2015

Sayın Alim IŞIK
Kütahya Milletvekili

İlgi : 27.07.2015 tarihli ve (7/303) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Soru önergelerine ve cevaplandırılmalarına ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.
Saygılarımla.

Mehmet Naci BOSTANCI
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru cevabı

CEVAPLAR:

Cevap 1, 2 ve 3.- 24. Yasama Döneminde yöneltilen sözlü ve yazılı soru önergeleri ile veriler aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Sözlü Soru Önergeleri	
Gelen	7.161
Geri Alınan	14
Cevaplanan	2.134
Hükümsüz	5.013

24'üncü Yasama Dönemi'nde 7.161 sözlü soru önergesi işleme alınmıştır. Söz konusu önergelerden 2.134'ü cevaplandırılmış, 14'ü geri alınmış, 5.013'ü ise dönemin sona ermesi ile birlikte hükümsüz sayılmıştır

Yazılı Soru Önergeleri	
Gelen	64.112
Geri Alınan	12
Süresi İçinde Cevaplanan	14.251
Süresi Geçtikten Sonra Cevaplanan	25.016
Cevaplanmayan	22.557
Hükümsüz	2.276

24'üncü Yasama Dönemi'nde 64.112 yazılı soru önergesi işleme alınmıştır. Söz konusu önergelerden 14.251'i süresi içinde, 25.016'sı ise süresi geçtikten sonra cevaplandırılmıştır. Süresi geçtikten sonra cevaplandırılanlar hariç olmak üzere 22.557 yazılı soru önergesinin süresi içinde cevaplandırılmadığı Gelen Kâğıtlarda ilan edilmiş ve 12 önerge de geri alınmıştır. 2.276 yazılı soru önergesi ise dönemin sona ermesi ile birlikte hükümsüz sayılmıştır.

Cevap 4, 5 ve 6.- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün "Sözlü sorunun gündeme alınması ve cevaplandırılması" başlıklı 98'inci maddesinin; "*İkinci fıkradaki zorunluklar hariç, üç birleşim içinde cevaplandırılmayan sözlü sorular yazılı soruya çevrilir ve istemi halinde aynı birleşimde önerge sahibine beş dakikayı geçmemek üzere söz verilir.*" hükmü ile "Yazılı sorunun cevabı" başlıklı 99'uncu maddesinin; "*Yazılı sorular, Başbakanlığa veya ait olduğu bakanlığa gönderildiği tarihten itibaren en geç onbeş gün içinde cevaplandırılır./Başkan, bu süre içinde cevaplandırılmayan yazılı sorular için Başbakanın veya ilgili bakanın dikkatini çeker./Yazılı sorular, dikkat çekme yazısının gönderildiği tarihten itibaren on gün içinde de cevaplandırılmazsa, önergenin süresi içinde cevaplandırılmadığı gelen kâğıtlar listesinde ilan edilir.*" hükmü uyarınca Başkanlığımızın sırası geldiği halde üç birleşim içinde cevaplanmayan sözlü soru önergelerinin yazılı soruya çevrilmesi ve yapılan tekitle birlikte süresi içinde cevaplanmayan yazılı soru önergelerinin Gelen Kâğıtlar Listesi'nde ilân edilmesi dışında bir yetkisi bulunmamaktadır.

Bununla birlikte, soru önergelerine cevap verilmediği ve verilen cevapların şekil ve içerik açısından uygun olmadığına yönelik milletvekillerince Başkanlığımıza başvurular yapılması üzerine çeşitli girişimlerde bulunulmuştur. TBMM Başkanı imzasıyla Başbakanlık, başbakan yardımcılıkları ve bakanlıklara ve/veya TBMM ile ilişkilerinden sorumlu Başbakan Yardımcılığına 05.01.2012, 25.09.2012, 24.05.2013, 02.01.2014, 29.04.2014, 02.06.2014, 18.07.2014, 12.08.2014 ve 30.09.2014 tarihlerinde yazılan yazılar ile soru önergelerine verilmesi gereken cevapların süresi içinde, TBMM'nin saygınlığına uygun olacak şekilde, resmi yazışma kuralları dikkate alınarak, soruları tam olarak karşılayan, yeterli ve tatminkâr nitelikte hazırlanması rica edilmiştir.

15.- İstanbul Milletvekili Selina Doğan'ın, azınlık vakıflarının seçme ve seçilme haklarını düzenleyen yönetmeliğin iptaline ilişkin sorusu ve Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç'ın cevabı (7/373)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Yardımcısı Sayın Bülent Arınç tarafından Anayasa'nın 98. Maddesi ve Meclis İçtüzüğü'nün 96 ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Selina DOĞAN

İstanbul Milletvekili

Türkiye'de azınlık vakıflarının seçme ve seçilme haklarını düzenleyen yönetmelik 19 Ocak 2013 tarihinde iptal edildi. Hükümet yetkililerinin söz vermesine karşın yeni yönetmelik çıkarılmamıştır. Bundan dolayı azınlık vakıfları seçim yapamamakta ve bu durum da büyük sorunların yaşanmasına neden olmaktadır.

- 1-Azınlık vakıflarının seçim yapabilmesine olanak sağlayan yönetmelik neden iptal edilmiştir?
- 2-Seçimlerin yapılabilmesi için yeni bir yönetmelik neden halen hazırlanmamıştır?
- 3-Yeni yönetmelik hazırlanması için bir çalışma yürütülmekte midir?
- 4-Yeni yönetmelik ne zaman çıkarılacaktır?

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

Sayı : 71366025-031-675
Konu : Soru Önergesi

28 /08/2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi :Türkiye Büyük Millet Meclisi Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 17/08/2015 tarihli ve 43452547-120.00-11262 sayılı yazısı.

Bakanlığımıza intikal eden ilgi yazı eki, İstanbul Milletvekili Sayın Selina DOĞAN tarafından tevcih edilen 7/373 esas numaralı yazılı soru önergesi cevabı ekte gönderilmektedir.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

Bülent ARINÇ
Başbakan Yardımcısı

EK:
Cevabi Yazı

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN SELİNA DOĞAN TARAFINDAN TEVCİH
EDİLEN 7/373 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ CEVABI**

Bakanlığım sorumluluğundaki Vakıflar Genel Müdürlüğünden alınan bilgilere göre;

Azınlıklara ait cemaat vakıflarının kendi yönetim kurullarını seçmeye imkan sağlayan ancak uygulamada bazı boşluklarının olduğu tespit edilen mevcut yönetmelik, yaşanan zorlukları gidermek ve yeni bir yönetmelik oluşturmak amacıyla yürürlükten kaldırılmıştır.

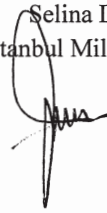
Cemaatler Vakıflarının bu kapsamda ihtiyaçlarını daha iyi tespit ederek yeni bir yönetmelik hazırlanması amacıyla, cemaat vakıfları mensuplarından da alınan görüş ve öneriler doğrultusunda, yönetici seçimlerine ilişkin yeni bir yönetmelik hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

16.- İstanbul Milletvekili Selina Doğan'ın, 15 Mart 2011 tarihinden itibaren Suriye'den Türkiye'ye giren araç sayısına ilişkin sorusu ve Gümrük ve Ticaret Bakanı Nurettin Canikli'nin cevabı (7/466)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gümrük ve Ticaret Bakanı Sayın Nurettin Canikli tarafından Anayasa'nın 98. Maddesi ve Meclis İçtüzüğü'nün 96 ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Selina DOĞAN
İstanbul Milletvekili

- 1- 15 Mart 2011'de başlayan iç savaştan bu yana Suriye'den Türkiye'ye kaç araç girişi olmuştur.
- 2- Halen Türkiye'de kaç adet geçici Türk plakası verilen Suriye aracı bulunmaktadır?

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : 69602026/610 - 101 59135
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/466)

28.08/2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 17/08/2015 tarihli ve 43452547-120.00-11262 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Sayın Selina DOĞAN tarafından verilen 7/466 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Nurettin CANIKLI
Bakan

EK : Soru önergesi cevabı

İstanbul Milletvekili Savın Selina DOĞAN’a ait 7/466 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmektedir.

1-2) 15 Mart 2011-31 Temmuz 2015 tarihleri arasında Suriye’den Türkiye giriş yapan toplam araç sayıları yıllar itibarıyla aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

YILLAR	TOPLAM ARAÇ SAYISI
2011	719.156
2012	246.232
2013	198.030
2014	181.644
2015	106.778
TOPLAM	1.451.840

DÖNEM: 25

YASAMA YILI: 1

9'UNCU BİRLEŞİM (OLAĞANÜSTÜ)

3 EYLÜL 2015 PERŞEMBE

SAAT: 13.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

9'UNCU BİRLEŞİM (OLAĞANÜSTÜ)

3 EYLÜL 2015 PERŞEMBE

SAAT: 13.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz ve İstanbul Milletvekili Mehmet Doğan Kubat ile 198 Milletvekilinin; Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci Maddeleri Uyarınca, Türkiye'nin Ulusal Güvenliğine Yönelik Terör Tehdidi ve Her Türlü Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türlü Tedbiri Almak, Irak ve Suriye'deki Tüm Terörist Örgütlerden Ülkemize Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek ve Kitlesel Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Ulusal Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak İçin Hudut, Şümul, Miktar ve Zamanı Hükümetçe Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Gerektiğinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Yabancı Ülkelere Gönderilmesi, Yabancı Silahlı Kuvvetlerin Türkiye'de Bulunması ve Bu Kuvvetlerin Hükümetin Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Hükümet Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Gerekli Düzenlemelerin Yapılması İçin Türkiye Büyük Millet Meclisinin 02.10.2014 Tarihli ve 1071 Sayılı Kararıyla Hükümete Verilen Bir Yıllık İzin Süresinin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca 02.10.2015 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Daha Uzatılmasına Dair Başbakanlık Tezkeresini Görüşmek Üzere Olağanüstü Toplantı Çağrı Önergesi (4/2)

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İsmet Yılmaz Tarafından Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci Maddeleri Uyarınca, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda Boşalan Bir Üyelik İçin Seçim Yapmak Üzere Doğrudan Doğruya Olağanüstü Toplantı Çağrısı (4/3)

3.- Cumhurbaşkanlığı Tezkereleri

4.- Anayasa'nın 114'üncü Maddesine Göre Atanan ve Milletvekili Olmayan Geçici Bakanlar Kurulu Üyesi Bakanların Andıçmesi

5.- Türkiye'nin Ulusal Güvenliğine Yönelik Terör Tehdidi ve Her Türlü Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türlü Tedbiri Almak, Irak ve Suriye'deki Tüm Terörist Örgütlerden Ülkemize Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek ve Kitlesel Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Ulusal Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak İçin Hudut, Şümul, Miktar ve Zamanı Hükümetçe Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Gerektiğinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Yabancı Ülkelere Gönderilmesi, Yabancı Silahlı Kuvvetlerin Türkiye'de Bulunması ve Bu Kuvvetlerin Hükümetin Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Hükümet Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Gerekli Düzenlemelerin Yapılması için Türkiye Büyük Millet Meclisinin 02.10.2014 Tarihli ve 1071 Sayılı Kararıyla Hükümete Verilen Bir Yıllık İzin Süresinin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca 02.10.2015 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Daha Uzatılmasına Dair Başbakanlık Tezkeresi (3/12)

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

1.- Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda Boş Bulunan ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna Düşen Bir Üyelik İçin Yapılacak Seçim

---

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

---

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

---

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

---

7 – SÖZLÜ SORULAR

---

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

